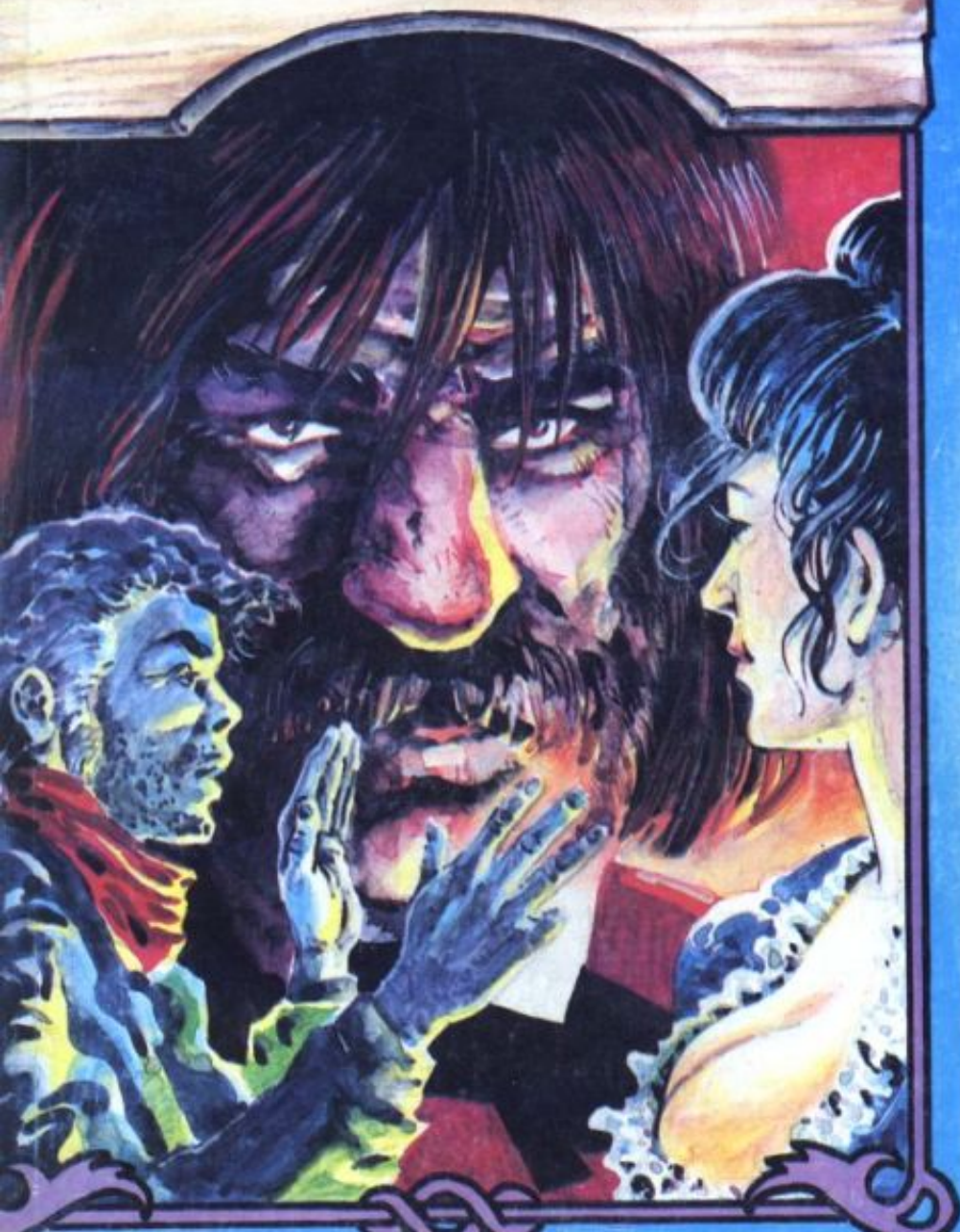

Майн Риг

ПРЪСТЪТ НА СЪДБАТА

Майн Рид

Пръстът на съдбата

Глава I

БРАТЯ ОТ РАЗЛИЧНИ МАЙКИ

В гората, на около десет мили от Уиндзър, крачат мълчаливо двама младежи с пушки на рамо. Отпред душат две чудесни ловджийски кучета, зад тях върви отлично екипиран горски пазач, в разкошна ливрея. Присъствието на рунтавите шпаньоли и на горския пазач биха изключили всяка мисъл за браконьерство, дори ако външността на ловците позволяваше да се допусне най-малкото подозрение за това.

Тази гора всъщност е обикновен резерват за фазани, собственост на техния баща генерал Хардинг. Бивш офицер от британската колониална армия в Индия, през време на двадесетгодишната си вярна служба в Изтока генералът беше събрал около двеста хиляди лири стерлинги, необходими за закупуването на имение в красивото графство Бъкс. Той се бе установил тук с надеждата да излекува болестта на черния си дроб, „спечелена“ в горещите долини на Индустан.

Замъкът от червени тухли, издигнат при царуването на Елисавета, чиито елегантни форми се открояваха в синевата между горските поляни на гъстата гора, свидетелствуваше за изтънчения вкус на генерала. А петстотинте акра прекрасно залесен парк и доходните земи, които достигаха досами жилището и половин дузината чифлици, изгодно дадени под аренда, доказваха, че бившият военен не се бе старал да събере стоици хиляди рупии¹, само за да ги похарчи безразсъдно в Англия.

Двамата ловци са неговите единствени синове и поради това единствените членове на семейството му, с изключение на една сестра на седемдесет и шест години, която само се споменава в разказа.

Като се вгледа човек внимателно в двамата младежи, забелязва, че макар и еднакви на ръст, те се различават по възраст и изглед. И двамата имат бронзов цвят на лицето, но с различен оттенък. По-възрастният, на име Найджъл, е с почти маслиненотъмна кожа, а правите му черни коси на слънце преливат в алени отблясъци.

По-младият, Хенри, има по-нежна и розова кожа, а хубавата му златисто-кестенява коса се спуска по шията му на вълнообразни къдрици.

Толкова са различни наглед, та един чужденец мъчно би могъл да

---

1. Рупия – индийска парична единица. – Б.ред.

си представи, че са братя.

Всъщност в пълния смисъл на думата те не са такива. И двамата могат да наричат генерал Хардинг свой баща, но дължат живота си на две различни жени, днес вече мъртви. Майката на Найджъл почива в един мавзолей в околностите на древния град Хайдарабад; тази на Хенри – в по-пресен гроб, в двора на едно селско гробище в Англия.

Генерал Хардинг не е нито първият, нито единственият цивилен или военен човек, който е турял врата си в брачния хомот два пъти, въпреки че малцина хора са се женили някога за толкова различни жени. Физически, нравствено и умствено индуската от Хайдарабад се различаваше толкова от саксонката, дошла след нея, колкото Индия от Англия.

Различията в темперамента са преминали от майките към синовете и е достатъчно да се вгледа човек в Найджъл и Хенри, за да забележи, че бащината кръв не е успяла да ги заличи.

Ето един случай, който ще ни даде ясно доказателство за това.

Въпреки че гората, която претърсват, е резерват за фазани, младите ловци не преследват тези птици със силни криле. Кучетата дебнат по-дребен дивеч.

Сред зима е. Допреди седмица двамата братя с кепета на глава, кръстосваха, като верни последователи на Аристотел, коридорите на колежа Ориел в Оксфорд.

Във ваканция за няколко дена, те не намират по-приятно занимание от това да скитат по горите на бащиното си имение.

Студ е сковал земята, и пречи на големия лов, но бекасината и глухарът, и двете прелетни птици, са се спуснали в околностите на течащите води.

Младешките вече са на пусия покрай един ручей, който, безразличен към студа, клокочи между дърветата. Те са на лов за глухари – породата на техните кучета, рунтави шпаньоли е достатъчно свидетелство за това.

Кучетата, едното бяло, а другото черно, са чистокръвни ловджии, но различно дресирани. Черното дебне, застанало на място, като вкаменено. Бялото пък е по-разсеяно, тича като побесняло, два пъти вече подгонва птицата без успех.

Бялото куче е на Найджъл, а черното – на брат му.

За трети път вече бялото куче дава доказателство за лошото си дресиране, като подплашва един глухар, преди господарят му да се е приготвил за стрелба.

Въпреки студа, хайдарабадската кръв кипи в жилите на Найджъл.

– Този непрокопсаник има нужда от урок – провиква се той, като

подпира пушката на едно дърво и вади ножа си. – Ето какво отдавна би трябвало да сториш, Доги Дик, ако беше изпълнил задълженията си по-не наполовина.

– Боже мой, господин Найджъл – отвръща горският пазач, към когото се отнася този упрек, – с камшик съм го бил, но нищо не помага. То просто няма вродено чувство за лов.

– Тогава ще му го дам! – изревава младият англо-индиец, пристъпил с ножа в ръка към рунтавия шпаньол – Гледай!

– Спри, Найджъл – намесва се Хенри. – Нима ще нараниш кучето?

– А теб какво те засяга? То е мое, а не твое.

– Засяга ме. Не искам да стигаш до жестокост. Бедното животно не е виновно. Може би, както ти каза, вината е у Дик, който го е дресирал лошо.

– Благодаря, господин Хенри! Много съм ви задължен за комплиментата. Разбира се, вината винаги е моя. Все пак аз положих всички усилия. Много съм ви задължен, господин Хенри!

Доги Дик, макар и млад, не е нито красив, нито симпатичен. Той съпровожда думите си с поглед, който свидетелства, че душата му е още по-грозна от непривлекателното му лице.

– Млъкнете и двамата – изкрещява Найджъл. – Искам да накажа кучето си, както заслужава, а не тъй както изглежда се иска на теб, господин Хенри. Трябва ми пръчка, за да го набия.

Това, което отсича от едно дърво, не е просто пръчка, а цяла тояга с дебелина около един пръст. Той захваща да удрия ожесточено кучето и жално скимтене изпълва гората.

Напразно Хенри умолява брат си да престане. Найджъл продължава да налага.

– Продължавайте така – вика жестокият пазач. – За негово добро е.

– Колкото се отнася до тебе, Дик, ще те обадя на баща си.

Гневното възклицание на брат му и глухото ръмжене на дивака с дългите гамаша са всичко, което предизвиква упрека на Хенри. Разярен, Найджъл удрия още по-силно.

– Срамота е, Найджъл! Достатъчно си бил нещастното животно. Престани!

– Не и преди да съм му оставил спомен от мен!

– Какво ще правиш? – пита тревожно Хенри, като вижда брат си да хвърля пръчката и да размахва ножа. – Да не би да искаш...

– Да му отсека ухото?... Точно това е моето намерение.

– По-напред ще ми отсецеш ръката! – надава вик младият човек,

като се хвърля на колене и закрива с ръце главата на кучето.

– Долу ръцете, Хенри! Кучето ми принадлежи, мога да правя с него каквото си искам, долу ръцете!

– Не!

– Тогава толкова по-зле за тебе!

С лявата ръка Найджъл сграбчва ухото на животното, а с другата замахва с все сила.

Кръв оросява лицата на двамата братя и шурва на алени вълни по бялото руно на рунтавия шпаньол. Но кръвта не е от кучето на Найджъл, а от Хенри, малкият пръст на лявата ръка на когото е прорязан от ставата до нокътя.

– Това ще те научи да не се месиш в моите работи – провиква се Найджъл, без да изкаже ни най-малко съжаление за дивата си постъпка. – Друг път да си слагаш ръцете в джобовете.

Грубостта на забележката накарва най-сетне да закипи саксонската кръв на по-младия брат, останал напълно хладнокръвен от болката на раната.

– Подлец! – изкрещява той, – хвърли ножа си и излез напред. Макар и да си три години по-голям от мене, аз не се боя от теб и на свой ред ще ти дам да се разбереш.

Обезумял от ярост, че е предизвикан от едно дете, което бе свикнал да наказва както си иска, Найджъл изпуска ножа си. Дватамата братя започват свиреп бой с пестници, сякаш в жилите им не тече същата кръв.

Както казахме, между двамата братя съществува малка външна разлика: Найджъл е по-висок, а Хенри – по-добре сложен. В този род борба мускулите на саксонца видимо превъзхождат тия на англо-индиеца; след десетина минути последният бива така здраво натупан, че горският пазач се вижда принуден да се намеси. Той би стоял настрана, ако Хенри се бе оказал по-слабият.

И дума вече не може да става за лов. Като обвива с кърпа ранената си ръка, Хенри извиква кучето си и поема обратно пътя към замъка. Найджъл, посрамен от поражението си, следва отдалеч; Доги Дик до него, а изцапаният с кръв рунтав шпаньол по петите му.

Бързото завръщане на ловците изненадва генерал Хардинг. Дали реката е замръзнала? Друго ли убежище са потърсили глухарите? Окървавената кърпа привлича вниманието му. Раната на Хенри и подутото лице на Найджъл, налага обяснение. Всеки от двамата братя излага своето. Естествено горският пазач подкрепя това на по-възрастния брат, но старият войник съумява да различи истината и Найджъл получава

големия дял от упреците, които отправя към децата си.

Денят се оказва лош за всички с изключение на черното куче. Доги Дик не излиза невредим от караницата. Генералът му заповядва да съблече ливреята си и незабавно да напусне замъка, като го заплашва да не се мярка вече из земите му, ако не иска да бъде сметнат за браконьер.

Глава II ДОГИ ДИК

Уволненият горски пазач не закъсня да намери приблизително същата служба в имението, горите на което бяха разделени от тия на генерала само с една или две ниви. Новият му господар се наричаше Хюибли – богат гражданин, който дължеше богатството си на постоянни щастливи игри на борсата, и бе купил въпросното имение с цел да играе както той я разбира ролята на селски благородник.

Отношенията на стария офицер с новодошлия далеч не бяха сърдечни. Напротив, между тях съществуваше известна студенина. Генерал Хардинг изпитваше истинска ненавист към вулгарния и фалшив блясък, проявяван обикновено от тия парвенюта, които чувствуват нужда да отиват на църква с каляска, въпреки че домът им отстои на не повече от триста метра.

Господин Хюибли принадлежеше именно към тази неприятна обществена класа. Това различие между вкусовете и навиците на един запасен офицер и на един борсов агент в оставка не беше впрочем единствената причина за ненавистта, която разделяше двамата съседи. Между тях беше възникнал спор за правото на лов в голямото парче земя, което се връзваше като триъгълник в техните владения.

Въпросът беше незначителен, но от естество да увеличи мълчаливата студенина между двамата собственици, която щеше да се изроди в прикривана, но подчертана омраза. Вероятно на нея, а не толкова на професионалните си заслуги, Доги Дик дължеше назначението си на служба главен пазач на резервата за фазани на Хюибли. Едно парвеню не можеше да действа по друг начин.

През същата тази година, още в началото на ловния сезон, младите Хардинг забелязаха необикновено оредяване на дивеча в бащините си гори. Генералът, не особено голям привърженик на лова с пушка, едва ли би забелязал това, както впрочем и Найджъл. Но от околото на страстния любител Хенри не можеше да убегне, че фазаните са далече по-малко на брой от миналите сезони. Факт, толкова по-необикновен поради това, че годината беше много благоприятна изобщо за дивеча, и особено за фазаните. Горите на Хюибли направо гъмжаха, а същото изобилие се забелязваше и в околността.

Отначало се запитаха дали пазачът на генерал Хардинг изпълнява

правилно длъжността си. Не бе забелязан нито един случай на браконьерство. Знаеше се, че няколко деца бяха откраднали яйца по време на люпенето, но тези единични случаи съвсем не представляваха достатъчно доказателство за намаляването на птиците.

Освен това лесничият минаваше за опитен в занаята си и бяха оставили на негово разположение цяла група от пазачи, многочислена колкото и тази на Хюибли, командвана от Доги Дик.

След дълги размисления Хенри Хардинг дойде до заключение, че по един или друг начин фазаните на баща му са били подмамани в гората на Хюибли посредством по-добра храна. Той знаеше какви са чувствата на Доги Дик и новия му господар към него и неговия баща и не се съмняваше, че подобна подигравка е нещо напълно естествено за бивш борсов агент. Това можеше да се приеме за обикновена липса на приличие, но все пак трябваше да се вземат мерки за връщането на дивеча.

Разпръснаха под дърветата черно жито и други храни, които са цяло лакомство за фазаните. Но всичко беше напразно. И през новия сезон резултатът бе същият. Дори яребиците бяха станали рядкост, докато в имението на Хюибли фазаните и яребиците изобилстваха.

Поставен натясно, пазачът на генерала призна, че по време на люпенето е намерил много ограбени гнезда на фазани. Той не можеше да си го обясни, още повече че единствените лица, които от време на време се появявали в градините за фазани, били пазачите на съседното имение, които със сигурност не можело да бъдат крадци на яйца.

– В това именно не съм много уверен – каза Хенри. – Напротив, струва ми се, че този би бил единственият начин да се обясни изчезването на дивеча.

Той съобщи своите подозрения на баща си, който забрани на пазачите на Хюибли да скитат по горите му. Тази мярка, сметната като накръняване на вежливостта, която си дължат съседите един на друг, увеличи още повече пропастта, разделяща стария военен от някогашния борсов агент.

Следващия сезон младежите бяха дошли да прекарат великденската ваканция в бащината си къща. Именно по това време могат да бъдат нанесени най-големите щети в резерватите за фазани.

Никакво браконьерство не може да причини толкова вреди, колкото развалянето на гнездата и ограбването на яйцата. В един ден едно дете може да нанесе повече щети от кай-непоправимата банда браконieri в течение на цял месец, дори с помощта на арсенал от мрежи, капани, пушки и какви ли не унищожителни съоръжения.

Така че горите на генерала бяха по-зорко охранявани от когато и да било. Гнездата бяха многобройни и имаше всички изгледи за отличен ловен сезон.

Хенри, гледаше с доверие към бъдещето, но не можеше да бъде доволен от миналото. На сърцето му тежеше разочарованието от двете изминали години и бе решен да открие причината. Ето какво средство измисли.

Горските пазачи и надзирателите на имението бяха пуснати в едnodневен отпуск, за да присъстват на конните състезания, които щяха да се състоят на около десет мили от замъка и на които щяха да отидат с колата на генерала. Тази отпуска бе обещана осем дена по-рано, с цел да бъдат уведомени пазачите от съседното имение.

Когато настъпи денят, пазачите заминаха и охраната на горите беше предоставена на самите собственици. Отличен случай за браконьерите!

Така би помислил някой чужденец, но не и Хенри Хардинг.

Няколко минути преди заминаването на колата той навлезе в резервата за фазани с тояга в ръка и се запъти към оня край на имението, който граничеше с гората на борсовия агент. Вървеше бавно из сечището, с предпазливост, която би направила чест на всеки заслужил браконьер.

Между двата резервата за фазани имаше ивица необработена земя, именно тази, която беше дала повод за спора между собствениците. Недалеч от граничещата линия се намираше един стар бряст, обвит с гъст бръшлян. Хенри се настани между клоните, взе пура от табакерата си и я запали.

За целта, която си поставяше, не би могъл да избере по-добро място за наблюдение. От една страна, погледът му обгръщаше цялото поле, никой не би могъл да премине от едното имение в другото незабелязан. От друга страна, можеше да наблюдава голяма част от градината за фазани на баща си, призната за любимо убежище на фазаните и едно от местата, където птиците предпочитат да свиват гнезда.

Дълго време наблюдателят стоя на поста си, без нещо да възнаградя старанието му. Беше вече изпушил две пури и половина.

Търпението му се изчерпваше, без да говорим за умората, причинена от неудобното положение върху грапавите клони. Започна да мисли, че подозренията, които досега упорито хранеше към Доги Дик, бяха неоснователни. Дори се укоряваше за това. В края на краищата може би Доги Дик не бе нехранимайко, както го подозираше.

Заговориш ли за дявола, той не е далеч – помисли за него и той

вече е до теб. Така се случи и с Доги Дик. В момента, когато допушваше третата пура, главният горски пазач на Хюбли се появи.

Отначало той се показва на междата откъм резервата за фазани на бившия борсов агент, подал грозната си глава от клонака. След това непрестанно озъртайки се, изскочи от гората, прекоси тихо като котка неутралната зона и навлезе у съседа.

Хенри го дебнеше с очи на рис или поне на полицейски агент, забравил дългото чакане и умората.

Както и очакваше, Доги Дик тръгна към младата горичка, където имаше няколко гнезда. Като хвърляше непрекъснато подозрителни погледи наоколо, той продължаваше да пристъпя като котка.

Въпреки тази си предпазливост подплаши птиците. Един фазан побягна с шумен плясък на крилето, друг падна на полянката и започна да се влачи по тревата, сякаш крилето му бяха пречупени. Колкото до женската, изглежда Доги я беше похлупил с шапката си или убил с един удар на тоягата си.

Но пазачът не бе употребил нито едно от ефикасните си средства. Той се задоволи да се наведе над гнездото, откъдето взе яйцата и ги постави грижливо в ловджийската си чанта. После извади оттам нещо, което посипа по земята около гнездото.

След като направи това, той се зае да търси ново гнездо.

– Хайде! – помисли Хенри – време е да действам. Достатъчна е загубата на едно гнездо.

Хвърли угарката от пурата си, слезе от бряста и се впусна по стъпките на крадеца на яйца.

Доги го зърна и търти в бяг към имението си. Но миг преди да премине живият плет, младият човек го стисна за яката. Силното разтърсване го накара да изгуби равновесие и той падна, изпочупвайки всички яйца в чантата. От нея, обърната като ръкавица, се заизсипаха разбити жълтъци и счупени черупки, неоспоримите доказателства за кражбата.

По това време Хенри Хардинг беше добре развит младеж, наследил бащината си сила и енергия. При това правото бе на негова страна. Пазачът, по-нисък и по-слаб, а и гузен заради лошата си постъпка, разбира безполезността на всяко упорство.

Той не оказа никаква съпротива и, превил гръб, получи най-хубавия бой, който може да нанесе един ловец на един браконьер.

– А сега, крадецо – извика младият Хардинг, след като гневът му премина, или по-скоро когато се бе уморил да удря, – можеш да се върнеш у дома си и да устройваш със своя мошеник-господар каквито

заговори искаш, но само те да не засягат яйцата на моите фазани.

Доги не посмя да отговори, да не би да види отново над главата си заплашителния бастун. Той премина през плета, прекоси спорното поле и, олюлявайки се като пиян, изчезна в гората на Хюибли.

Хенри се върна при разтуреното гнездо, огледа земята наоколо и откри известно количество черно жито, напоено с някаква сладка течност. Това бяха зърната, които бе видял да разпръсва Доги. Той събра няколко от тях и ги занесе в замъка. Анализът показва, че бяха напоени с отрова.

По този повод не беше заведен процес, но скоро случката стана известна с всичките си подробности. Доги Дик беше твърде хитър, за да се оплаче от нанесения му побой, а Хардингови се задоволиха с урока, който му бяха дали.

Колкото до бившия борсов агент, той се видя принуден да се лиши от услугите на пазача, който от тогава си спечели славата на най-сръчния браконьер в страната.

Покорството, с което Доги Дик бе понесъл ударите на Хенри, като че ли още повече го ожесточи. При срещите си с горските пазачи той бе винаги отчаян и опасен противник – толкова опасен, че при една схватка, станала на следната година, нарани смъртно един от пазачите на генерал Хардинг.

Доги Дик спаси врата си от бесилката, като напусна страната. Попадаха на следите му в Булон, после в Марсилия, където беше заминал с група английски жокеи, които водеха коне в Италия. В края на краищата, той се укри напълно някъде из тази класическа земя, разделена тогава на малки държавици, където правосъдието не само че се извършваше мъчно, но и работата му беше спъвана от най-долната поквара.

Глава III

ПРАЗНИКЪТ НА СТРЕЛБА С ЛЪК

Изминали бяха три години. Завършили колежа, двамата братя живееха в бащината къща. Юношите бяха вече възмъжали.

Найджъл се отличи с доброто си поведение, голямата си пестеливост и прилежание в училието.

Хенри пък се показваше в съвсем друга светлина. Ако и да не минаваше за непоправим безделник, най-малкото го смятаха за склонен към доста лоши навици. Ненавиждаше книгите, обожаваше удоволствията и презираше пестеливостта, която считаше за най-жестокия недъг, който можеше да засегне човечеството.

Всъщност Найджъл се подчиняваше само на влеченията на една хитра, прикрита и егоистична природа, докато Хенри, надарен с по-благородни наклонности, се отдаваше на увлеченията, присъщи на неговата възраст с жар, която с времето, без съмнение, щеше да се уталожни.

При все това, генералът, доволен от поведението на своя по-възрастен син, беше силно раздразнен от наклонностите на по-младия. Още повече, че като библейския Яков той чувстваше едно определено предпочитание към по-малкия.

Макар че се бореше с всички сили срещу пристрастието, в което се обвиняваше, понякога генералът не можеше да се въздържа да не мисли колко по-щастлив би бил, ако Хенри бе пожелал да подражава на своя брат, дори и ако бяха си сменили ролите! Но по всичко изглеждаше, че това желание няма да се осъществи никога. По време на престоя на двамата братя в колежа радостта от училищните успехи, спечелени от по-възрастния, не можеше да заличи огорчението от безбройните лудории, автор на които беше по-младият.

Трябва да кажем, че Найджъл с удоволствие изтъкваше собствените си успехи, но и правеше донесения за немирствата на брат си. Хенри рядко пишеше, освен това писмата му напълно потвърждаваха тия на по-възрастния му брат, тъй като обикновено съдържаха само молби за пари.

Бившият военен, щедър до разточителност, не отказваше никога, той се безпокоеше по-малко за изпратената сума, отколкото за начина, по който тя щеше да бъде похарчена.

След завършването на училието си младежите се наслаждаваха на

този период на безделие, през който школската какавида се превръща в пеперуда и опитва своите крилца, за да литне из широкия свят.

Макар между тях да съществуваше стара вражда, отвън не личеше нищо. Като че ли изпитваха един към друг само искрена братска обич.

Хенри беше прям и откровен, Найджъл – сдържан и мълчалив. Но това бяха естествени наклонности, които оставаха незабелязани. Сляпо подчинен на най-малките желания на баща си, Найджъл показваше открито най-дълбоко уважение към генерала. Хенри никак не се грижеше за такива външни прояви и не можеше да си представи, че проявява неуважение към баща си, като закъснява повече отколкото трябва и като харчи безразсъдно неговите пари. Това безочливо поведение оскърбяваше генерала и подлагаше на тежко изпитание неговата обич.

Най-сетне настъпи моментът, когато едно ново чувство възпламени скритата ненавист, стаена в сърцата на братята. Това чувство, под влиянието на което и най-силната братска обич се превръща в открита вражда, беше любовта. Найджъл и Хенри се влюбиха и то в една и съща жена.

Госпожица Бел Менъринг беше млада девойка, хубавото лице и очарователната фигура на която биха могли да завъртят много по-мъдри глави от тия на двамата абитуриенти. Тя беше няколко години по-възрастна от синовете на генерал Хардинг. Но ако красотата ѝ не беше в първата си младост, бе навлязла поне в пълния си разцвет. Тя носеше достойно кръщелното си име и беше най-голямата красавица между красавиците на графството Бъкс.

Баща ѝ, полковник от индийската армия, бе починал в Пенджаб. По-малко щастлив от генерал Хардинг, той беше оставил на вдовицата си толкова, колкото да купи една скромна вила недалеч от парка Бичууд.

Опасно съседство за двама едва излезли от пелените на юношество-то младежи, които, достатъчно богати за да бъдат спокойни за бъдещето си, не можеха да си представят по-приятно занимание от една любов в очакване на брака.

Богатството на генерала беше оценено най-малко на сто хиляди лири. Човек, който не може да живее с половината от тази сума, не е способен да я увеличи по какъвто и да било начин. Нямаше никакви причини да се предполага, че това богатство би могло един ден да бъде неравномерно разпределено, тъй като генерал Хардинг не беше човек, който би облагодетелствал едно от децата си в ущърб на другото.

У стария военен не липсваше известна доза ексцентричност, която

се изразяваше не с фантастични постъпки и прищевки, а с една наклонност към самовластие и подчертано отвращение към всичко, което влиза в разрез с неговите желания. Недостатъци, без съмнение породени от дългата практика на военен, но които нямаха никакво влияние върху бащинските му чувства. Само изключителни обстоятелства и основателни поводи за недоволство биха станали причина след неговата смърт децата му да не получат еднакъв дял от толкова почтено придобитото богатство.

Такива бяха най-общо догадките на обществената среда, в която се движеше семейство Хардинг. С такива надежди за блестящо бъдеще за какво друго да мислят двамата младежи, ако не за любов и, ако е така, към коя жена можеха да се насочат техните мисли, ако не към Бел Менъринг?

Точно това и стана с така естествената пламенност на младостта. И тъй като девойката отвърщаше на погледите им с трогателно съучастничество, което води началото си от кокетството, и двамата се влюбиха лудо в нея.

Те се влюбиха едновременно в същия ден, в същия час и може би в същия миг. Беше по време на стрелбата с лък, организирана от самия генерал, на която бяха поканени госпожица Менъринг и майка ѝ. Богът на стрелците Ерос също присъстваше на празненството и прониза със стрелата си сърцата на двамата сина на генерал Хардинг.

Двамата братя не проявиха по един и същи начин чувствата си. Пред госпожица Менъринг Хенри бе особено усърден, той бе щедър на нежни прояви на внимание, събираше стрелите ѝ, подаваше ѝ лъка, пазеше ѝ сянка, готов да се хвърли в нейните крака.

Найджъл, напротив, стоеше настрана, като се преструваше на напълно безразличен. Внимателен към другите жени, той се опита да възбуди ревност у младото момиче, с една дума, употреби всички средства, които неговият лукав и пресметлив ум можеше да му подсказва. По този начин той успя да скрие от присъстващите току-що зародилата се страст.

Хенри не бе така щастлив. Още преди края на празненството всички гости на баща му вече бяха убедени, че поне една стрела бе улучила целта – сърцето на Хенри Хардинг.

Глава IV ЕДНА КОКЕТКА

Често съм си задавал въпроса: „Какъв би бил светът, ако жената не съществуваше?“ Изобщо би ли изпитал мъжът удоволствие да живее в него, или пък би мечтал никога да не го напусне? Мислих и разсъждавах върху това до безкрайност, докато умът ми почти се заблуди в гъстата мъгла на хипотезите. Може би няма по-интересен и едновременно по-важен философски проблем и въпреки това, доколкото знам, никой философ не е намерил решението му.

Съществуват две теории. Познавам ги, а те са далеч една от друга както двата полюса.

Според едната – жената е единствената цел на нашето съществуване, нейните усмивки са единствените блага, към които трябва да се стремим. За нея, единствено за нея, са нашите дела и безсънните ни нощи, нашите борби и творби, нашето красноречие и нашите усилия. Без нея не бихме направили нищо, тъй като обектът на нашите стремежи би ни липсвал напълно.

– Какво би станало тогава? – казват защитниците на тази теория. – Може ли да се понася едно съществуване без цел? Би ли било то дори възможно?

Колкото до мене, на този въпрос не бих могъл да дам друг отговор освен този на флегматичния испанец – *Quien sabe* (Кой знае). Което ще рече никакъв отговор!

Според другата теория – жената не само че не представлява цел и щастие на живота, но напротив, тя е неговата язва и проклетие. Привържениците на тази теория, разбира се, нямат никакви претенции за галантност; те съдят само по личния си опит. Без жената, твърдят те, светът би бил щастлив. Какъв е той с нея? – добавят те тържествено.

Може би единственият начин да се съгласуват тези противоречиви теории е да се придържаме точно към средата; да смятаме и двете за крайно неприемливи, и едновременно и двете за отлични. Да виждаме у жената едновременно доброто и злото; или само това, което би било за предпочитане. Да приемем, че има два вида жени: едните родени за щастieto на човечеството, а другите – за неговото разочарование.

Мъчно ми е да поставя Бел Менъринг в последната категория, защото тя бе прелестна и би могла също така добре да принадлежи към

първата. Познавах я лично, ако не напълно, то поне достатъчно, за да мога точно да я класифицирам. Може би аз също щях да попадна под властта на обаянието, което излъчваше цялото й същество, ако не бях открил в него престореност. И това ме спаси.

Моето заслепление секна точно навреме, въпреки че дойде съвсем случайно. Това стана в една бална зала. Бел обожаваше танца, както впрочем всички млади момичета, които принадлежат към рода на чародейките. А в графството рядко имаше обществени или частни, цивилни или военни балове, където човек да не я срещне.

За първи път я видях в замъка на града Б. Бях й представен от един от уредниците на празненството, който имаше дефект в говора, причинен от недъга, известен под името „заяшка устна“. Той говореше отвратително носово. Вследствие на това английското „captain“ звучеше в неговите уста като „count“, което винаги е означавало граф. Резултатът от това бе, че за известно време и преди да съм намерил случай да поправа грешката, бях удостоен от госпожица Менъринг с една титла, която не ми принадлежеше.

Бях още по-поласкан, когато я забелязах, да вписва това име в бележника си за танци много по-често, отколкото моята скромност ми позволяваше да се надявам. Тя благоволи да ми подари няколко валса и кадрила и дори разходки. Бях щастлив, поласкан, нещо повече, очарован и възхитен. И кой на мое място не би бил възхитен, когато се види предпочетен от една от красавиците на празненството, а тя беше такава в пълния смисъл на думата.

Започнах да си въобразявам, че съдбата ми за в бъдеще е решена и че бях намерил приятна спътница не само за вечерта, но и за целия си живот. Надувах се като паун, когато виждах около нас киселите физиономии на пренебрегнатите танцьори и чувах да се мърмори, че съм бил повече време отколкото ми се полага с това прекрасно създание. Никога не съм се забавлявал толкова.

Това продължи до късно през нощта. Достигнал върха на блаженството, аз трябваше безвъзвратно да слеза от него. Придружих партньорката си до една наглед прекрасна дама, на която Бел ме представи, като я нарече своя майка. Не бих могъл да се похваля с приема, който ми се оказа; тя остана непреклонна, студена и едва отваряше уста, за да отговори на моите прекалени любезности. Оттеглих се съвсем сконфузен и се изгубих в тълпата, след като получих от госпожица Менъринг обещание за един нов кадрил.

Неспособен да намеря ни най-малко развлечение далеч от нея, аз се

върнах почти веднага и седнах зад канапето, заето от майката и дъщерята.

Те водеха оживен разговор. Дълго време останах незабелязан и едва се съдържах да не се намеся. Диалогът се водеше на доста висок глас и споменаването на моето име ми попречи да се оттегля, както го налагаше приличието.

– Граф! – мърмореше майката – не знаеш какво говориш, мое дете!

– Но господин Саутуик ми го представи под това име. Впрочем той има всички маниери на такъв.

Тази забележка ми хареса.

– Граф, вятър! – Господин Саутуик е глупак и магаре на всичко отгоре. Той е само един нищожен запасен капитан, който освен това е без състояние и без бъдеще. Лейди С. ме осведоми за него.

– Нима!

Стори ми се, че чух някаква въздишка, но не бях сигурен. Бих бил очарован, ако беше така. За жалост думите, които последваха ми отнеха всяка илюзия.

– И ти му обеща нов кадрил, когато младият лорд Поултауър вече два пъти те кани и едва не падна пред мен на колене, за да ме моли да се застъпя за него.

– Но какво да направя?

– Много просто. Кажете му, че си ангажирана от по-рано от лорд Поултауър.

– Добре, мамо. Ще постъпя така, както ме съветваш. Толкова ми е неприятно това, което се случи!

Ако в този момент бях чул втора въздишка, щях сигурно да се отдалеча, без да кажа нищо. Във всеки случай пътят за отстъпление ми беше отрязан. Бях вече забелязан и реших да се измъкна колкото може по-почтено от това положение.

– Бих бил отчаян, госпожице Менъринг – казах аз, като се обърнах направо към младото момиче, без да си давам вид, че забелязвам нейното смущение и това на майка ѝ, – бих бил отчаян, ако ви карам да нарушите по-предишното си обещание, и вместо да заставам лорд Поултауър да падне трети път на колене, предпочитам да се откажа от обещанието, което вие благоволихте да дадете на един нищожен капитан.

Като се поклоних по достоен начин, поне така мислех, аз напуснах дамите Менъринг и се помъчих да се разсея, като танцувах с всички млади момичета, които благоволиха да приемат поканата на един запасен капитан.

За голямо щастие към края на бала срещнах едно, което ме накара да забравя неприятното си приключение. Не ѝ говорих, освен с очи; мълчалив, но неоспоримо красноречив език.

Глава V ДВАМАТА КАНДИДАТИ

Само бих могъл до пожелаая на младия Хенри Хардинг, а може би и на брат му Найджъл, да се отнесат също така зле с тях, както с мен в първото им любовно увлечение и да понесат със същата философия поражението си.

Но и двамата бяха по-малко или повече облагодетелствани. Нито единият, нито другият бе някакъв запасен капитан без бъдеще и вместо да са изложени на презрение, равностойно на изгонване, на тях бе позволено да се радват дълго на усмивките на прелестната Бел.

Съществуваше голяма разлика в начина, по който двамата братя я ухажваха. Хенри се стараеше да превземе с пристъп сърцето на Бел Менъринг. Найджъл, който се подчиняваше на своите инстинкти, предпочиташе продължителната обсада. Първият обичаше с пламенността на лъв; вторият – с мълчаливото лукавство на тигър. Когато Хенри мислеше, че е постигнал някакъв успех, той не правеше никакви усилия, за да прикрие радостта си. Когато щастието му обръщаше гръб, той издаваше мъката си със същата откровеност.

В единия и в другия случай Найджъл не излизаше от своето равнодушие. Неговото чувство към госпожица Менъринг беше толкова съдржано, че малко хора го подозираха.

Бел не се мамеше. Според това, което научих и дори видях с очите си, тя играеше отлично своята роля с помощта на майка си. Много скоро тя успя да забележи, че може да избира между двамата младежи, но не се реши веднага. Тя раздаваше толкова безпристрастно своите любезности и чара си, че в края на краищата най-близките ѝ приятели започнаха да мислят, че тя не се интересува нито от единия, нито от другия.

Така поне изглеждаше, защото Бел не се ограничаваше да търси изключително възхищението на братята Хардинг. При случай други младежи от околността биваха дарявани с усмивка, било на бал, било на празненства на стрелците с лък. Госпожица Менъринг като че ли се двомеше кому да отдаде сърцето си.

Все пак настъпи часът, когато предположиха, че тя се е установила безвъзвратно. Във всеки случай тя имаше основателни причини за това. Една случка, станала през време на лов, като че ли даде на Хенри Хардинг известни права над ръката на Бел Менъринг, като се предполага,

разбира се, че най-голямата красавица трябва да принадлежи на най-храбрия.

Тази случка впрочем беше толкова необикновена, че заслужава да бъде разказана, без да говорим за влиянието, което оказа върху съдбата на героите на нашата драма.

Беше по време на един лов с хрътки, устроен в близост до голямото блато, разположено на едно от откритите плата, често срещани в планините Чилтърн.

Изскочил от гъсталациите, еленът едва забеляза блясъка на водата, когато ляят на кучетата го стресна. Беше ленив и не се наложи да бъде преследван дълго. Воден от инстинкта си, той се върна обратно към блатото.

Стигна там преди събраните на определеното място екипажи да успеят да спрат. Между тях се намираше впрегнатият с едно пони файтон, в който седяха госпожа Менъринг и дъщеря ѝ. В студената зимна утрин лицето на Бел сияеше.

Кочияшът спря файтона досама брега на блатото.

Подплашеният елен докачи ноздрите на понито и скочи във водата. Обезумяло от страх, кончето се изправи на задни крака и като се завъртя, хвърли се в блатото, повличайки файтона със себе си.

То спря, когато водата вече достигаше глезените на дамите. В този миг, еленът внезапно се обърна и се нахвърли яростно върху файтона.

С първия удар понито падна. След него дойде редът на кочияша, който изтръгнат от седалката си от рогата на разяреното животно, описа във въздуха дъга и цопна в блатото с главата надолу.

Положението на двете дами беше критично. Найджъл пристигна до брега на блатото сред първите. Стоеше там, нерешителен, закован на седлото си и Бел Менъринг можеше да бъде убита пред очите му, ако в този момент не бе долетял брат му. Като заби шпори в корема на коня си, Хенри се спусна във водата, скочи от седлото и хвана елена за рогата.

Последвалата борба можеше да има фатален край за младежа, но един горски пазач, влезе решително във водата, и без колебание заби ловджийския си нож право в шията на елена.

Леко раненото пони бе изправено на крака, полуудаеният колар качен на седлото и файтонът извлечен на брега за голямо облекчение на двете уплашени до смърт дами.

Всички напуснаха мястото на нещастieto, убедени, че госпожица Менъринг в скоро време щеше да смени името си с това на госпожа

Пръстът на съдбата

Хенри Хардинг.

Глава VI

НЕБЕТО ПОТЪМНЯВА

Бичууд Парк беше във всяко отношение удобно жилище, но не предлагаше онова пълно спокойствие, в което неговият собственик смяташе да завърши живота си, след като се оттегли от служба.

В материално отношение всичко вървеше отлично. Откакто генерал Хардинг го бе купил, имението почти удвои стойността си. Така че от гледна точка на имотно състояние той нямаше защо да се безпокои.

Грижите му се дължаха на друга причина, и тя го занимаваше много повече, отколкото замъка и земите му. Тези грижи идваха от поведението на двамата му сина. В негово присъствие братята се отнасяха един към друг с престомена сърдечност. Но бащата имаше основание за безпокойство, усещайки, че братската обич, която би трябвало да ги свързва, е отстъпила място на тайна вражда. У по-малкия тя личеше ясно, а в сърцето на по-възрастния бе дълбоко вкоренена. По време на ученическите години в колежа Хенри, благодарение на природното си великодушие, бе склонен да забрави всичко, ако брат му се бе съгласил да направи дори само една крачка към помирение. Но именно на това Найджъл не искаше никога да се съгласи. А сега любовта, която и двамата хранеха към Бел Менъринг, ги разделяше повече от всякога. Поради това съперничество антипатията се бе превърнала в открита вражда.

Мина известно време преди генералът да забележи облака, надвиснал над неговото домашно спокойствие. Той предполагаше, че синовете му, както повечето младежи със същото обществено положение, ще пожелаят да опознаят малко света, преди да се сблъскат с трудностите на брака. Не му минаваше и през ум дори, че в очите на един пламенен младеж очарователната госпожица Бел Менъринг може да олицетворява цялото човечество и че до нея останалият свят може да изглежда толкова печален, колкото и прозаичен.

Но не тази мисъл смути душата на ветерана, а поведението на децата му. Той беше доста доволен от Найджъл. В същото време съжаляваше за антипатията, която по-възрастният му син изпитваше към брат си, и която често проличаваше въпреки въздържаността му. Хардинг беше доведен до отчаяние от държането на Хенри, от странните му навици и неговата разточителност и особено от неизпълнението на неговите заповеди. Това прегрешение, най-тежкото според ветерана, беше все пак

твърде рядко допускано, и то по повод на незначителни парични въпроси. То би могло, така да се каже, да мине незабелязано ако не бяха грижите, които Найджъл полагаше, за да го представи в най-черни краски.

Отначало генералът отправяше към сина си бащински съвети, а после – строги забележки. Нищо не помагаше. Тогава, почервенял от гняв, старият офицер спомена за намерението си да го лиши от наследство.

Хенри, който се смяташе вече за мъж, посрещна тази заплаха с невъзмутимо спокойствие, което още повече разсърди баща му.

Отношенията между членовете на семейство Хардинг бяха вече доста обтегнати, когато генералът бе осведомен за един факт, заплашващ бъдещето на сина му повече, отколкото разсипничеството и непокорството му. Отнасяше се до любовта на Хенри към госпожица Менъринг. Колкото до страстта на Найджъл към същата личност, както всички, и той нищо не подозираше, докато чувствата на Хенри не бяха тайна за никого.

Малко време след лова с хрътки генералът също узна за тях. Тази случка го накара доста да се позамисли. Въпреки че в душата си беше поласкан от постъпката на сина си, ветеранът видя в нея по-голяма опасност от тази, на която Хенри се бе така хабро изложил.

Получените сведения усилиха подозренията му. Той познаваше добре миналото на госпожа Менъринг, тъй като в Индия бе дружил с нейния съпруг. Беше запазил спомен за вдовицата на бойния си другар. Наистина характерът на дъщерята му бе непознат, тя беше израснала през дългия период на тяхната раздяла. Но според видяното и чутото след завръщането си в Англия, според това, което виждаше и научаваше всеки ден, той бе стигнал до извода: „Каквато майката, такава и дъщерята“. Така че не му беше приятно да я приеме за снаха.

Тези мисли го тревожеха много и той без отлагане се зае да търси средство за предотвратяване на опасността.

Какво трябваше да направи? Да не даде на сина си разрешение да се сроди с Менъринг? Да му забрани да прави посещения във вилата на вдовицата, за компрометиращото постоянство на които сега вече знаеше?

Той се питаше дали Хенри ще се подчини на заповедите му и това съмнение увеличаваше раздразнението му.

Над вдовицата, разбира се, той нямаше никаква власт. Макар че вилата, в която живееше, граничеше с неговия парк, тя не ѝ принадлежеше. Впрочем собственикът ѝ беше един не много уважаван нотариус от

околността. Но каква полза би могъл да извлече генералът от заминаването на вдовицата, дори ако се предположи, че би успял да я застави да се изсели? Работата беше много напреднала, за да може едно подобно средство да бъде приложено с някакви изгледи за успех.

Колкото до младото момиче, то едва ли би се съгласило да скрие хубавото си лице пред очите на сина му, единствено за да достави удоволствие на бащата. Тя нямаше да се появява вече в салона на генерала или в трапезарията му, но имаше много други места, където можеше да се покаже с цялото великолепие на пленителната си красота: в църква, на лов, на бал или през целия ден по зелените ливади около Бичууд-Парк.

Бившият офицер беше достатъчно опитен и тактичен, за да се изложи на неуспех, който неговият характер и бащински авторитет щяха да направят още по-унизителен. Трябваше да се действа със заобикалки. В ума му се бе зародила вече идея, но тя трябваше да узрее. Единствено умственото напрежение, на което той се отдаде с цялата енергия на своята природа, му попречи да прояви гнева, който бушуваше в гърдите му и заплашваше да го доведе до полудяване.

Глава VII

ЖЕНСКА ДИПЛОМАЦИЯ

Ловът с хрътки, в който Хенри се прояви като герой, беше последният за сезона. Настъпилата пролет обви графството Бъкс със зелената си мантия, цялата изпъстрена с цветя. Пъдпъдци се ровеха из пшеничните ниви, а кукувица огласяше с меланхоличния си зов горите, в които нощем се разнасяха чудните трели на славея. Беше месец май, прекрасното годишно време, в което сякаш цялата природа е обхваната от желанието да люби – и най-плахите обитатели на въздуха, и най-страхливите четириноги, едновременно усмирени и насърчени от неговото влияние, търсят гъстите шубраци, за да се отдадат на удоволствията, които им се отказват през другите сезони.

Дали страстите на човешкия род са подчинени на същото влияние е въпрос, който остава да се разреши. Примитивният човек може би го е чувствал и също несъзнателно се е подчинявал на подбудите на природата; но каквото и да е годишното време, през което се поражда любовта в две млади сърца, ясно е, че природата е определила пролетта за нейното разцъфтяване.

Такъв беше случаят и с Хенри Хардинг. През май страстта му към Бел Менъринг беше вече узряла и чакаше само изява. С други думи Хенри бе сметнал, че е настъпил моментът да я открие на тази, която я бе възбудила.

Все още не беше известно дали тази страст бе споделена, макар всички да смятаха, че кокетката най-после се е оставила да бъде победена. Особеното внимание на Бел към Хенри, ако наистина то съществуваше, се дължеше не само на имотното състояние, но също и на външните му качества.

По това време възмъжалият вече по-млад син на генерал Хардинг беше надарен с лице и фигура, грацията на които не пречеше на неговата мъжественост.

Единственият недостатък, в който можеше да се упрекне, беше от морално естество – неговата склонност към разточителство. Но времето можеше да го поправи. Освен това този недостатък не го zlepоставяше пред очите на жените, не една от които скрито в душата си завиждаше на щастието на Бел Менъринг.

Колкото до нея разговорът, който тя води една сутрин по време на

закуска с достойната си майка, ще разкрие характера и естеството на нейните чувства.

Името на Хенри Хардинг бе току що споменато.

– И така, ти искаш да се омъжиш за него? – попита госпожа Менъринг.

– Да, мамо, с твое позволение.

– А неговото?

Бел звънко се засмя.

– Неговото! Но, мамо, аз няма вече защо да му го искам.

– Тъй ли, нима той вече се обясни? Искам да кажа, устно?

– Не точно така. Но, мамо, виждам, че искаш да узнаеш моята тайна преди да ми дадеш съгласието си. По-добре ще направя да ти кажа всичко. Той ще се обясни скоро – дори още днес, ако не бъркам датата.

– Откъде иде тази увереност?

– Много просто. Даде ми да разбере, че има да говори сериозно с мен – и ме предупреди за посещението си днес след обед. Какво друго има да ми каже, ако не че ме обича и че би бил щастлив да получи ръката ми?

Госпожа Менъринг не отговори. Замисленото ѝ лице не изразяваше задоволството, което нейната дъщеря се надяваше да прочете в него.

– Вярвам, че си доволна, мила мамо – каза последната.

– От какво, мое дете?

– Но от... Е добре, да имаш за зет Хенри Хардинг.

– Скъпо дете – отвърна вдовицата със свойствения за страната ѝ благоразумен тон – тя беше шотландка, това е сериозна работа, много сериозна, и трябва да се обмисли. Знаеш какво е нашето положение и какви оскъдни средства ни е оставил бедният ти баща.

– Как да не знам – отвърна весело Бел. – Нали трябва да обръщам по два пъти балните си рокли и да ги боядисвам, за да ми служат и трети път. Още по-голяма причина за да се омъжа за Хенри Хардинг. Той ще ми спести всички тези неприятности.

– Не съм уверена в това, дете мое.

– Ти знаеш нещо, мамо, нещо което не си ми казала!

– За голямо мое съжаление почти нищо.

– Но баща му е богат и има само двама сина. Ти ми каза вече, че богатството му не е – как наричаш ти това? – завещано и че ще бъде разделено по равно. Ще се задоволя много добре с половината.

– И аз също, дъще, ако бях сигурна, че ще имам тази половина. Там е именно мъчното. Ако богатството беше завещано, работата би била

лесна.

– Тогава бих могла да се омъжа за Хенри.

– Не. За Найджъл.

– О, мамо, какво искаш да кажеш?

– Защото богатството ще принадлежи на Найджъл. Днес положението на наследниците е съмнително; всичко зависи от хрумванията на заещателя, а достатъчно добре познавам генерал Хардинг, за да го смятам за много капризен.

На свой ред Бел остана мълчалива и замислена.

– Твърде възможно е – продължи почтената дама – генералът да лиши Хенри от наследство или да му остави нещо съвсем нищожно. Той сигурно е много недоволен от по-малкия си син, поведението на когото се е опитвал напразно да поправи. Не искам да кажа, че младежът е съвсем непоправим, защото в такъв случай не бих допуснала той да ми стане зет, колкото и бедни да сме.

При тия думи вдовицата погледна въпросително дъщеря си. Бел й отговори с многозначителна усмивка.

– Но, мамо, нима женитбата няма да поправи неговите навици на разточителство? Нали ще бъда и аз там, за да се грижа за богатството му?

– Разбира се, ако предположим, че той има такава. Но, аз повтарям, тук именно се крие мъчнотията.

– Но, мамо, аз го обичам.

– Отчаяна съм, мое дете. Би трябвало да бъдеш по-благоразумна и да мислиш повече за бъдещето. Не предприемай нищо, чакай – за твое и мое добро.

– Но той ще дойде! Какъв отговор да му дам?

– Неопределен отговор, скъпа моя. Няма нищо по-лесно. Не съм ли аз тук, за да понеса цялата отговорност? Ти си ми единственото дете и моето съгласие е необходимо. Хайде, Бел, ти нямаш нужда от моите съвети. Няма да загубиш нищо, ако изчакаш, напротив, само ще спечелиш. Една необмислена привързаност може да те направи съпруга на мъж, по-беден дори от баща ти и вместо да си принудена да обръщаш копrienите си рокли, може да нямаш и какво да обличаш. И така, бъди благоразумна, това е последният ми съвет.

Бел въздъхна без да отговори. Но тази въздишка не беше нито достатъчно дълбока, нито достатъчно тъжна, за да остане майка й с впечатление, че отличните й съвети са отишли напразно – тънката усмивка, която я придружи, и доказа, че нейната достойна дъщеря беше решила да

бъде благоразумна.

Глава VIII БАЩА И СИН

Генералът имаше навик да прекарва дълги часове в своя кабинет, или по-точно казано библиотека, стените на която бяха покрити с библиотечни шкафове. Повечето книги бяха посветени на Изтока, най-вече на английска Индия и различните военни експедиции, на които тя е била военен театър. Там имаше също много научни съчинения и трудове по естествена история. На масата бяха разхвърляни отделни броеве на илюстрирани списания от Изтока, отчети на дружествата „Азиатик“ и „Англичанинът от Калкута“, както и дебели сини официални папки с документи, засягащи изключително сделките на почтената Индийска компания.

Любимото занимание на офицера в оставка беше да преглежда една или друга от тези книги. Там той намираше спомени от миналия си живот, които запълваха самотата му.

Всяка нова книга за Индия намираше с положителност своето място в библиотеката на генерала. Той нямаше славата на голям ловец, но изпитваше голямо удоволствие от ловните разкази на „Маркъм“ и на „Стария Шикари“, прекрасни трудове, които едновременно с трогателните сцени предлагат забележително интересни описания на природните красоти в тези области на Изтока.

Една сутрин генералът влезе в кабинета си, но не за да се отдаде на спокойно четене. Той дори не седна. Оживената и бърза крачка и мрачното чело свидетелстваха за възбуденото състояние на духа му.

От време на време той внезапно се спираше, удряше с ръка челото си, измърморваше нето и отново почваше да крачи.

Откъслечните фрази достатъчно разкриваха предмета на неговата загриженост. Имената на синовете му, особено на по-малкия, се изтръгваха често от устата му.

– Лошото поведение на Хенри ще ме накара да полудея, връзката му с това момиче ще ме умори. Според това, което чух да се говори, тя го държи в ръцете си. Много е сериозно. Но трябва да се свърши с това на каквато и да е цена. Тя не е създадена да бъде жена на един честен човек. Бих се тревожил по-малко, ако се отнасяше до Найджъл. Но не, тя не подхожда на нито един от синовете ми. Твърде добре познавам майка й. Нещастният Менъринг! До какво плачевно съществуване го

беше довела в Индия! Каквато майката, такава и дъщерята! Бога ми! Този брак няма да стане! Разбирам. Ако той е луд, тя е твърде много предвидлива, дяволско създание. Как да спася бедното момче от най-голямото нещастие, лошата жена?

Генералът направи няколко крачки в мълчание с наведена под тежестта на мислите, глава.

– Открих! – извика той най-после радостно. – Да, но нямам нито минута за губене. Докато аз разсъждавам, той действа и вероятно се заплита така здраво, че ще ми бъде невъзможно да го отърва.

Генералът позвъни и веднага се появи един прислужник с почтена външност като на бившия офицер.

– Уилям!

– Господин генерал?

– Къде е синът ми Хенри?

– В конюшните, господин генерал, оседлава алестия жребец.

– Алестия жребец! Но той още не е обзяден.

– Никога, господин генерал, и мисля, че е много опасен. Но, господин Хенри обича опасностите. Исках да му направя забележка. Господин Найджъл ми каза да си гледам работата.

– Бягай в конюшните. Кажи му, че забранявам да язди това животно и нека дойде веднага при мене. Бързо, Уилям!

– Все същият! – каза генералът, като продължи своя монолог. – Опасността го привлича – както мене някога. Алестият жребец! Ах! Ако беше само това! Но госпожица Менъринг е още по-опасна!

В този момент се появи провиненият Хенри, обут в ботуши с шпори и камшик в ръка.

– Ти си ме викал, татко?

– Разбира се! Искал си да яздиш алестия жребец!

– Да. Имаш ли нещо против?

– Да не искаш да си счупиш врата?

– Ха! Ха! Ха! Няма такава опасност. Изглежда, че ти нямаш представа за моите ездачески способности, татко.

– А ти пък имаш прекалено голямо доверие в себе си – твърде голямо. Искаш веднага да яздиш едно буйно животно, без да се съветваш с мене и вършиш други, още по-неблагоразумни работи. Този начин на действие не ми се нрави и ще ми доставиш удоволствие, ако се откажеш от него.

– Какви са тия работи, татко?

– Харчиш лудо парите си. Още по-лудо се хвърляш с главата

напред в най-голямата от опасностите. Отиваш към гибел.

– Не разбирам, татко. За жребеца ли намекваш?

– Жребеца! Не, господине, преструвате се, че не ме разбирате. Говоря за една жена.

При последната дума Хенри преbledня. Той бе смятал, че любовта му към госпожица Менъринг е тайна, поне за баща му. Не можеше да се отнася за никоя друга жена.

– Още по-малко разбирам – отговори той уклончиво.

– Извинете, господине, вие ме разбирате отлично. Все пак ще бъда по-точен. Говоря за госпожица Бел Менъринг.

Младежът млъкна, а лицето му почервения.

– А сега, господине, по въпроса за тази жена имам да ви кажа само четири думи: трябва да се откажете!

– Татко!

– Без любовни възражения. Те изобщо няма да ме трогнат и не ми е приятно да ги слушам. Повтарям. Откажете се от Бел Менъринг – напълно и завинаги!

– Татко – отвърна младежът с твърд глас, – вие искате от мен невъзможното. Признавам, че между госпожица Менъринг и мен съществува едно чувство, по-силно от обикновено приятелство. Ние си разменихме обещания. За да ги нарушим, трябва и двамата да сме съгласни с това. Да го направя, без да искам нейното мнение, би било жестока несправедливост, която не бих се съгласил да сторя. Не, татко, дори ако съм принуден да ви огорча.

За момент генералът замълча. Изглежда размишляваше, но крадешком наблюдаваше сина си.

Един повърхностен наблюдател би могъл да прочете в очите на генерала съдържана ярост, възбудена от упорството на Хенри, докато те изразяваха само възхищение, смесено с любов. Той затвори в сърцето си това великодушното чувство и подхвана студено:

– Хайде, господине! Решил сте да не ми се подчинявате. Все пак размислете за това, което ще ви струва вашето упорство. Предполагам, че знаете какво означава лишаване от наследство?

Генералът млъкна в очакване на отговор.

– Никак, татко. Смятам, че се отнася до завещанието.

– Съвсем обратното. Лишаването от наследство няма нищо общо със завещанието. Богатството ми не е прехвърлено на никого, но аз съм свободен да го завеща на когото искам, било на вашия брат, било на вас. Ако се ожените за госпожица Менъринг, то ще принадлежи на

Найджъл, а що се отнася до вас, аз ще ви оставя само толкова, колкото е необходимо за да напуснете страната. Хиляда лири стерлинги, нито стотинка повече. Чухте ли ме?

– Да, татко – отговори с болка Хенри. – Наистина ще бъда огорчен да загубя едно наследство, на което имах всички основания да разчитам, но по-малко, отколкото да загубя вашата почит. Все пак аз ще се откажа от едното и от другото, ако за да ги запазя трябва да се откажа от думата си. Дали ще се ожена или не за госпожица Менъринг, зависи само от самата госпожица Менъринг. Надявам се, татко, че сте ме разбрал.

– Много добре, господине, много добре. Задоволявам се да ви отговоря, че аз също дадох дума и че ще я удържа. Сега, щом като искате, яхнете жребеца и молете Бога той да не направи с вас това, което вие правите със сърцето на вашия баща. Излезте, господине!

Без да каже нито дума, Хенри напусна библиотеката с бавни крачки и наведена глава.

– Жив портрет на майка си! – каза генералът, като го проследи с очи. – Кой не би го обичал въпреки вироглавия му характер и прахосничество! Такова благородно сърце не бива да става плячка на една недостойна жена! Аз ще го спася въпреки волята му!

Той отново позвъни, този път по-силно. Прислужникът дойде почти веднага.

– Уилям!

– Господин генерал?

– Кажете да впрегнат бързо.

Няколко минути след това колата спря пред вратата.

Генералът се настани в нея и тя замина бързо, докато Хенри, метнал се на жребеца, се бореше още на ливадата с непокорното животно, което упорито отказваше да тръгне към вилата.

Глава IX ШАХ И МАТ

Господин Хюлет, стоеше в бюрото си, отделено от това на единствения му писар с необикновено дебела стена, на която имаше тясна врата.

От тази страна нямаше никаква опасност за подслушване. Но една от страничните стени на кантората, леко преградена, образуваше нещо като шкаф, в който, по заповед на господин Хюлет, влизаше въпросният писар, за да слуша мълчаливо и незабелязано това, което ставаше между неговия шеф и всеки клиент, разговорът на когото си заслужаваше труда да бъде записан.

След всичко това необходимо ли е да се каже, че господин Хюлет изпълняваше длъжността на нотариус и макар че се бе установил в едно малко тихо градче на миролюбивото графство Бъкс, той водеше работите с такава алчност и злонамереност, както колегите му, упражняващи професията си в Нюгет или Клеркенуел.

Големият град не притежава изключителното право за отглеждане на ябълката на раздора, която пуска здрави корени в провинциалните градове. Дори селото не е пощадено от нея и бедният селянин много често се вижда заплетен в нейните алчни клони.

Господин Хюлет се беше заловил именно с тия дребни работи и неговият лов бе толкова щастлив, че сега вече имаше каляска под стрехата и два коня в конюшната.

Но още нито една голяма риба не беше се оплела в мрежите му. Най-сполучливият му удар досега беше госпожа Менъринг, станала негова наемателка и, следователно, негова жертва.

Неговата каляска също още не му бе послужила за нищо, или почти за нищо – този лукс, несъвместим с положението му, го правеше само още по-смешен.

Това не можеше да продължава все така. Висшата класа щеше сигурно скоро да захване привлекателната стръв – случаят нямаше да закъснее да се постави на изключителните услуги на господин Хюлет и да го понесе към върховете, които той мечтаеше да постигне.

Един прекрасен ден тия мечти като че ли започнаха да се осъществяват. Каляска, много по-хубава от тази на нотариуса, карана от едър, дебел кочияш и с напудрен лакей на задното стъпало, прекоси града,

който имаше честта да брой господин Хюлет между своите жители, и спря точно пред вратата на кантората.

Никога нотариусът не се бе чувствал толкова щастлив както в момента, когато неговият писар, откряна вратата и показа хитрата си муцуна, известявайки многозначително за пристигането на генерал Хардинг.

След малко същият този индивид въведе генерала.

Тайният знак, направен на писаря, го накара да изчезне и да се вмъкне веднага, като змия, в шкафа.

– Генерал Хардинг, ако не се лъжа – каза превзето нотариусът, като се кланяше толкова ниско, сякаш ще целуне последното копче от пардесюто на запасния офицер.

– Да – отговори генералът, – това е името ми. А вашето?

– Хюлет, господин генерал, на вашите услуги.

– Е добре, точно от вашите услуги имам нужда ако не сте зает с друга работа.

– Няма нищо, което може да ми попречи да ви изслушам, господин генерал. Какво мога да направя, за да ви услужа?

– За да ми услужите, нищо. Аз се обръщам към вас единствено в качеството ви на нотариус. Струва ми се, че сте такъв?

– Името ми е записано в годишника на съда, господин генерал. Вие можете да се уверите в това.

Господин Хюлет взе малко томче и го предложи на генерала.

– Нямам нужда от годишника – отговори сухо последният. – Видях името ви на табелата, това ми стига. Търся просто нотариус, който умее да съставя завещания. Вие можете да направите това, нали?

– Не ми приляга да хваля своята сръчност в професията, господин генерал, но мисля, че мога отлично да съставя завещание.

– Стига приказки тогава – седнете и да почваме.

Господин Хюлет би могъл да се сметне за обиден от грубите обноски на своя нов клиент, като се има предвид, че и той самият притежаваше каляска. За пръв път се отнасяха с него така в собствената му кантора, но за пръв път също имаше подобен клиент. Той почувства, че е необходимо да превие гръбнак.

Така, без да отговори нито дума, той седна зад бюрото си, като чакаше благоволенieto на генерала, който се бе разположил на един стол от другата страна на масата.

– Пишете това, което ще ви продиктувам – каза бившият офицер със заповеднически тон, тъй като му се струваше, че и най-простият

израз на учтивост, отправен към подобна личност, би заседнал на гърлото му.

Все по-любезен и по-любезен, като наведе глава, алчният лицемер взе писалка и бял лист.

„Завещавам на по-възрастния си син Найджъл Хардинг цялото си движимо и недвижимо имущество, състоящо се от къщи и земи, както и облигациите си от Индийската компания, с изключение на хиляда лири стерлинги, които ще бъдат предадени на по-малкия ми син, Хенри Хардинг, като единствено наследство, на което той има право.“

– Написахте ли? – попита бившият офицер.

– Да, всичко което продиктувахте, господин генерал.

– Писахте ли датата?

– Не още, господин генерал.

– Тогава сложете я!

Хюлет се подчини и взе отново перото си.

– Имате ли свидетел под ръка? Ако не, ще повикам лакея си.

– Безполезно е, господин генерал. Моят писар ще послужи за такъв.

– А! Струва ми се, че трябва двама?

– Такъв е законът, господин генерал, но аз мога да бъда вторият.

– Отлично. Дайте ми писалката.

Генералът се наведе над масата и се приготви да тури подписа си.

– Но, господин генерал – забеляза нотариусът, който мислеше, че завещанието е много кратко, – няма това е всичко? Вие имате двама сина?

– Разбира се. Не го ли казах в завещанието си? Още какво?

– Но...

– Но какво?

– Да не би да искате да...

– Искам да подпиша завещанието си – с ваше позволение, впрочем, мога да мина и без него и да се отнеса към някой от вашите колеги.

Господин Хюлет беше твърде отракан човек, за да се осмели вече да направи и най-малката забележка. Трябваше преди всичко да се хареса на новия си клиент и той побърза да положи листа пред генерала и да му подаде писалката.

Бившият офицер подписа, а нотариусът и писарят му направиха същото в качеството си на свидетели – завещанието беше законно.

– Сега направете едно копие – каза генералът. – Вие ще пазите оригинала, докато ви бъде поискан.

Направиха копието, генералът го тури в страничния джоб на пардесюто си, и после, без да благоволи да предупреди нотариуса да пази тайна, той се върна при каляската си и пое пътя към замъка.

– Странно е, че генералът се отнесе до мене вместо да иде при своя адвокат – каза си нотариусът, останал сам в кабинета! – Още по-странно е, че лишава от наследство по-младия си син! Богатството му не може да бъде по-малко от сто хиляди лири стерлинги и всичко се дава на този мелез, когато всички смятаха, че другият ще има най-малко половината! Но това се обяснява. Той не е доволен от своя по-малък син и ме кара да правя завещанието му вместо Лоусън, който, той знае много добре, сигурно би се помъчил да го разубеди. Без съмнение той няма да отстъпи, ако този непрокопсаник не се поправи. Генерал Хардинг не е човек, който ще се остави да бъде излъган, дори от собствения си син. Но независимо от това дали завещанието ще бъде изпълнено или не, аз съм длъжен да го съобщя на една трета личност, която поради особени причини се интересува от него. Тя ще оцени моята постъпка. Във всеки случай няма да ме издаде. Роби!

Вратата се отвори и разкривеното тяло на писаря се показа така бързо, както изскачат от кутията под тласъка на пружината странните палячовци на детските играчки.

– Кажете на кочияша ми да запрегне конете – бързо!

Нотариусът едва успя да стъгне завещанието и да си припомни разговора със завещателя, когато колата вече спираше пред вратата на кантората.

След няколко секунди Хюлет влизаше в своя „ковчег“, както на шега наричаше каляската, за да поеме пътя, по който преди десет минути бе изтрополял луксозният екипаж на бившия офицер.

Макар че следваха същия път, двата екипажа не се отправяха към едно и също място. Каляката отиваше в Бичуун-Парк, а „ковчегът“ – към скромната вила на вдовицата Менъринг.

Глава X РИБАТА ЗАХАПВА ВЪДИЦАТА

Полковник Менъринг, чиито кости гниеа в Пенджаб, бе оставил, както вече казахме, твърде скромно наследство. При все това вдовицата намираще начин да поддържа екипаж, който наистина се състоеше само от едно пони и файтон, но кончето беше буйно, а файтонът доста хубав и изглеждаше дори изящен, когато прелестната Бел, с прическа на амазонка с камшик и юзда в ръка, се намираще в него. Обикновено на задната седалка в класическа поза стоеше един малък отлично възпитан лакей, в блестяща ливрея с лъскави копчета, който достойно представяше доброто име на къщата.

Тази очарователна картина на селския живот можеше да се наблюдава пред вратата на вилата на госпожа Менъринг в единадесет часа сутринта същия ден, когато майката и дъщерята бяха водили споменатия в предшестващите глави разговор. Това толкова рано излизане за една обикновена разходка имаше сериозна цел – посещение при нотариуса. Бел вече замахваше камшика с присъщата на всяко нейно движение грация и послушното пони тъкмо щеше да потегли, когато се появи колата на самия нотариус Хюлет.

Очевидно „ковчегът“ се отправяше към вилата, където толкова пъти вече бе оставял господаря си. Какво щастливо съвпадение, помислиха си госпожа Менъринг и дъщеря ѝ, които и без това нямаха желание да ходят в града. Наистина не се отнасяше до обикаляне на магазините, а до сериозен разговор с господин Хюлет. Последният сякаш беше изпратен от съдбата.

Като подадоха юздите на малкия лакей, дамите слязоха и влязоха с нотариуса във вилата. Той бе въведен в салона. Тъй като, според думите му работата, която го беше довела, не се отнасяше до очарователната Бел, последната се отдалечи веднага, като остави майка си насаме с него.

В движенията на господин Хюлет все още се чувстваше известна превзетост, но много по-малко подчертана, отколкото по време на срещата му с генерала. Впрочем това бе една маска, която той никога не сваляше напълно. Наистина съществуваше огромна разлика между генерала, човек със стотина хиляди лири стерлинги, и вдовицата на един полковник, богатството на която едва достигаше същото число пенсове.

Но госпожа Менъринг се радваше на едно социално положение, за което трябваше да се държи сметка – имаше дъщеря, която един ден можеше да стане съпруга на човек със сто хиляди лири състояние, отлична клиентела за този, който в момента би имал щастието да бъде съветник на майката. Господин Хюлет беше надарен с доста голяма предвидливост, за да не схване с един поглед тези възможности. Ако се показва по-невъздържан в думите и маниерите си спрямо вдовицата на полковника, отколкото пред генерала, това беше единствено защото бе почувствал във въпросната дама един едновременно по-близък до неговия и по-взискателен характер от този на бившия офицер във всичко, което засягаше въпросите за чест и обноски.

– Вие имате да ми кажете нещо, господин Хюлет? – попита вдовицата, без да спомене, че самата тя е имала намерение да му направи посещение.

– Да, госпожо. Възможно е да съм дошъл напразно и да съм прекръсал необмислено вашата разходка. Това, което имам да ви съобщя, може да няма никакво значение. Във всеки случай ви моля само за пет минути внимание.

– Останете колкото искате, господин Хюлет. Ние излизахме без определена цел – да обиколим магазините – това може да стане и друг път. Моля, седнете.

Нотариусът взе стол, докато госпожа Менъринг оправяше фустата си на канапето.

– Да не би да се отнася до вилата? – попита тя с престорено равнодушие. – Струва ми се, че наемът е платен до...

– Не се отнася за това – прекръсна я нотариусът. – Вие сте много точна в плащанията си, госпожо Менъринг, за да има нужда да си опреснявам паметта. Идвам във връзка с един въпрос, който предполага известна нескромност от моя страна. Но казах вече, че може би е важен и тъй като вземам присърце вашите интереси, сметнах, че ако съм се излъгал, вие ще отдадете моята намеса само на едно прекалено голямо усърдие.

Вдовицата разтвори широко очи, които някога са били много хубави, но сега изразяваха само изненада. Маниерите на нотариуса, поверителното изражение на лицето му и приятелските му уверения й даваха повод да очаква някакво интересно съобщение.

– Прекаленото ви усърдие не може да обиди никого, господин Хюлет – а мен още по-малко. Впрочем моля говорете. Независимо дали вашето съобщение ме интересува или не, аз ви обещавам да го преценя

сериозно и да ви отговоря откровено.

– Преди всичко, госпожо, трябва да ви задам един въпрос, който, зададен от всеки друг, би могъл да изглежда дързък. Но вие ми направихте честта да ме изберете за ваш съветник и предаността ми е моето извинение. Говори се – по-право хората смятат – че дъщеря ви е на път да се... да сключи брак с един от синовете на генерал Хардинг. Мога ли да ви попитам, дали този слух е основателен?

– Да, господин Хюлет, на вас мога да кажа, че има нещо вярно в това.

– Мога ли да ви попитам също кого от двамата му сина вашата дъщеря е удостоила с избора си?

– Но, господин Хюлет... С каква цел искате да го узнаете?

– Имам причини, госпожо – причини, които ще ви засегнат, ако не се лъжа.

– Които ще ме засегнат! А как?

– Вземете и четете, – задоволи се да отговори алчният лицемер, като ѝ подаде светлосин лист хартия, съдържащ няколко реда, мастилото на които едва бе засъхнало.

Беше завещанието на генерал Хардинг.

Докато вдовицата четеше, вълна от кръв заливаше лицето и шията ѝ. Въпреки шотландската си флегматичност и изкуството да владее себе си, придобито през бурния живот, който трябва да споделят съпругите на офицерите от индийската армия, тя не успя да скрие смущението си. Това, което поглъщаше с очи, беше отзвук на собствените ѝ мисли – отговор на разсъжденията, които едва преди час бе споделила с дъщеря си.

Толкова ловко, колкото може да постъпи една жена – а госпожа Менъринг не беше най-наивното същество от своя пол – тя се опита да докаже на господин Хюлет, че малко се интересува от документа, който току що ѝ беше показан. Тя каза, че единственото нещо, което бе я трогнало, бе да види как генерал Хардинг пренебрегва бащинските си задължения, като прави такава разлика между двете си деца. И у двамата течеше негова кръв и въпреки че по-малкият нямаше дотам примерно поведение, той беше млад и сигурно след време щеше да поправи лошите навици, разсърдили баща му.

Колкото до самата нея, госпожа Менъринг била много наскърбена и, въпреки че работата я засягала само по едно съвпадение, тя се смятала задължена да благодари на господин Хюлет за любезността да ѝ съобщи съдържанието на това странно завещание, като щяла да му бъде

вечно благодарна за това.

Последните думи от този необикновен разговор бяха изречени с тон, който не можеше да излъже един толкова тънък наблюдател като господин Хюлет. Така че когато госпожата завърши, той сгъна спокойно завещанието и се приготви да се сбогува. Беше вече напълно излишно да подновява извиненията и уверенията си в преданост. Достойните събеседници се разбират помежду си дори и като мълчат.

Господин Хюлет прие да изпие една чашка испанско вино с бисквита и, като се качи пак в своя „ковчег“, пое пътя за кантората си, докато малкият лакей по заповед на господарката си разпрегна понито и го прибра в конюшната.

Щом нотариусът си отиде, Бел влезе в салона.

– Какво искаше от тебе, мамо? – попита веднага тя. – Дали има нещо, което ме засяга?

– Без съмнение. Ако приемеш предложението на Хенри Хардинг, ти ще се ожениш за един бедняк. Видях завещанието. Баща му го е лишил от наследство.

Госпожица Менъринг се отпусна на канапето, като нададе вик, който свидетелствуваше повече за нейното разочарование, отколкото за отчаяние.

Глава XI ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ЖЕНИТБА

Часовете минаваха и Бел, полуизлегната на дивана, със скръстени на гърдите ръце, обмисляше дълбоко нещата. Положението ѝ беше трудно и деликатно. Тя очакваше предложението за женитба с твърдото намерение да го отблъсне. Съветите, дори заповедите на майка ѝ, бяха дали своите резултати и тя беше вече решена да гледа на живота само от практичната и полезната му страна.

Все пак тя не взе това решение без известно душевно вълнение и без упорита борба със собствените си чувства. Всъщност както по-късно го разбра, тя обичаше повече, отколкото си представяше, човека, чиято ръка щеше да отблъсне. Въпреки своето кокетство и въпреки удоволствието да вижда всички мъже в краката си, тя имаше сърце, може би не от най-чистите и най-преданите, но такова, каквото беше то, изглежда, принадлежеше на Хенри Хардинг.

При все това тя се бореше енергично да спре биенето му. Можеше ли Хенри да осъществи горещите ѝ желаня? Можеше ли той да я обкръжи с цялото великолепие на богатството, всички изисквания на най-изтънчения лукс? Не, тя го знаеше вече. На него сърцето, на друг ръката – на брат му Найджъл, може би шепнеше в ухото ѝ демонът на гордостта и на тщеславието.

Бел Менъринг беше наистина прелестно създание. С малко по-висок ръст от средния, а съвършената симетрия на нейната фигура ѝ придаваше естествена грация. Големите ѝ, обикновено тъжни сини очи, умееха да хвърлят погледи със завладяваща нежност. Природата се бе показала щедра към нея, а изкуството беше довършило нейната външност. Бел познаваше отлично цената на своите физически прелести. Свикнала още от детинство да извлича полза от тях, тя ги използваше сега с рядко умение. Заемаше с удоволствие съблазнителни пози и умееше да се отпусне на канапето с небрежност и отпадналост, които опияняваха многобройните ѝ обожатели.

Но днес не ставаше въпрос за пластични пози нито пред трето лице, нито пред самата себе си. Тя нямаше сила, а още по-малко желание за това. Умственото ѝ вълнение се изразяваше в невъобразима нужда от движение. Като стана внезапно от канапето, тя започна да се разхожда с отмерени крачки по салона. Доближаваше се до прозореца, за да хвърли

поглед към пътя, седнаше отново и потъваше в дълбоки и тревожни размишления.

Какво щеше да отговори! Как да постъпи, за да прикрие или поне смекчи горчивината на отказа си? Не принадлежеше ли сърцето ѝ на този, който идеше да иска ръката ѝ? Отчаянието, което щеше да причини, щеше да бъде много голямо, в това не се съмняваше, но тя искаше колкото се може повече да го смекчи и търсеше да облече своя отказ с цветисти изрази. Тя смяташе, че вече достатъчно е огладила своя красноречив отговор, когато една болезнена въздишка повдигна гърдите ѝ. В края на краищата все пак трябваше да каже „не“ – това бе най-тежкото усилие и тази проста сричка с един замах разрушаваше така мъчително изградения в ума ѝ план.

За миг, завладяна от по-чисти и по-естествени чувства, тя беше на път да промени напълно първото си решение и да приеме Хенри Хардинг, въпреки неговата бедност, въпреки съветите на майка си.

Но тази благородна мисъл я осени само мимоходом. Тя проблесна като светкавица сред черните облаци, които биха помрачили съдбата ѝ, ако бъдеше достатъчно слаба, за да отстъпи на увлеченията на младостта и любовта. – Един съпруг, лишен от наследство! Хилядата лири – цялото състояние на Хенри – едва биха стигнали да заплатят сватбените подаръци, за които мечтаеше, и тържествата, които щяха да прославят нейната сватба! Наистина майка ѝ беше практична жена. Впрочем не беше ли неин дълг да се преклони пред волята ѝ?

Друга една мисъл я накара да затвърди решението си. Тя имаше основателни причини да вярва в победата си и, ако по-късно намереше за добре да отстъпи на увлечението си, можеше пак да го направи. Възможно беше генерал Хардинг да се разкае, че е лишил от наследство помладия си син и да се откаже от едно завещание, вероятно продиктувано в момент на досада и яд. Не така мислеха нито нотариусът, нито госпожа Менъринг, които знаеха, че генералът няма навик да се връща отново към взетите решения. Но Бел разсъждаваше по друг начин. Тя гледаше на бъдещето през призмата на надеждата, осветена от любовта.

В такова душевно състояние се намираще госпожица Менъринг, когато малкият лакей съобщи за пристигането на Хенри Хардинг и го въведе в салона. Може би при вида на изразителните черти и внушителната елегантност на младия човек тя се поколеба в решението си, но това чувство трая само един миг. Мисълта за лишаването му от наследство беше достатъчна, за да го разсее.

Тя не се лъжеше относно причините за посещението на Хенри, тъй

като по време на последното им виждане бе казано всичко, освен едно формално обяснение. Бяха разменени думи, които можеха да се смятат като ангажимент за сина на генерала, и като съгласие на младото момиче. И така, пълен с доверие, Хенри идеше да моли Бел да го смята в бъдеще за свой официален годеник.

Той направи предложението си с откровеността и честността, присъщи на характера му, които не му позволяваха да допуска, че другите могат да имат задни мисли.

Отговорът го засегна право в сърцето. Отказът не беше категоричен, но младото момиче предоставяше своето съгласие на решението на майка си.

Хенри Хардинг не можеше да проумее това. Тя, тази властна красота, която пред неговите очи изглеждаше всемогъща, да предоставя своето щастие в ръцете на майка си, и то на една майка, добре известна с капризите и егоизма си. Ударът беше неочакван и толкова по-мъчителен, защото изглеждаше, че предвещава нежелание от страна на госпожа Менъринг.

Не беше в природата на Хенри да стои в неизвестност – той пожела да се срещне веднага с вдовицата.

Няколко минути след това госпожа Менъринг зае на канапето мястото на дъщеря си, която беше счела за необходимо да не присъства на разговора.

По смразяващия поглед, както и по сдържаното и надутото държание на вдовицата, Хенри сякаш долови пропадането на плановете и рухването на надеждите си. Инстинктивните му опасения незабавно се потвърдиха.

Госпожа Менъринг заяви, че е много поласкана от честта, която ѝ прави младежът, като иска да стане неин зет и му благодари горещо за това. Но тя прибави веднага, че положението, в което се намираха тя и дъщеря ѝ правеше невъзможна всяка връзка помежду им. Господин Хардинг навярно знаел, че неочакваната смърт на нейния съпруг я беше оставила почти без средства. Така че Бел нямаше нищо и тъй като и самият той беше в същото положение, един брак при такива условия би бил не само неблагоприятен, но и най-голямата лудост. Макар и бедна, благодарение на нейната майчинска нежност, а може би и слабост, Бел беше живяла винаги, ако не разкошно, то поне удобно. Какво ще стане с нея като жена на съпруг, принуден да се бори с трудностите на живота? Тя не можеше да си представи, без да изтръпне, такава орис за скъпото си дете. Господин Хардинг беше млад и животът бе пред него, но той не

е бил подготвен за никаква професия, а и навигите му не му позволяват да започне някаква работа. Поради всички тия причини госпожа Менъринг се смяташе задължена да отклони решително, но почтено предложението му за женитба.

Хенри мълчаливо изслуша тази дълга реч, произнесена с наставнически тон, но по лицето му се изписа учудване, което ставаше все по-голямо, докато почтената дама изричаше предварително подготвените си фрази.

– Разбира се, госпожо – промълви той, когато последната дума от тирадата беше произнесена, – вие не искате да кажете че...

– Да кажа какво, господин Хардинг?

– Че не съм способен да създам приличен живот на моята... вашата дъщеря. Не разбирам за каква борба говорите. Не упражнявам никаква професия, вярно е, но струва ми се, че нямам нужда от такава. Богатството на баща ми ме освобождава от тази грижа както сега, така и за в бъдеще. Ще го делим само двама.

– Мислите ли, господин Хардинг – отговори вдовицата със същия леден тон и същия неприятен тембър. Е добре! Съжалявам, че трябва да ви разочаровам. Състоянието на баща ви няма да бъде разделено по равно. Вашият дял ще бъде най-много около хиляда лири стерлинги. Какво смятате да правите с такава сума?

Хенри Хардинг не чу това последно изречение, зададено като въпрос. Казаното му стигаше, за да разбере, че няма вече работа в салона на госпожа Менъринг и като взе шапката и бастуна си, той се сбoguва набързо с вдовицата и се отдалечи.

Той не счете за необходимо да отправи към дъщерята същия смешен поздрав. За в бъдеще между него и Бел Менъринг беше зейнала непроходима пропаст.

Докато отблъснатият влюбен се отдалечаваше от вилата, в която живееше тази, която малко преди това той смяташе за господарка на съдбата си, тъмни облаци се скупчваха на небето, отражение на черните мисли, които помрачаваха ума му.

Това беше първото голямо страдание, което бе изпитал, едновременно физическо и душевно. Словото на госпожа Менъринг имаше двойно острие – в едно и също време бяха засегнати и любовта, и богатството му. Но да се изпари любовта заедно с богатството, когато той на драго сърце би пожертвал последното, за да я запази! Да мисли, че разменените любовни думи, милите погледи, беглите ръкостискания, всичко е било фалшиво, пресметнато може би!

Това именно късаше сърцето на благородния младеж.

Да намери оправдание в поведението на Бел! Възможно ли беше! При все това той се опита. Но причините за отказа бяха много ясни, очевидни бяха условията, при които бяха приели неговата любов, дали му повод да вярва, че тя е одобрена. Всичко това бе претекст, връх на двуличието и на кокетството! Сега с това вече беше свършено и той се закле да застави поне сърцето си да млъкне, ако мисълта му все още се противопоставяше. Житейската битка започваше. Хенри беше млад, предстоеше му тежка борба, но неговият характер му позволяваше да вярва, че ще излезе победител от нея. Жената, която бе издигнал на пиедестал като образец на невинност и чистота, се бе показала не само капризна, но също и прикрита егоистка, користолюбива, по-малко достойна за любов, отколкото за презрение. Да имаше щастието само да запази в сърцето си спомена за тия последни впечатления и необмислено пламналата обич щеше, рано или късно, да се изпари. Като пожела веднъж това да стане така, Хенри се замисли за баща си. Към него той изпитваше само глуха ярост. Заплахата за лишаване от наследство сигурно е била изпълнена тази сутрин. Големите подробности, в които се впусна госпожа Менъринг, дори по отношение на самата завещана сума, не му даваха повод за никакво съмнение. Как бе получила тези сведения той не знаеше и малко се интересувахе от това. Тя беше достатъчно ловка, за да влезе във връзка със съветника на генерала, натоварен, както той смяташе, с редактирането на завещанието. Мисълта му едва засегна този въпрос, за да се отправи с повече горчивина към самия завещател, който с това го лиши едновременно от любов и от състояние.

Безумец! В душевното си страдание той не помисли дори за миг до каква степен баща му се беше показал негов доброжелател, като се бе постарал да го изтръгне от една участ много по-жалка, отколкото лишаването от наследство. Презрението му към подлата кокетка не беше още толкова силно, та да му даде възможност да погледне благоразумно на нещата.

Заплахата на баща му беше само условна. Достатъчно беше да се разкае, за да получи отново неговото благоволение и да постигне, без да го е искал, унищожаването на завещанието. Неговото неподчинение, въпреки че не бе имало последствия, заслужаваше наказание. Но то беше много тежко, за да помисли един баща да го приложи. Освен това то не беше съвместимо със снизходителността, с която баща му се е отнасял винаги към него.

Така би разсъждавал един тесногръд човек. Найджъл Хардинг не

би пропуснал случая да побърза да поиска прошка.

Хенри мислеше другояче. Дълбоко засегнат в своята гордост и привързаност, той бе убеден, че къщата на баща му не можеше да бъде вече негов дом.

С отчаяна енергия той се хвана за това решение, истински подвиг за положението, в което се намираше. Като стигна до вратата на парка, неочаквано обърна гръб и се отправи с големи крачки към най-близката железопътна станция.

След един час беше в Лондон, твърдо решен да не види никога вече планините Чилтърн или графството Бъкингам.

Глава XII ДОБРОВОЛНО ИЗГНАНИЕ

Вечерта на същия ден трапезата на генерал Хардинг беше наредена както обикновено за четирима души. Едно от местата, това на по-младия син, остана празно.

– Къде е той? – попита бившият офицер, като разгъваше кърпата си за ядене. Отначало Найджъл не отговори. Лелята, стара мома, възмутена от лошите навици на своя племенник, не се вълнуваше никак за неговите постъпки и действия. Лакеят не знаеше къде е отишъл господарят му Хенри. Но Найджъл много добре знаеше това, защото бе видял брат си да се отправя към вилата на госпожа Менъринг. На зададения му от генерала въпрос той даде това сведение с намръщено лице и съскащ глас.

– Възможно е да са го задържали на вечеря – прибави той – госпожа Менъринг е толкова любезна с него!

– Това няма да бъде за дълго – забеляза генералът с усмивка, която за момент проясни загриженото му лице.

Найджъл загледа продължително баща си, но не посмя да поиска никакво обяснение. Личеше, че изпитва вътрешно облекчение – облаци-те, които помрачаваха челото му, постепенно се разпръснаха.

Вечерята продължи без някой да заговори отново за отсъстващия. Тя беше вече почти привършена, когато лакеят влезе с писмо в ръка, което току що бе донесъл прислужникът от близкия до замък хан.

Още при първия поглед, хвърлен на адреса, надраскан набързо, генералът позна почерка на сина си Хенри.

Той отвори плика. Докато четеше, лицето му ставаше все по-мрачно и по-навъсено, докато четеше. Писмото имаше следното съдържание:

„Татко,

не прибавим думата «скъпи», защото би било подло от моя страна. Когато получите това писмо, ще бъда вече на път за Лондон. Оттам ще ида където ме отведе Провидението, тъй като не искам да се върна под покрива, който вашата строгост не ми позволява да считам от сега нататък за свой. Бих понесъл без да се оплаквам лишаването си от наследство, може би съм го заслужил, но последствията, които то, причини са много жестоки, за да гледам на тях равнодушно. Злото е сторено и аз не искам повече да

говоря за него. Писмото ми има само една цел. Според условията на вашето завещание, един ден аз ще бъда щастливият собственик на хиляда лири стерлинги. Бихте ли имал нещо против да ми ги дадете веднага, като приспаднете, разбира се, обикновената лихва, която, предполагам, ще може да бъде пресметната по таблицата на осигурителните дружества. Хиляда лири, след вашата смърт – която, надявам се, е още далече – е твърде нищожна сума, за да може човек да възлага на нея някаква надежда за бъдещето си. Но в настоящия момент тя би ми била от голяма полза, защото съм решил да напусна страната и да потърся щастие под други по-милостиви небеса. Ако намеря у вашия адвокат в Лондон чек от хиляда лири на мое име – добре, ако не, вашият отказ не ще ми попречи да замина и вие много добре знаете, че не съм от тези, които ще ви поискат някога нещо. И така, постъпете както намерите за добре, татко. Може би моят отличен брат Найджъл, съветите на когото слушате с толкова голямо удоволствие, ще ви помогне да вземете някакво решение.

ХЕНРИ ХАРДИНГ“

Можете да си представите вълнението на генерала след прочитането на това така сухо и хладнокръвно обмислено писмо. При първите редове той скочи на крака и зачете, като крачеше с отмерени стъпки, а когато свърши, удари така силно с крак пода, че кристалните и порцеланови съдове подскочиха на масата.

– За Бога! Какво означава това! – провикна се той.

– Какво, скъпи татко – попита превзето Найджъл. – Да не сте получил някакви лоши новини?

– Новини! Новини! Много по-лошо!

– Мога ли да ви попитам, от кого?

– От Хенри – непрокопсаника! Неблагодарника! Ето, чети!

Найджъл побърза да се подчини.

– Наистина, твърде неприятно писмо – трябва дори да кажа, нахално. Но какво означава то? Не мога да разбера.

– Не е важно! Достатъчно ми е да зная, че е заминал. Познавам го! Ще удържи думата си! Прекалено много прилича на мене, за да не я удържи. Заминал! Боже мой, заминал!

Въпреки твърдия си характер генералът изстена. Без да каже нито дума, старата леля продължаваше да пие на малки глътки своето порто и да бели орехите си, като поклащаше тъжно глава.

– В края на краищата – забеляза Найджъл, под предлог да облекчи мъката на баща си – той говори много, без да каже нищо. Той е един млад безумец, който...

– Без да каже нищо! – изкрещя генералът в нов изблик на болезнена мъка. Нима е нищо да се напише подобно писмо, всяка дума от което е посегателство над моя авторитет и презрение?

– Истина е, и аз не зная как е дръзнал да ви говори така. Той сигурно е сърдит за нещо..., което не разбирам. Но по-скоро неговият гняв ще премине, отколкото вашето справедливо възмущение, мили татко.

– Никога! Не ще му простя никога! Той твърде много е злоупотребил с моята снизходителност. Но това е за последен път. Не искам повече да понасям подобни неподчинения, да не говоря за безсърдечието и самохвалството, което той се осмелява да прояви. Бога ми! Той ще бъде наказан!

– Имате право, татко – потвърди по-възрастният син. – И тъй като – прибави лукаво Найджъл – той ви моли да благоволите да вземете моето скромно мнение, аз бих ви посъветвал да не му обръщате внимание – поне за известно време. Може би, когато бъде лишен за няколко месеца от помощта, която сте му давал така щедро досега, той ще почувства по-добре своята зависимост и ще бъде по-склонен да се разкае. Мисля, че сумата от хиляда лири, която претендира, че му е била обещана от вас, нещо, за което аз нищо не зная, не трябва да се дава...

– Няма да получи нито сантим – поне докато съм жив.

– Пожелавам ви да живеете още дълго време, скъпи татко. Може би така ще бъде по-добре.

– Добре или зле, малко ме интересува. Няма да получи нито сантим... нито един! Нека да умре от глад, или да се вразуми.

– Ето истинското средство да го накарате да се върне – въздъхна Найджъл – и вярвайте ми, татко, това не ще закъснее.

Тази забележка изглежда успокои поне временно гнева на сприхавия генерал. Той седна отново на масата и остана сам пред бутилката си с порто много по-дълго време от обикновено. Дали благотворното питие го направи по-милостив? Във всеки случай, преди да си легне, като залиташе леко, той се отправи към кабинета си и написа с разтреперана ръка на своя адвокат да предаде при поискване на неговия син Хенри един бон от хиляда лири стерлинги.

После отиде да потърси сам прислужника и го накара да пусне веднага писмото, за да тръгне със сутрешната поща.

Уверен, че прави доброто дело в пълна тайна, той се постара да

извърши тези маневри съвсем тихо, за да не пробуди съмнение у никого.

И смяташе, че е успял. За нещастие това, което за един човек, намиращ се под влиянието на четири бутилки порто, изглежда най-голяма предпазливост, за околните е най-голямата непредпазливост. Найджъл беше от последните. Той знаеше, че баща му е написал писмо. Отгатна съдържанието му, и незабелязан от никого присъства на разговора с прислужника. Издебна тръгването му, взе писмото от него и го предаде на друг, който според думите му имал работа по-далеч от пощата и на минаване можел да пусне писмото. Но новият пратеник бе получил предварително поръчения, според които писмото на генерала не достигна своето предназначение.

Глава XIII ЛОНДОНСКИ РАЗБОЙНИЦИ

Тъй като не познаваше Лондон, където беше ходил само два или три пъти, Хенри се остави да бъде заведен в един хотел в западната част на града от кочияша когото бе наел на излизане от гарата. Генералът имаше неколцина приятели в Лондон, но той не смяташе да ги посети от страх да не би слухът за неговото скарване с баща му, както и този за неуспеха му с Бел Менъринг, да е стигнал вече до тях. Гордостта не му позволяваше нито да изпада в смешно положение, нито да проси състрадание. Той би искал да скрие своята мъка от цялата вселена. Ето защо, вместо да потърси приятелите от колежа, които би могъл да срещне в Лондон, той положи всички грижи да ги избегне.

Човекът, по когото изпрати писмото до баща си, носеше също и бележка, с която Хенри заповядваше на лакея си да опакова личните му вещи, бельо, дрехи и оръжия, и да му ги изпрати на гара Падингтън. Тези вещи, пристигнали без никакви спънки и десетината лири стерлинги, които случайно носеше със себе си, представляваха цялото му богатство. Парите, разбира се, изчезнаха още преди края на първата седмица от пребиваването му в Лондон.

За пръв път през живота си той изпита неприятното чувство да остане без пари, особено в един толкова голям град. Възприемаше го още само като временно неудобство. Надяваше се, че баща му ще се съгласи да му даде поисканите хиляда лири. Той изчака да минат осем дни, преди да отиде при адвоката на генерала. Хенри го попита дали е получил от баща му някакво известие за него. Отговорът бе отрицателен.

Три дена след това отиде отново и зададе същия въпрос, почти дума по дума. Отговорът бе почти същият.

От известно време г.г. Лоусън и Син (така гласеше фирмата на къщата), не бяха получавали от генерал Хардинг никакво писмо по какъвто и да било повод.

– Няма да изпрати нищо – каза си тъжно Хенри, на излизане от кантората на адвоката. – Той мисли, че не съм наказан достатъчно, а любезният ми брат няма да пропусне да поддържа у него тази мисъл. Е добре! Нека държи парите си! Няма да му искам нищо, дори и ако трябва да умра от глад.

Във всяко самоотрицание има известна доза горчиво удоволствие,

което произхожда по-скоро от омразата, отколкото от самата смелост. То изобщо изчезва дълго време преди душевната болка, която го е породила.

У Хенри Хардинг това чувство беше по-силно. Младият човек се чувстваше жестоко обиден от начина, по който се бяха отнесли с него баща му и любимата му. В мисълта си той не можеше да ги отдели един от друг – неговата ненавист към двамата беше достатъчно силна, за да му внуши най-отчаяни решения. Първото бе да не се връща вече при адвокатата и той си наложи твърдо това, не без известни усилия, защото вече страдаше от липса на пари. За в бъдеще не можеше да става и дума за разточителност, трябваше да се мисли преди всичко за препитанието. Той се беше вече настанил в един по-скромен хотел, но колкото и малък да бе, наемът все пак трябваше да се плаща. Положението му ставаше все по-трудно и по-трудно. Какво да предприеме? Да постъпи ли в армията, или в търговския флот? Файтонджия ли да стане? Работник ли? Никоя от тези професии не го съблазняваше. Не беше ли по-добре да напусне страната? На това именно се спря.

За щастие, ако нямаше вече пари, оставаха му един великолепен часовник и скъпоценности. Сумата, която би получил, щеше свободно да му стигне да плати пътните си разноски до Новия свят, защото той искаше да замине колкото е възможно по-далеч от баща си и Бел Менъринг.

След като обърна скъпоценностите си в пари – нещо, което в Лондон става много бързо, стига само човек да е отстъпчив по отношение на цената, той се отправи към пристанището, за да посети един параход, който заминаваше за Америка. Недоволен от себе си и от несполуката си, той се върна в хотела. Кабината в парахода, която му бяха предложили, беше евтина, но много мизерна и той не се реши да я приеме.

После отиде в Гринуич Парк, Шан'з Елизе на лондончани, и закуси. Беше вече късно, когато той слезе от втория етаж на конния омнибус от Холбърн, на Литъл Куин Стрийт, най-близката улица до неговото жилище.

Едва беше тръгнал, когато погледът му се насочи към едно дюкянче, където се продаваха стриди, отворено обикновено от ранна утрин до късно през нощта. Беше закусил отдавна и чувстваше глад. Той влезе в дюкянчето и поръча да му отворят една дузина сочни стриди.

Пред тезгяха стоеше млад човек, зает изцяло с поглъщането на поднесените му стриди. Видът му направи странно впечатление на Хенри. Висок, красив, добре сложен, а мургавият цвят на лицето му, черните му къдрави коси, кръглите му очи, орловият му нос, издаваха чуждия му

произход. Произнесените от него няколко думи на лош английски език бяха със силно подчертан италиански акцент. Макар че беше доста бедно облечен, по държането му личеше, че е благородник по рождение, или поне че е добре възпитан.

Ако бяха попитали Хенри Хардинг за причината на симпатията, която изпитваше към този млад човек, той би бил доста затруднен да отговори. Без съмнение тя произхождаше от неговото изискано държане, което не съответстваше на скромните му дрехи и особено от мисълта, че пред неговите очи стои самотен чужденец далеч от родината си, от приятелите си, може би образът на това, което ще бъде скоро самият той.

Той би искал да го заговори, но гордата сдържаност, изписана по лицето на непознатия, неусъвършенстваният му английски, и страхът, че естествените му прояви на симпатия биха могли да бъдат зле изтълкувани, не позволиха на младежа от Чилтърн да покаже своята заинтересуваност по друг начин, освен с погледи.

Хенри едва бе удостоен от непознатия с един бегъл поглед. Аристократичното му поведение и безукорната кройка на дрехите му внушаваха вероятно мисълта, че той е от тези полупияни благородници, излезли от съседното казино. Без съмнение чужденецът бе помислил, че подобна компания не му подхожда, защото побърза да изяде стридите си, да плати и да напусне дюкяна.

Хенри с мъка видя как мъжът се отдалечава. Това беше първият симпатичен човек, когото бе забелязал в Лондон. Щеше ли пак да го види някога? Би било почти чудо за този огромен мравуняк, който носи името Лондон. Самият той нямаше ли скоро да напусне митрополията и да изгуби по този начин всяка надежда да го срещне отново? Като поклати глава, сякаш за да пропъди тези мисли, той на свой ред плати и пое пътя за вкъщи.

Нощта беше тъмна и след като веднъж се измъкна от безсрамния обръч, в центъра на който се намира Холбърнското казино, не срещна вече жива душа и забърза към Есекс Стрийт, където се намираше хотелът му.

Точно щеше да влезе в масивния и винаги лошо осветен пасаж, който минава покрай Линкълн Скуеър, когато видя да се открояват в мрака силуетите на трима души, единият от които, наглед пиан, беше придържан от другите двама.

Той на драго сърце би избегнал групата, но беше вече влязъл в пасажа и тъй като не искаше да се връща, продължи пътя си. Като се приближи, той видя, че пианият бе напълно безчувствен – не можеше да се

държи на крака и без помощта на придружаващите го би паднал на земята като безчувствена маса. Групата стоеше неподвижно и изглежда нямаше никакво намерение да се придвижва напред. Вероятно бяха изминали доста дълъг път от последната си спирка в кръчмата и чувстваха нужда да си починат.

Хенри реши да се отдалечи, без да се намесва – отвратителният изглед на един от трезвите, който за момент обърна лицето си към него, му внуши, впрочем, най-благоразумна въздържаност. Той отмина. Но когато беше вече изминал няколко крачки, едно неопределено чувство на любопитство го накара да обърне глава. Лицето на един така отвратително пиян човек може да бъде само любопитно зрелище.

Случайно групата се намираще близо до един от малкото фенери, окачени под свода. Мъжделивата светлина, падаща изкосо върху пияния, освети лицето му и Хенри веднага позна в него младия човек, образът на който упорито се въртеше в главата му.

Като извика от изненада, той се обърна и се спусна към групата.

– Какво означава това? – каза той с повелителен тон. – Пиян ли е този човек?

– Пиян като Бакхус – отговори един от подозрителните типове с разбойническа физиономия. – Ние го придружаваме. Ето вече един час, откак сме се заловили с този труп.

– Нима?

– Истина, господине. Както виждате, сръбнал е повечко. Той е наш приятел и ние не искаме да го заведат в участъка.

– Разбира се, вие не се безпокойте за това – отговори иронично потомъкът от Бичууд-парк, който беше разбрал причината за неподвижността на чужденеца. – Много любезно от ваша страна. Но аз съм също негов приятел и съм щастлив, че мога да ви избавя от труда, който сте си дали досега, като се погрижа сам за нещастника. Така допада ли ви?

– Допада! Дявол да го вземе! Какво искате да кажете с това?

– Ето какво! – изрева Хенри, който не можеше повече да сдържи възмущението си. – Ето какво! – повтори той, като стовари тежкия си бъкингамски бастун върху главата на един от мошениците. – И ето! – изкрещя той за трети път, докато удряше по главата и втория. Така и тримата – изнудваните и жертвата – се простряха на тротоара.

В този квартал на Лондон нямаше никакъв участък и полицейските постове бяха много нарядко, вследствие на което обиколките на нощната стража имаха много ограничен радиус на действие. По най-голяма случайност един полицай, който минаваше по Куин Стрийт, чу глъчката

от борбата и се промъкна под свода в момента, когато Хенри нанасяше побоя.

Той помогна на младежа да върже крадците и да вземе обратно задигнатите вещи на чужденеца, който постепенно се съвземаше от безчувствеността, причинена му от доста силна доза хлороформ. После всички наедно отидоха до най-близкия полицейски пост. Докато вкарвах в ареста разбойниците, чужденецът бе откаран от Хенри с кола до жилището му и той не пожела да се раздели от спасителя си, преди да е получил от него обещание, че ще го посети на другия ден.

Глава XIV

ИЗБОР НА ПРОФЕСИЯ

Най-дребната случка – падането на една игла или, хвъркването на една сламка – е достатъчна, за да измени хода на цяло едно съществуване. Може би има съдба, но ако я има, тя се дължи често на случая или зависи от съвсем непредвидени обстоятелства. Ако Хенри Хардинг, връщайки се в жилището си, не беше минал през квартала Холбърн, ако не бе завил покрай ъгъла на Литъл Куин Стрийт, ако не бе изпитал желание да яде стриди, случайни действия, от които последва приключението под свода, повече от вероятно е, че той не би поел пътя, по който ще го проследим.

След една седмица той щеше да замине за Америка или за която и да е друга част на американския континент, откъдето може би никога нямаше да се върне. Но само след седмица той седеше в едно ателие с палитра в едната ръка и с четка в другата, облечен в класическа блуза, с бродирано кепе на глава. От всичко това личеше, че е станал художник.

Тази промяна е лесно обяснима. Младият човек, на когото той бе помогнал така навреме, беше станал негов учител. Послушал съветите на италианския художник, той потърсил препитание в рисуването. И това не беше някаква отчаяна стъпка. Хенри винаги бе проявявал голяма склонност към рисуването. Освен това той притежаваше художествен усет, който води неизбежно към успех. Още първите дни, прекарани в ателието, той нарисува картини за продан. После се отдаде на приложната живопис.

Самият Луиджи Тореани, младият италиански художник, съвсем не бе достигнал майсторството, докато Хенри притежаваше гениалния замисъл и творческия талант, които характеризират творбите на Тициан, и вървеше с големи крачки по пътя на славата. С времето той стигна дотам, че не работеше вече единствено за прехраната си. Известни и признати, картините се ценяха все по-малко заради художествената им стойност, и повече заради името, с което бяха подписани.

Тези негови успехи именно станаха причина, узнавайки за положението и проектите на младия човек, направил му такава голяма услуга, да предложи на новия си приятел да го посвети в своето изкуство. По принцип Хенри не говореше много за семейството си. А и Луиджи Тореани не го разпитваше за нищо – той имаше благородна и нежна душа,

твърде признателна, за да могат изповеди от този род да оказват някакво влияние върху чувствата и поведението му. Той разпалено се бе възпротивил срещу намеренията на младия англичанин да напусне страната, който, от своя страна, се бе вслушал в неговите съвети и настоявания и бе постъпил като ученик в ателието му.

Това случайно сближаване на двама млади хора, на почти една възраст, равни по произход, с еднакво възпитание и навици, даде резултат, който лесно можеше да се предвиди. Хенри и Луиджи станаха скоро най-близки приятели и делеяха една трапеза, едно жилище и едно ателие. Тази братска дружба продължи няколко месеца. Тя бе прекъсната от Луиджи, който, изненадан и едновременно очарован от изумителния напредък на приятеля си, искаше той да прекара известно време в Рим, за да се усъвършенства чрез класическите шедеври, гордостта на древната световна столица. Колкото до него, младият италианец нямаше нужда да черпи от този извор, винаги богат с вдъхновение. Римлянин по рождение, той беше израснал сред тези чудеса на естетиката и ако беше дошъл в Лондон, то бе единствено защото знаеше, че ще получи по-добра цена за картините си. Ето защо обучението на ученика му трябваше да бъде съвсем противоположно на неговото. Младият англичанин послуша на драго сърце съветите му, не толкова от любов към изкуството или от амбиция да стане велик художник, колкото от силното желание, което младите хора обикновено изпитват да посетят Италия. Италия! Класическата родина на изкуството, синьото ѝ небе, вечната ѝ пролет! Италия! Родината на Тасо, Ариосто, Бокачо, но и на бандитите! Кой не мечтае да преброди тази толкова поетична в своето минало, толкова романтична сега, и, да се надяваме, толкова свободна и щастлива в своето бъдеще страна?

Хенри Хардинг желаше това повече от всеки друг. Към чувството на любопитство, общо за всички пътешественици, у него се прибавяше надеждата, че може да пие от изворите на забравата, да излекува, или поне да облекчи раните, които беше получил от баща си и от любимата си.

В Англия всичко подлютяваше раните му и те бяха все така кървави. В чужбина новата обстановка и новите хора щяха да разсеят мъката му и щяха да го направят способен да осъществи поговорката: „Далеч от очите, далеч от сърцето.“

Глава XV ПРЕКЪСНАТА РАБОТА

По пътя към Вечния град, пресичащ римското поле (Ла Кампаня), нека проследим един младеж, отправил се към планинската област където свършваха последните склонове на Апенините.

Той очевидно не беше италианец. Красивото му открито лице, неговите розови страни, галени от къдриците на гъста златистокостенява коса, херкулесовият му ръст, увереното държание, твърдата и гъвкава походка, издаваха северния произход на англосаксонец.

По албума, пхнат под мишницата му, по палитрата, която държеше с левия си палец и по шестте четки можеше да се познае, че той е художник, тръгнал да търси модел.

Нито дрехите му, нито неговите професионални принадлежности, биха привлекли нечие внимание. Сред римското поле, често можеше да срещнеш художник, но все пак много по-рядко, отколкото някой разбойник.

Ако случаен минавач спираше погледа си на младия човек, то бе само за да забележи, че е чужденец „инглезе – изпих“ и може би за да се учуди, че скита из планината, вместо да се задоволи с лесно постижимите удоволствия, така щедро предлагани от кръчмите и хотелите на Вечния град.

Произходът на художника не можеше да бъде тайна за никого, а още по-малко за читателя, който без съмнение е познал нашия герой Хенри Хардинг.

Знае се вече защо той се намираше в Италия. Изоставен в Лондон на собствените си средства, прекалено горд, за да потърси своето място в бащиния дом, обиден от отказа на последната му молба, той решително бе приел кариерата на художник под покровителството на приятеля си Луиджи.

Той ненапразно бе упорствал с четката по платното. Напредъкът му, може да се каже и успехът му, го накараха да последва съветите на приятеля си и да завърши своето образование под красивото небе на Италия, сред величествените руини на града със седемте хълма. За свое препитание имаше само четката си. Дали беше извлякъл поне някаква полза от нея? Износените му дрехи и обувки даваха печално недвусмислен отговор на този въпрос.

Къде отиваше? Той се бе вече достатъчно отдалечил, за да загуби от погледа си Вечния град и паметниците, чиито отломки съществуват, за да свидетелстват още по-красноречиво за неговия упадък. Не бяха ли тези развалини моделите, изучаването на които щеше да усъвършенства неговия талант? Да, но той беше свършил с тях. Бе вече рисувал арки и дворци, скулптури и фрески, Капитолия и Колизеума, докато се изтощи-ха мозъкът и ръката му. Сега отиваше в планината, за да се потопи в чистия извор на природата и да нахвърли на платното дървета, скали и потоци, облени от златистите лъчи на италианското слънце.

Това беше първият му излет в полето. Не бе сметнал за нужно да се обременява с водач и се задоволяваше само да разпитва от време на време за пътя към Вал д'Орно, малко, сгушено в планината селце недалеч от неаполитанската граница. Той носеше на кмета на селото писмо от сина му Луиджи Тореани. Но главната цел на пътуването му бе да намери някой сюжет за рисуване. На няколко пъти вече бе опитвал да спре и да почне работа, но всеки завой на пътя откриваше изкусителен пейзаж, а всеки пейзаж беше предмет за изучаване.

Но той смяташе, че тези прекрасни гледки се намират прекалено близо до града, за да не са били вече многократно възпроизведени. Колкото до селяните с цялата живописност на техните носии, той можеше да ги рисува по всяко време, дори из улиците на Рим.

И така той продължаваше да върви към залесените хълмове, чиито очертания съзираше на хоризонта. Привечер той вече ги бе достигнал и се изкачваше с мъка по стръмнината на един хълм, всяка падинка на който предлагаше прекрасни гледки.

След като направи лека закуска с припасите, които носеше в чантата си и изпуши една лула, борейки се с умората от пътуването, Хенри реши да нарисува един от най-красивите залези, които бе виждал някога. Нахвърлянето на тази картина не изискваше никакво усилие на въображението – гъсти дървета, фантастични скали, разпенени потоци, магически ефекти на полумрака – художникът имаше всичко пред погледа си.

Но на пейзажа липсваше живот – трябваше му образ на човек или звяр, за да се оживи.

– Ах! – извика той високо, – как бих имал нужда от разбойници. Бих искал петима или шестима от тях на преден план. Това би била картина, грабната направо от природата, която никой не е рисувал. Каква картина! Какъв успех! Бих дал...

– Колко? – разнесе се глас, идещ като че ли от скалите. – Какво

бихте дал, господин художнико, за да имате това, за което говорехте. Ако сте разумен, бих могъл да ви доставя това, което искате.

Човекът, произнесъл тези думи, изскочи от храсталака, пристъпи с бавни и отмерени крачки и се спря над терасовидната скала, където художникът беше поставил статива си.

Хенри се озърна, отначало остана поразен и в същото време се възхити – от художествена гледна точка не можеше да желае нищо повече. Пред него сякаш бе изправена статуя, облечена в многоцветно кадифе, с копринен пояс около кръста, с накривена над ухото шапка, с перо и къса карабина на рамо. Все пак два вродени недостатъка опорочаваха този невероятно красив разбойник и го отличаваша от типичния герой, който сме свикнали да виждаме на сцената. Широкото англосаксонско лице и произношението, пропито с най-чистия акцент от графството Съмърсет не позволяваха на новодошлия да мине за сънародник на Мадзарони или на Фра Дяволо.

Това двойно доказателство за неговия произход беше характерно и ако не бяха дрехите му, Хенри би могъл да помисли, че се намира в родината си, пред една личност, която вече е срещал.

– Вие искате да рисувате разбойници, нали? Е добре, имате късмет. Шайката не е далеч, ще я повикам. Ей, капитане! – провикна се рицарят на широкия друм, този път на италиански. – Елате насам! Имаме работа с един нещастен цапач. Желаете да ви рисува. Смятам, че нямате нищо против?

Преди художникът да бе имал време да отговори нещо или да прибере пособията си, терасата, която в този момент му служеше за ателие, се изпълни с хора, всички така живописно облечени, че ако се намираше на Корсото, или на което и да е друго място под непосредствен полицейски надзор, би изпитал най-голямо щастие да нарисува върху платното всичко с най-големи подробности.

Засега всяка художествена мисъл се бе изпарила от ума му. Той беше чисто и просто заобиколен от разбойници.

Да опита да избяга – не можеше дори и да се мисли за това. Беше обкръжен отвсякъде, отпред, отзад, отгоре и отдолу. Дори и да можеше да бяга по-бързо от всеки от бандата, един изстрел с карабина, каквато всеки от тях носеше през рамо, би го спрял веднага. За него нямаше друга възможност, освен да се покори.

Глава XVI ОТКУПЪТ

Ако човекът, който беше прекъснал работата на художника, не представляваше напълно класически тип на бандит, то другият отговаряше прекрасно на този тип. Той стоеше малко по-напред от своите другари. Лицето, походката, движенията му, всичко в него показваше неоспорим авторитет. Нямаше никакво съмнение, че това бе главатарят.

Неговите дрехи, както и на останалите, се отличаваха с доброто качество на плата. Плющът бе заменен с най-хубав копринен велур. По оръжието му блестяха скъпоценни камъни, а перото на калабрийската му шапка беше прикрепено с диамантена тока. С триъгълното си чело, със силно подчертания си орлов нос, с четвъртитата и издадена напред брада и широката си заоблена волева челюст той приличаше на истински римлянин.

Ако не беше почти животинското му жестоко изражение, което блестеше в неговите черни като въглен очи и загрозяваше цялото му лице, той би изглеждал красив.

Няколко минути изминаха в мълчание. Първият разбойник беше изчезнал между редовете на другарите си, които чакаха мълчаливо главатарят им да вземе думата или да предприеме нещо.

Последният беше приковал очите си върху младия художник и го разглеждаше от главата до петите. Като че ли не беше много очарован от изгледа му. Наистина в джобовете на съвсем изтърканите му дрехи не можеше да има богата плячка, затова, като направи грозна гримаса, той заговори с презрителен тон:

– Ун артиста?

– Да, синьор – отговори весело художникът. – На вашите услуги. Искате ли да ви направя портрет?

– На мен портрет!? По дяволите! Малко ме интересуват вашите моливи и бои, господин художник. Бих предпочел да хвана някой търговски пътник с добре натъпкан куфар. Ето какво ни трябва на нас, а не глупави рисунки. От града ли сте? Как стигнахте до тук?

– С краката си – отвърна младият англичанин, като мислеше, че в положението, в което се намираше не рискуваше нищо, ако преувеличи естествената си храброст, дори напротив.

– Ясно! Вижда се по скъсаните ви обуца. Но стига толкова

приказки! Какво имате в джобовете си? Сигурно една или две лири. Не сте толкова беден, за да нямате поне тая нищожна сума. Колко, синьор?

– Три лири.

– Дайте ги.

– На драго сърце. Ето ги.

Разбойникът взе с такава небрежност сребърните монети, като че ли ги бе получил като възнаграждение за направена услуга.

– Това ли е всичко? – попита той, като хвърля на художника изпитателен поглед.

– Всичко, каквото имам у себе си.

– А в града?

– Малко повече.

– Колко?

– Около осемдесет лири.

– Дявол да го вземе! Кръгличка сума. Къде се намира тя?

– Вкъщи.

– Вашият хазаин може ли да я вземе?

– Да, ако счупи куфара.

– Добре. Пишете му да счупи куфара ви и да ви изпрати парите. Хартия, Джовани! Джакомо, мастило! Хайде, синьор артиста, пишете.

Осъзнал, че всяка съпротива е излишна, художникът се подчини.

– Почакайте! – извика разбойникът, като го хвана за ръката. – Може би имате нещо друго освен парите. Вие, англичаните, влачите по пътищата всевъзможни неща. Пишете и за тях в писмото.

– Но това няма никак да ви обогати. Имам един друг костюм, малко по-добър от този, който виждате на гърба ми. Към четиридесет незавършени картини, които не биха имали никаква стойност за вас, дори ако биха били завършени.

– Ха! ха! ха! – прихна да се смее разбойникът, а след него и другарите му. – С каква проникателност сте надарени! Колко добре разбирате нашите вкусове! Запазете вашите картини и старите си дрехи, синьор артисте. Ние няма да знаем какво да правим с тях. Пишете само за парите.

Художникът взе отново писалката.

– Почакайте още малко! – извика главатарят.

– Навярно имате приятели в града. Как не се сетих за това! Те ще бъдат очаровани да допринесат нещо за вашия откуп.

– Нямам нито един приятел в Рим, дори един, който би се съгласил да плати пет лири, за да ме отскубне от вашите нокти.

– Е, вие се шегувате, сеньоре.

– Казвам ви самата истина.

– Щом е така! – каза разбойникът... – Ще видим! – прибави той след кратък размисъл. – Слушайте, господин художнико, ако това което казвате, е истина, тая вечер ще може да се приберете у дома си. Ако не, ще прекарате нощта в планината и може би ще останете без уши. Разбирате ли?

– За съжаление твърде добре.

– Добре! Добре! Още едно предупреждение. Внимавайте какво ще пишете. Пратеникът, който ще вземе вашето писмо, ще се осведоми за всичко, което се отнася до вас, дори за състоянието на вашите дрехи и скици. Ако имате приятели, той ще ги намери, ако не, поне ще узнае за тях. И Бога ми, ако науча, че сте се подиграл с нас, толкова по-зле за ушите ви, сеньор!

– Така да бъде. Приемам условията ви.

– Добре! Пишете!

Когато писмото беше написано, сгънато, запечатано с парче катран и адресирано до съдържателя на хотела, където се намираше ателието на младия англичанин, то бе поверено на един от членовете на почтената банда. Последният, облечен като селянин от Кампаня, побърза да поеме пътя за Вечния град.

След като свалиха подвижния триножник, нагласен от нашия художник и хвърлиха в потока едва-що започнатата скица, разбойниците поеха пътя към планината, придружени от своя пленник. Хенри не беше много весел и гледаше с известна меланхолия на гостоприемството, което му беше отредено.

Глава XVII

НЕПРИЯТНА СРЕЩА

Читателят е може би изненадан, когато вижда с какво хладнокръвие младият англичанин бе приел своето арестуване. Да попаднеш в ръцете на италианските разбойници, прочути със своята жестокост, не е малко нещастие. И все пак Хенри Хардинг изглежда гледаше много леко на нещата.

Това привидно примирение беше лесно обяснимо. При всякакви други обстоятелства Хенри би бил не само ядосан от пленничеството си, но и сериозно уплашен от последствията. В този момент душевната му мъка го караше да приема случилото се като най-обикновено произшествие.

Раната, която строгостта на баща му беше причинила, се разтваряше всеки ден все повече и повече, но все пак много по-малко, отколкото тази, причинена от нежната ръка на Бел Менъринг.

Измъчван от жестоките спомени на миналото, той малко се тревожеше за настоящето и за бъдещето.

Дори имаше моменти – през първите седмици на неговото изгнаничество – когато търсеше подобно развлечение, вместо да го избягва или да се плаши от него. Бяха изминали вече дванадесет месеца и усилената работа до известна степен го бе облекчила. Може би раздялата беше по-голям лек от изучаването на неговото изкуство, към което не изпитваше особено силно влечение, защото не можеше да влезе в числото на ентузиастите, които непрекъснато търсят вдъхновение. Само случаят го беше накарал да избере тази професия като единствено способна да му даде препитание – случайността, подпомогнат отчасти от естествената му наклонност, отчасти от основното изучаване на живописата, през време на детинството му.

Досега художеството беше осъществило скромните му надежди и му бе дало възможност да посети Рим. Тук се бе породила амбицията, и той бе успял не само да усъвършенства изкуството си, но и да смекчи, ако не да заличи напълно спомена за нещастията си.

Този спомен беше още достатъчно силен, за да го остави безразличен към това, което можеше да му се случи. Оттам идеше и странното му държане пред разбойниците.

Шайката се изкачваше през планината по тези отвратителни

пътища, така често срещани из Папското владение и сигурно много по-добре поддържани през времето на Цезар, отколкото в наши дни.

Хенри малко се интересуваше за мястото, където го водеха; сигурно на някаква горска поляна или в някоя планинска урва, превърната в разбойническа пещера.

Той беше много любопитен да види подобно място. А може би се надяваше, че един ден сегашното му положение щеше да му позволи да възпроизведе истинско разбойническо свърталище.

Каква бе изненадата му, когато забеляза едно доста голямо село, и още повече, като видя разбойниците да се приближават решително към него. Изненадата му се превърна в изумление, когато разбойниците свалиха карабините си, допряха ги до стените на къщите и започнаха да се приготвяват с явното намерение да прекарат тук нощта.

Селяните сякаш не изпитваха никакъв страх от пришълците. Напротив, мнозина от тях се запиха с разбойниците, докато няколко жени, вместо да отблъсват, насърчаваха грубите закачки, които им се подмятаха. Самият селски свещеник минаваше от група на група, раздавайки многобройни благословии, които разбойниците му заплащаха с монети, откраднати сигурно от джоба на някой нещастен пътник, облечен може би в свещенически одежди.

Това беше без съмнение необикновена гледка, достойна да заинтересува един чужденец, особено един художник, и да заличи за известно време от ума му съзнанието за неговото пленничество.

Когато настъпи нощта, това притъпено чувство бе събудено. Досега разбойниците не бяха счели за необходимо да го вържат. Примирението, с което бе приел съдбата си и привидното му безразличие към последните на пленничеството му ги беше убедило, че той не възнамерява да прави никакви опити за бягство. Впрочем и самият главатар не се тревожеше много за това. Прели пленникът да е стигнал до Рим, мнимият селянин щеше вече да е посетил жилището му и да ограби съдържанието на куфара. Във всеки случай парите щяха да бъдат задигнати, а всъщност разбойниците не разчитаха на никаква друга плячка. Не можеше да се предположи, че някой богат приятел би платил откупа. Износените дрехи на художника достатъчно красноречиво отхвърляха това предположение.

Така че разбойниците решиха да го вържат за през нощта, по-скоро за да постъпят според приетите правила, отколкото поради каквато и да е друга причина; в момента, когато слънцето се скриваше в Тиринейско море, няколко души с въжета в ръце се приближиха до художника.

Между тях Хенри позна разбойника, който го беше заговорил пръв на скалата. Той не бе забравил нито няколкото думи, разменени с него, нито акцента, с който бяха произнесени. Беше английски. Така бандитът бе сигурно негов сънародник, което впрочем личеше по белия цвят на лицето му, по русите коси, по широкото като на вол лице, което създаваше особен контраст с острите черти и бронзовата кожа на околните.

Макар отначало да бе доста учуден, че среща сънародник в подобна банда, облечен с фантастичен костюм, толкова различен от грубия сюртук, който сигурно човекът е носил някога, Хенри беше престанал да мисли за него. След първата им среща вече не го бе виждал. Този разбойник изглеждаше един от най-незначителните в бандата – очевидно той излизаше на първа линия само по заповед и от пленяването на художника никой не бе подирил неговите услуги.

Лицето му караше човека да мисли за бесилката. Точно в този момент той идеше с връзка от въжета, вероятен признак за изпращането му във вечността. Той застана пред художника и хладнокръвно разви въжето си.

Хенри за пръв път се намираще изложен на подобно унижение. За всеки англичанин мисълта да бъде вързан е нещо унижително. Можете да си представите какво трябва да е изпитал един младеж, доскоро още вероятен наследник на повече от милион, който никога не бе подлаган на по-тежки наказания освен предвидените в правилниците на колежите Итън и Оксфорд!

Отначало той енергично отказа да се остави да му вържат ръцете, като настояваше, че тази строга мярка е съвсем ненужна, че няма никакво намерение да бяга, и че ще дочака спокойно връщането на пратеника. Добави, че разбойниците му бяха обещали свобода при условия, които той щеше да спазва и които се надяваше и те да спазват.

– Условия! – отвърна грубо разбойникът, като продължаваше да развива въжето си. – Това не ни засяга. Наше задължение е да ви вържем, такава е заповедта на главатаря.

И той почна да изпълнява тая заповед.

Положението изглеждаше безизходно. Все пак Хенри помисли, че би могъл да се обърне към него като към сънародник.

- Нали вие сте англичанин – каза той с най-миролюбив тон.
- Бях някога – отговори рязко бандитът.
- Вярвам, че още сте такъв.
- Наистина! А на вас какво ви влиза в работата?
- Това, че аз сам съм англичанин.

– Дявол да го вземе, кой ви казва противното! Да не би да ме вземате за глупак? Мислите ли, че не забелязах това по вашето лице и по вашия проклет език, който се надявах никога вече да не чуя.

– Хайде, момчето ми! Често не се случва един англичанин...

– Затворете си устата и не ме наричайте „момчето ми“! Дайте си ръцете, бързо, въжето е готово. А тъй като сте англичанин, ще стягам по-силно. Да бъда проклет, ако не го направя!

Като разбра, че се мъчи напразно да почувствува нещастния престъпник, и че упорството само ще влоши положението му, младият човек протегна ръцете си.

Бандитът ги хвана за китките и като ги прекара зад гърба му, започна да ги връзва.

В този момент погледът му се спря на дългия белег върху кутрето на лявата му ръка. Той изпусна ръцете му, като че ли те бяха нажежени жезла и отскочи назад с вик на учудване и зловеща радост.

При това движение изненадата на пленника се превърна в изумление. В грубия разбойник, който стоеше пред него, той позна горския пазач, контрабандиста, убиеца – с една дума, Доги Дик.

– О! Хо, хо! – провикна се Доги Дик, подскочайки на място, като че ли бе обезумял от неочаквано щастие

– О! Хо! Вие ли сте, господин Хенри Хардинг? Кой се надяваше да ви срещне тук, сред италианските планини и с такава окъсана дреха на гърба! Вие бяхте много по-спретнат в планината Чилтърн. Кажете, какво е станало със стария генерал и великолепното му имение – парка, чифлиците, горите, градините и фазаните? Ах! Фазаните! Помните ги, нали? Аз ги помня и ще ги помня винаги.

При тези думи дяволска гримаса сгърчи лицето на престъпника.

– Милият ви брат Найджъл получи всичко, нали – парк, чифлици, гори, градини, фазани и Бога ми, също и оная красива кукла, която ви беше така близка на сърцето, господин Хенри. Тя не е от тия, дето биха се омъжили за толкова бедно облечен мъж! Наистина човек би казал, че сте взели дрехите си от някой вехтошар.

До този момент Хенри приемаше това злъчно излияние с презрително мълчание. Но при последните думи кръвта на Хардинговци, която бушуваше в жилите му, кипна и лицето му доби страшно изражение. Доги Дик разбра, че беше отишъл твърде далеч, и че преди да предизвика така сина на генерала, би трябвало поне да вземе мерки, за да върже ръцете му.

Той осъзна грешката си и се опита да избяга. За нещастие бе вече

много късно. Преди да успее да направи една крачка, Хенри го сграбчи с лявата ръка за гърлото, а с дясната го удари по главата. Престъпникът се строполи на земята, като вол под удара на касапин.

При тази сцена всички разбойници скочиха на крака и придружени от другарите си по маса се скупчиха с викове около младежа.

Хванат от десетина здравеняци, Хенри за миг бе повален и завързан от главата до петите. После започнаха да го ритат под одобрителните викове на селските моми, които като че ли се радваха на това тържество на грубата сила над безпомощната невинност.

Глава XVIII СИМПАТИЯ

Все пак на тази дивашка сцена присъстваше един състрадателен свидетел. Почти излишно е да прибавяме, че това бе жена, защото в селото нямаше нито един мъж, който би посмял да се обяви против разбойниците. През време на престоя си тук те с право се смятаха за пълни господари, а когато бяха далеч, авторитетът им не беше по-малък. Скривалището им се намираще наблизко и те можеха по всяко време да нахълтат в селото, да го ограбят и разрушат.

Жената, чието сърце се беше показало така отзивчиво към страдащата на младия англичанин, бе още младо момиче и въпреки, че баща ѝ беше кмет на селото, тя не можеше да направи нищо, за да го спаси от мъчителите му. Дори слабият авторитет на баща ѝ би отишъл напразно в този момент. Тя трябваше да скрие в душата си всички свои чувства.

Изправена на балкона на една къща, вероятно най-хубавата в селото, тя олицетворяваше типа, срещан само в околностите на Рим – смесица от всички тези прелести, които свързваме в представите си с времето на Лукреция. Вълшебна красота, съчетана с лице, отразяващо най-съвършената девствена чистота. И за да завършим описанието – улицата под нея, гъмжеше от разбойници.

Тя приличаше на самотно агънце всред глутница вълци. Немощна закрила ѝ предлагаша само баща ѝ и селският свещеник – по време, когато закон и църква затъваха в пълен упадък, сред население, покварено до мозъка на костите си.

Това младо момиче така ярко се открояваше сред околните, че младият англичанин не можеше да не го забележи.

Откакто шайката се бе завърнала, тя не беше помръднала тъй като балконът не беше далеч от мястото, където разбойниците му бяха позволили да седне, младежът можеше свободно да я разглежда и да наблюдава всичките ѝ движения.

Той забеляза, че с нея не се отнасят по същия начин, както с другите селски момичета, но сладострастните погледи я караха често да свежда очи, докато грубите шегички достигаха до ушите ѝ.

Много пъти погледът ѝ се бе спирал върху пленника, на когото се стори, че вижда в него състрадателна симпатия. Това съчувствие се дължеше може би на плачевното му положение, но поне се изразяваше по

един много деликатен начин.

Като наблюдаваше тази италианка с позлатено от слънцето лице, той си спомни за Бел Менъринг – но никога след доброволното му изгнание споменът за нея не е бил по-малко горчив.

Малко по малко той почувства едно странно душевно облекчение, което отдаде единствено на унижението, причинено му от пленничеството и настоящата мъка, която бе пропъдила предишната.

Нещо му подсказваше, че това успокоение не е само временно. Но не можеше да си обясни защо. Той само чувстваше, че ако му позволяха да впие поглед в очите на тази римска девица, би могъл да мисли спокойно за Бел Менъринг – а може би да я забрави съвсем.

През този час на пленничество той се почувства по-щастлив, отколкото през последните две години от своя свободен живот. Съзерцавайки прекрасната жива статуя, която сякаш позираше само за него, той изпита в разстояние само на един час, много по-силно вдъхновение, отколкото като изучаваше всички великолепни скулптури на Вечния град.

Но това зараждащо се щастие не беше лишено от известна тревога. Хенри забеляза, че девойката го поглежда само крадешком. Щом погледите им се срещнеха, тя бързо извърщаше очи.

Тая наивна свенливост би изпълнила сърцето му със силна радост, ако скоро не бе открил причината. Младото момиче беше старателно наблюдавано не от баща си, нещо което малко би тревожило Хенри, а от главатаря на бандата, който с чаша в ръка, седнал пред малката кръчма, държеше погледа си прикован върху къщата на кмета. Младото момиче изглежда се смуги от настойчивостта на тези погледи и напусна балкона. Но шумът от борбата между пленника и разбойниците я накараха да се появи отново.

Докато се бореше, Хенри не преставаше да я наблюдава, а когато бе вързан и ударите се сипеха над него, той не я изпускаше от очи. Чувството на унижение, дори болките, изчезваха пред погледа, който тя му отправи, и който като че ли искаше да каже: смелост и търпение! Да можех, бих слязла от балкона, бих се нахвърлила върху палачите ви, за да ви отскубна от ръцете им, но и най-малкият знак на заинтересуваност от моя страна би означавал смърт.

Така изтълкува израза, който само за миг, озари лицето на девойката и почувства едновременно огромна радост и силна болка.

Настъпи нощта. Колкото повече се стъмваше, прелестният образ на „Девицата от балкона“ ставаше все по-неясен и по-прозрачен, докато накрая се сля с мрака.

Разбойниците бяха влезли в кръчмата с най-лекомислените селски красавици.

Скоро оттам долетяха звуци на виоли и мандолини, придружени от тропане, провиквания, звън на чаши, проклетия и кавги, една от които завърши на улицата с удари на ками.

От мястото, където бе оставен здраво вързан, младият англичанин не изпускаше нито една подробност от тази оргия. Но той не беше сам, разбойниците го пазеха много по-строго, от преди.

Тази промяна не можеше да не направи впечатление на пленника. Учудването му стана още по-голямо, когато доста късно през нощта залитащият главатар, придружен от своята танцьорка, излезе и сред хълцания и проклетия заповяда пленникът да се пази добре, като прибави, че ако той избяга, на следния ден часовете ще бъдат безмилостно разстреляни.

Скоро Хенри разбра, че това не беше никаква незначителна заплаха, отправена под влияние на пианството, защото веднага щом изчезна главатарят, двамата му пазачи дойдоха да проверят въжетата и да ги стегнат. За по-голяма предпазливост те дори прибавиха нови.

Благодарение на тяхната сръчност, естествена последица от дълга практика, пленникът скоро бе лишен от всякаква възможност за бягство, дори и да смяташе да направи някакъв опит за това.

В този момент Хенри жадуваше повече от всякога за свобода. Строгите заповеди на главатаря, старателните мерки на часовете бяха пробудили в него известен страх. Дали биха се престаравали толкова много само за една нощ пленничество, ако смятаха да го освободят на следния ден.

Освен това изпратеният в града пратеник се беше върнал. Хенри го бе видял да влиза в кръчмата през време на гуляя. Без съмнение главатарят притежаваше неговите осемдесет лири. Значи не това беше откупът, който очакваха, за да го освободят.

Дали пленничеството му щеше да продължи? Какви ли жестоки мъчения го очакваха заради инцидента, разиграл се преди да го вържат? Нанесените удари на Доги Дик можеха да бъдат сметнати като обида към цялата шайка, и въпреки че престъпникът бе малко почитан от другарите си, той може би имаше достатъчно влияние за да ги накара да си откъснат.

Промяната в държанието на разбойниците към пленника, наистина, не можеше да се отдаде на друга причина. Така поне мислеше Хенри и се разкайваше за своята невъздръжаност.

Той би си спестил тези разкаяния, ако знаеше истинската причина за строгите мерки взети спрямо него. Продължаването на неговото пленничество се дължеше на много по-сериозна причина, от омразата на Доги Дик към него, било поради напълно заслуженото наказание, което току що бе изтърпял, било поради по-стари вражди. То се дължеше на един план, който можеше да лиши Хенри за дълго време не само от свобода, но дори да му струва и живота.

Макар че очакваше строго наказание от разбойниците, той не подозираше, че е изложен на някоя от тези опасности, и ако стоя дълго буден, то бе много по-малко поради очакваното наказание, отколкото заради болките, които му причиняваха затегнатите въжета.

Въпреки тези болки, въпреки твърдата постеля, за която служеха камъните на пътя, в края на краищата сънят го обори. Така той спа дълбоко, докато кукуруигането на петлите и грубият ритник на един от пазаците му го върнаха към действителността.

Глава XIX НА ПЪТ

Още на разсъмване разбойниците потеглиха. Селото, където бяха прекарали нощта, не беше тяхното убежище. Когато им се удаваше случай, те престояваха там ден-два, за да си починат и да погуляят, но един продължителен престой би могъл да ги изложи на опасността да бъдат изненадани от папската гвардия. Това обаче се случваше само след някое необичайно престъпление, което трябваше да се накаже за назидание.

Такъв именно беше инцидентът и сега. Папските войски бяха вдигнати под тревога и пратеникът, натоварен да ограби куфара на нещастния художник, бе донесъл тази новина. Ето защо разбойниците бързаха да напуснат селото.

Когато селяните се събудиха, те си честитиха отърването от опасните гости. Все пак някои бяха натъжени от тяхното неочаквано заминаване – например, търговците на спиртни напитки, които не смятаха, че откраднатото злато блести по-слабо.

Разбойниците навлязоха в планината.

Те бяха достатъчно натоварени с плячка – сребро, съдове, украшения и други лични вещи, откраднати от вилата на един римски благородник, които отнасяха в скривалището си. Именно вестта за тази кражба бе причина за похода на папската гвардия.

Свърталището на разбойниците се намираше в едно доста отдалечено място, ако се съди по пътя. Той минаваше ту по едно разбито шосе през планината, ту по обикновен път, ту по козя пътечка, като криволичеше по склоновете или покрай някой ручей.

Много преди края на пътуването краката на пленника бяха покрити с рани. Обувките му, вече така износени, бяха разкъсани от камъните по пътя, а умората, причинена от дългото бродене предния ден и последвана от една почти безсънна нощ едва ли беше най-добрата подготовка за такъв труден път.

Вързаните зад гърба ръце не му позволяваха да пази добре равновесие, така че за него движението беше още по-мъчително, тъй като душевната му отпадналост го беше направила напълно безсилен.

Всичко това имаше своя причина. Строгийт надзор, на който бе подложен още от началото на пътуването му показваше, че не ще бъде

лесно освободен. Веднъж вече разбойниците не бяха удържали на думата си – не притежаваха ли определената от самите тях сума за неговия откуп?

Само веднъж той бе имал случая да се обърне към главатаря. Бе точно в момента, когато шайката напущаше селото. Той му припомни за неговото обещание.

– Вие ме освободихте от него – отвърна той с диво проклетие.

– Как така? – наивно попита пленникът.

– По дяволите! Колко сте наивен, синьор инглезе! Забравяте хубавия побой, който нанесохте на един от моите хора.

– Изменникът го беше заслужил.

– Това мога да преценя само аз. Нашите закони ви осъждат. У нас всичко се заплаща – око за око, зъб за зъб.

– В такъв случай трябва да бъда помилван. Вашите хора ми заплашиха с двадесет удара срещу един. Добро средство, за което свидетелстват натъртените ми ребра.

– Ах! – отвърна презрително разбойникът. – Считайте се щастлив, че сте се отървал толкова леко. Благодарете на Света Дева, че сте още жив. Може би ще направите още по-добре да благодарите на този белег, който имате на кутрето си.

Тази последна забележка бе придружена с поглед, в който ясно се четеше някакво скрито намерение, съвсем мъгляво за пленника, но което го караше да се замисли. Съчетан със строгия надзор, който се упражняваше над него, този поглед не вещаеше нищо добро.

На другия ден, след като напуснаха селото, те стигнаха до планинска област, покрита с гъста гора. Придвижването ставаше все по-трудно и по-трудно. Трябваше ту да се изкачват по почти отвесни височини, ту да се спускат в дефилета, през които едва можеше да се провре човек.

Отдавна вече пътниците страдаха от силна жажда, която утолиха със съхранените се по най-закътаните местенца из планината сняг.

Малко преди залез спряха и един от разбойниците бе изпратен да разузнае местността по посока на планината, подобна на прерязан конус, върхът на която се забелязваше на известно разстояние.

Бяха изминали около двадесет минути, когато оттам се разнесе вълчи вой. Той бе последван от подобен вик, който идеше малко по-отдалеч, а после от блеене на коза. При последния знак шайката потегли.

Заобиколиха една скала и конусовидната планина се изправи пред тях. От нея ги делеше дълбока пропаст.

Започна изкачването на планината. Когато стигнаха върха, пред

очите на пленника се откри дивно зрелище. В нозете му се очертаваше един почти кръгъл амфитеатър, стените и наклонът на които се губеха под буйна растителност, в едно плато. Недалеч от брега, сред дърветата, се мяркаха синкави стени, а над тях се издигаше дим – доказателство, че тук живеят хора.

Тази котловина беше обичайното място за срещи на разбойниците. Шайката пристигна там точно в момента, когато слънцето залязваше.

Значи свърталището на разбойниците не беше нито пещера, нито някаква хралупа, а нещо като селце. Две-три от къщите бяха каменни, а останалите – обикновени сламени къщурки или колиби, така често срещани в планинските области на Италия.

Селцето беше заобиколено от букова гора. Гъсти чемширови храсталаци и борове опасваха планината от всички страни.

В центъра на тази естествена арена блестеше плато, вероятно някакъв отдавна изгаснал кратер, който сега служеше за резервоар на дъждовните води и разтопените снегове, които се спускаха от планините.

Сламените колиби бяха сигурно набързо вдигнати от разбойниците. Колкото до каменните къщички, те напомняха отдавна миналата епоха, когато деспотичното управление все още не бе довело Италия до епохата на упадък. Може би, някой миньор, експлоатиращ рудите от съседните планини, беше добивал на това място метал.

Хребетите на планините се снишаваха в хълмове, като образуваха амфитеатър, който наглед имаше два изхода – единият на север, а другият на юг. И двата бяха отбелязани с по една скала, голите върхове на която стърчаха над зеления губер на дърветата в дола. На върховете на тези скали се очертаваше по една човешка фигура, която можеше да се види само от долината.

Това бяха часовите на разбойниците. Всеки път, когато те променяха положението си, бродериите на дрехите им и дулата на карабините им блестяха при последните слънчеви лъчи.

Изправен насред малката площадка в свърталището, младият англичанин наблюдаваше тази сцена от италианския живот. Тя му напомняше за прочутата балада на Фра Дяволо и за една вечер в Кралския театър, прекарана в ложата на Бел Менъринг.

Но на Хенри не бе позволено да се задълбочи в спомените си – по-не на открито.

По заповед на главатаря двама разбойника го отведоха към една от каменните къщички. Блъснаха го в тъмна стая с грубостта, присъща на тяхното достойно съсловие и затвориха зад него вратата.

Хенри чу злокобното щракване на ключалката и всичко потъна в мълчание. За пръв път в живота си той се намираше затворен в килия.

Глава XX ПИСМОТО

Да остане сам в случая бе едно облекчение. Хенри Хардинг го чувства така добре, че веднага щом вратата се затвори, легна на земята и заспа дълбоко.

За легло му послужиха няколко папратови листа, постлани върху камъните, но той беше много уморен, за да се безпокои от това.

Събуди се едва когато слънчевите лъчи, процедили се през отвора на прозореца, огряха лицето му.

Той скочи на крака и огледа спалнята си.

Един поглед му бе достатъчен, за да се убеди, че се намира в затворническа килия, защото каквото и да бе по начало предназначението на стаичката, пригодяването ѝ за тази цел не можеше да се оспори.

Разположеният много високо прозорец беше толкова тесен, че през него едва би могла да мине котка. Освен това желязната пръчка, поставена отвесно на рамката, стесняваше още повече отвора.

Колкото до вратата, тя можеше да издържи всяко насилие. След десетминутен оглед на килията затворникът разбра, че за да избяга, трябва да разчита само на недобросъвестността на пазачите.

Хенри не можеше по никакъв начин да се ослания на такава възможност. Той дори не помисли за това и реши да изчака колкото се може по-спокойно събитията.

Беше гладен и би изял всичко, каквото би могло да попадне в устата му.

Той се послуша, като призоваваше от все сърце пристигането на разбойника, натоварен да му донесе закуска.

Някой вървеше в коридора, но това беше пазачът, който крачеше напред назад пред вратата.

След един час, минал във все по-мъчително очакване, защото гладът му все повече се усилваше, други стъпки се смесиха с тези на часовоя.

Последва кратък разговор, ключът изскърца в ключалката, бравата шракна и вратата широко се отвори.

– Добър ден, господин Хенри! Хубава нощ прекарахте, нали? Капитанът ви поздравява и желае да ви види веднага.

Без да каже нито дума повече, Доги Дик хвана затворника за яката

и като го повлече така грубо, както би постъпил някой зле настроен полицейски агент, го замъкна в апартамента на главатаря.

Както можеше да се очаква, това беше най-удобната част на къщата, но разкошната обстановка изуми младия художник. Мебелите бяха скъпи и добре изработени. Навсякъде имаше пръснати най-люксови вещи – картини, грамадни огледала, стенни часовници, маси, огъващи се под тежестта на сребърни съдове, подноси, полилеи, свещници. Тези прекрасни предмети, наредени без много вкус, представляваха странна смесица от класика и съвременност и напомняха за някой антикварен магазин или заложна къща.

Сред блестящите скъпоценности стояха двама души, мъж и жена. Мъжът беше Корвино, главатарят, чието име затворникът чу за първи път от жената, която той наричаше Кара Попета – думата „кара“ беше само обикновено нежно обръщение.

Ние вече описахме Корвино. Попета, като съпруга на главатаря, заслужава също няколко думи.

Беше висока почти колкото самия Корвино и също така живописно натруфена. Дрехите ѝ блестяха от перли, златни копчета и бродерии и благодарение на бронзовата си кожа, на черните си като гарванови криле коси, тя спокойно би могла да украсява някой индийски харем. Сигурно някога е била много красива. Когато се усмихваше, тя разкриваше два реда здрави и блестящи бели зъби, но те напомняха зъбите на някоя тигрица, готова да се хвърли върху жертвата си.

Някогашната красота на Кара Попета би могла да бъде още по-съвършена, тъй като нямаше още тридесет години, ако не беше белегът с мъртвешки цвят, който прорязваше напречно дясната ѝ страна и обезобразяваше лицето ѝ.

Ако очите ѝ казваха истината, други, много по-дълбоки белези също бяха обезобразили душата ѝ. Погледът, който тя хвърли на затворника при влизането му, би накарал Хенри да потрепери, ако бе разбрал значението му.

Но той нямаше време за размишления, защото още при неговото появяване, главатарят му заповяда да седне до масата.

– Безполезно е да ви питам дали знаете да пишете, господин художнико – каза разбойникът, като посочи с пръст перата и мастилницата. – Ръката, която умее да си служи с четката, трябва да знае също прилично да държи перото. Вземете едно от тях и пишете това, което ще ви диктувам, като го превеждате на родния си език. Знам, че можете да го направите. Ето подходяща хартия за целта.

При тези думи разбойникът посочи с пръст няколкото листа за писма, пръснати по масата.

Затворникът взе перото, без да има и най-малка представа, каква ще бъде темата на първия му секретарски опит. По всяка вероятност – писмо. Но до кого щеше да бъде адресирано то?

Той не остана дълго в недоумение.

– Най-напред адресът – заповяда разбойникът, след като Хенри се бе приготвил да пише.

– На кого – отвърна нароченият писар.

– До синьор генерал Хардинг!

– До генерал Хардинг? – сепна се Хенри, като изпусна перото и се изправи на крака. – Баща ми! Какво искате от него?

– Без въпроси, господин художнико! Седнете отново на мястото си и пишете онова, което ви диктувам.

Хенри седна, взе отново перото и написа адреса. Като изпълняваше заповедта на Корвино, той мислеше за последния път, когато бе написал същите думи върху плика на горчивото писмо, изпратено от близката до бащиния му парк кръчма.

Нямаше време да се задълбочава в спомени, тъй като разбойникът гореше от нетърпение да види писмото написано.

– Падре Каро! – беше първото изречение, което той изрече.

Още веднъж „секретарят“ се подвоуми. Той си припомни, че някога доброволно бе пропуснал думата „скъпи“. Трябваше ли днес да си послужи с нея под диктовката на един разбойник?

Подканването беше рязко. Главатарят го повтори, като прибави едно проклетие. Хенри трябваше да се подчини и думите „скъпи татко“ се отрониха от перото му.

– А сега – каза Корвино – продължавайте да превеждате, без да се спирате. Едно ново колебание може да ви струва скъпо.

Тази заплаха бе произнесена с тон, който не допускаше никакви възражения.

И така, Хенри написа писмо със следното съдържание:

„Скъпи татко,

Настоящото писмо има за цел да ви уведоми, че съм пленник в италианските планини, на около осемдесет мили от Рим, близо до неаполитанската граница. Тези, които ме плениха, са безмилостни хора и ще ме убият, ако откупът ми не бъде заплатен. Те чакат вашия отговор и за тая цел ви изпращат един пратеник, за

когото моят живот е гаранция, докато той се намира в Англия. Ако вие наредите да го арестуват, или ако по един или друг начин той не може да се върне обратно, те ще си отмъстят на мен, и аз ще бъда подложен на такива страшни мъчения, за които не смея да ви говоря. Откупът ми е определен на тридесет хиляди лири, около пет хиляди лири стерлинги. В замяна на тази сума, била тя в злато или чекове, платими в Рим, те ми обещават свободата. Знам, че това обещание ще бъде удържано, защото тези хора, станали разбойници вследствие на неоснователни гонения от едно деспотично правителство, са честни и почтени. Ако не изпратите парите, скъпи ми татко, мога да ви съобща със сигурност, че вие не ще видите повече вашия син.“

– Сега подпишете! – каза разбойникът, като видя, че преводът е готов.

Още веднъж Хенри се изправи и изпусна перото.

Той беше написал писмото под диктовка и усилията при превода не му бяха дали достатъчно възможност да обърне внимание на истинския му смисъл.

Сега, когато го караха да сложи подпис под този покорен зов за бащинска милост, когато споменът за гордото писмо, писано по-рано, беше толкова пресен, той почувствува нещо повече от отвращение. Един напълно оправдан срам спираше ръката му.

– Подпишете! – извика разбойникът, като се повдигна от креслото си. – Хайде, подписвайте!

Хенри още се двоумеше.

– Ако не вземете перото и не се подпишете под това писмо, кълна се в Светата Дева – ще се пролее кръв! Бога ми, да бъдеш изигран от един мизерен художник! От един проклет инглезе!

– О, синьор! – извика Попета, която досега не беше изрекла нито дума, – послушайте го, буено кавалиере. Няма нищо лошо в това, което иска от вас съпругът ми. Така постъпва той с всички, които се отдалечават от големия град. Подпишете се, каро мио, и всичко ще свърши добре. Ще бъдете освободен и ще можете да се върнете при приятелите си.

Докато държеше тази кратка реч, Попета стана от канапето, където почиваше, приближили се до младия англичанин и сложи ръка на рамото му.

Начинът, по който произнесе тези думи и изражението, което изведнъж смекчи твърдия блясък на зениците ѝ, изглежда се сториха

излишни на нейния съпруг и господар.

Корвино скочи от креслото си, хвана жена си за кръста и я хвърли грубо в един от ъглите на стаята.

– Стой там, мръснице! – извика той. – И не се меси в работи, които не те засягат.

После се обърна към затворника и като извади един пистолет от пояса си, ревна прегракнало:

– Подпишете!

По-дълго упорство би било безумие, нямаше защо да се съмнява в намеренията на разбойника. Шумът от вдигането на спусъка говореше красноречиво за това.

През главата на затворника като светкавица мина мисълта да се хвърли върху противника си и да опита щастието си в пряк двубой.

Но дори и да се предположи, че ще излезе победител, навън той ще срещне Доги Дик и най-малко двадесетина други разбойници, които без милост щяха да го застрелят.

Изборът беше тежък, но неизбежен. Трябваше да подпише или да умре.

Младият художник не беше още толкова отчаян от живота, та да го пожертва така лекомислено. Той се наведе над масата и прибави към писмото си думите: Хенри Хардинг.

– Синьор Рикардо! – извика главатарят. Доги Дик влезе веднага.

– Знаеш ли да четеш? – каза Корвино, като му подаде писмото.

– Не съм много учен – отвърна изменникът, – но смятам, че знам достатъчно, за да разчета тези драсканици.

Той взе писмото, засрича го бавно и потвърди точността на превода.

Сгънато и пъхнато в плика, писмото бе адресирано под диктовката на синьор Рикардо. След това той получи заповед да върже отново затворника и да го върне в килията му.

Същата вечер писмото, което за малко не струва живота на Хенри Хардинг, бе изпратено в Рим по един селянин.

Глава XXI

ПОД КЕДРОВТО ДЪРВО

Цяла година беше изминала откакто Бел Менъринг отблъсна ръката на по-малкия син на генерал Хардинг.

Отново пѣдпѣдкѣт свиваше гнездо в житата, кукувицата се обаждаше от високите дървета, а славеят изпълваше горичките с нощните си мелодии.

Планините Чилтърн, които обикновено посещавам всяка година, не се бяха променили. Не долових също и никаква чувствителна промяна в обществото, с което запознах читателя в първите глави на нашия разказ.

Срещнах госпожица Менъринг на един бал, с който се закриваше празненството на стрелба с лѣк. Тя беше все още царица на баловете от околността, макар че две или три млади момичета заплашваха да ѝ отнемат скоро първенството.

Въпросът за нейната женитба беше по-рядко тема за разговор, отколкото преди дванадесет месеца, но нейната малка свита броеше винаги все същото число поклонници, като Хенри Хардинг бе единственият, който липсваше от колекцията.

Научих, че неговото място беше заето от брат му Найджъл. Това бе, впрочем, само едно предположение, което ми беше пошушнато по време на бала, на който присъстваше и самият Найджъл.

Тѣй като познавах характера на младия човек, отначало не можех да повярвам, но към края на вечерта трябваше да се убедя във верността на мълвата.

Тези летни празненства, които продължават до късно през нощта, дават много по-голяма възможност за изява на кокетките от зимните балове. Разходките на двойки, които запълват паузите между танците, могат да продължат навън, по пясъчните алеи или по меката трева на горичките. Приятно е да избягаш така от запарената атмосфера на салоните, особено, когато имаш за събеседничка партньорката си по танц.

След като се бях измъкнал по този начин с едно младо момиче, спрях се до един величествен кедр, чиито разперени клонове достигаха тревата до краката ни, като през деня образуваха около стъблото шатра от зеленина, а вечер – тъмна пещера.

Изведнѣж приятелката ми се досети за нещо:

– От няколко минути се питах къде съм оставила чадъра си – каза

тя. – А ето сега си спомням, че съм го забравила под онова дърво. Стойте тук – добави тя, пускайки ръката ми, – докато отида да го взема.

– Позволете ми да ида да го потърся аз.

– Няма смисъл – отговори пъргавата ми партньорка. (Тя заслужавахе този епитет поради начина, по който току-що бе танцувала галоп.) – Ще отида сама. Знам точно мястото, където съм го оставила – на един от дебелия корени. Хайде, господине, бъдете послушен! Стойте тук!

Като произнесе тези думи, тя изчезна под кедъра.

Тъй като не можех да се помиря с мисълта, че едно момиче влиза само в такова страшничко място, аз пренебрегнах нейната заръка, промъкнах се през клоните и се озовах под зеления купол.

Търсихме известно време, но напразно.

– Сигурно някой прислужник го е прибрал и го е занесъл вкъщи, където ще го намеря до шапката и мантията си – предположи моята приятелка.

Вече се връщаме, когато нова двойка се появи пред същия вход между клоните, през който бяхме минали ние.

Каква беше тяхната цел? Ние не можехме да отгатнем. Нашите намерения и действия през цялото време бяха съвсем невинни, докато за техните не бих казал същото.

Не зная дали и приятелката ми мислеше така, но някакво безмълвно съгласие ни накара да останем неподвижни, докато изчакаме отдалечаването на другата двойка. Тя може би бе привлечена под дървото от любопитство или под въздействието на някаква внезапна прищявка.

Ала се лъжехме. Вместо да излязат на светлината, колкото и слаба да бе тя, тъй като идеше само от звездите, новодошлите се спряха и започнаха разговор, който застрашаваше да трае дълго.

Първите думи ме увериха, че събеседниците само продължаваха започнат от по-рано разговор.

– Знаем – каза мъжът, – че вие още мислите за него. Не казвайте, че ви е бил всякога безразличен, би било безполезно. Аз съм отлично осведомен, госпожице Менъринг.

– Наистина! Каква невероятна проникателност, господин Найджъл Хардинг! Вие знаете повече от мен, много повече, отколкото е знаел някога вашият брат. Иначе защо бих го отблъснала? Това би трябвало да ви убеди, че между нас не е имало нито обич, нито дадено обещание – поне от моя страна.

Настъпи кратко мълчание. Вероятно Найджъл размисляше върху това, което току що беше чул.

Колкото до мене, аз не знаех какво да предприема. Приятелката ми споделяше моето смущение – познах това по тръпките на ръката ѝ. По този начин ние неволно решихме да пазим мълчание и да изслушаме до край странния разговор. Бяхме чули доста неща и беше неловко да се издаваме, без да изясним собственото си положение, което само по себе си беше твърде осъдително.

Така че останахме неподвижни, като някоя статуя на прегърната двойка.

– Ако казвате истината – продължи Найджъл, който изглежда беше разрешил в своя полза обяснението на младото момиче, – ако е истина също и това, че никой не притежава вашето сърце, мога ли да ви попитам, госпожице Менъринг, защо не приемете предложението, което се осмелих да ви направя? Вие ме уверихте – това не е плод на въображението ми, нали, че няма да ви бъде противен като съпруг. Защо не отидете по-далеч, като се съгласите да приемате ръката ми.

– Защото... Защото... Искате ли наистина да знаете защо, господин Хардинг?

– Щях ли да питам неуморно цяла година, ако не исках да го узная?

– Ако ми обещаете, че ще бъдете благоразумен, тогава ще ви кажа.

– Обещавам ви всичко, каквото искате. Ако вашето колебание се дължи на някаква причина, която мога да преодоля, заповядайте, разполагайте с мен. Богатството ми – но това не е нищо – животът ми, тялото ми, душата ми, всичко ви принадлежи.

Влюбеният произнесе тези думи с жар, на каквато не го смятах способен.

– И така, ще бъде искрена – отговори младото момиче с тих, но съвсем чист и ясен глас. – Между нас съществуват две прегради – и едната, и другата са достатъчни да ни попречат да се свържем. Най-напред трябва да получа съгласието на майка си, без което не искам да се омъжа. Заклела съм се в това. После, съгласието на баща ви, без което не мога да се омъжа за вас. И затова също съм дала клетва пред майка си, тъй като тя настояваше. Каквито и да са чувствата ми към вас, Найджъл, аз никога няма да изменя на думата си. Елате! Говорили сме неведнъж по този въпрос. Да се прибираме. Отсъствието ни може би е вече забелязано.

При тези думи тя се плъзна като змия между клоните и с бързи крачки се отправи към балната зала.

Разочарованият влюбен не направи никакви усилия да я спре. Той можеше да изпълни, поне засега, наложените му условия и тръгна след

девойката с отчаяната надежда рано или късно да получи по-благоприятен отговор на своите желания.

Ние, неволните свидетели на тази среща, поехме същия път, без да разменим нито една дума за нея.

За мен тази сцена не показваше в благоприятна светлина нито човешкия род изобщо, нито пък чувствата на Бел Менъринг. В дъното на душата си аз съжалявах за урока по женска дипломация, който момичето, облегнато на ръката ми, трябваше неволно да чуе.

Нямаше ли по-късно тя да използва този урок за своя сметка?

Глава XXII

СТРАННИЯТ ПЪТНИК

В един прекрасен следобед на 1849 година, престорените контета, които всекидневно се отправят към Уиндзър и западната част на Лондон, бяха принудени да насочат моноклите си към един доста странен пътник, идещ неизвестно откъде, появил се на кея на гара Падингтън. На лондонския мост могат да се видят по всяко време подобни хора. Възмургав, този човек носеше над дрехите си от черно сукно сюртук, подобен на мексиканско наметало. Широкополата му шапка имаше остро дъно и той без съмнение идеше направо от Калабрия.

След малко той се вмъкна в едно първокласно купе.

Като пристигна в Слоу, странникът изчака да слязат всички пътници, после напусна вагона с малък вързоп дрехи в ръка и веднага се отправя към началника на гарата.

Между двамата мъже съществуваше такава очебийна разлика, че и най-безразличният от зяпачите по перона не можеше да не я забележи.

Две крайности. Представете си една огромна статуя с изразени англосаксонски черти, обърната с лице към един дребен екземпляр от латинска раса.

Случаят пожела в този момент да се намирам натам в очакване на обратния влак. Тази странна сцена ми направи толкова силно впечатление, че не можах да се въздържа и се приближих достатъчно, за да узная какво имаше да съобщи дребният мургав човек с наметалото на великана в зелената униформа със златни копчета.

Първата дума, стигнала до слуха ми, беше името на генерал Хардинг, произнесена с чужд акцент. Веднага добавих, че е италиански.

Като наострих уши, чух че дребният човек се осведомява за точния адрес на генерала.

Бих предложил услугите си да му го посоча, но разбрах, че началникът на гарата го знаеше много добре, а, от друга страна, идещият влак ме застави да се погрижа за собствените си дела.

Точно в този момент забелязах, че бях забравил да си взема билет и бързо се запътих към гишетото.

Върнах се на кея точно навреме, за да видя как чужденецът се качва на един файтон и се отдалечава от гарата.

След десет секунди вече стоях в едно празно купе и новият

инцидент, на който станах свидетел, пропъди от мислите ми мургавия човек така далеч, сякаш никога не е съществувал.

Сигналът за тръгване беше даден и влакът тъкмо щеше да потегли, когато грамадният началник на гарата отвори вратата на моето купе с думите:

– Насам, госпожи, насам!

Дочу се шумолене на коприна, придружено от нетърпеливи възкличания и двете дами, изкачили стъпалата, седнаха на срещуположната скамейка.

Твърде зает с последния брой на списание „Пънч“, не успях да ги разгледам при влизането им. Когато повдигнах очи, за да видя какви жени ми беше отредила съдбата за спътници, познах, кого мислите?... Бел Менъринг и майка ѝ.

Читателят, който знае за предишните ми контакти с тези госпожи, ще разбере моето смущение. Никога не бях попадал в такова неловко положение. За да се измъкна колкото се може по-елегантно, счетох, че ще бъде най-уместно да прибягна до списанието, което усърдно започнах да разлиствам.

Бяхме разменили само един бърз поглед и ако някой чужденец наблюдаваше взаимното ни държание, сигурно не би могъл да си представи, че госпожица Менъринг и аз вече сме се срещали, а още по-малко, че сме танцували заедно.

Прочетох всички рубрики на списанието, а после потънах в рекламите, благодарение на които научих за качествата на сапуна „Госнеп“ и тайните на несгъваемия кринолин.

Въпреки привидната ми задълбоченост, от време на време намирах начин да хвърля крадешком поглед към госпожица Менъринг, която, за голяма моя изненада, ми отговаряше всеки път. Какво прочете в моите очи, не бих могъл да кажа, но нейните изпускоха искри, които биха изпепелили сърцето ми, ако то не бе защитено от тройна броня. Веднъж вече то едва не се стопи от пламъка на подобни погледи, но хладнокръвният опит го беше превърнал в стомана и с удоволствие забелязах, че то дори не трепна.

Бях изчел целия брой, проучил старателно трите колони с рекламите и разгледал, за пети път може би, рисуваните илюстрации на хумористичното списание, когато влакът спря пред Ридинг.

Спътничките ми слязоха.

Аз направих същото. Бях поканен на едно градинско увеселение в околността, устроено от мой познат. Дамите Менъринг отиваха също

там, доколкото разбрах от посоката на каляската, която наеха.

Като пристигнах в имението на приятеля си, заварих ги в градината. Както обикновено госпожица Бел беше заобиколена от захласнати обожатели, между които, за голяма моя изненада, познах господин Найджъл Хардинг.

По време на цялото празненство той не прояви към нея ни най-малък признак на особено внимание и остави съперниците си да се въртят наоколо ѝ. Но очевидно той беше като на тръни и следеше ревностно всеки поглед и движение на младото момиче.

Видях как един или два пъти, докато бяха сами, той ѝ говореше с тих глас, с ревнив блясък в очите, с бледи и свити устни.

Празненството свърши доста рано и гостите се разотидоха.

Найджъл придружи Бел и майка ѝ до гарата. Тримата бяха в една и съща кола.

Върнахме се със същия влак. Найджъл и двете дами слязоха в Слоу. От купето, в което бях – пътувах Лондон – мярнах файтона на госпожица Менъринг. Младият лакей стоеше до понито, а близо до него – ловна карета с лакей, облечен в ливреята на Хардингovi.

Дамите се качиха във файтона, а Найджъл се настани на задната седалка, докато дребничкият лакей заемаше мястото си в ловната карета. Така натоварени, двете коли тръгнаха точно в момента, когато влакът потегляше.

Ако се съди по това, което бях видял през деня и чул под големия ливански кедър и особено познавайки характерите на двамата млади хора, преди още да стигна в Лондон заключих, че Бел Менъринг беше създадена, за да бъде най-идеалната половинка на Найджъл, стига последният да успееше по един или друг начин да получи съгласието на баща си.

Глава XXIII ЛИЦЕМЕРИЕ

Същата вечер, както през почти всички вечери от годината генерал Хардинг бе седнал в трапезарията с шише старо порто и чаша до дясната си ръка, с наргиле от Тричинополи между зъбите, разположено отляво, до госпожица сестра му.

Вечерята бе привършила преди близо час, покривката и приборите – вдигнати. Дошъл беше ред на ликьорите, поставени на масата до една жардиниера с цветя и кошницата с плодове. Лакеят си беше отишъл.

– Минава девет – каза генералът, като погледна часовника си, – а Найджъл още не се връща. Нали нямаше да остава там на вечеря. Питам се дали госпожите Менъринг са били на празненството.

– Твърде възможно е – отвърна старата мома, доста склонна по природа към неприятните предположения.

– Да... – измърмори генералът на себе си – твърде вероятно, предполагам. Не се страхувам никак за Найджъл. Той не е човек, който би се оставил да бъде прелъстен от фалшивите умилквания на тази кокетка. За Бога, сестро, не е ли странно, че не сме чули да се говори за момчето, откакто то ни е напуснало?

– Почакайте да изхарчи хилядата лири, които му дадохте. Когато ги свърши, сигурно ще ви се обади.

– Сигурно!... Сигурно!... Нито дума след неприятното писмо, което ми изпрати от кръчмата... нито дори за да потвърди получаването на парите! Предполагам, че ги е получил. Не съм проверявал чековата си книжка цяла вечност.

– О! Можете да бъдете уверен. В противен случай не би пропуснал да ви пише. Хенри не може без пари. Имате добри доказателства за това. Не се безпокойте за него, братко, досега не е живял от въздуха.

– Къде може да бъде? Казваше, че ще напусне страната. Смятам, че го е направил.

– О, много е съмнително – подхвана старата мома, като поклащаше глава. – Лондон му подхожда най-добре, докато кесията му е пълна. Когато я изпразни, ще ви иска нови средства. И справедливо ще бъде, братко, да му пратите, нали?

Този въпрос бе зададен с ироничен тон, предназначен да даде обратен резултат.

– Нито един шилинг – отсеке генералът, като удари така чашата си на масата, че за малко не я счупи. – Нито шилинг. Ако в разстояние на дванадесет месеца е успял да похарчи хиляда лири стерлинги, ще минат дванадесет години преди да получи още толкова. Не! Нито шилинг преди смъртта ми, и тогава дори ще има толкова, колкото да не умре от глад. Така съм решил, скъпа Нели, Найджъл ще получи всичко, с изключение на една малка сума, предназначена за вас. Хенри щеше да получи половината от наследството, но след това, което се случи... Чувам тропот на колела... Предполагам, че е Найджъл със своята ловна карета.

Няколко минути след това синът на генерала влезе в стаята.

– Идеш малко късно, Найджъл.

– Да, татко, влакът имаше закъснение.

Той лъжеше, закъснението му се дължеше на едно по-продължително пътуване във вилата на вдовицата Менъринг.

– Надявам се, че си се забавлявал добре!

– Доста.

– Толкова по-добре. А кои бяха там?

– Колкото до това, не липсваха хора. Имаше от Бъкс и от Беркшир, без да говоря за около четиридесетте зяпльовци, дошли от Лондон.

– А от съседите?

– Бога ми – не си спомням...

– Чудно ми е, че вдовицата Менъринг...

– Ах! Да... Тя беше там... Не се сетих за нея.

– И дъщеря ѝ също, разбира се.

– Да, дъщеря ѝ също... А сега, лельо – продължи младият човек, за да промени темата на разговора, – няма ли да ме поканите да изпия чашка вино с вас? Бих искал също така и да туря нещичко в уста. Ние само хапнахме на крак, но като че ли нищо не съм ял и съм толкова гладен, че мога да унищожа един съвсем суров бифтек...

– За вечеря имаше печена гъска и аспержи – каза лелята, – но сега всичко е студено, скъпи Найджъл. Ще почакаш ли да се стопли? Или може би предпочиташ едно парче студено телешко с американски консерви?

– Все едно, стига само да хапна.

– Вземи чаша порто, Найджъл – рече генералът, докато сестра му се разпореждаше да сервира отново.

– Доколкото виждам, нямаш нужда от коняк, за да ти се отвори апетит.

– Не, разбира се, стомахът ми е доста празен... Колко е късно,

татко! Часовниците на железопътното дружество или неговите влакове не вървят както трябва. Колко жалък факт за редовността на вечерите!

– Да, и още по-печален за редовността на дивидентите – отвърна генералът със смях, подобен по-скоро на гримаса.

Той притежаваше акции от железопътното дружество, към което синът му се отнасяше с такова неуважение.

Найджъл изпи чашата си порто, като се смееше на шегата на баща си и после почна усърдно да дъвче.

Глава XXIV

НЕОЧАКВАНО ПОСЕЩЕНИЕ

Икономът Уилямс и лакеят току що бяха вдигнали приборите от вечерята, когато отекна звънецът, придружен непосредствено от два удара с чукче.

Това чукане не беше никак „нахално“, както би се изразил Уилямс – то бе по-скоро скромно и нерешително, но все пак се чу ясно в трапезарията.

– Кой може да идва толкова късно?... Десет часа! – каза генералът, като хвърли поглед към часовника си.

Нито Найджъл, нито лелята отговориха.

Уилямс бе отворил вратата и разговаряше с някого на прага.

Разговорът траеше по-дълго, отколкото е нужно, ако посетителят бе някой приятел на семейството. Гласът на този, който отговаряше на въпросите на иконома, явно притежаваше странен акцент.

Генералът помисли, че това е може би някой негов стар другар, пристигнал наскоро от Индия и дошъл без да го уведоми предварително с някой вечерен влак. Но той не си спомняше за никой познат, който да говори така английски.

– Кой е, Уилямс? – попита той, когато икономът се появи.

– Не зная, господин генерал. Джентълменът, ако ми е позволено да го нарека така, не иска да каже нито името си, нито да даде визитната си картичка. Настоява, че има да ви направи важно съобщение и че е необходимо да ви види.

– Много странно!... Как изглежда?

– Като чужденец, господин генерал. И бих се заклеял, че сигурно не е джентълмен.

– Много странно! – повтори генералът. – Казва, че иска да ме види?

– Само това повтаря, господин генерал. И твърди, че работата е важна за вас, отколкото за него. Да го въведа ли, господин генерал, или ще разговаряте на вратата?

– На вратата!? Не, по дяволите! – отвърна живо старият военен. – Няма, разбира се, да изляза, за да направя удоволствие на един чужденец, който не иска да каже името си, нито да даде визитната си картичка... Може би е някой просяк. Кажи му, че не мога да го приема тази вечер. Да дойде сутринта.

– Това му казах вече, господин генерал. Но той настоява да ви види веднага.

– Дявол да го вземе!

– Ако ми е позволено да изразя мнението си, той страшно много прилича на такъв, какъвто благоволихте да предположите, господин генерал.

– Кой може да бъде, Найджъл? – чудеше се бившият офицер, като се обърна към сина си.

– Ни най-малка представа нямам – отговори Найджъл. – Да не би да е случайно онзи драскач Хюлет? Той отговаря отлично на описанието, което Уилямс дава за този нахалник.

– Не, не, господин Найджъл, не е господин Хюлет. Той е още по-грозен, въпреки че прилича на нотариус. Във всеки случай този е чужденец, това мога да потвърдя.

– За Бога! – извика генералът. – Аз не познавам чужденец, който да има работа с мене. Впрочем, трябва да го приема. Какво ще кажеш, синко?

– О! Не може да има нищо лошо в това – отговори Найджъл. – Ще остана с вас и ако стане много досаден. Уилямс и лакеят ще го изхвърлят навън.

– Добре, господин Найджъл, той не е по-висок от вашия лакей. Аз бих могъл да го хвана за панталоните и да го изхвърля на двадесет крачки в ливадата. Не се страхувайте никак за това.

– Хайде! Хайде, Уилямс! – не се стърпя генералът. – Стига празни приказки. Доведи господина.

После, като се обърна към сестра си, прибави:

– Скъпа Нели, ще направите по-добре, ако се качите горе в салона. Найджъл и аз ще ви последваме веднага, щом свършим разговора си с този нечакан гост.

Като прибра плетката си, старата мома излезе от стаята и остави брат си и Найджъл сами.

Глава XXV

НЕЛЮБЕЗЕН ПРИЕМ

Тази толкова странна настойчивост на посетителя силно развълнува стария офицер и сина му. Те чакаха изправени и смълчани.

Навън разговорът бе подновен. После отекнаха отчетливи стъпки по плочките на коридора и вратата се отвори. Уилямс въведе чужденеца и по даден от генерала знак се оттегли.

Едва ли някога в трапезарията на английски селски благородник беше влизал по-странен представител на човешкия род, по-неподходяща личност за тази обстановка.

Както бе казал Уилямс, той не беше по-висок от дребния лакей, макар че изглеждаше на около четиридесет. Цветът на лицето му беше бронзов като на някой циганин, главата му беше обрасла с гъсти черни коси, а очите му искряха като два разпалени въглена.

Острите черти на лицето му издаваха еврейски произход. Дрехите му, с изключение на наметалото, прикрепено на неговите рамене, имаха тази особена кройка, която е характерна за правниците в европейските страни, обитавани от латинската раса, най-вероятно беше адвокат или нотариус.

При влизането си в трапезарията той бе така учтив да свали калабрийската си шапка. Но това бе единствената учтивост, на която изглежда бе способен.

Въпреки ниския ръст и хитрата физиономия той беше самоуверен и нахален, което би могло да се изтъкува така: ида тук с цел, която сама по себе си ме извинява и съм уверен, че няма да изляза преди да съм получил задоволителен отговор.

– Какво има? – попита грубо генералът, на когото изглежда бе минала същата мисъл.

Очите на чужденеца бяха настойчиво приковани върху Найджъл, сякаш питаха дали беше толкова необходимо да присъствува трето лице.

– Това е моят син – продължи бившият офицер, – можете да говорите пред него.

– Предполагам, че имате още един син, синьор генерал! – отвърна чужденецът на доста разбран, но с лош акцент, английски език.

Този неочакван въпрос накара генерала да потрепери, а Найджъл –

да побледнее. Многозначителният поглед, с който бе придружен, доказваше, че чужденецът е добре осведомен по отношение на Хенри.

– Имам... или по-скоро, трябваше да имам още един – отговори генералът. – Какво имате да съобщите и защо споменахте неговото име?

– Знаете ли къде се намира в настоящия момент вторият ви син, генерале?

– Точно къде, не. Вие знаете ли случайно? Кой сте вие? Откъде идвате?

– Готов съм да отговоря и на трите ви въпроси синьор генерал, ако имате добрината да промените реда, по който ги зададохте.

– Отговорете както намирате за добре, но побързайте. Късно е и нямам време за разговори с човек, който ми е напълно чужд.

– Искам от вас само десет минути, генерале. Работата, с която съм натоварен е много проста и времето ми е също така скъпо, както и на вас. Така, най-напред аз ида от Рим, който се намира, няма защо да ви го казвам, в Италия. После, аз съм прокурист, това което в Англия наричате нотариус. Най-сетне, знам къде е синът ви.

Генералът потрепери отново, а Найджъл стана още по-блед.

– Къде е?

– За това ще ви осведомя, генерале.

При тези думи, прокуристът извади едно писмо изпод пелерината си и го подаде на генерала.

Беше писмото на Хенри, писано в планината под диктовката на Корвино, главатаря на разбойниците.

След като тури очилата си и приближи лампата, генерал Хардинг зачете писмото с учудване, примесено с известно недоверие.

– Каква бъркотия! – каза той полугласно, като подаде листа на Найджъл. – Чети, синко!

Найджъл се подчини.

– Какво мислиш за това? – попита генералът.

– Нищо добро, татко. Мисля, че е измама. Искат да ви изнудят.

– А-а!... Но вярваш ли, Найджъл, че Хенри е съучастник на тези хора?

– Ще ви наскърбя, татко – отвърна Найджъл, като продължаваше да се преструва на безразличен, – но съм длъжен да ви кажа истината. За голямо мое съжаление трябва да отбележа, че всичко това говори против брат ми. Ако е попаднал в ръцете на разбойниците – нещо, което нито мога, нито искам да вярвам – как са могли те да научат вашия адрес? Как могат да знаят, че Хенри има баща, достатъчно богат, за да плати

подобен откуп, ако самият той не им го е казал. Доста вероятно е сега той да се намира в Рим, откъдето иде този човек, както ни уверява. Всичко това може да е истина. Но пленник на разбойниците! Историята е съвсем недопустима.

– Бога ми! Така е. Но какво да правя с тази молба?

– Поведението на Хенри ми се вижда лесно обяснимо – продължи коварният съветник. – Той е изхарчил хилядата си лири, както можеше да се очаква, а сега иска повече. Мъчно ми е, че трябва да го допусна, скъпи татко, но това ми се вижда една история, измислена с цел да се получат нови средства благодарение на вашето милостиво сърце. Във всеки случай той не се е стеснявал. Сумата е доста кръгла.

– Пет хиляди лири! – се провикна генералът, като хвърли поглед на писмото. Няма да получи дори толкова сантима... Не, дори и това което разправя за разбойниците да е истина...

– Но това е измислица, макар да е съвсем сигурно, че е писал писмото със собствената си ръка. Това наистина е неговият почерк и неговият подпис.

– Наистина. Боже мой! Като помисля само, че такива трябваше да са първите известия, получени от него. Хубаво средство да ме умилостиви! Аха! Номерът е доста грубо скроен, но аз не съм от тези, които се оставят да бъдат измамени така.

– Отчаян съм само при мисълта, че е опитал това средство. Страхувам се, скъпи татко, че той не изпитва никакво разкаяние от срамното си неподчинение... Но какво ще правим с пратеника?

– А-а! – извика генералът, като си спомни за приносителя на странното писмо. – Какво ме съветваш? Трябва ли да бъде арестуван?

– Не съм на това мнение – отговори замислено Найджъл. – Не заслужава, а и това би ни навлякло неприятности. По-добре е хората да не знаят за ужасната история на нещастния Хенри. Един процес би вдигнал голям шум, скъпи татко, нещо, на което без съмнение вие не бихте искали да се изложите.

– Не, разбира се. Но този нахалник заслужава да се накаже. Твърде неприятно е да се почувстваш така безсрамно подигран... И то в собствения ти дом на всичко отгоре.

– Заплашете го, преди да го изхвърлите навън. По този начин ще успеем да получим, може би, по-пълни сведения. Във всеки случай това няма да ни навреди, напротив, Хенри ще научи как сме се отнесли към една толкова зле скроена молба.

Глава XXVI

НЕУЧТИВО СБОГУВАНЕ

През време на този разговор чужденецът стоеше прав и неподвижен. Като се обърна ненадейно към него, генералът извика със страшен глас:

– Вие сте измамник, господине!

– Много ви благодаря, синьор – отвърна нотариусът с ироничен поклон. – Тази обида е доста неуместна за човек, който е дошъл от вътрешността на Италия, за да направи услуга на вас или на вашия син, все едно. Това ли е единственият отговор, който трябва да отнеса?

– Пазете се, господине – процеди Найджъл със заплашителен тон. – Вие постъпихте непредпазливо, като се изложихте под ударите на закона в нашата страна. Много лесно можете да бъдете арестуван и хвърлен в затвора, затова че сте се опитал да изтръгнете пари под лъжлив претекст.

– Негово благородие, генералът, няма да накара да ме арестуват, поради две сериозни причини. Най-напред, не съм си послужил с никакъв лъжлив претекст. После, ако се поддаде на гнева си, той би осъдил безвъзвратно своя син на гибел. Когато тези, в ръцете на които той се намира, научат, че съм бил арестуван или обезпокояван по един или друг начин в Англия, те ще постъпят много по-жестоко с него, отколкото вие можете да сторите това с мене. Не забравяйте, че аз съм само един пратеник и че нямам друга задача освен да ви предам това писмо. Не знам нищо за тези, които са го изпратили, освен това, което се отнася до моята професия. Действах само от човешчина и съм толкова пратеник на вашия син, колкото и техен. Но, мога да ви уверя, господин генерал, че работата е много сериозна и че животът на вашия син зависи не само от собствената ми безопасност, но също и от отговора, с който ще благоволите да ме натоварите.

– Хайде де! – извика генералът. – Вие няма никога да измамите така лесно един англичанин. Ако вярвах поне на една дума от вашата история, нямаше никак да ми бъде трудно да освободя сина си. Правителството сигурно би се застъпило за мен и тогава вместо пет хиляди лири стерлинги вашите прекрасни разбойници биха получили това, което от дълго време вече заслужават – шест стъпки въже около врата.

– Боя се, синьор генерал, че ще направите голяма грешка.

Позволете да ви доизясня истинското положение. В този случай вашето правителство не може да ви помогне с нищо, както и всичките правителства на Европа, взети заедно. Не за пръв път подобни заплахи са били отправяни към тези разбойници. Нито кралят на Неапол, на когото са поданици, тъй като живеят на негова територия, нито папата, в чиито владения те често нахълтват, биха могли да ги унищожат, дори и двамата да бяха склонни да направят това. Имате само едно средство да освободите сина си – като платите откупа, който ви искат.

– Вън, проклетнико! – изрева генералът, търпението на когото бе подложено на силно изпитание през време на тази пледоария на нотариуса. – Напуснете веднага къщата ми или ще заповядам на слугите си да ви хвърлят в коритото, където поят конете ми.

– Ще има много да съжالياвате – отвърна дребният италианец със злорада усмивка, като се отправи към вратата. – Буена ноще, синьор генерал! Може би нощта ще ви бъде добър съветник и ще обмислите по-сериозно предложението ми. Ако имате да съобщите нещо на сина си..., когото по всяка вероятност няма да видите вече... на драго сърце ще се нагърбя с това, въпреки че като джентълмен имам право да се оплача от вашия прием. Ще остана тази вечер в съседната странноприемница и няма да тръгна утре преди дванадесет часа. Помислете! Буена ноще! Буена ноще!

Като каза тези думи, чужденецът излезе, изпратен доста нелюбезно от иконома до вратата на замъка.

Генералът стоеше още прав, с пламнали очи, с разтреперани устни и настръхнали коси. Известно време като че ли се двоумеше дали да задържи чужденеца, за да го накаже за неговото безсрамие. Само страхът от скандал го накара да се откаже от наказанието, което смяташе да му наложи.

– Няма ли да пишете на Хенри? – попита Найджъл с тон, който явно очакваше отрицателен отговор.

– Нито дума! Той се е забъркал в тази каша благодарение на своето разсипничество. Нека се оправя както може! Колкото до историята с разбойниците...

– О, това е немислимо – го прекъсна Найджъл. – Разбойниците, в ръцете на които е попаднал, са нехранимайковците и леките жени на Рим. Те сигурно са помолили този нотариус, ако той изобщо е такъв, да осъществи плана им. Впрочем, който и да е неговият автор, той е доста зле скроен.

– О, синко! Нещастно дете! – извика генералът. – Да се съюзиш с

подобни същества! Да се замесиш в такъв заговор, и то против собствения си баща! О, Боже мой!

И бившият военен се отпусна на кушетката, като зариде отчаяно.

– Ако му пиша аз, татко? – попита Найджъл. – Само няколко думи, за да му дам да разбере, колко ви измъчва неговото поведение. Един добър съвет би могъл да го вкара в правия път.

– Както искаш, макар да смятам, че е безнадеждно. Ах! Люси! Люси! Господ направи добре, като те прибра при себе си! Бедната ми жена! Това би те убило!

Това възклицание бе произнесено с едва доловим глас, преди още Найджъл да е напуснал трапезарията с намерение да напише писмото, което трябваше да накара виновния му брат да се осъзнае.

Писмото бе съчинено същата вечер и занесено веднага на нотариуса, на когото бе поверено. Верен на обещанието си, италианецът остана в хана до обяд, след което от близката гара се отправи към града на седемте хълма.

Глава XXVII

РАЗБОЙНИЦИТЕ ОТБЛИЗО

Няколко дни Хенри стоя затворен в килията си, без да вижда други лица, освен това на все същия разбойник, който му донасяше храната.

Тази мрачна личност беше няма като автомат. Два пъти на ден той носеше едно канче с „паста“, нещо като чорба от макарони със сланина, подправена със сол и пипер. Разбойникът поставяше пълното канче на пода, прибираше празното, в което бе донесъл по-рано храна и излизаше, без да обели дума.

Всички опити на младия англичанин да влезе в разговор бяха приети с пълно безразличие или грубо отблъснати.

Хенри се видя принуден да се откаже от тях.

В килията можеше да се радва на малко спокойствие само през нощта. През целия ден отвън долиташе силен шум, въпреки че прозорецът беше тесен. Точно насреща се намираше любимото свърталище на разбойниците.

Времето си те прекарваха в игра и най-често в разпри. Рядко минаваше час, без някой спор да не се превърне в бой. Тогава проехтяваше гръмкият глас на главатаря и категоричните му заповеди, примесени с проклетия и удари с тояга.

Веднъж ечна пистолетен изстрел, последван от стенания. Младият англичанин предположи, че са наказали някой престъпник, още повече че след като охканията престанаха, за кратко време настъпи онова пълно мълчание, което обикновено придружава смъртта.

Но тези смразяващи кръвта епизоди отшумяваха бързо. Миг след това, разбойниците сядаха отново да играят с викове: „Чинкуе а чинкуе а капо! Винти а винти а кроче!“ . Това любимо развлечение на италианските селяни се нарича „Кроче а капо“ и съответствува на нашето „Ези – тура“.

Изправен на пръсти, пленникът можеше да следи играта.

За маса служеше най-обикновена туфа, която се намираше срещу килията. Разбойниците наоколо седяха по турски. Един от тях държеше стара шапка с извадена периферия, в която слагаха известен брой монети, обикновено три. Разклащаха шапката и я обръщаха върху тревата, така че парите да бъдат похлупени. Тогава се правеха облози върху „кроче“ или „капо“ и когато вдигаха шапката се виждаше кой печели и

кой губи. Тази игра беше основното забавление на шайката и ѝ помагаше да води едно съществуване, което би трябвало да изглежда непоносимо дори за подобни разбойници. Капо а кроче, придружено тук там от по някой хубав скандал. Чорба, сладкиши, овче сирене, розолио – нещо като пиршество, на което виното и гозбите бяха в изобилие, цинични песни. От време на време танци, примесени с груби закачки към жените, които обикновено често придружават шайката, дълги часове на безделие под палещото слънце – такива бяха радостите в живота на италианския разбойник.

Набезите из полето предлагаха на разбойника развлечения от съвсем друго естество. Изненадата, пленничеството, бягството от войниците, някоя и друга престрелка по време на отстъпление към убежището в планините бяха преめждията, придаващи опасния чар на грабежите. Те бяха достатъчни, за да прогонят скуката.

Досадата тежеше на разбойника само когато плячката, обикновено пари от откуп, поделени по равно между всички, се заграбваше от неколцина благодарение на неизбежните изненади при играта „капо а кроче“.

Тогава именно разбойникът започваше да се уморява от бездействието си и да крои планове за нови походи до хазната на някой богат град или за най-примамливото – пленяването на някой благородник, откупът за когото да напълни кесията му, която ще се изпразни отново при играта „ези-тура“.

Така младият англичанин имаше случай да изучава непосредствено, дори без да бъде забелязан, живота на тези хора в постоянен конфликт със закона.

Между тях и главатаря им съществуваше една-единствена незначителна разлика. Според обичая плячката се разделяше по равно. Също и при играта шансовете им бяха еднакви. Корвино се присъединяваше непринудено към хората си, скупчени около туфата и като тях залагаше своите песети на „капо и кроче“.

Неговият авторитет бе необорим само при налагането на наказания. Никой не оспорваше нито пестника, нито тоягата му. И добре правеха, защото тоя вид наказание би бил заместен лесно от удар на кама или куршум.

Предимството на главатаря се състоеше в това, че беше сформирал шайката, но той запазваше достойнствата си само благодарение на това, че беше едновременно най-буиният и най-кръвожадният. Един по-малко смел и по-малко жесток главатар би бил премахнат скоро, както често

се случва при разбойници.

Това, което направи много силно впечатление на Хенри, бе типът на жените-разбойнички.

В лагера на Корвино те наброяваха около двадесетина. Отначало Хенри ги бе взел за млади момчета, защото дрехите им се различаваха малко от тия на мъжете и нямаха бради. Като тях те носеха жакети, жилетки и панталони, а освен това много украшения около врата и пръстите ни на ръцете.

Някои бяха просто обсипани с най-различни скъпоценности, перли, тюркоази, рубини, топази. У други дори блестяха диаманти – плячка, изтръгната от нежните пръсти на не една богата синьорина.

Косите им бяха подстригани късо, като тия на мъжете. Много между тях носеха карабини, а всички – ками и пистолети, така че те се различаваха от другарите си само по закръглените си форми, които впрочем не се срещаха у всички. Не им беше позволено да се бъркат в играта, защото те не участваха в подялбата на парите от откупите. Но те се излагаха на опасностите при грабежите и придружаваха мъжете във всички въоръжени набези.

На връщане в домовете си те сменяха карабината с иглата, но много рядко се залавяха да перат. Това занимание, считано като недостойно за една разбойничка, беше предоставено на жените на селяните. Те бяха причислени към шайката, без да представляват неразделна част от нея и ги наричаха „манутеньоли“, или „помощнички“. Тези жени получаваха за прането необикновено възнаграждение, тъй като за бандата една изпрана риза струваше почти колкото една нова.

Рядко разбойник от шайката на Корвино се решаваше да направи тия прекомерни разноски за поддържане на облеклото. Само онези, които обичаха да бъдат добре облечени, се принуждаваха да вършат това, и то само на някой празник.

Всички тези наблюдения бяха направени от младия англичанин през първите дни на неговото пленничество. От малкото прозорче на килията си той присъстваше на много необикновени сцени и би могъл да види много повече, ако прозорецът беше поставен малко по-ниско. Само някоя особено интересна случка можеше да го изтръгне от леглото му от папратови листа, тъй като бе принуден да гледа привдигнат на пръсти.

Глава XXVIII ТРЕВОЖНИ НОВИНИ

Изминаха няколко дни, без да настъпи някаква промяна в положението на затворник. Той стигна до заключението, че задържането му не е обикновена шега и че пленничеството му застрашава да трае до безкрайност. Ето защо от този момент трябваше да повярва на историите за разбойниците, чути по време на краткия престой в Рим и на които както повечето свои сънародници трудно би повярвал. Самият той бе жалък пример за тяхната истинност и дори изпитваше чувство на гняв към приятеля си Луиджи, чието препоръчително писмо го бе поставило в толкова трудно положение. Писмото се намираще още у него, тъй като разбойниците се бяха задоволили да му вземат само кесията и скъпоценностите.

Той го извади от джоба си и започна да го препрочита с единствената цел да убие времето. Пасажът, на който отначало не бе обърнал голямо внимание, сега му направи особено впечатление. „Предполагам, пишеше Луиджи, че моята сестра Лучета е станала вече голямо момиче. – Бдете грижовно над нея до моето завръщане. Надявам се, че тогава ще бъда в състояние да ви доведа тук и да ви изтръгна от опасността, от която се страхувахме.“

Когато по време на пътуването си към Вечния град Хенри Хардинг прочете това изречение от писмото, предадено му разпечатано, той не отдаде никакво значение на смисъла му. Сметна, че се отнася само до лошото материално положение на семейството на приятеля си, положение, което младият художник се надяваше рано или късно да подобри благодарение на майсторската си четка. Освен това Бел Менъринг, тази неблагодарница, занимаваше твърде много ума му, за да спира мисълта си върху нещо друго, дори върху сестрата на Луиджи, колкото и да бе пораснала по времето, когато бе писал писмото си.

Но сега, в самотата на килията си, спхождан непрестанно от образа на хубавото младо момиче, което бе забелязал през първия ден на пленничеството си, Хенри започна да тълкува това двусмислено изречение по друг начин. Дали Луиджи наистина говореше за бедността?

Напротив, не правеше ли намек за някаква истинска опасност, като тази, която заплашваше прелестната дъщеря на кмета? Единствено тази мисъл смущаваше младия човек. Каква би била неговата мъка, ако се

отнасяше до сестрата на скъпия му приятел Луиджи.

Слънцето залязваше. Мракът, който все повече проникваше в килията на затворника, го принуди да сгъне писмото и да го прибере в джоба си. Съдържанието му не спираше да го занимава, когато чу гласове точно под прозореца. Всичко, което можеше да разсее еднообразието на затворничеството, естествено привличаше неговото внимание. И сега Хенри се приближи веднага до прозореца и се превърна цял в слух, защото му се стори, че чува познато име.

Точно мислеше за Луиджи Тореани! Разбойниците не произнесоха това име, а друго, тясно свързано с неговото – името на Лучета, сестрата на Луиджи, което прочитането на писмото му беше припомнило.

Хенри Хардинг често бе слушал своя приятел да говори за единствената си сестра. Притаил дъх, той се вслуша с жив интерес. Хвана с две ръце напречната желязна пръчка на прозореца и доближи ухото си до отвора. В околните селища не липсваха Лучети, но особеното предразположение на ума му го караше да мисли, че се отнася именно за тази, която го засягаше лично.

– Тя ще бъде следващата ни плячка – каза разбойникът, който бе произнесъл името на Лучета. – Можеш да бъдеш сигурен.

– А защо? – попита другият. – Въпреки своята гордост и достойнство старият кмет не би могъл да плати откупа на една фуста. За какво би ни послужило такова едно пленяване.

– За какво? Това е работа на главатаря, а не наша. Всичко, което знам е, че момичето му е влязло в очи. Видях го много добре миналата нощ. Сигурно би я отвялякъл, ако не се боеше от Попета, истински дявол и господарка на всичко отгоре. Стига да не става въпрос за жени, тя търпи, без да се оплаква, грубостите и дори ударите на Корвино. Чу ли за веселата сцена между главатаря и благоверната му, на която бяхме свидетели в долината Малфи?

– Да, но така и не узнах подробностите.

– Беше заради една целувка. Нашият главатар харесал едно девойче, дъщеря на стария въглищар Поли. Малката кокетка не изглеждала недоволна. Корвино окачил на шията ѝ една великолепна огърлица и придружил подаръка си с целувка, но не съм много сигурен в това. Както и да е, синьората видя и позна огърлицата, и така грубо я отскубна от момичето, че то падна на колене. Това беше поводът за сцената с главатаря.

– Тя вдигна кама срещу него, нали?

– Да, и щеше да го промуши, ако не ѝ се бе извинил и обърнал

работата на шега, което я успокои. Но каква хала! Господи! Очите ѝ блесяха като огнената лава на Везувий!

– А момичето? Сигурно побърза да избяга?

– Разбира се, и добре направи, макар че ако бе останала, сигурен съм, Корвино никога не би се осмелил да я погледне. Той загуби едновременно и момичето, и златната верижка, защото Кара си присвои огърлицата и не я сваля от врата си, за да напомня, предполагам, на съпруга си за случката всеки път, когато е на гуляй със селските моми.

– Срещал ли се е главатарят друг път с момичето на Поли?

– Някои от нас така мислят, но знаеш, че след твоето заминаване ние напуснахме страната. Така и не сме мигнали от засади и си шепнехме, че сигурно и синьората има пръст в увеличаването на потерите. В края на краищата не мисля, че Корвино се е интересувал чак толкова много от дъщерята на възлищаря. Вероятно само се е поразпазил от пламенните погледи на момичето. Колкото до дъщерята на кмета, работата е съвсем друга. Знам, че той се отправя към селото с много по-голяма охота, отколкото където и да било другаде. Рискуюва много, като постъпва така. Знам го, но малко ме е грижа за това. Желаете момичето, вярвай ми, и ще го има на всяка цена.

– Дявол да го вземе! Има добър вкус! Тя е прелестна и гордостта ѝ я прави още по-привлекателна.

– О! Тая гордост скоро ще се изпари, щом падне веднъж в ръцете на Корвино. Той е точно човекът, който умее да опитомява такива госпожици.

– Бедната! Съжалявам я!

– Ех! Ти си луд, Томазо. Страх ме е, че престоят ти в папските затвори съвсем те е покварил. Какво би станало с нас нещастните скитници, ако не ни беше позволено от време на време да си вземаме по някоя любовница? Гонят ни като вълци, защо да не си позволим някое агнешко бутче, когато ни се удаде случай? Можем ли да укоряваме главатаря, че е харесал едно парче крехко месо, и то толкова апетитно като Лучета Тореани?

Като придружи тази груба шега със силен смях, разбойникът се отдалечи, последван от своя другар.

Дотук Хенри бе слушал разговора на двамата разбойника с голяма погнуса. При тръгването им той се почувства, като ударен от гръм. Предчувствието му се превръщаше в поразяваща истина. Младото момиче, за което бяха говорили, беше Лучета Тореани, сестрата на Луиджи, прелестното създание от балкона, оттогава постоянен обект на

мислите му!

Странно и жестоко съвпадение! Хенри бе поразен от удара и като изпусна желязната пръчка, се отпусна на пода на килията си.

Глава XXIX ТЪЖНИ РАЗМИШЛЕНИЯ

Младият англичанин остана така известно време, изпаднал в едно състояние на духа, близко до обезумяване. Пленничеството му, отначало само едно неудобство, сега се бе превърнало в мъчение. Той вече не мислеше за собствените си неволи и малко се грижеше за тях. Бе изцяло погълнат от мисълта за опасностите, които заплашваха сестрата на приятеля му – това хубаво младо момиче, зърнато за миг, направило силно впечатление на въображението му. Толкова по-скъпа му бе тя благодарение на приятелството, което го свързваше с нейния брат. Тревогите му не бяха напразни. От личен опит той познаваше страшната сила на разбойниците, толкова по-опасна поради това, че тези мъже, вече извън закона, нямаше от какво да се страхуват, нито какво да губят. Едно престъпление повече нямаше да увеличи отговорността им пред правосъдието, а за да го извършат им трябваша само причина и случай. Такъв беше именно случаят сега. Колкото до причината, той можеше да съди за нея по поведението на разбойниците през нощта на престоя им в селото. Може би той би видял повече, ако не бе присъствала Попета, участничка в последния набег. Току що чутият разговор разсейваше всичките му съмнения. Корвино бе хвърлил око на сестрата на Луиджи Торезани. Какъв щеше да бъде резултатът от тази гнусна страст? Хенри го отгатваше много добре.

Колкото до случая, шайката имаше всички възможности да го предизвика. Селото приличаше на стадо без куче и овчар. Разпуснатостта на разбойниците и безнаказаното им пребиваване там доказваша, че те могат да се върнат в градчето, когато пожелаят. Възможно беше да не им позволят да останат там. Но и най-краткият престой беше достатъчен за целта, която си поставяха. Подобни отвлечения бяха нещо обикновено в разбойническия живот и те имаха навик да ги вършат с невиджана сръчност и учудваща бързина.

Корвино и шайката му можеха всеки момент да отвлекат Лучета Торезани и половината момичета на Вал д'Орно, така се наричаше градецът без да се опасяват, че ще срещнат някаква съпротива. След подобно престъпление те щяха сигурно да бъдат преследвани от стражарите или папската гвардия. Но преследването можеше и да им се размине. Това щеше да зависи само от обстоятелствата и от добрата воля на

укривателите.

Ще минат вероятно с някое привидно преследване и всичко ще се ограничи с това.

Никой в Англия не би повярвал на подобни неща, ако те наскоро не бяха потвърдени от неоспорими доказателства. След пристигането си в Рим Хенри впрочем бе събрал достоверни сведения за социалното и политическото положение в Италия, както и за разбойническите шайки. Така че той не можеше да храни никакво съмнение за опасността, на която бе изложена сестрата на Луиджи Тореани.

Той смяташе, че има само един човек, който би могъл да я спаси от ужасната участ, която я очакваше. Бе една жена, ако може така да се окачестви същество като Кара Попета. И така мислите на пленника се насочиха към съпругата или любовницата на главатаря.

Ако той беше свободен, благодарение на придобития опит не би имал нужда да се осланя на една толкова несигурна защита. Беше убеден, че щеше да излезе от килията си само за да бъде хвърлен в някой още по-страшен затвор до завръщането на изпратения в Англия пратеник и до заплащането на неговия откуп.

За първи път той беше доволен, че се е подчинил на Корвино. Ако по това време бе узнал онова, което знаеше сега, той не би имал нужда от настояванията на главатаря, за да направи по-трогателна молбата към баща си. Надяваше се тази молба да бъде благосклонно приета и парите да пристигнат навреме, за да му позволят да се възползва от свободата си. Беше решил как да си послужи с нея.

Но ако откупът не пристигнеше? Това също беше напълно възможно. Някога споменът за Бел Менъринг го правеше равнодушен към различните неприятни събития от живота. Сега той мислеше с горчивина за лишаването си от наследство и за отказа на баща му да даде предварително нищожната сума, която съставяше цялото му наследство. Нима не беше възможно също така да откаже да заплати и откупа му?

Задълбочен в този хаос от мъчителни размисли, затворникът прекара без да мигне дългите часове на нощта ту излегнат върху леглото си от листа, ту крачещ из тясната килия с надеждата, че движението ще възбуди достатъчно силно неговото въображение, за да му позволи найсетне да начертае един план, способен да осигури не толкова личното му спасение, колкото това на Лучета Тореани.

На разсъмване той още не бе стигнал до решение. Трябваше да се осланя на малката надежда да види по-скоро пристигането на откупа си, а в противен случай – на съмнителната намеса на Попета.

Глава XXX

РАЗБОЙНИЧЕСТВОТО И НЕГОВИТЕ ЦЕЛИ

Разбойничеството, каквото съществува в южната част на Европа, едва сега започва да добива публична известност.

Знаеше се, поне се предполагаше, че в Испания, Италия и Гърция крадците се скитали на шайки, ограбвали пътниците, дори извършвали убийства.

Но тези случаи минаваха за изключение и хората смятаха сценичните образи на разбойниците за обикновени преувеличения както по отношение на силата им, така и по отношение на живописния живот на тия шайки от осъдени от правосъдието люде.

Разбойници имаше, не можеше да се отрече това, но те бяха малко на брой и доста разпръснати, уединени из планинските убежища или скрити в някоя гъста гора, откъдето излизаха само крадешком и твърде рядко по широките пътища или из необитаемите области на страната.

За нещастие този начин на виждане на нещата далеч не беше точен. Сега, и то от много време насам вместо да се крият в пещерите и по непроходими планински убежища, италианските разбойници се показват открито дори в най-гъсто населените равнини и не е рядко събитие те да превземат някое село и да се настанят най-нахално там за няколко дена. С право човек може да се учуди от безсилието на управленията, които допускат подобно положение на нещата. Но това не им пречи да съществуват, често въпреки усилията на тия управления, а понякога благодарение на някое тайно съучастие, предимно на римска и неаполитанска територия.

За да се обяснят причините на това съучастие, би трябвало да се засегнат религиозно-политически въпроси, обяснението на които би ни отвлякло от същността на романа.

Мотивът, който кара управленията да допускат съществуването на разбойниците, е същият, който в Ирландия „насърчава и подпомага“ Оранжизма, една организация, почти толкова достойна за презрение, колкото и разбойничеството.

Това е вечната история на световния деспотизъм: разделяй и владей. Независимо дали е принц или свещеник, ако деспотът не успее да разедини народа по друг начин, той пуска в действие отвратителната организация на разбойничеството.

Ако в Италия съществуваша две различни религии, както в Ирландия, разбойничеството би изчезнало, защото би станало безпредметно. В борбата си за политическа независимост двете партии щяха да се дебнат постоянно една друга, като всяка от тях щеше да предпочете робството пред свободата, ако би трябвало да я поделат с един омразен съперник.

Тъй като в Италия има само едно вероизповедание, необходимо е да се намери някой друг начин за борба против стремежите на населението за свобода. Деспотизмът е разбрал каква полза би могъл да извлече от разбойничеството. Само с това се обясняваше неговото продължително съществуване.

Хората извън Италия не разбират добре естеството на тази ужасна социална язва. Те само могат да предполагат, че е доста неприятно да се живее в една страна, където грабежът и убийството се извършват свободно посред бял ден.

Така мислят без съмнение чувствителните хора, израснали под влиянието на едно либерално възпитание.

Но тази социална класа е много рядко явление там, където царува разбойничеството, тъй като засегнатите области отдавна вече са оставени във владение на селяните и дребните чифликчици.

Земеделският стопанин не би помислил никога да се установи в земите си. Там той би бил изложен всеки ден на опасността не да бъде убит, нещо, което би било голяма глупост от страна на разбойниците, а да бъде грабнат и отвлечен в планината, където те ще го задържат като пленник, докато приятелите му съберат една достатъчно голяма сума, която да задоволи алчността на шайката. Ако откупът бъде отказан, когато има възможност да се плати, тогава пленникът може да бъде сигурен, че ще бъде обесен или застрелян, без други церемонии.

Като знае това от свой личен опит или от този на съседите си, италианският собственик взема мерки да живее в някой окупиран от гарнизон на редовна армия град, или там, където може да намери ефикасна защита.

Той е на сигурно място само в пределите на този град. На една миля от предградията, понякога и в техните очертания той е изложен на опасността да бъде отвлечен дори пред очите на приятели и съграждани.

Да се отрече това би значело да се отрече неоспорим факт. Подобни случки стават много често в папските владения и в старата неаполитанска територия, която за щастие днес се намира под по-добро управление, въпреки че още страда от този хронически недъг.

Но може би ще се запитаме как самите селяни, дребните

чифликчии, продавачите, занаятчиите, земеделците, овчарите, могат да търпят едно толкова ненормално положение.

Това именно учудва всички, особено в Англия. Английският народ, който толкова бавно разбира собствените си работи, е неспособен да си обясни тези на другите народи. Или пък, протестирал ли е например някога саксонският земевладелец против някоя чуждестранна война, колкото жестока и разрушителна да е била тя, щом като тази война донася увеличение на цената на житото или сланината? Естествено не! Това достатъчно обяснява дългото търпение на италианския селянин към разбойничеството.

Когато селският хлебар получава една песета за един хляб от килограм и половина, докато истинската му цена в съседния град е само тридесет сантима; когато земеделецът иска същата цена за един черен овесен или ечемичен хляб със същото тегло и когато жена му печели също една песета за всяка изпрана риза на разбойника, тъй като разбойничката смята, че е недостойно тя да се занимава с тая неприятна подробност на домакинството; когато овчарят иска и получава тройно повече за една коза, яре или овца, и когато цената на всичко необходимо за облеклото или изхранването на разбойника следва същата своеволна прогресия, не трябва да се учудваме на търпимостта на италианския селянин към тези толкова щедри клиенти.

Колкото до обидите, притесненията и опасностите, на които са изложени селяните от страна на тия хора извън законите, това е чиста илюзия. Те могат да загубят само своя живот, а разбойниците съвсем не целят това. Защото би означавало да убият кокошката и да се лишат по този начин от яйцата ѝ.

А колкото до притесненията, и английският земеделец понася също толкова, ако не и повече, под формата на непосилни такси и намеси от страна на някой нескромнен полицаи. А колкото до обидите, отправени до някоя съпруга или хубава дъщеря, италианският селянин няма защо да се оплаква повече от търговеца от всеки английски град, ежегодно изложен на произвола на едно покварено войнство.

И така, според мнението на италианския селянин, разбойничеството съвсем не е толкова люта язва, както ние сме склонни да вярваме.

Все пак от време на време някои сцени на отвратителна жестокост доказват, че разбойниците не винаги са много лесно поносими.

Тези възмутителни случки стават обикновено в местности, още незасегнати от разбойничество или дълго време освободени от него – там, където собствениците, смятайки се в безопасност, опитват да се

настанят по земите си, за да приберат своите доходи, тъй като поне половината от тях по време на върлуването на крадците влизат в джобовете на техните чифликчии.

Да държат собствениците далеч от земите им, това е неизменната цел на владетелите, които се възползват от тяхното отсъствие, и в това може би е най-главната причина, която ги кара да бъдат толкова снизходителни към разбойничеството.

Когато разбойниците се появяват отново в някои области, напуснати от тях за известно време, за да извършат само някой обикновен грабеж или да се настанят там за постоянно, връщането им се отбелязва с жалки сцени.

Собствениците са останали по домовете си било защото не им се иска да напуснат жилищата си, било защото не могат да разполагат с движимите си имуществва без разорителни жертви.

Те живеят там като се осланят на щастието си, понякога на благоволенieto на съдбата и често на едно постоянно опразване на кесията им с данък, плащан на крадците, само за да не бъдат обезпокоявани.

В края на краищата това е само едно временно положение, толкова тежко, колкото и несигурно.

Бащата на Луиджи Торезани кмет на селото, в което живееше, собственик на значителни имения в областта, се намираше именно в това положение. Дългият период на спокойствие го беше накарал да се надява, че занаят е спасен от нашествието на разбойниците. Доверието му в бъдещето беше дори толкова голямо, че без страх се противопостави на престъпленията на разбойниците, като преследваше някои от тях по времето, когато беше още възможно да се прилагат законите.

Но времената се бяха изменили. Папата, погълнат от своите неприятности с външните си врагове еретици, не се грижеше много за вътрешните размирици. Колкото до кардинал Антонели, какво го засягаха всекидневно отправяните му оплаквания за постоянно растящата наглост и престъпленията на разбойниците! Дали този истински потомък на Императорите, този модерен Цезар Борджия, нямаше особени причини да окуражава разбойничеството?

За тази именно опасност, която заплашваше неговия баща, говореше Луиджи. Хенри Хардинг правилно беше доловил смисъла на пасажа в писмото на приятеля си.

Глава XXXI

СЕМЕЙСТВО ТОРЕАНИ

Същата вечер, когато разбойниците бяха нахлули в село Вал д'Орно, кметът бе осведомен за нещо, което му вдъхна повече тревоги за бъдещето от всеки друг път.

Дръзкото поведение на шайката само по себе си доказваше пълното му безсилие в случай, че разбойниците намерят за добре да осквернят законите на гостоприемството.

Но това, което научи, беше нещо по-сериозно и засягаше лично неговото семейство, състоящо се само от него и дъщеря му Лучета.

Читателят вече знае за какво се отнася. Хората бяха видели Корвино да хвърля красноречиви погледи към неговата дъщеря, нещо, което в Италия означаваше, че в сърцето на разбойника се бяха породили нежни чувства.

Франциско Торейани знаеше какво значи това. Той познаваше добре очарованието на дъщеря си, красотата на която беше прочута не само във Вал д'Орно, но и в цялата околност. Тя бе направила силно впечатление в Рим и по време на един кратък престой във Вечния град бе заобиколена от графове и кардинали, тъй като червените принцове на църквата не са никак безразлични към усмивките на хубавите жени.

Корвино виждаше Лучета едва за втори път, но кметът беше предупреден, че това бе достатъчно, и че една трета среща би могла да почерни дома му.

Хората не бяха пропуснали да прибавят, че младото момиче не беше насърчило с нищо смелите погледи на разбойника. Напротив, на всички беше известно, че тя изпитваше съвсем заслужено презрение към този проклетник. Задоволили се бяха само да отправят крадешком едно предупреждение към бащата и го посъветваха да не допуска нова среща между дъщеря си и Корвино.

Как трябваше да постъпи? Това беше най-голямата му грижа.

В деня на разбойническото нападение кметът забеляза нещо необикновено в държанието на дъщеря си. Тя изглеждаше необичайно обезпокоена.

Баща ѝ я запита на какво се дължи това.

– Днес не приличаш на себе си, дете мое!

– Истина е, татко, признавам го.

- Да не би да имаш да се оплакваш от някого или от нещо?
- Не... не точно това. Мисля за някого и ми е мъчно.
- За някого? За кого, мило дете?
- За младия англичанин, доведен от тези проклетници. Ако това беше моят брат Луиджи!
- Наистина!
- Какво мислиш, че ще му направят? Животът му в опасност ли е?
- Не... животът му не... тоест, ако приятелите му изпратят исканията за неговия откуп пари.
- Но ако няма приятели, нещо, което е възможно? Беше бедно облечен и все пак имаше вид на благородник. Не си ли на моето мнение?
- Не обърнах внимание на това, мое дете, бях погълнат от общинската работа.
- Татко, знаеш ли какво разправя нашата прислужничка Анета? Кажали са ѝ го тая сутрин.
- Какво?
- Че този млад англичанин бил художник... както нашия Луиджи.
- Странно!
- Много е възможно. Повечето англичани, които живеят в Рим, са художници. Дохождат да изучават нашата живопис и скулптура от древността. Бедното момче! Жалко, но не можем да направим нищо за него. Нешастието би било още по-голямо, ако е някой английски благородник – исканията от разбойниците откуп би бил само по-голям. Ако видят, че не може да плати, може би ще му върнат свободата.
- Надявам се и бих била много щастлива.
- А защо, дете мое? На какво се дължи твоят интерес към този младеж? Имаше и други пленници. Корвино доведе трима със себе си и ти не изпитваш никакво съжаление към тях.
- Не ги видях, татко, но него... не забравяй, че е художник! Помисли си само, ако брат ми Луиджи беше подложен на същите изпитания в Англия!
- Няма такава опасност. Дай Боже и ние да живеем в такава страна... при едно правителство, където всичко е осигурено – съществуването и богатството, и...
- Кметът се спря. Спомни си за съвета, който току що му бяха дали.
- А защо да не идем в Англия... при Луиджи – подхвана Лучета. – В последното си писмо той ни казва, че е напреднал много в професията си. Може би на връщане младият англичанин ще се спре тук – би могъл да го разпиташ и да поискаш сведения за родината му. Ако това, което

казваш, е истина, защо да не идем там?

– Там или другаде, където и да е, но ние не можем да останем повече в Италия. Папата е много зает с външните си работи, за да може да защити поданиците си. Да, мило дете, днес повече от всякога мисля да напусна Вал д'Орно. Почти съм решен да приема предложението на сеньор Бардони да откупи имението ми. Цената, която предлага, е много по-ниска от стойността му, но във времето, в което живеем... Какъв е този шум?

Лучета изтича до прозореца.

– Какво виждаш? – попита баща ѝ.

– Войници – отвърна тя. – Ето, една дълга върволица се изкачва по улицата. Сигурно са тръгнали по следите на разбойниците?

– Да, но те няма да ги хванат. Никога не успяват в това. Пристигат точно тогава, когато е вече късно. Дръпни се от прозореца, дете мое. Ще слеза да ги посрещна. Трябва да им намеря квартири, храна, вино, и което е още по-лошо, няма да искат да платят нищо. Не е чудно, че нашите селяни предпочитат да оказват гостоприемство на разбойниците, които заплащат редовно всичките си разноски. Уви! Не е завидна длъжност да си кмет в такова едно място. Ако старият Бардони иска, ще има едновременно именията ми и длъжността ми. Сигурно ще се справи по-добре от мен, тъй като аз така и не се научих и няма да се науча да се разправам с разбойниците.

При тези думи кметът взе официалния си жезъл и като тури шапката си излезе на улицата да посрещне папските войски.

– Един висш офицер! – си каза девойката, като погледна крадешком през прозореца. – Дали ще бъде достатъчно смел, за да тръгне след разбойниците и да освободи този хубав младеж. Ах! Ако стореше това, с удоволствие бих му подарила една усмивка за награда. Бедният художник! Точно като брат ми Луиджи. Бих искала да знам дали има сестра, която да мисли за него! Може би има някоя...

Младото момиче не посмя да произнесе думата „любима“, но само при тая мисъл лицето ѝ се помрачи. Тя не смееше да си признае, че ако беше уверена в обратното, щеше да бъде очарована.

– О! – извика тя, като хвърли отново поглед към улицата, – офицерът иде насам с татко и го придружава друг, по-млад офицер. Сигурно идват да обядват... Едва ще имам време да се понаглася.

И тя напусна стаята, в която скоро влязоха кметът и двамата военни, негови гости.

Глава XXXII

КАПИТАН ГРАФ ГВАРДИОЛИ

Село Вал д'Орно беше окупирано от военните; нямаше вече опасност от ново посещение на разбойниците.

Войниците, около стотина души, бяха разквартирувани у по-видни жители, докато офицерите бяха настанени в хотела.

Капитанът, който не искаше да живее под скромния покрив на странноприемницата, успя да си намери по-удобна квартира и се настани у старейшината на селото – у самия кмет.

Това гостоприемство не му беше оказано с голямо удоволствие – при други обстоятелства то дори никога не би му било дадено.

Но времената бяха лоши и разбойниците вилнееха. Би било много непредпазливо от страна на селяните да не се покажат достатъчно гостоприемни към официалните си защитници.

Франциско Тореани беше принуден да се показва поне привидно любезен към папските войници. Беше заподозрян, че симпатизира на либералната партия, която, под водачеството на Мацини заплашваше да възстанови отново римската република.

Следен от властите, кметът на Вал д'Орно беше заставен да се отнася предпазливо с папските офицери.

Вярно е, че поискването на квартира от капитана беше направено много учтиво, но по начин, който му даваше да разбере, че не би допуснал отказ, нито пък би го извинил.

Кметът се видя принуден да се подчини и офицерът напусна странноприемницата, придружен от своя слуга, който носеше багажа му, като по този начин освободи повече място за своите подчинени.

Това държание се стори странно на Тореани, но той не каза нито дума.

– Това е някой шпионин – помисли си той. – Получил е нареждания от Антонели!

Колкото и вероятно да му се виждаше това обяснение, то всъщност беше напълно погрешно. Капитанът, граф Гвардиоли, не беше получил никакво нареждане от този род, макар че според всички изгледи не би пропуснал да съобщи на Ватикана за политическите разбирания на кмета на Вал д'Орно.

Желанието му да се възползва от гостоприемството на

старейшината се дължеше на една мисъл, която бе минала през ума му по време на първото му посещение.

Причината беше много по-проста. Бе забелязал дъщерята на кмета в момента, когато тя прекосяваше коридора, а капитанът, граф Гвардиоли, не беше от тия, които си затварят очите пред едно толкова привлекателно видение.

Бедната Лучета! Беше обкръжена отвсякъде! От една страна – капитанът на разбойниците, от друга – капитанът на папската гвардия! Тя бе наистина в опасност! Но за щастие не знаеше нищо за намерението на Корвино, въпреки че веднага бе забелязала любезното държание на капитана.

Граф Гвардиоли беше от мъжете, които откровено смятат, че никой не може да им устои – един истински италиански победител на женски сърца с външност, в която имаше едновременно нещо прелъстително и пиратско, с блестящи от ум очи, с два реда бели зъби и с черни абаносови, извити във форма на спирала около страните му мустачки. Едно младо момиче би трябвало да бъде необикновено заето с други мисли, за да устои срещу любовните атаки на такъв блестящ офицер.

Това бяха обикновено думите, с които той имаше навик да се перчи с глупаво задоволство пред своите другари.

Без съмнение в покварените среди на апостолическия град успехите му трябва да са били многобройни. Не можеше да бъде друго, като се има предвид тройният му ореол: не беше ли граф, капитан, кавалер, а освен това неуморен любител на приключения.

При първото виждане на Лучета Торезани графът изпита едно силно, близко до екстаз чувство. Стори му се, че е открил едно съкровище, досега скрито от мъжките погледи. Каква победа, ако би му се удало да го покаже пред света!

Това сигурно не беше много трудно. Би ли могло едно обикновено момиче да устои на ухаждането на един дворцов мъж, украсен с висока титла, и капитан на всичко отгоре.

Но макар да идеше направо от града на Цезарите, той не можа да каже като славния Юлий: Дойдох, видях, победих. Наистина дойде и видя, но след цяла седмица, прекарана под един покрив, той беше толкова далече от победата, че дори не бе успял да направи и най-малко впечатление на скромната овчарка. Напротив, бе се превърнал на неин най-покорен роб. Любовта му към хубавата Лучета се засили толкова много, че стана известна на всички, включително на неговите офицери и войници.

Заслепен от тази безумна страст, той нямаше сила да я скрие –

изгарящ от желания, забравил най-елементарните правила на доброто държание, той се натрапваше на младото момиче така, че ставаше направо смешен.

Нищо от всичко това не убягваше от околото на кмета – той присъстваше с болка в душата на това жалко зрелище, но не можеше да стори нищо и се утешаваше с мисълта, че поне сърцето на Лучета не бе уязвено.

И все пак не всички мислеха така. Нищо в характера на младото момиче не можеше да се сметне за кокетство. Много добра и прекалено чувствителна, за да пожелае да наскърби някого, тя приемаше молбите и ласкателствата на капитана със смирение и покорство, което може би караше другите да смятат, че това ѝ прави удоволствие.

Само баща ѝ мислеше иначе. Може би се лъжеше.

Както обикновено войниците не вършеха много работа – никой не смяташе да прочисти страната от разбойниците. От време на време правеха разходки из околните долини, там където се появяваха разбойниците, но никога не ги срещаша.

Командирът им често избягваше да придружава подчинените си – не можеше да се откъсне от Лучета и оставяше на поручиците си грижите и умората от дългите походи.

През нощта войниците се разпръсваха из селото, пиянстваха из кръчмите, нагрубяваха селяните, държаха се нахално с жените им и по този начин в края на краищата обикновено ставаха толкова омразни, че преди да измине една седмица, жителите на Вал д'Орно с удоволствие биха сменили военните си гости с Корвино и неговите разбойници.

Около десет дена след окупирането на селото от войниците селяните научиха с нескрито задоволство, че техните гарнизони ще бъдат повикани обратно в Рим, за да защитят папата от републиканците.

Новината за смяната на правителството беше достигнала дори тези отдалечени области в планините. Във Вал д'Орно не липсваха хора, готови да извикат: „Да живее републиката!“

И кметът щеше да бъде един от първите.

Глава XXXIII

ПРОМЯНА В ПОЛОЖЕНИЕТО НА ЗАТВОРНИКА

Беше изминала седмица от деня, когато разбойниците се бяха прибрали в планинското си убежище.

Заграбената плячка се падна на трима-четирима между тях, облагодетелствани от съдбата. Те бяха вече най-богатите от шайката, защото по италианските планини, както в Хамбург и в Баден, крупнето прибира в края на краищата печалбата на всички играчи. Съдбата обикновено дава на своите просители само мимолетно благоволение, но онзи, който е достатъчно смел или достатъчно сръчен, за да устои на нейната неумолимост, накрая успява винаги да я укроти.

Между печелившите беше естествено и капитанът. Ето защо пръстите на Кара Попета бяха отрупани с пръстени, а шията ѝ – с гердани.

После взеха да говорят за нов поход, предназначен да достави нови средства за хубавата игра „Ези-тура“.

Този поход не трябваше да трае дълго. Разбойниците смятаха само да се спуснат в една от съседните долини и да доведат, ако съдбата позволи, някой дребен собственик, който случайно би се осмелил да се отдалечи от големия град, за да посети именията си, или, да оплячкосат някое село.

Все някак трябваше да мине времето до връщането на изпратения в Англия пратеник, пристигането на когото се очакваше с голямо нетърпение. Английският събрат на разбойниците не беше пропуснал да разправи на другарите си за голямото богатство на бащата на техния пленник и те градяха много големи надежди за откупа, поискан от техния капитан. С пет хиляди лири стерлинги, около тридесет хиляди песети, те можеха да играят близо месец, а на следния месец да проспят, без да ги е грижа за изпратените по следите им войници.

Набегът определен като временно забавление, беше скоро организиран. В него трябваше да участват само три четвърти от шайката. Жените, включително и Кара Попета, щяха да останат в лагера.

Пленникът узна за заминаването на разбойниците само по относителното спокойствие, зацарило около него. Все пак свади имаше, но бе явно, че се водеха между жени. По-малко силните им гласове бяха също така енергични, а изразите – им не по-малко груби.

Речникът им, както късо подстриганите им коси, изглеждаше също

така лишен от всяка елегантност. Ако Хенри Хардинг бе по-спокоен, би се забавлявал да слуша разприте им, които се водеха често точно под прозореца му.

В този момент той мислеше само за едно – за жалкото положение, в което може да изпадне една жена, когато тя напусне пътя на добродетелта.

Много от тези жени бяха хубави, или поне са били такива преди да паднат в калта. Без съмнение някои от тях са били надеждата и радостта на семействата си, но след като някой ден са се отдалечили от селото си, те са се върнали опозорени или пък никога не са се появявали отново там.

Когато Хенри разсъждаваше върху съдбата на тези нещастници, сърцето му се свиваше от болка. Това чувство се превръщаше в отчаяние, щом си представеше, че Лучета Тореани, чистата и невинна девойка, може някой ден да попадне в този легион от пъклени жени.

След заминаването на разбойниците лъч на надежда бе озарил килията му, наистина толкова слаб, колкото и светлината, която проникваше през тесния прозорец. Но душата му, станала още по-чувствителна от пленничеството, би могла да долови дори сянката, тъй както удавникът се хваща за сламката. Една подобна сламка като че ли сега се предлагаше на младия англичанин.

Отначало му се стори, че би могъл да подкупи пазача си. Той не беше вече мрачният и мълчалив човек, който го обслужваше досега, а един разбойник не много по-любезен, но поне по-разговорлив. Като го чу, затворникът позна в него гласа на един от разбойниците, говорили под прозореца му. Беше този от двамата, който изглеждаше по-малко покварен и когото другият бе нарекъл Томазо. Така или иначе Хенри си въобрази, че би могъл да стори нещо с този човек. Според думите му Томазо не изглеждаше лишен от човешки чувства.

Наистина той признаваше, че е прекарал известно време в един папски затвор. Но същото се бе случвало с не един мъченик, политически или не. Най-голямото му престъпление бе сигурно почтената длъжност, която изпълняваше днес.

Така мислеше Хенри и предположенията му се потвърдиха след разговора му с новия пазач.

Той имаше и друга също така утешителна причина. Първият обяд, който му донесе Томазо след заминаването на шайката, не приличаше никак на тия от по-предните дни. Вместо макароните, често зле приготвени и безвкусни, пред него поставиха агнешко печено, кренвирши,

сладкиши и бутилка розолио.

– Кой може да ми праша всички тези вкусни неща? – помисли младешът учуден от тая промяна.

Хенри запази за себе си тия разсъждения до вечерята, също така хубава, както обяда и не се съдържа да запита новия си прислужник.

– Синьората! – отвърна Томазо така учтиво, че ако не бе видът на килията и отсъствието на всякакви мебели, затворникът би могъл да сметне, че се намира в някой хотел в Рим и обслужван в стаята си от келнер.

Тези грижи продължиха през целия ден, а вечерта синьората лично донесе вечерята. Томазо така и не се появи.

Малко след залез слънце една жена влезе в килията. Хенри трепна при тая толкова странна, колкото и неочаквана поява.

Малката стаичка, която му служеше за затвор, се намиреше в съседство с едно по-голямо помещение, нещо като склад, където разбойниците оставяха плячката и запасите си.

В това помещение имаше един голям прозорец, през който блестеше луната. Едва когато вратата се отвори благодарение на слабата светлина, осветяваща съседната стая, младият англичанин успя да забележи влизането на нощната си посетителка.

Коя беше тя?

Съмнението му трая само миг. По високия ръст, който се откри на прага, по вида и кройката на дрехите Хенри позна съпругата на главатаря. Беше забелязал, че тя единствена между всички други жени в шайката носи дрехите на своя пол.

Разтревожен от това, че тя се бе вмъкнала така предпазливо в килията му, сякаш се боеше да не би да бъде забелязана или проследена, Хенри се питаше какво ли можеше да иска от него.

Тя беше влязла безшумно в първата стая, после също така тихо откряна и затвори зад себе си междинната врата.

Глава XXXIV КАРА ПОПЕТА

Затворникът беше скочил на крака и стоеше прав по средата на килията.

– Не се страхувайте, синьор инглезе! – каза странната посетителка с толкова тих глас, че той прозвуча като шепот.

Като каза това, тя се приближи пипнешком в тъмнината и скоро беше толкова близко до него, че затворникът почувствува дъха ѝ до лице-то си, докато тя слагаше леко ръката си на рамото му.

– Какво има? – попита той, като изтръпна, но не от страх.

– Не се страхувайте! – повтори галещият глас. – Не ви желая злото... Аз съм само една жена... Попета!... Спомняте ли си за мен?

– Да, синьора. Вие сте съпругата на глватаря Корвино.

– Съпруга!... Ах! Ако бяхте казали робиня, щяхте да бъдете по-близо до истината. Няма значение, синьор! Това никак не ви засяга.

Тежка въздишка съпроводи тези думи.

Пленникът остана мълчалив и зачака. Поставената на рамото му ръка се отпусна при движението, което той направи, когато изненадан се дръпна назад.

– Трябва да сте изненадан, че ме виждате тук – каза Попета с израз и тон на дама от висшето общество. – Според това, което видяхте, вие имате основание да мислите, че сърцето ми е от камък. Имате право да мислите така.

– Не – отвърна пленникът, неспособен да скрие изненадата си, – без съмнение вие сте по-скоро нещастна, отколкото виновна.

– Да, да! – отговори бързо тя, като че ли не искаше да се връща към спомените, които пробуждаха тези думи. – Синьор, аз дойдох тук не за да ви говоря за моето минало... моето минало!... А за вашето бъдеще!

– Моето бъдеще!?

– Да, синьор. То е ужасно.

– А защо? – попита младият англичанин. – Сигурно ще бъда скоро освободен? Какво значение имат за мене няколко дни или няколко седмици пленничество?

– Скъпи синьор, вие много се лъжете. Не говоря за пленничество, въпреки че вие с право можете да сметнете, че вашето е доста тежко. Но какво ще стане с вас, когато той се върне? Вие не познавате неговата

грубост, както я познавам аз.

„Странни думи за една жена, която говори за съпруга си!“ – помисли Хенри Хардинг.

– Да, страхувам се – продължи тя – да не би писмото, което писахте, да остане без отговор, искам да кажа, ако не донесе откупа ви. Кажете ми, синьор, какво писахте? Говорете искрено.

– Мислех, че знаете съдържанието му. Нали ми беше продиктувано във ваше присъствие?

– Знам, знам, но само това ли беше?... Видях, че изпитвате отвращение да подпишете. Сигурно сте имал причини за това.

– Разбира се.

– Някои семейни недоразумения, не сте много добре с баща си, нали?

– Нещо подобно – отговори младият англичанин, който не видя никаква причина да скрие истината, когато се намираше толкова далече от родината си.

– Така си и мислех – каза Попета. – И това недоразумение – продължи тя с по-разтревожен глас – може ли да попречи на вашия баща да плати откупа?

– Може би.

– Може би, синьор! Вие гледате много леко на тази работа, както впрочем винаги сте го правил. Вие притежавате изключителна душевна сила, от която човек не може да не се възхити. Това именно ме доведе тук.

Тези думи бяха съпроводени с дълга въздишка, която още повече усили изненадата на затворника.

– Вие не знаете – продължи Попета – каква участ ви очаква, ако откупът не бъде заплатен.

– Каква участ, синьора?

– Ужасна! Ужасна!

– Но как!... Предварително ли е била решена? Обяснете ми, синьора.

– Най-напред ще ви отрежат ушите, които ще бъдат сложени в плик и изпратени до баща ви, с ново напомняне за откупа. И после...

– И после? – попита пленникът с известно нетърпение, защото почваше да вярва на заплахата, която Корвино му беше отпратил вече два пъти.

– Ако парите не бъдат изпратени, вие ще бъдете отново измъчван.

– А как?

– Не мога да ви кажа, синьор. Има различни видове мъчения, които аз не познавам. За вас ще бъде по-добре, ако отговорът не дава никакви надежди за откуп... ще избегнете мъченията и ще бъдете веднага застрелян.

– Вие се шегувате, синьора!

– Аз да се шегувам!... Не, не!... Видях... Такъв е навикът на Корвино... на това чудовище, с което съм свързана, за мое нещастие... и на неговата шайка... Няма да направят изключение с вас.

– Вие дойдохте при мен като приятелка, нали? – попита затворникът, като че ли за да изпита искреността на събеседницата си.

– Не се съмнявайте в това.

– Е, добре, сигурно можете да ми дадете някакъв съвет.

– Разбира се!... Да пишете отново на вашите приятели. Трябва да имате такива, синьоре, синът на един благородник... както уверява вашият сънародник Рикардо. Помолете вашите приятели да се срещнат с баща ви и да го убедят, че е необходимо да изпрати исканата за вашия откуп сума. Това е единственият начин да избегнете ужасната участ, която ви грози.

– Има и един друг начин – каза многозначително пленникът.

– Друг?... Какъв?

– Вашето покровителство, синьора.

– Как мога да ви услужа?

– Като ми помогнете да избягам.

– Това е възможно... но много трудно... Ще трябва да рискувам живота си... Желаете ли това, синьор?

– Не, не!... Такава жертва...

– Ах! Вие не знаете как ме следят! За да дойда тук, трябваше да подкупя Томазо. Ревността на Корвино... Ах, синьор англезе, някога ме намираха за красива... Вие не вярвате, нали?

Тя постави отново ръката си върху рамото на младия англичанин, който я отблъсна още веднъж, но по-нежно. Боеше се да не накръни честолюбието на Попета и да събуди животинската страст, която тлееше в сърцето на тази странна италианка.

Той отговори уклончиво и направи един комплимент, лишен напълно от искреност.

– Ако узнае за тази среща – продължи тя, като намекна отново за Корвино, – ще бъда осъдена на смърт... нашите закони са строги... Вярвате ли сега, синьоре, че аз искрено искам да ви помогна?

– Значи искате да пиша? Какво да направя? Как ще стигне писмото

ми до предназначението си?

– Аз ще се погрижа за това. Ето няколко листа хартия, мастило и перо. Донесох всичко. Не смей да ви донеса свещ. Корвино е строг към затворниците си. Така иска да принуди приятелите им да действат за тяхното освобождение. Когато слънцето освети килията ви, пишете. Томазо ще вземе вашето писмо, когато ви донесе закуската. С останалото се заемам аз.

– Благодаря! Благодаря! – извика трогнатият Хенри, като грабна бързо това, което му предлагаше Попета. Една нова мисъл беше се породила в ума му. – Благодаря! – повтори той... – Ще ви послушам.

– Лека нощ! – прошепна разбойничката, като стисна ръката му по начин, който издаваше нещо повече от приятелство. Лека нощ, благородни момко! Спете спокойно! Ако някога имате нужда от живота на Кара Попета, той ви принадлежи.

Макар че това ръкостискане бе едва доловимо, то пробуди у младежа едно чувство близко до отвращение.

Той се почувствува щастлив, когато можа да освободи ръката си и още по-щастлив, когато Попета изчезна, като затвори колкото се може по-тихо вратата на килията.

Глава XXXV ТРУДНА ЗАДАЧА

Щом пленникът се увери, че посетителката е излязла, той се отпусна на леглото си от папратови листа, за да обмисли спокойно току-що случилото се между него и Попета.

Какво я беше накарало да му даде такъв съвет? Не беше ли някаква измама? Тези уверения в преданост не криеха ли някакво предателство?

Не се спря дълго на тази мисъл. Защо да го мами? Нима не беше вече под неограничената власт на разбойниците? Животът и смъртта му не зависеха ли от тях? Какво повече можеха да искат.

– Ах! – помисли си той – сега виждам ясно. Това е дело на Корвино. Може би е накарал жена си да действа така, за да бъде по-сигурен, че ще получи парите от откупа ми. Помислил е, че един толкова изкуствено даден съвет би ме уплашил и би ме принудил да се обърна по-настойчиво към баща си.

И все пак това обяснение не го задоволяваше напълно. Каква нужда имаше разбойникът да крои подобен план? Не беше ли диктувал самият той писмото? Ако биха били необходими по-енергични настоявания, защо не го застави да ги изрази?

Така че предположението му беше неоснователно.

Но тогава, ако се приемеше, че Попета беше искрена, какво целеше тя с постъпката си?

Хенри Хардинг беше твърде млад, за да е изучил вече основно сърцето на жената. Единственият му опит в тая област бе от съвсем друго естество. Наистина той имаше само смътна представа за желанията на Попета, но му беше отвратително да се спира за дълго на тях.

Като остави на бъдещето обяснението за скритите намерения на тази странна жена, той се загрижи само за буквалния им смисъл. Беше обещала да му помогне за изпълнението на един план, който от дълго време вече се въртеше в главата му, без да знае как да го осъществи, а именно да пише на Луиджи Тореани в Лондон, за да го предупреди за опасността, надвиснала над сестра му.

Едновременно с това можеше да пише по-настойчиво на баща си, както го бяха посъветвали. Наистина той почваше да разбира, че се намира в доста тежко положение.

Поведението на разбойниците, което бе имал случая да наблюдава

внимателно от осем дена насам, му беше направило доста лошо впечатление и бе заличило напълно по-раншната му представа за тях, създадена от оперните сценарии.

Има наистина доста голяма разлика между разбойника, видян от някоя оперна зала в живописния му фантастичен костюм, и разбойника, застанал като орел на върха на някоя италианска планина.

Всичко говореше за една неизбежна развръзка. Хенри трябваше да се отърси от равнодушието, идещо от естествено силния му характер и от щастливото си невежество. И тъй като не беше в състояние да затвори очи, той нетърпеливо дочака деня.

Щом зората освети килията му, взе оставения от Попета лист, излегна се по корем на плочите и написа следните две писма:

„Скъпи татко,

Вие навярно сте получил писмото, което ви бях писал преди осем дена и което, по всичко изглежда, ви е било донесено от един специален пратеник. Не се съмнявам, че съдържанието му ви е изненадало и може би огорчило. Трябва да ви призная, че аз съвсем не чувствах желание да ви напиша това писмо, но то ми беше продиктувано от един разбойник, който следеше движението на писалката ми с насочен към мен револвер. Сега обстоятелствата са изменени – пиша ви, излегнат на плочите на килията, в която съм затворен, и то без моите пазачи да знаят за това. Какво мога да прибавя към това, което вече знаете, освен че в този момент се подчинявам на един съвет, който ми беше даден? Според това, което току що научих, първото ми писмо е съдържало самата истина, макар тогава да не бях напълно убеден в това. Заплахата, която отправя към мене главатарят на разбойниците, ще бъде непременно изпълнена, ако не ми бъде изпратена сумата, която иска. Първото нещо ще бъде да ми отрежат ушите и да ги изпратят на вашия адрес, узнат по един странен начин, който се смятам задължен да ви открия. Този, от когото са получили сведения за нашето семейство, е изпъденият от вас горски пазач Доги Дик, присъединил се към шайката. Не ми е известно как този мизерник е попаднал тук. Но знам, че от всички разбойници той най-много ми мисли злото. Спомня си за урока, който му бях дал и се старая всякак да ми го припомня.

Сега, скъпи татко, вие знаете положението ми и ако се смятате задължен да спасите недостойния си син, побързайте да

изпратите исканата сума. Може би мислите, че пет хиляди лири са много, за да се заплати един живот като моя. И аз смятам така, но за нещастие не ми е позволено да определя сам своята стойност. Ако сумата ви се вижда много голяма, сигурно не бихте имал нищо против да изпратите веднага хилядата лири, които сте определил да ми дадете след смъртта си, а аз ще се постарая да издействам по възможност по-добри условия от престъпниците, които ме държат в лапите си.

С надежда, че ще получа вашият отговор със следващата поща, понеже смятам, че писмото ми ще стигне до вас по пощата, оставам, скъпи татко, ваш строго пазен син:

ХЕНРИ ХАРДИНГ“

До генерал Хардинг, Бичууд Парк, графство Бъкс, Англия.

„Скъпи Луиджи,

Имам време да ви кажа само две думи. Аз съм пленник на една разбойническа шайка... тази на Корвино, за когото, ако се не лъжа, съм слушал да ми говорите. Убежището му се намира в неаполитанските планини, на около четиридесет мили от Рим и на двадесет мили от родния ви град. Когато, като пленник минавах през него, забелязах вашата сестра. Тогава не я познавах, но неотдавна научих за нея нещо, което с мъка се наемам да ви съобщя. Все пак трябва да го направя, тъй като това е единствената цел на настоящето ми писмо. Лучета е изложена на голяма опасност! Главатарят на шайката ѝ е хвърлил око! Бях осведомен за това от един разговор между разбойниците, които чух случайно. Не е необходимо да говоря повече за това; вие знаете много по-добре от мен какво трябва да правите. Нямайте нито минута за губене...

Ваш предан ХЕНРИ ХАРДИНГ“

Тези две писма бяха написани, сгъната и запечатани много преди Томазо да донесе закуската. А когато я донесе, без да каже нито дума, разбойникът пхна писмата в страничния джоб на палтото си и се оттегли.

Още същата вечер те се намираха в пощенската кутия на парахода,

Пръстът на съдбата

плаващ от Чивита-Векия към Марсилия.

Глава XXXVI

БЪРЗА ПРИСЪДА

Разбойниците се върнаха два дена по-рано, отколкото ги очакваха.

По виковете отвън, пленникът разбра, че са се върнали. През прозореца на килията си той видя хората, участвали в похода. Всички бяха с намръщени лица и ругаеха повече от всякога.

Грабежът им бе осуетен – областта, която възнамеряваха да нападнат, беше окупирана от войници. Нещо повече – бяха научили, че обединени римски и неаполитански войски напредват към планината.

Затворникът ги чу да говорят за предателство.

Корвино, на чието лице бе изписано голямо раздражение, стоеше точно срещу прозореца му. Той викаше срещу Попета и я обсипваше пред хората от шайката си с най-обидни епитети.

Една от разбойничките – нещо като нейна съперница в очите на разбойниците – беше застанала до главатаря и като че ли му подсказваше хулите. Изглежда, че тя изпълняваше ролята на обвинител срещу съпругата на капитана.

Попета се смушаваше. Затворникът виждаше това, без да може да разбере причината на смушението ѝ. Всички говореха така бързо и шумно, че той не можеше да схване смисъла на виковете, тъй като не знаеше все още добре италиански.

Скоро спорът взе неочакван обрат. Корвино се втурна към килията, последван от двама или трима души.

Миг след това вратата се отвори с трясък и главатарят изскочи всред полумрака.

– Синьор! – изсъска той, като скърцаше със зъби, – научавам, че по време на отсъствието ми с вас са се отнасяли твърде любезно. Нищо не ви е липсвало – нито сладки, нито печено, нито хубави вина... А и другарка, за да разсее самотата ви... една прелестна другарка, нали? Смея да се надявам, че сте се забавлявали добре. Ха! Ха! Ха!

Този конвулсивен смях, тези остри шегички отекнаха в душата на затворника като погребално клепало. Те означаваха нещо страшно за него или за Попета, а може би и за двамата.

– Какво искате да кажете, капитан Корвино? – попита той машинално.

– О, гледайте младия наивник, непорочния агнец, безсрамния

Адонис! Какво искам да кажа! Ха! Ха! Ха! Капитанът се затресе в нов изблик на престорена веселост.

В този миг очите му се отпавиха към нещо, което се белееше в тъгъла на килията.

– По дяволите – подзе той, като промени изведнъж тона на гласа си. – Какво е това?... Бяла хартия! А ето и мастило, и перо!... И така, синьор, вие сте водил кореспонденция!... Дайте я на светло! – изрева той. – Донесете всичко!

И като изригна една ужасна ругатня, той излезе навън, докато двама от придружаващите го извлякоха грубо пленника. Третият носеше остатъка от дадената му от Попета тетрадка – перото и мастилото.

Огново бе свикана цялата шайка.

– Другари! – викна главатарят, – Докато ни нямаше, сме били предадени. Ето какво открих в килията на затворника – хартия, перо и мастило. Ето вижте, пръстите му са изцапани. Няма никакво съмнение – писал е писма, за да ни издаде!... Претърсете го, може би са още у него!

Затворникът веднага бе старателно претърсен.

В дрехите му намериха само едно писмо, очевидно писано преди много време. Това беше препоръчителното писмо до бащата на Луиджи Торрани.

– До кого е адресирано? – попита главатарят, като го грабна от ръцете на подчинения си.

– По дяволите – викна той, като прочете името на получателя, – ето една неочаквана кореспонденция!

Без да чака повече, той скъса плика и прочете писмото.

Корвино не предаде на подчинените си неговото съдържание. Но изразът на лицето му показваше достатъчно красноречиво, че то съдържа нещо интересно за него. Това беше насмешката на тигър, разбрал, че жертвата не може да се изплъзне от лапите му.

– Така, синьор! – каза той, вдигайки поглед към младия англичанин, – вие ме уверихте, че нямате никакви приятели... И то богати и влиятелни приятели! Първият чиновник на един град и – като доближи устни до ухото на затворника той с насмешка пошепна, – едно много красиво младо момиче! Колко жалко, че не сте имал случай да предадете препоръчителното си писмо. Но нищо. Вие ще можете да се запознаете с нея наскоро, може би... И именно тук, в планината. Това ще направи срещата още по-романтична, господин художнико!

Този намек и подигравателният тон, с който бе изречен, пронизаха сърцето на Хенри Хардинг като отровна стрела. По време на

пленничеството му обичта към сестрата на Луиджи се беше разгаряла с всеки изминал час, докато любовта, която бе изпитвал към Бел Менъринг, угасваше.

Смазан от мъка, той остана мрачен и мълчалив. Освен това какво би могъл да каже, дори ако предположехме, че биха му дали достатъчно време? Палачът му млъкна за малко, сякаш очакваше отговор, но скоро пак се обърна към шайката.

– Момчета! Доказателствата за предателството са пред вашите очи. Не се чудете вече, ако войниците са по следите ни. Остава ни да открием предателите.

– Да, да! – изреваха разбойниците. – Предателите! Кои са те?... Да ни се предадат!

– Затворникът – продължи главатарят, – е писал писмо и вие всички сте уверени в това... То е било изпратено, щом като не е у него. До кого е било адресирано? Кой го е занесъл? Кой му е дал хартията, масилото и перото? Това трябва да узнаем.

– Кой е останал да го пази? – попита един глас.

– Томазо – отговориха няколко други.

– Томазо! Къде е Томазо? – извикаха всички.

– Ето ме – каза разбойникът, и излезе напред.

– Отговори!... Ти ли направи това?

– Да направя, какво?

– Ти ли даде на пленника всичко необходимо за писане?

– Не! – отвърна твърдо Томазо.

– Не си губете времето да разпитвате този човек – извика Попета. – Виножникът, ако има такъв, съм аз!

– Това е истината! – каза съперницата ѝ на няколко души от шайката, които бяха около нея. – Тя сама занесе всичко в килията.

– Тихо! – извика със силен глас главатарят и виковете на възмущение от измяната секнаха мигом.

– Защо си дала на затворника неща за писане, скъпа Попета?

– За общото благо – отвърна разбойничката, като отмерваше думите си, сякаш търси някоя уважителна причина.

– А, как така? – развикаха се разбойниците.

– По дяволите! – отвърна обвинената. – Не разбирате ли?... Но това е ясно!

– Говори! Говори!

– Добре! Добре!... Млъкнете и ще говоря!

– Слушаме.

– Е добре! Както вие, така и аз желях да видя парите от откупа и не мислех, че англичанинът би могъл да ни ги достави. Писмото, което написа, не беше достатъчно настойчиво. Във ваше отсъствие, тъй като нямах какво друго да правя, успях да убедя младежа да напише друго. Какво лошо има в това?

– На баща си ли писа той? – попита тогава друг глас.

– Разбира се – отговори Попета, като поклати презрително глава.

– Как е било изпратено то?

– По пощата в Рим. Младежът знаеше как да го изпрати.

– Кой го е занесъл в Рим?

Този въпрос не получи никакъв отговор. Попета се беше извърнала, като се престори, че не го е чула.

– Момчета! – провикна се главатарят, – търсете и открийте кой измежду останалите тук е отсъствал по време на нашия поход.

Търсенето не трая дълго. Обвинителката на Попета веднага посочи разбойника.

Беше един хлапак от новите членове на шайката, които още нямаха привилегиите да участват в обирите.

Разпитът, на който бе подложен, скоро даде желанния резултат. Въпреки щедро дадените уверения на Попета, че ще пази тайна, той направи пълни признания.

За нещастие на съпругата на главатаря той знаеше да чете, а освен това имаше достатъчно познания по аритметика, за да знае, че бе занесъл две писма вместо едно. Той призна, че едното е било до бащата на пленника – дотук Попета не беше лъгала.

Второто писмо реши съдбата ѝ. Писмото адресирано до синьор Луджи Тореани.

– Чувате ли! – извикаха няколко разбойника, без да обърнат внимание на малкото име, когато предателят произнесе последната дума. Синьор Тореани!... Кметът на Вал д'Орно!... Ето защо ни преследват войниците!... Всеки знае, че Франческо Тореани не е бил никога наш приятел.

– И нещо друго – забеляза разбойничката, която на всяка цена искаше да заеме мястото на обвиняемата... – Защо са били всички тези любовности към един затворник?... Защо ще тъпчем този англичанин със сладки, с розолио – най-хубавите ни запаси?... Бъдете уверени, другари, ние сме били предадени!

Бедната Попета! Часът ѝ беше ударил. Съпругът ѝ, ако наистина той беше такъв, най-сетне намираще онова, което дълго време бе търсил

– случаят да се отърве от нея. Занапред той можеше да действа безнаказано.

Корвино беше предизвикал конфликта и сега го подклаждаше с яростта на див звяр.

– Другари! – каза той, като прикриваше радостта си под привидното изражение на дълбока скръб. – Няма нужда да ви казвам колко жестоко е за мене да чувам, че се издигат подобни обвинения срещу едно същество, което ми е така скъпо – срещу собствената ми жена. А още по-жестоко е за мене, че трябва да ги призная за основателни! Но ние сме свързани помежду си с един закон, на който дължим пълно подчинение – иначе това би значило да вървим към гибел. Заклели сме се, че този от нас, който го наруши, ще бъде осъден веднага на смърт... Бил той брат, сестра, съпруга или любима... Вие сте ме избрали за ваш главатар и аз искам да се покажа достоен за това, като ви дам пример за подчинение на нашите закони.

Като произнесе тези думи, Корвино се хвърли с един скок върху Попета. Тя нададе вик на уплаха, последван веднага от втори от съвсем друго естество... Остър вик на болка, който постепенно утихна и найсетне се разтвори в смъртта в момента, когато нещастното същество се отпусна на земята със забита в гърдите кама.

Последва неопишуема сцена. Нито една сълза на съжаление, нито един признак на отвращение у тези диваци... Състрадание!... – Някои може би изпитваха такова, но никой не посмя да го изрази.

Колкото до убиенца, той се отпрати със спокойни стъпки към своето жилище и се затвори вътре единствено от срам, защото беше неспособен да изпита угризение на съвестта.

Няколко разбойника вдигнаха тялото на жертвата и го погребяха в една близка яма, като преди това разбира се снеха от трупа всичките украшения, откраднати от не едно красиво момиче на Кампаня.

Върнат обратно в килията си, затворникът можа спокойно да размисли върху драмата, на която току що бе станал свидетел. Убийството на нещастната Попета му се видя като предвестник на още по-жестоката участ, която му беше отредена.

Глава XXXVII ХИРУРГИЧЕСКА ОПЕРАЦИЯ

През следващите три дни в убежището на разбойниците се възцари пълно спокойствие. Обичайната почти непрекъсната глъчка беше заменена от гробната тишина, която обикновено настъпва след някое ужасно събитие.

Според това, което Хенри Хардинг можа да види, главатарят остана в жилището си зад затворените врати, като че ли искаше да накара дори и разбойниците да повярват, че оплаква така хладнокръвно извършено престъпление.

На четвъртия ден се случи нещо, което възвърна обичайното оживление на шайката.

Сигналът, даден малко преди изгрев слънце от часовая, извести за приближаването на пратеник и почти веднага след това в лагера се появи същият селянин, който бе натоварен да предаде писмото на Хенри до неговия баща и бе донесъл шестдесетте лири на художника.

Този път той носеше писмо, адресирано до главатаря. То му беше предадено веднага.

Пленникът узна за завръщането на пратеника по оживените разговори, които се водеха отвън. Говореше се за това като за голямо събитие.

Той разбра какво носи пратеникът, когато видя Корвино да влиза в килията му с отворено писмо в ръка.

– И така – изрева разярен главатарят, – бил сте скарани с баща си, синьор инглезе? Е добре! Толкова по-зле за вас. Непослушният син заслужава да бъде наказан. Ако се бяхте държал по-добре, почтеният ви баща сигурно би спасил ушите ви. Сега сте осъден да ги загубите. Но утешете се! Те ще останат в семейството ви. Ще ви ги отрежем най-внимателно и ще ги изпратим на баща ви в един хубав плик. Хайде, момчета, изведете го! Необходима е светлина за такава деликатна операция.

Младият англичанин беше изведен или по-скоро извлечен от килията си. Навън той бе заобиколен от цялата шайка мъже и жени. Колкото до децата – в това общество нямаше такива.

По заповед на главатаря Доги Дик отиде да търси нож. Двама разбойници държаха младежа на колене; трети сне грубо шапката от главата му; четвърти, като отстрани кърлиците на хубавата му кестенява

коса, откри ушите.

Изглежда че всички се забавляваха от предстоящото кърваво дело, и най-вече жената, която бе причина за смъртта на Попета.

Гняв блестеше в очите на всички. Изменникът хитро бе преувеличил богатството на бащата на затворника и бе накарал другарите си да хранят напразна надежда. И тъй като откупът, на който разчитаха, се беше изплъзнал, справедливо бе пленникът да понесе последиците от това разочарование. Те го обсипваха с обиди и без да изпитват ни най-малко чувство на милост очакваха с дива радост момента на екзекуцията.

Най-сетне ножът блесна и тъкмо щеше да се стовари върху лявото му ухо, когато със свръхчовешко усилие Хенри успя да освободи едната си ръка и да я постави върху застрашеното ухо. Това конвулсивно движение, причинено от ужаса на положението, извършено под напора на инстинктивната чисто физическа подбуда, нямаше да промени нищо и Хенри го знаеше.

И все пак то спаси ушите му.

Корвино, който се намираше близо до него, за да следи подробностите на драмата, нададе вик и заповяда да се спре екзекуцията. Очите му се бяха впили в ръката, с която затворникът бе закрил лявото си ухо или поточно, в кутрето на тази ръка.

– По дяволите! – изруга той, като сграбчи китката на пленника – вие сам си направихте услуга, синьор! Вие спасявате ушите си поне за този път! Ето един по-приличен подарък за вашия баща – ще му напомни за дълга му, който той като че ли е твърде склонен да забрави. Ние имаме такава поговорка: „Ръката пази главата.“ Позволяваме ви да се възползвате от нея до известна степен... Малкото ви пръстче ще запази ушите ви. Ха! Ха! Ха!

Разбойниците се разсмяха заедно с него, без да си дават точна сметка за причината, предизвикала буйната веселост на главатаря им.

Скоро я проумяха. Ранената ръка беше пред тях – те забелязаха някогашна зараснала рана, доста лесна за разпознаване от един баща, който познава тялото на своя син. Поведението на главатаря им ставаше ясно.

– Ние не искаме да се покажем ненужно жестоки – подзе подигравателно Корвино, – дори бихме изпитали отвращение да нараним хубавата глава, която плени сърцето на Попета и би могла да плени и това на... Лучета.

Последната дума беше пошушната тихо на ухото на пленника.

Отрязването на ухото му и дори на двете би причинило по-малка

болка на Хенри Хардинг отколкото това зловещо пошущване. Той изтръпна цял. Никога не е изпадал в толкова силно отчаяние от собствената си безпомощност.

Но езикът му беше още свободен и той не можа да се въздържи. Чувстваше нужда да говори, дори и това да би му струвало живота.

– Мизерник! – извика той, като впи поглед в очите на капитана. – Ако приемехте да си премерите силите с мене в равна борба, бих превърнал вашата лукава веселост във вик за прошка. Но вие не ще посмеете, защото знаете, че само един миг би ми бил достатъчен, за да покажа на непрокопсаниците около вас, че не сте достоен да ви следват. Вие убихте жена си, за да я заместите с друга... Не с вас, госпожо – прибави той, като се поклони подигравателно пред издайницата на Попета, – но с друга, която Бог закриля и която никога не ще стъпи в този ад. Вие можете да ме убие, да ме нарежете на късове, но бъдете сигурен – смъртта ми не ще остане ненаказана. Моята родина Англия ще узнае за вашето престъпление и въпреки нахалната увереност, която черпите от вашата предполагаема безопасност, вие ще бъдете преследвани като кучета, сгачени във вашите мръсни жилища чак до планината, прогонени и избити като вълци, защото вие сте по-лоши от кучетата!

Последните думи от тази закана се изгубиха сред яростните виковете на тълпата.

– Какво ни интересува вашата родина? – изреваха разбойниците. – Не искаме и да знаем за Англия.

– Проклета да бъде Англия! – извика Доги Дик.

– По дяволите Англия! – изкрещяха в хор останалите. – Също Франция и Италия, а с тях и папата... Всички да вървят по дяволите!... Какво могат да ни направят? Ние сме извън тяхната власт. Но вие сте под нашата, синьор и ние ще ви го докажем!

И като извадиха своите ками от поясите си, те размахаха лъскавите им остриета пред очите на пленника.

Хенри вече бе започнал да се разкайва за своята непредпазливост и да смята, че последният му час е настъпил, когато капитанът се намеси, за да го запази от разярените си хора.

Това поведение го изненада, защото Корвино бе отвърнал на неговата закана с поглед, в който се четеше пъклена ненавист.

Учудването му не трая дълго.

– Спрете! – извика главатарят със силен глас. – Колко сте глупави, защо се тревожите от джавкането на този английски булдог... ваш пленник? Да не би да искате да убие кокошката, която ще ви снесе златно

яйце? И то яйце, което струва тридесет хиляди песети! Вие сте луди, момчета! Оставете аз да се занимавам с тази работа. Нека най-напред получим яйцето, което с Божия благословия и с помощта на Мадоната ще изтръгнем от бащиното гнездо, а после...

– Да, да! – екнаха няколко гласа, като прекъснаха образното сравнение на своя главатар. – Да вземем яйцето! Да заставим старата птица да го снесе! Рикардо ни уверяваше, че той имал възможност да го направи.

– Потвърждавам това – кимна Доги Дик. – И никой не знае по-добре от мен какви яйца има той... Три години съм бил негов горски пазач.

И при тази шега, която се стори доста безвкусна на италианските му слушатели, но която пленникът отлично разбра, той избухна в смях.

– Достатъчно! – изрева Корвино, – губим си времето... Може би – прибави той със зверски поглед – караме и нашия приятел, художника, да губи търпение. Хайде, синьор, ще оставим на тази хубава глава слуховите й органи. Кутрето на лявата ви ръка ни стига засега. Ако не е достатъчно, за да изтръгнем яйцето, за което току-що говорихме, ще опитаме с цялата ръка. Ако и тя не успее, ще трябва да се откажем от омлета, на който разчитахме.

Тази духовитост бе приета с общ смях.

– Точно така, ние няма да свършим така скоро с вас – прибави духовитият разбойник. – Но, за да докажем на почтения ви баща, че не сме злопаметни, за да му докажем колко ние, италианците, го превъзхождаме по щедрост, ще му изпратим една телешка глава с кожата, ушите и всички нейни части.

Тези ужасни думи бяха поздравени с единодушни аплодисменти. И всички ками се прибраха в калъфите.

– Сега – заповяда главатарят, като се обърна отново към разбойника, изпълняващ ролята на палач, – отрежи му този пръст. Не е нужно да се реже по-горе от второто кокалче. Режи при ставата и се старай да не повредиш тази толкова красива ръка. Остави й едно крайче, че да запълва пръста на ръкавицата – по този начин никой не ще забележи какво й липсва... Виждате ли, синьор – заключи подигравателно разбойникът, – че не искам да ощета скъпоценната ви личност, освен с това, което е необходимо за целта ни. Ясно ми е, че се гордеете с нея и като знам какво се случи с Попета, бих бил отчаян, ако ви попречи да имате подобен успех и с прелестната Лучета.

Както обикновено, последната част от изречението бе произнесена от разбойника с тих, почти неразбираем глас.

Той не очакваше отговор. Ето защо младият англичанин не му каза

нищо и не оказа също никаква съпротива, когато жестокият палач дръпна ръката му и само с един удар на ножа сръчно преряза кутрето му.

Това беше последното действие от драмата. Пленникът, върнат веднага обратно в тъмната си килия, бе изоставен на самотата и на съзерцанието на ръката си, завинаги лишила тялото му от симетрия.

Глава XXXVIII ЛОУСЪН И СИН

Въпреки че живееше само на един час път до железницата от Лондон, генералът рядко отиваше в столицата повече от един път в годината. При тези пътувания той имаше повече за цел да посети старите си другари от индийската армия и клуба „Ориентъл“, отколкото да се представи на аристократическия свят.

Той оставаше в хотела близо две седмици, като прекарваше голяма част от времето си по улиците или в клуба и после се прибираще в имението си с достатъчно спомени за останалата част на годината.

Престоят му в града не преминаваше само в разговори със старите другари по оръжие. Една част от престоя си той посвещаваше на управлението на именията си – нещо, което изискваше поне едно посещение при неговия адвокат в Линкълн'с-ин Филдс.

Генералът отиваше в Лондон през сезона, когато там се намираще целият изискан свят и голяма част от селските благородници. Тогава парламентът имаше сесия, концертите бяха в своя разгар и елегантният свят отваряше салоните си.

Но нито едно от тези многобройни развлечения не привличаше стария офицер от индийската армия. Той напускаше жилището си, защото знаеше, че ще намери в Лондон хора като него, които не се срещат там през никое друго годишно време.

Пратеникът с мургавото лице, човекът, който уверяваше, че иде от папския град, се беше появил в Бичууд Парк в началото на този сезон и няколко лена след това генерал Хардинг предприе ежегодното си пътуване до Лондон.

Това посещение нямаше никаква връзка със странното съобщение, направено от едно още по-странно същество, за което генералът си спомняше само поради особено лошото впечатление, което му бе направило. Той се сещаше за него само за да оплаква поведението на сина си или за да си каже, че няма нито дума истина в историята за разбойниците, която му беше разправена.

Той нямаше никаква представа за начина, по който Хенри бе прекарал последните дванадесет месеца, тъй като не бе получавал никакви вести от сина си.

Беше писал веднъж на адвоката си, но единствено за да попита

дали бе виждал Хенри.

Бяха му отговорили само, че младият Хардинг се е явил в адвокатската кантора преди около една година. Що се отнася до изплащането на хилядата лири стерлинги, за тях не се споменаваше нищо, тъй като генералът не бе направил и намек за това – дребничкият юрист, свикнал отдавна с практическия лаконизъм, беше сметнал за необходимо да отговори само за това, за което го питаха.

В прощалното си писмо Хенри бе споменал за своето намерение да напусне страната, нещо, което донякъде обясняваше факта, че никой в Лондон не бе чул нищо за него. Впрочем нищо не даваше повод да се мисли, че той не е заминал за Рим или за някой друг град на континента. Генералът си казваше, че това пътуване не би могло да му подейства зле и че по този начин синът му избягва лошите познанства, които би могъл да завърже в Лондон. Дори би бил много доволен да знае, че е в Рим, ако бе узнал за това по друг начин, а не чрез злокобното писмо, чието съдържание е вече известно на читателя. То доказваше, че ако наистина синът му е попаднал в ръцете на разбойници, той сигурно дружи с не по-малко лоши другари.

Така разсъждаваше генералът, докато скиташе из столичните улици и си спомняше за своя син, само защото знаеше, че той бе дошъл най-напред в Лондон, макар че нямаше никаква надежда да го срещне там.

Той вече не се съмняваше, че Хенри се намира в Рим, а не в неаполитанските планини, както уверяваше неговото писмо – пълна лъжа, добре скроена, за да трогне сърцето на един баща и да направи по-мъчителни мислите за детето му.

След като посети един след друг любимите си клубове, генералът отиде в кантората на адвоката си господин Лоусън от почтената къща Лоусън и син, Линкълн'с-ин Филдс.

– Нищо ли не сте узнали за сина ми Хенри след първото ми писмо? – попита той.

Този въпрос бе зададен след обичайното уреждане на текущите работи.

– Не – отвърна Лоусън-баща, към когото се обърна генералът, тъй като Лоусън-син бе излязъл от кабинета.

– Получих от него едно необикновено писмо... Ето го... Можете да го прочетете и да го приберете при другите ми книжа... То ме наскърби много и не искам да го държа у себе си.

Лоусън тури очилата си и прочете продиктуваното от главатаря на разбойниците писмо.

– Много странно писмо, господин генерал – каза той, след като го прочете. – Как е стигнало до вас?... На него няма никаква пощенска марка.

– Това е най-интересното в цялата история... То ми бе връчено лично, в собствената ми къща.

– От кого?

– От едно странно същество... Един евреин или италианец, или нещо подобно, който се представи за ваш колега, господин Лоусън. Един прокурист – каза той, – нещо, което в Италия означавало доверител или нотариус.

– Какъв отговор изпратихте на сина си?

– Никакъв... не повярвах нито дума на това, което ми пише... Предположих... както и моят син Найджъл, че това е една нагласена история, за да получи пари... Найджъл му писа...

– А... Вашият син Найджъл му е писал!... А какво е писал, господин генерал?... Позволявате ли да ви задам този въпрос?...

– Разбира се... Но не мога да ви отговоря. Не знам какво е съдържанието на писмото на по-големия ми син. Предполагам му е писал, че аз не вярвам на измислените му приказки и го е упрекнул в това, че се е подиграл безсрамно със собствения си баща. Найджъл е помислил, че един упрек би могъл да действа някак си на Хенри и ще го накара да се засрами от поведението си, ако е способен още да се срамува. – Но бедното момче е попаднало в лоши ръце. Боя се, че трудно ще се отскубне.

– Значи вие не вярвате, че се намира в плен на разбойници?

– На разбойници!... Хайде де! Хайде де! Сигурен съм, че и вие самият не вярвате... Вие с вашия опит?...

– Именно моят опит, господин генерал, ме кара да вярвам, че това не само е възможно, но и доста вероятно. Преди няколко години през ваканцията ходих в Италия и научих странни неща за римските и неаполитанските разбойници. Не бих повярвал на това, което ми разказваха, ако не бе една толкова убедителна случка, на която съм свидетел, станала с едно лице, попаднало в лапите на разбойници и което, за да се отскубне от тях, беше принудено да плати откуп. Само съдбата ме спаси да не бъда пленен при същите обстоятелства. Пощенската кола, с която пътувах по ужасните пътища на Романия, се счупи... за голямо щастие... и това ме принуди да се върна обратно в Рим. Ако бях изминал още една или две мили повече, къщата Лоусън и син, Линкълн'с-ин Филдс, би трябвало да плати за моята личност определен откуп, приблизително

толкова голям, колкото този, който искат за сина ви.

– Искат за сина ми!... Ами! Ами! Искан от сина ми, искате да кажете.

– Не вярвам, господин генерал!... И въпреки че не желая да ви противореча, трябва да ви кажа, че съвсем не съм на едно мнение с вас.

– Но аз вярвам!... Не съм ви казвал, че той си тръгна след една разправа... Искаше да се жени за едно момиче... Не исках този брак и за да му попреча, употребих една измама, за която ще ви разкажа някой ден. Сега е достатъчно да знаете, че постигнах целта си и измамих две най-сръчни измамнички! Тогава ви писах да му дадете хиляда лири стерлинги. Той сигурно е изхарчил тези пари с бохеми като него... и по техен съвет се е опитал да ми измъкне и други. Измамата е добре скроена, но не успя.

– Вие сте ми писал да му дам хиляда лири? – извика старият нотаиус, като подскочи в креслото си и като махна очилата си. – Какво искате да кажете с това, генерал Хардинг?

– Какво искам да кажа!... По дяволите!... Хилядата лири, които ви бях натоварил да изтеглите от банката и да връчите на сина ми Хенри при първо поискване...

– А кога беше това?

– Кога?... Преди около година... Да... точно преди една година. Беше приблизително една седмица след последното ми посещение в Лондон... Вие сам ми писахте, че той е идвал по това време във вашата кантора.

– Идва... мисля два пъти. Но не за да получи хиляда лири, нито за да иска пари. Ако не се лъжа, той само се осведоми дали няма някакво писмо от вас за него. Аз не съм го виждал, приел го е първият ми помощник. Той ще може да ви каже какво се е случило. Трябва ли да го повикам?

– Да – отвърна генералът, почти вкаменен от учудване. – Чудно... Бога ми! Много чудно.

Чу се звънец и почти на минутата се появи първият помощник.

– Дженингс – обърна се към него нотариусът, – спомняте ли си сина на генерал Хардинг... по-малкия, Хенри... предполагам, че го познавате... Спомняте ли си да е идвал в кантората преди около една година?

– Да – отговори чиновникът, – много добре си спомням. Точно преди една година. Идва два пъти и всяко едно от посещенията му е отбелязано в дневника.

– Донесете дневника! – нареди Лоусън.

Помощникът излезе, като остави отново генерала и нотариуса
насаме.

Глава XXXIX

КНИГАТА ЗА ПОСЕТИТЕЛИТЕ

Генералът се чувстваше неспособен да остане седнал.

Съвсем неочакваното известие на Лоусън го изправи на крака и от този момент ходеше из стаята с отмерени крачки, като от време на време издаваше глухи възклицания.

– Ако знаех това! – шепнеше той през зъби. – Всичко би могло да се нареди... И вие ме уверявате, че той не е получил хилядата лири, господин Лоусън.

– Нито един сантим... поне от мене.

– Щастлив съм от това... истински щастлив.

– И вие имате право. Толкова по-добре... тоест, ако предполагате, че тези пари биха могли да бъдат безразсъдно прехосани.

– Не е това, господине... Не ме разбирате!

– Простете, господин генерал, не исках да...

Извинението на нотариуса беше прекъснато от влизането на чиновника, който носеше големия дневник, върху чиято пергаментова обвивка беше написано с големи букви: „Книга за посетителите“.

Господин Лоусън взе книгата, доволен, че избягва едно неприятно обяснение.

– Ето! – каза той, след като прелисти няколко страници, – две посещения, отбелязани на различни дати, се отнасят до вашия син. Първото на четвърти, а другото на шести април. Да ви ги прочета ли, господин генерал, или искате да проверите сам?

– Прочетете ми ги.

Като намести очилата си, нотариусът прочете на висок глас:

– Четвърти април – Единадесет и половина часа. Дошъл в кантората господин Хенри Хардинг, син на генерал Хардинг от Бичууд парк, графство Бъкс. Попитал дали е получено за него някакво съобщение от баща му. Отговор: никакво.

Шести април. Единадесет и половина часа. Дошъл отново господин Хенри Хардинг. Задал същия въпрос както, на четвърти април и получил същия отговор. Младият джентълмен излезе, без да направи някаква забележка, но с помръкнало лице.

– Естествено, господин генерал – уточни сякаш за извинение нотариусът, – нашата професия ни задължава да обръщаме внимание и на

най-малките подробности и да ги отбелязваме. Няма ли отбелязано нещо друго, господин Дженингс?... Искам да кажа, по отношение на господин Хенри Хардинг?

– Няма друго, господине, освен това за писмото, което Вие получихте преди шест месеца от баща му... Трябва ли да го потърся?

– Не, безполезно е... можете да отнесете дневника.

– И така, вие никога не сте плащал тези хиляда лири на сина ми Хенри? – попита генералът, след като чиновникът излезе.

– Никога... нито сантим... както сам се уверихте. Никога не е искал пари... освен това, дори да ми бе искал, щях да бъда принуден да му откажа и да чакам вашите заповеди. Хиляда лири, господин генерал, са доста голяма сума, за да бъде дадена на един младеж... на един малолетен, какъвто тогава бе той... при обикновено поискване.

– Но, господин Лоусън, Вие все повече ме учудвате. Да не искате да кажете, че никога не сте получавал писмо, което ви упълномощава да му предадете чек с подобна сума?

– Никога не съм получавал такова писмо... За пръв път чувам това.

– Дявол да го вземе! Странно... Тогава възможно е да попадне в ръцете на разбойниците.

– Бих бил отчаян, ако е така!

– А аз бих бил очарован!

– О, господин генерал!...

– Вие не ме разбирате, Лоусън... Това би било доказателство, че синът ми не е толкова покварен, колкото съм смятал... Предполагах, че е похарчил хилядата лири... Възможно ли е да има нещо вярно в писмото от Рим? Вярвам в него и до последната дума, дявол да го вземе!

– Но, господин генерал, вие сигурно не желаете синът ви да бъде пленник на разбойниците!

– Но да! Но да!... Така е по-добре... Бих платил на драго сърце петте хиляди лири, за да се отърва от по-раншните си тревоги... Как да се уверим в това?... Какво да правим?

– Какво е станало с пратеника... моя колега от папските владения?

– Той?... Смятам, че се е върнал при тези, които са го пратили. Искан да го изхвърля навън с ритници... или да го предам на полицията. Ако не го направих, то е само защото се боях от скандал. Хайде, Лоусън, кажете ми какво да правя... Предполагам, че опасността не е толкова близко?

– Не съм уверен в това – отговори нотариусът замислено. – Тези италиански разбойници са коравосърдечни... Пратеникът не ви ли даде

да разберете как би било възможно да влезете във връзка с него, ако стане необходимо?

– Не... Спомена само, че ще получа отново новини за сина си... както се казваше в писмото... За Бога! Сигурно не смятат да изпълнят заканата, за която става дума в него?

– Да се надяваме, че не.

– Но какво трябва да предприема? Дали да се отнеса до министъра на външните работи? Да поискам от него да пише в Рим и да издейства намесата на папските власти... в случай че историята за пленничеството на моя син е вярна?

– Разбира се, господин генерал, това е най-разумното... Дано само да не е много късно! Кога получихте писмото?

– Преди осем дена... Според датата то е било писано преди повече от две седмици.

– Тогава страхувам се, че намесата на което и да е правителство... нашето или римското... няма да се упражни навреме, за да предотврати онова, което би могло да се случи при получаването на вашето писмо... Искам да кажа, писмото на вашия син Найджъл... Струва ми се, че няма друг изход освен да се чака ново съобщение от разбойниците. Така поне ще имате възможност да пишете на сина си и да изпратите искания откуп... Естествено няма да е лошо да поискате, както смятахте да направите, намесата на правителството.

– Това ще бъде сторено още днес – реши генералът, – дори веднага... Отивам в министерството... Ще дойдете ли с мене, господин Лоусън?

– Разбира се – отговори нотариусът, стана от писалището и прибра очилата си в калъфа. – Аз съм изцяло на вашите услуги, господин генерал – прибави той, като се отправи към вратата. – Въпреки всичко, надявам се, няма да имаме работа с разбойници.

– Надявам се да бъде обратното! – отвърна генералът, като тропна силно с бастуна си по паважа. – Предпочитам да зная, че синът ми е пленник на разбойници, вместо да мисля, че е способен да скрои плана, за който го обвинявах. Да, Боже, прости ми... Сто пъти предпочитам да намеря ушите му в първото писмо, което получа!...

Адвокатът не каза нищо в отговор на това искрено пожелание, изтръгнало се от бащиното сърце и двамата тръгнаха мълчаливо един до друг.

Глава XL

КАРТИНА ЗА ПРОДАН

Онзи, който иска да излезе от Линкълн'с ин Филдс в една от четирите посоки на света, без значение в коя, без да прекоси задънени дворове и пасажи, трябва да мине по въздуха – с криле или балон.

Това е прекрасен парк, един от най-хубавите и най-големите в столицата, украсен с вечнозелени дървета и заобиколен от къщи, чиито старинни фасади засрамват модерната ни архитектура. До него обаче се стига само по най-мръсните улички на Лондон.

Тези мизерни улици, населени почти изключително с прочути юристи, олицетворяват средствата, с които последните са си послужили, за да станат известни.

Около този обширен парк изкуството се бори с мизерията.

Тук-там се среща някое магазинче за картини, където художникът намира безсмъртието зад някой покрит с паяжини прозорец или на фреската над плочите пред вратата. В един пасаж неговите творби са поставени на лично място с такова старание, което в салоните на Кралската академия би му донесло сигурно известно богатство.

Генерал Хардинг и доверителят му трябваше непременно да минат през този пасаж, за да стигнат до брега на реката, а оттам – до „Даунинг стрийт“, където се намира Министерството на външните работи.

Един от обитателите на този район, една жена с остър поглед и още по-остър глас – като че ли беше натоварена с длъжността да улеснява движението. Като види погледа ѝ и чуе гласа ѝ скитащият чувства нужда да ускори крачките си. Това е собственичката на един магазин за мебели, към които се числят и въпросните картини, тъй като представляват това, което обикновено в търговията се нарича „картини за украса“.

Нито генерал Хардинг, нито господин Лоусън, имаха настроение да спрат и да разгледат тази художествена галерия. Те вървяха бързо, за да излязат по-скоро оттук когато една картина, поставена, така да се каже, на лично място, привлече погледа на бившия офицер. Той спря така внезапно, че учуденият му спътник за малко не изгуби равновесие.

– Какво има, господин генерал? – попита Лоусън.

– Господи! – каза генералът със задавен глас...

– Гледайте... Виждате ли тази картина?

– Да – отвърна нотариусът. – Това е един ловджийски епизод. Две

млади момчета на лов, придружени от един горски пазач... Тук не виждам нищо, което би могло да ви изненада.

– Изненада! – подзе генералът... Думата е много слаба... Би трябвало да кажете: изумление!

– Какво Ви става, господин генерал? – попита юристът, като се вгледа в бившия офицер, за да се увери, че той не беше изгубил ума си. – Картината е повече от обикновена... Обзалагам се, че това е работа на някой съвсем млад човек. Изпълнението е посредствено, въпреки че свидетелства за известен творчески замисъл. Какъв може да бъде сюжетът? Един от ловците държи нож и като че ли иска да удари ловджийското куче, докато другият дава вид, че го покровителства. Не разбирам...

– Но аз разбирам – въздъхна тежко генералът. Лицето му все повече и повече променяше цвета си.

– Боже мой! – продължи той, – това не може да бъде случайно съвпадение... И все пак... тази сцена... ето я... възпроизведена върху платното. Аз не сънувам!

Господин Лоусън изглежда отново генерала, сякаш за да се увери дали наистина той не сънува и дали се радва още на пълно душевно равновесие.

– Не! – извика генералът, като удари силно паважа с железния връх на бастуна си. – Не, не може да има грешка! Това е същата сцена, прекалено естествена за жалост!... Лицата, господин Лоусън, са портрети... поне в намерението на художника. Дори само облеклото им би ми било достатъчно, за да ги позная. Този, който държи ножа, е моят по-голям син Найджъл... такъв, какъвто изглеждаше преди пет години. Другият е Хенри. Човекът в дъното е, или по-право бе, моят лесничей, станал покъсно браконьер, пратен на заточение и осъден задочно... Кой може да е чувал някога за тази случка?... Кой е авторът на тази картина?

– Може би – предположи нотариусът, – тази жена ще ни осведоми за това... Кажете ни, госпожо, как сте получила това?

– Картината ли, господине?... Как бих могла да получа, ако не с парите си?... Това е произведение от първа класа... Продава се само за тридесет шилинга... Истински okazjiон, господа!

– Знаете ли от кого сте я купила?

– Разбира се, знам! Не се страхувайте, тя е попаднала съвсем почтено в ръцете ми... ако това е причината за вашето безпокойство... Познавам много добре произхода ѝ, тъй като знам кой я е рисувал... Той е истински художник!...

– Какъв човек е той?

– Един младеж... Всъщност двама младежи, защото те са двама. Единият от тях е чужденец, италианец, ако не се лъжа! Другият е по-млад... и е англичанин, мога да се закълна в това... Но не знам кой е рисувал картината. Може би и двамата са работили над нея, защото дойдоха заедно. Имах още няколко от същите автори, но са продадени... Мисля, че по-възрастният трябва да я е рисувал.

– Знаете ли името му? – попита генералът, така явно разтревожен, че продавачката го изгледа подозрително и се поколеба да отговори.

– Интересувам се – продължи той – от автора на тази картина, който и да е той... Намирам я за много хубава и я купувам... Но бих желал и други от същата ръка и затова ви моля да ми дадете името и адреса на художника.

– О, само за това ли било?... Е добре, младежът с мургавото лице... по-възрастният от двамата... носи някакво чуждо име, което не си спомням. Колкото до другия, не съм чувала никога името му и мисля, че е заминал. Има няколко месеца откакто не съм го виждала.

– Знаете ли поне адреса им?

– О, да! Ходила съм у тях за картини... много близо е от тук. Ще намеря адреса им в търговската си книга.

– Потърсете го – каза генералът. – Ето тридесет шилинга за картината. Изпратете ми я, моля, у господата Лоусън и син, Линкълн'с ин Филдс, номер...

Продавачката прибра парите, като хвалеше стоката си и се оплакваше, че е много отстъпчива в търговията. После написа искания адрес на една смачкана хартийка и го подаде на купувача. Той го сгъна между пръстите си и побърза да напусне пасажа, като хвана господин Лоусън за ръка и го повлече след себе си.

Вместо да продължи към „Даунинг стрийт“, той зави бързо, върна се назад и прекоси отново парка.

– Къде отиваме, господин генерал? – попита нотариусът.

– Да видим художника... Само той може да ни осведоми за тази тайнствена работа, която ви се вижда като сън.

Адресът беше написан точно и генералът го намери лесно. Беше къща с мизерен вид, която се намиреше на една от малките улички, съседни на Хай Холбърн. Хазайката на къщата позна своя наемател по даденото ѝ описание. За нещастие художникът беше заминал набързо преди три дни. Сигурно не беше вече в Лондон, защото бе продал на загуба всичките си картини на различни продавачи. Тя не знаеше нито името

му, нито къде се намира сега. Беше платил цялата си сметка и това изглежда бе всичко, което интересуваше хазайката.

Генералът я попита дали е имала и друг наемател, приятел на този, за когото бе говорила. Отговорът бе утвърдителен. Бил също художник, но по-млад. Англичанин, името на когото не знаела, тъй като чужденецът плащал общо разноските. Този младеж бил заминал отдавна... преди около три месеца... и чужденецът държал жилището сам.

Освен сведенията за външността на младия художник това бе всичко, което бившият офицер можа да научи.

– Синът ми Хенри – каза генерал Хардинг, когато излезе на улицата, – е живял в тази дупка... А аз си въобразявах, че живее разгулно с хилядата си лири стерлинги!... Ах, господин Лоусън, струва ми се, че съм бил много несправедлив към бедното си дете.

– Още не е много късно да поправите грешката си, генерале.

– Надявам се... От все сърце... Да побързаме! Нямам търпение да стигнем до „Даунинг стрийт“!

Генералът веднага бе въведен при министъра на външните работи, който обеща, според неизменния навик на министрите, да упражни цялата си власт, която очевидно изисква една толкова бърза работа.

Засега не можеше да бъде направено нищо повече и генералът се върна в Бичууд парк, готов за всяка изненада. Ако знаеше къде да прати откупа, той би го платил веднага. Може би по време на отсъствието му да е пристигнало писмо от Рим. Ето защо веднага след посещението си при министъра той побърза да поеме обратния път към имението си.

Надеждата му се потвърди. На масата в кабинета си намери писма, които го очакваха от няколко дни. Между тях имаше две с печат от римската поща, но с различни дати.

На едното позна почерка на сина си и побърза да го отвори.

– Слава Богу! – извика бившият офицер, след като го прочете, – той е жив и здрав.

Другото писмо му направи впечатление с големината на плика и многобройните марки, необходими при неговата тежест.

Генералът изтръпна, като го взе.

С разтреперана ръка той скъса плика и извади оттам малко пакетче. При разтварянето му изпадна кръгъл пепеляв предмет.

Беше човешки пръст, прерязан при второто кокалче, с белег от стара рана, стигащ чак до нокътя.

От гърдите на генерала се изтръгна тревожен вик... Беше познал пръста на сина си.

Глава XLI

СТРАШНАТА ЗАПЛАХА

Перото е неспособно да възпроизведе тревогата, изписала се по лицето на генерала и ужаса, който ускори ударите на сърцето му, докато гледаше пръста на своя син.

Очите му като че ли щяха да изскочат от орбитите си. Човек би могъл да помисли, че е получил неочаквано паралитичен удар, ако не бе конвулсивното треперене, което го обзе, като че ли бе хванал електрическа батерия.

Той не остана дълго в това болезнено съзерцание и като отпусна ръка на масата, остави да падне на нея предметът, който държеше.

Изминаха няколко минути преди генералът да се успокои достатъчно, за да прочете писмото, донесло му този ужасен подарък.

Най-сетне той го разтвори пред себе си и прочете следното:

„Синьор,

Към настоящото писмо вие ще намерите приложен пръста на вашия син, който ще познаете лесно по белега... Ако все пак продължавате да се съмнявате и не изпратите откупа по следващата поща, ние ще ви изпратим цялата ръка и вие ще можете да се уверите, че пръстът наистина ѝ принадлежи. Имате на разположение десет дни, за да ни пратите отговора си. Ако до края на този срок той не стигне до Рим, придружен от петте хиляди лири, следващата поща ще ви донесе въпросната ръка. Ако не се съгласите да развържете кесията си, ще сме принудени да заключим, че нямате сърце и че предпочитате парите пред сина си. Не ни осъждайте, че сме жестоки. Несправедливите закони ни карат да воюваме против човешкия род. Гонени като диви зверове сме принудени да прибягваме до крайни мерки, за да изкарваме прехраната си. Най-сетне, за да приключим нашата кореспонденция, в случай че сделката, която ви предлагаме не получи вашето благоволение, ние ви обещаваме, че поне трупът на вашия син ще почива на християнска земя. Но, като справедливо доказателство за нашата безчовечност, главата ще бъде отрязана и изпратена със следващия параход от Чивита Векия. Изпратихме пръста на наши

разноски, с ръката ще бъде същото, но прашането на главата ще бъде за ваша сметка.

А сега, синьор генерал, повтарям предупреждението. Не смятайте, че това, което ви писах, е празна заплаха – ако продължавате да не вярвате, всичко ще бъде извършено дословно. Ако откажете да платите, бъдете уверен, така както сте сигурен че живеете – синът ви ще бъде убит.

ГЛАВАТАРЯТ

(За него и другарите му)

PS. Ако изпратите парите по пощата, адресирайте ги до синьор Джакопи, улица Волтурно No 9. Ако ги изпратите по човек, последният ще намери нашия агент на същото място. Не се опитвайте да ни предадете. Това няма да ви помогне.“

Такова беше съдържанието на последното писмо, адресирано до генерал Хардинг.

– Боже мой! Боже мой! – простена генералът по същия начин, както беше извикал преди да започне четенето.

Той вече не се съмняваше в истинността на неговото съдържание. На масата... пред очите му, лежеше ужасното доказателство на истината... още прясно на вид... покрито със съсирена кръв.

С разтреперана ръка генералът дръпна звънеца.

– Синът ми Найджъл! – разпореди той на отзовалия се иконом. – Да дойде веднага!

Икономът излезе, като изгледа с почуда смутения си господар.

– Боже мой! – извика отново нещастният баща. – Това е ужасно!... Кой би могъл да го повярва!... А то е вярно... много вярно! Боже мой!

И като се наведе над масата, той хвърли отчаян поглед към предмета, който не смееше нито да вземе, нито да пипне.

– Викал сте ме, татко – каза Найджъл, когато влезе.

– Да... ела тук – гледай!

– Какво?... Този безформен предмет?... Какво е това, татко?

– Ти би трябвало да познаеш, Найджъл!

– Да позная?... Виждам, че това е парче от пръст.

– Да... едно парче от пръст!... Уви!

– Но на кого е принадлежало?... Как е дошло до вас?

– На кого е принадлежало ли, Найджъл! – отрони генералът с разтреперан от вълнение глас. – Ти би трябвало да знаеш!... Имаш

основателни причини да си спомняш за това!

Като съгледа белега, който ясно се открояваше под съсирената кръв, Найджъл побледня. Той си бе спомнил, но не каза нищо.

– Сега... позна ли го? – попита баща му.

– Човешки пръст? – отвърна той уклончиво. – Да, и после?...

– И после!... И ти не би могъл да кажеш на кого е принадлежал той?...

– Наистина не!... Как бих могъл да позная?

– По-добре от всеки друг. Уви! Това е пръстът на брат ти!

– На брат ми? – извика Найджъл, като се преструваше на изненадан и смутен – чувство, което не бе способен да изпита.

– Да... виж този белег... него спомняш ли си... поне!

В отговор на това по лицето на Найджъл се изписа нов израз на изненада и престорено смущение.

– Не искам да те укорявам – каза генералът. – Това е една случка, която е по-добре да забравим и която няма нищо общо със сполетялото ни нещастие. Това, което виждаш тук... е пръстът на бедния Хенри.

– Как вие разбрахте това, татко?... Как?...

– Прочети тези писма, те ще ти разкрият това, което аз нямам сили да ти разкажа.

Найджъл взе писмото на разбойника и прочете набързо съдържанието му, като от време на време издаваше възклицания, които биха могли да бъдат сметнати за израз на симпатия, учудване или възмущение.

После прочете и второто писмо.

– Виждаш ли – продължи баща му, когато той свърши. – Всичко е вярно... Много вярно... Аз се усъмних още когато прочетох първото писмо на Хенри... бедното дете!... Но ти, Найджъл... ти...

– Кой би могъл да допусне подобно нещо? То дори сега ми се струва невъзможно!

– Невъзможно! – повтори генералът, като отправи влажен поглед към сина си. – Но ето, виж... На тази маса... Истината!... Ето я... този пръст я доказва достатъчно ясно... Бедният Хенри! Какво ли мисли за баща си... за своя толкова твърд и суров баща!... Боже мой! Боже мой!

И генералът, измъчван от угризения на съвестта, стана и започна да ходи с отмерени крачки из кабинета.

– Това писмо сякаш иде от Рим – прецени Найджъл, като разгледаше плика на писмото на главатаря с такова хладнокръвие, сякаш то съдържаше някакво съвсем маловажно съобщение.

– Разбира се, че иде от Рим – отвърна генералът изненадан, почти

възмутен от показаното от сина му безразличие. – Не виждаш ли марката на папството?... Не го ли прочете?... Може би още смяташ, че това е някоя шега?

– Не, не, татко – побърза да отговори Найджъл, като разбра своята непредпазливост. – Мислех само как би могло най-добре да се отговори.

– Има само един отговор. Самото писмо го доказва достатъчно ясно.

– Какъв, татко?

– Да се изпратят парите. Това е единственият начин да го спасим... Не трябва нито за момент да се двоумим... Според това, което този мизерник... Как се казва?

– Той се подписва „Главатаря“...

– Според това, което пише разбойникът, е съвсем ясно, че той се подиграва с всички Божии и човешки закони. Този злочест пръст е явно доказателство, че нищо не ще му попречи да осъществи заплахите си... нищо, освен плащането на откупа.

– Пет хиляди лири! – прошепна Найджъл, – това е голяма сума.

– Голяма сума!... Трябва ли да се двоумим, дори ако искаха и десет хиляди лири!... Животът на брат ти не ги ли заслужава? Уви! Само ръката му струва толкова!... Бедният ми Хенри!... Скъпото ми дете!...

– О! Не исках да кажа това, татко. Но ако изпратим откупа и тези мизерници откажат да освободят брат ми!... С такива трябва да си предпазлив.

– Не става дума за предпазливост. Времето тече. Имаме на разположение само десет дни... Господи! Ако изпращането на писмото е закъсняло!... Каква дата носи печатът.

– Рим, дванадесети – каза Найджъл, като погледна плика.

– А днес сме шестнадесети... Остават само шест дни!... Шест дни!... Една бърза пратка може още да стигне до Рим!... Трябва да се приготви всичко!... Парите!... За щастие трудността не е там... Но трябва да се отиде до Лондон, при господин Лоусън!... Той може би не е у дома си... Няма нито минута за губене!... Трябва да замина!... Хайде, Найджъл, кажи да впрегнат!

Като се престори, че бърза – нещо, което съвсем не искаше да прави – Найджъл излезе от кабинета.

– Къде е разписанието ми „Брадшоу“? – си каза генералът, изтича до библиотеката си и извади оттам прочутото разписание, търсейки трескаво таблицата на Голямата западна железница.

Въпреки че бе впрегната с пресметната бавност, каляската вече

чакаше пред входа, преди генералът да е определил точния час на заминаването си. Когато най-сетне го определи, той захвърли книгата настрана, позволи на стария си иконом да го облече в подходящ пътнически костюм, пхна в портфейла си странния плик и съдържанието му, качи се в колата и потегли бързо към най-близката гара.

Генералът едва беше прекошил входа на замъка, когато един пешеходец се появи по шосето към гарата.

Беше Найджъл. И той също изглеждаше доста възбуден, но причината беше съвсем различна от тази, която тревожеше баща му и даваше криле на конете, втурнали се в галоп към гарата.

Найджъл не отиваше толкова далеч. Дори в този момент споменът за опасността, в която се намираше брат му, се бе напълно заличил, за да отстъпи място на мисли от много по-егоистичен характер. Всъщност той тичаше към жилището на вдовицата Менъринг, където, поради бащината си забрана, беше правил само редки и скрити посещения.

Глава XLII АНОНИМНА КОРЕСПОНДЕНЦИЯ

След ужасната жестокост, лишила го от един пръст, Хенри прекара в килията си два дни на тежко затворничество. Лошата храна, твърдата шума, служеща му за постелка, дори болката на ранената му ръка не бяха нищо пред неговите душевни терзания. Възмущаваше го отказът на генерала да плати откупа му, още повече че брат му бе имал грижата да изложи този отказ в най-черни краски. Отсега нататък той се чувствуваше без приятел... без баща.

Една по-малко егоистична, но по-страшна мисъл измъчваше душата му... една твърде основателна тревога за участието на сестрата на неговия приятел. Той не можеше да се лъже за смисъла на подшушнатите му от Корвино думи по време на ужасната сцена, в която бе едновременно и зрител, и актьор. Той предчувствуваше, че тази драма бе само пролог към още по-страшни събития.

Младият човек почти не се отделяше от прозореца на килията си, като се заслушваше трескаво. Боеше се, че някой необичаен шум би могъл да означава присъствието на Лучета Торени.

Сам затворник, той не само че не можеше да я защити, но и да ѝ отпрати най-незначителна предупредителна дума. На драго сърце би жертвувал още един пръст, дори цялата си ръка, за да ѝ напише само един ред и да я предупреди за опасността, която я заплашваше.

Той горчиво се разкайваше, че не се е сетил, когато писа на Луиджи, да пише и на кмета и че е пропуснал случай, който няма да се повтори. Оставаше му само слабата надежда, че писмото му до Луиджи ще стигне навреме. Ако можеше да избяга от затвора си, всичко би тръгнало по-добре. Още от първия час на пленничеството си той не бе престанал да мисли за бягство, но напразно; и ако не бе правил никакъв опит, то беше само защото съзнаваше, че е безполезно.

Беше огледал старателно килията си. Стените бяха дебели, градени от камък и гипс, подът бе от груби плочи; прозорецът – обикновена дупка, а вратата – достатъчно яка, за да устои на удари с железен чук. Освен това през нощта един разбойник спеше пред вратата, а друг караулеше отвън. Птицата, оценена на тридесет хиляди песети, беше твърде скъпа плячка, за да ѝ оставят и най-малката възможност за излети от клетката си.

Често гледаше към покрива – единственото място, откъдето според него можеше да избяга ако имаше под ръка нож и стол. Дебели греди пресичаха напречно тавана и крепяха покрива от лошо сглобени дъски – нещо, което даваше възможност да се предположи, че отгоре имаше някакъв етаж. Трябва да бе някакво таванско помещение, тъй като дъските бяха влажни, почти изгнили от водата, стичаща се от покрива. С един обикновен нож лесно би могъл да ги пререже. Ако бягството бе възможно, то можеше да стане само оттук.

На втората нощ от загубата на малкия си пръст Хенри беше престанал напълно да мисли за това. Ранената му ръка бе увита в мръсен парцал – единствената превръзка, която му бяха направили. Той се беше изтегнал върху леглото си от сухи листа и искаше да удави нещастията си в съня. Вече се беше почти унесъл, когато нещо твърдо го удари по челото. Болката не беше чак толкова силна, че да извика. Той се задоволи да се изправи на постелята си в очакване ударът да се повтори или поне да получи някакво обяснение. Почти веднага до тревожно изострения му слух достигна шумът от нещо леко, хвърлено през прозореца, което падна върху плочите.

Осветена слабо от промъкналата се през тесния отвор бледа светлина на звездната нощ, килията беше мрачна, но все пак под прозореца беше по-светло. Затворникът успя да различи един продълговат предмет, който, благодарение на своята белия, се открояваше ясно на тъмния под. Беше сгънат лист хартия.

Неспособен да разбере в момента дали това бе наистина някакво писмо, Хенри взе хартията в ръка и зачака упорито с вперени в прозореца очи някоя нова бележка, звук, предмет или поне някакъв знак.

Така, в очакване той остана неподвижен около половин час. Нищо не последва и Хенри се обърна към предмета, който го беше събудил, и който сигурно е бил хвърлен през прозореца по същия начин, както листът. Почна старателно да опипва пода с ръце и намери там нож с острие, в калъф от козя кожа. Бе виждал подобни оръжия по поясите на разбойниците.

Какво можеше да бъде предназначението на двата подхвърлени предмета? Различни предположения минаха през ума на затворника, без нито едно от тях да го задоволи напълно. Хвърлянето на ножа можеше да се изтълкува като съвет за самоубийство. Помисли за миг и разбра, че намерението на анонимния му кореспондент не може да бъде такова. Положението на Хенри все още не беше толкова безнадеждно, та да го принуди да прибегне до това героично средство. Писмото, ако можеше

да го прочете, сигурно би разпръснало всичките му съмнения. Но беше много тъмно и младият англичанин дочака деня с лесно обяснимо нетърпение.

Щом зората освети пода на килията, той бързо се доближи до прозореца и отвори бележката. Беше на италиански – макар и написани на бързо, за щастие буквите бяха нахвърляни от уверена и сръчна ръка:

„Вие трябва да извършите бягството си отгоре, казваше се в писмото, точно над главата ви. Не ще успеете, ако поемете в която и да е друга посока. Ножът ще ви послужи да пробие тавана. Внимавайте – промъкнете се откъм задната част на къщата, тъй като стражата се намира пред нея. Излезете ли навън, веднага тръгнете към прохода, през който дойдохте; сигурно си спомняте за него... той се намира точно на север. Ако се боите да не се заблудите, гледайте Полярната звезда. При входа на прохода има часовоу. Ще го избегнете лесно. Ако не успеете, имате нож. Но с малко предпазливост не ще се наложи да си служите с него. Часовоят не е толкова старателен през нощта, единствената му задача е да следи сигналите, които биха могли да му дадат отдолу. Освен това, той не е в самия проход, а на върха на една от страничните скали. Лесно преминете прохода – ако пълзите, ще останете незабелязан. В полите на планината е съвсем друго. Там има часовоу само нощем – през деня е безмислено, тъй като тогава изходът на прохода се вижда отгоре и всеки, който се приближава, веднага ще е забелязан. Човекът бди старателно, защото знае, че ако го намерят заспал, ще бъде осъден на смърт. Ще го намерите скрит при брега на урвата. Не ще можете да минете, без той да ви забележи и ще бъдете принуден да си служите с ножа. Направете нещо по-добро. Скрийте се в урвата и останете там до сутринта. Още при изгрев слънце часовоят ще бъде снет от пост и ще се прибере в лагера. Изчакайте да отmine и да излезе от прохода и тогава бягайте колкото можете по-бързо, защото сигурно ще бъдете преследван. Отправете се към къщата, където спряхте на идване. Спасете главата си! Спасете Лучета Торeани.“

Изумлението от това писмо попречи на младежа отначало да забележи послеписа със следното съдържание:

„Ако искате да спасите и човека, написал това писмо, гълтете го веднага след прочитането.“

След като прочете още веднъж писмото, за да запомни по-добре напътствията в него. Хенри изпълни дословно послеписа. Когато пазачът му донесе обичайната закуска от варени макарони, той не забеляза никаква следа от хартия, която би могла да възбуди съмненията му.

Глава XLIII БЯГСТВОТО

Щом остана сам, затворникът почна да обмисля плана за бягство, който така неочаквано му бе предложен.

Отначало той се помъчи да отгатне кой би могъл да бъде неговият анонимен кореспондент. Явно че бе умен човек – почеркът му го доказваше, а също и изложението. Дадените напътствия бяха така ясно изложени, че трябваше да бъдат отлично разбрани от получателя.

Мина му през ум, че това би могло да е заговор на Корвино, някоя хитрост, която да даде възможност на главатаря да плени отново своя затворник или да го хване при опит за бягство. Но за какво можеше да му послужи той? Беше ли необходимо извинението на капитана, за да го убие? Напротив, нямаше ли основателни причини да запази живота му, поне докато получи окончателен отговор за откупа? Един втори отказ би означавал осъждане на смърт. Пленникът го знаеше. Освен това нещастната Попета го бе уверила, че заплахата на мъжа ѝ ще бъде несъмнено изпълнена.

Значи не Корвино му даваше възможност да избяга. Кой тогава? Неговият сънародник? Естествено не. Изменникът, който най-ревностно го хулеше и преследваше, се беше показал негов най-жесток неприятел. От всички разбойници в шайката мисълта на Хенри можеше да се спре само на Томазо, единственият, който бе проявил известна симпатия към него. Но през двата дни, когато го обслужваше, той бе изпълнявал само заповедите или молбите на синьората.

Но Попета беше мъртва, а какъв личен интерес можеше да има Томазо към затворника?

Вярно е, че той се различаваше от другарите си. Не така груб, той изглежда бе видял и по-хубави дни и не беше изгубил цялата си човештина. Хенри можеше да съди за това по начина, по който се бе държал с него и по разговора, който беше чул под прозореца си по адрес на Лучета Торезани. Но защо именно Томазо ще му се притичва на помощ с риск за живота си? Всеки разбойник, който би помогнал на неговото бягство, можеше да е сигурен, че ще бъде убит и то по най-жесток начин. Какъв интерес можеше да има Томазо, та да се излага на такъв риск? Как той, Хенри Хардинг, беше успял да спечели симпатията на този разбойник?

Той си спомни последните думи на писмото: „Спасете Лучета

Тореани!“

Трябваше ли да търси в тях обяснение за поведението на Томазо и за писмото, което бе получил? Във всеки случай намекът очевидно имаше за цел да насърчи затворника. Мисълта за опасността, заплашваща Лучета, никога не бе преставала да го занимава и щом си спомни за нея, Хенри остави предположенията, за да обмисли начина, по който би могъл да изпълни така тайнствено съобщения му план.

Той не можеше да действа преди да настъпи нощта, защото рискуваше бягството му да бъде разкрито веднага щом последният пазач донесеше вечерята. Той използва деня, за да разгледа килията си, особено тавана, дъските на който му се видяха достатъчно изгнили, за да бъдат прерязани с нож. Хенри протегна ръката си колкото можеше нагоре. Оставаше му още една стъпка разстояние!...

Той огледа килията си с отчаян поглед... Нищо, на което би могъл да се качи... нито стол, нито камък!...

Значи дадените му напътствия бяха безполезни!... Авторът на писмото не бе помислил за най-важното!... Изпълнението на плана ставаше невъзможно и за миг пленникът бе готов да го изостави.

Нуждата е майка на откритията. За затворника беше настъпил решителният момент да приложи в действие този афоризъм. Очите му се спряха на постелката от папратови листа. Ако ги събере накуп, би могъл да получи опорната точка, която му липсваше. Пресметна количеството на листата и възможната височина от натрупването им. Не опита веднага от страх да не привлече вниманието на пазачите си. Тази работа беше най-лесната и можеше да бъде оставена за последния момент. И така, той зачака.

Веднага щом мрачният пазач го напусна, без дори да му каже „лека нощ“, Хенри събра папратовите листа, като ги трупаше колкото може по-плътнo, за да се получи една здрава купчина с известна височина. Бе взел мерки да ги сложи вместо столче под онази част на тавана, която му изглеждаше най-уязвима.

После се качи върху него с нож в ръка. Едва достигаше тавана, но това му се видя достатъчно и той започна.

Както и очакваше, полуизгнилото от влагата дърво поддаде много лесно на острието, за щастие отлично наточено.

Но скоро почувства, че листата под него постепенно се слягат, и преди да е свършил и една десета от работата, той вече не стигаше тавана.

Хенри слезе, стегна купчината и почна отново да реже, като се

стараеше да вдига по-малко шум – знаеше, че в преддверието пази часовой с остър слух, а друг стоеше близко да прозореца на килията му.

Купчината листа се слегна пак. Тогава затворникът се сети да я завърже с дрехата си, за да я направи по-устойчива. Така той получи здрава опора, която му позволи да привърши изрязването на една дупка, достатъчно широка, за да се промуши през нея.

Досега шумът на разбойниците, които гуляеха навън, беше улеснявал неговата работа и отвличаше вниманието на постовете.

Но към полунощ всякакъв шум престана. Беше време да се продължи така щастливо започналият опит. Като облече дрехата си, той се хвана за една греда, вдигна се с помощта на китките си и не без мъка сполучи да се провре през направения отвор.

Както предполагаше, намери се в някакво таванско помещение и почна веднага да търси изход. Отначало не можа да го намери. Главата му случайно се опря до покрива и той разбра, че е направен от слама или тръстика. Готвеше се да намери начин да излезе през него, когато забеляза на пода един слаб лъч от светлина.

Тя идваше от някакво таванско прозорче без стъкло. Хенри провря внимателно глава и разбра, че прозорчето гледаше към задната част на къщата. Отсреща беше пусто. Никакъв прозорец не свидетелстваше за съществуването на някакво жилище – с една дума нищо, което да издава присъствието на човешки същества.

Нощта беше мрачна, макар небето да бе обсипано със звезди. Дълбока тъмнина изпълваше загасналия кратер. Хенри не виждаше земята, но ако съдеше по височината на килията, не се намираше много високо, освен ако къщата не беше построена на стръмнина. При тази мисъл той се поколеба и подаде глава през прозорчето. Земята не се виждаше. Едно по-дълго забавяне щеше само да осуети бягството му. Той провря главата си, плъзна се заднешком през малкото прозорче и остави краката си да висят надолу покрай стената. Една дървена летва преграждаше напярко прозорчето. Хвана се за нея и увисна. Но предателската летва се счупи под тежестта на тялото му и той падна.

Зашеметен от падането, Хенри остана легнал на дъното на нещо, като яма или окоп. Това го спаси. Шумът от счупването на летвата бе стигнал до ушите на постовете, които бързо обиколиха къщата, за да узнаят причината за това изпращяване.

– Сигурен съм, че чух нещо – рече единият от разбойниците.

– Ами! – излъгал си се – отговори другият.

– Дори бих се закълел в това... шум, като че ли от удар на тояга или

от падане на сноп дърва.

– О, това ли е?... Ето причината – капакът, който вятърът клати и удря в стената.

– Ах! Наистина!... По дяволите тази изгнила дъска! За какво ли служи?

И успокоеният разбойник се върна на поста си пред килията, следван от своя по-малко подозрителен другар.

Преди разбойниците да се заемат отново със задълженията си, затворникът беше излязъл от ямата.

Глава XLIV ЕДИН ГРАФ В ГАРНИЗОНА

Бяха изминали петнадесет дни, откакто папската гвардия се бе установила на лагер в село Вал д'Орно.

Слънцето току-що се бе потопило величествено във водите на Тиренско море и повечето от жителите се бяха затворили в къщите си. Страхуваха се да срещат нощем по улиците войниците, да не би последните да ги сметнат за свои неприятели и да изпразнят ловко джобовете им от малкото пари, които бяха припечелили през деня.

По същото време комендантът на военната част седеше в салона на кмета заедно с бащата и дъщерята и разкриваше в чест на последната цялата прелест на своята особа и най-изтънчения си надут стил.

След като бяха засегнати бегло различни въпроси, дойде ред и на разбойниците – най-злободневната тема, както би могло да се предположи, за жителите на Вал-д'Орно.

Разговорът се въртеше около пленника-англичанин, за когото естествено капитанът бе слушал да се говори, защото бе официално осветен за всички подробности, отнасящи се до престоя му в селото.

– Бедният! – каза полугласно Лучета, – много бих искала да зная, какво е станало с него. – Мислиш ли, че са го освободили, татко?

– Много се съмнявам, мое дете. Ще го освободят само когато получат откупа му.

– А колко мислиш, че искат?

– Карате ме да мисля, синьорина, че възнамерявате да го платите вие – констатира капитанът-граф.

– О! С най-голямо удоволствие, ако имах възможност.

– Изглежда се отнасяте с много голям интерес към този англичанин. Някакъв окаян художник! – Последните думи бяха произнесени с презрителен тон.

– Някакъв беден художник! – извика младото момиче с възмущение. – Знайте, граф Гвардиоли, че моят брат също е беден художник и е толкова горд, колкото съм и аз – неговата сестра!

– Хиляди извинения, синьорина, не знаех това. Говорех само за нещастния англичанин, който все пак може да не е художник, а шпионин на това чудовище Мацини. Според последните сведения, този отвратителен самохвалко е пристигнал в Генуа, а тъй като иде направо от

Англия, художникът вероятно е като някоя риба-пилот, осветяваща пътя на акулата. За него може би е много по-голямо щастие, че е хванат от разбойниците. Ако попаднеше в моите ръце и ако откриех, че е шпионин, нямаше да чакам откупа, за да нахлузя на врата му едно хубаво конопено въже.

Възмущението, изпълнило сърцето на Лучета, пролича по бледността на лицето ѝ и по двойно по-силния блясък на очите ѝ. Но преди още да има време да отговори, някой боязливо почука на вратата на салона.

– Влез! – извика капитанът, който беше започнал да смята жилището на хазаина си за свое собствено.

Вратата се отвори и подофицерът за свързка се появи на прага, като изкозирува.

– Какво има? – попита офицерът.

– Един пленник – отговори подофицерът, като изкозирува отново.

– Някой от разбойниците?

– Не, господин капитан, този човек претендира, че е бил техен пленник и че се е изплъзнал от ръцете им.

– Как изглежда той?

– Млад човек, облечен по градски. Мисля, че е англичанин, макар да говори италиански така добре, както и аз.

Кметът стана от стола си. Лучета вече беше скочила с радостно възклицание, като чу думата „англичанин“.

Избягалият пленник не можеше да бъде друг, освен този, за когото току-що бяха говорили и за когото тя мислеше от доста време.

– Синьор Тореани – обърна се капитанът към своя хазаин с тон, в който личеше, че също е очарован от новината, – би било злоупотреба с вашето гостоприемство да ви правя свидетел на моите служебни задължения. Позволете да ви напусна, за да разследвам случая с ареста току що извършен от моите хора.

– Не се безпокойте, господин капитан – каза кметът. – Вие сте свободен да заповяdate да доведат затворника тук.

– О, да – прибави Лучета, – нека заповяда! Аз ще се оттегля, ако присъствието ми ви смущава.

– Съвсем не, синьорина, стига само вие самата да не пожелаете това. Ако не се лъжа, този младеж е бедният художник, от когото вие толкова много се интересувате. Да заповядам ли да го доведат?

Очевидно Гвардиоли желаше това. Лучета също, но с други намерения. Капитанът искаше да покаже безграничната си власт пред

нешастния, унизен от двойното пленничество младеж. Младото момиче се подчиняваше едновременно на присъщия за жените инстинкт за покровителство и на симпатията, която трудно би могла да си обясни и самата тя.

Резултатът от тези две гледни точки бе, че скоро подофицерът се появи, водейки затворника.

Беше Хенри Хардинг.

Младият англичанин изглеждаше по-малко изненадан от хората, пред които се явяваше, отколкото от начина, по който беше въведен. Едва изплъзнал се от ръцете на разбойниците, Хенри не разбираше, че още е затворник. Все пак той не можеше да се съмнява, че е такъв – войниците, глухи към неговите протести, се бяха постарали да го убедят в това с грубите си обноски. Той разбра, че сега се намира пред техния командант. От тази среща може би зависеше освобождаването му от затвора.

Един поглед само му бе достатъчен, за да познае, с изключение на капитана, хората, пред които бе застанал. Кмета той бе забелязал при преминаването си с разбойниците през селото. Но още по-силно бе останало запечатано в паметта му лицето на неговата дъщеря.

Лучета също добре помнеше пленника. Жалкото състояние на дрехите му не можеше да скрие буйната кестенява коса (Хенри беше без шапка), красивите черти и мъжественото телосложение, направили й такава впечатление още когато го видя за първи път. В дрипите си Хенри изглеждаше по-горд от всякога и възбуденото му от благородно възмущение лице му даваше вид на млад лъв, разгневен от новите препятствия, които трябва да преодолява. Той не беше вързан, но не беше и свободен – в този именно момент той би желал да се покаже пред своите приятели с цялата си вродена независимост.

Знаеше, че човекът, облечен в цивилни дрехи, е бащата на неговия приятел Луиджи, а младото момиче – сестра му... тази „малка Лучета“ бе станала вече жена в пълния смисъл на думата.

Естествено те го познаваха само защото го бяха видели да минава под охраната на разбойниците. Той чувстваше, че още не е време да се открие. Но погледът на Лучета при влизането му в салона показваше ясно, че мълчаливата симпатия, проявена към пленника на Корвино, беше още все така силна.

Глава XLV РАЗПИТЪТ

Колкото бързи и скрити да бяха погледите, които Хенри и дъщерята на кмета си размениха, капитан Гвардиоли ги забеляза.

Нащрек, след току-що прекъснатия разговор той ги дебнеше. Доказателството за споразумение между двамата млади хора раздражни самолюбието, което беше в основата на характера му и което временният му авторитет позволяваше да прояви.

– Къде намерихте този дрипльо? – попита той подофицера, като посочи с презрителен поглед пленника.

– Открехме го, когато се приближаваше крадешком към селото.

– Крадешком! – извика младият англичанин, като изгледа така подофицера, че той сведе очи... – А моите дрипи – продължи той, като се обърна към офицера, – не ви правят чест. Вие трябва поне да имате скромността да не ме укорявате за тях. Ако вие и вашата славна дружина по-добре бяхте изпълнявали задълженията си, дрехите ми едва ли щяха да бъдат в такова състояние.

– Пет! Пет! – изсъска офицерът. – Позволявате си твърде остър тон, синьор. Задоволявайте се да отговаряте само когато ви питам.

– Имам право да говоря пръв... Защо съм пленник тук?

– Това именно трябва да установим. Имате ли паспорт?

– Странен въпрос, отправен към един човек, който току що се е откубнал от лапите на разбойниците!

– Как можем да знаем това?

– Сегашното ми положение – каза младежът, – и моят външен вид – прибави той, като хвърли поглед към облеклото си, – са, струва ми се, неоспорими доказателства за истинността на показанията ми. Не ви ли е достатъчно това?... Тогава ще се обърна към госпожицата, която, ако не се лъжа, имах честта да видя вече. Тя сигурно ще си спомни за затворника, който имаше нещастieto да ѝ предложи в продължение на няколко часа тъжната гледка, която можа да види от своя балкон.

– Разбира се! Разбира се!... Да, татко, това е той.

– Аз също го потвърждавам, капитан Гвардиоли. Той беше докаран и отведен оттук от Корвино. Това е художникът-англичанин, за когото преди малко говорехме.

– Възможно е – отвърна Гвардиоли, като се усмихна недоверчиво. –

Англичанин, художник и пленник на разбойници, това е все едно. Но господинът може да играе и друга роля, която той не възнамерява да съобщи.

– Каква друга роля? – попита Хенри.

– Шпионска.

– Шпионска? – повтори пленникът. – За кого... и защо?

– Ех! Това именно трябва да се разбере – подхвана иронично Гвардиоли, – и аз се нагърбвам с тази работа. Хайде! Признайте истината! Вашата откровеност ще смекчи положението ви, извън това, че може да съкрати пленничеството ви.

– Пленничеството ми!... С какво право ми говорите за пленничество, господине? Аз съм английски поданик – вие, доколкото предполагам, сте офицер от папската гвардия, а не разбойнически капитан... Пазете се! Рискувате много, като се отнасяте зле с мен!

– Каквото и да ми струва това, господине, вие сте мой пленник и ще останете такъв, докато узная причината, която ви е довела по тези места. Вашият разказ е съмнителен. Вие сте се представял като художник?

– И наистина съм такъв – в най-скромния смисъл на думата... Но какво значение има това?

– Има голямо значение. Защо вие, бедният художник, скитате по тези планини? Ако сте английски художник, както казвате, вие сте дошъл в Рим, за да рисувате развалини и скулптури, а не дървета и скали! С каква цел сте тук? Отговорете, синьор!

Младият човек се колебаеше. Трябва ли да каже цялата истина? Дали сега беше моментът!

А защо не? Намираше се отново в задънена улица.

Кой го принуждаваше да продължава доброволно второто си пленничество, след като капитанът изглеждаше твърдо решен да не го освобождава? Една дума би била достатъчна, за да му върне свободата, поне така мислеше той. Защо да не каже тази дума?

– Синьор капитане – каза той, – ако трябва да изпълните вашия дълг, имате на всяка цена нужда да знаете защо съм тук. Аз ще ви осведомя. Може би моят отговор ще изненада малко синьор Франческо Торреани, а също и дъщеря му Лучета.

– Как, синьор инглезе! – провикнаха се едновременно кметът и неговата дъщеря. – Вие знаете нашите имена!

– Да.

– А кой ви ги е казал? – попита бащата.

– Вашият син, синьор Торени.

– Моят син? Той е в Лондон.

– Именно в този град чух за първи път да се произнасят имената на Франческо Торени и на дъщеря му Лучета.

– Значи вие познавате Луиджи?

– Толкова добре, колкото може да го познава един човек, който в течение на една година е живял всеки ден с него... който е делил с него стаята му и ателието му... който...

– Е спасил кесията му... а вероятно и живота му – прекъсна го кметът, като се отправи към художника и му протегна ръка. – Ако не се лъжа, вие сте младият джентълмен, който го изтръгнал от ръцете на крадците... на убийците... Значи вие сте младежът, за когото Луиджи ни е говорил толкова често в писмата си, нали синьоре?

– О, да! – извика Лучета, като се приближи и разгледа чужденеца с още по-голям интерес. – Уверена съм, че е истина, татко. Вие така приличате на описанието, което Луиджи ни е дал за вас!

– Благодаря ви, синьорина! – отговори с усмивка младият художник. Смя да вярвам, че ще пожелаете да изключите от приликата... облеклото. Колкото до моята самоличност, синьор Торени, бих могъл да я установя по-добре, ако моят любезен приятел Корвино, недоволен, че ми е отнел малкото пари, които притежавах, не ми беше взел и препоръчителното писмо от вашия син. Разчитах да ви го предам лично. Обстоятелствата, които са ви известни ми попречиха.

– Но защо не казахте кой сте, когато минахте оттук?

– Тогава не знаех кой сте вие... Не знаех дори името на селото, където ме бяха отвели разбойниците и не можех да отгатна, че неговият кмет е бащата на Луиджи Торени, нито, че младото момиче на балкона е сестрата на скъпия ми приятел.

При тези думи, произнесени със завладяващ глас, страните на Лучета се покриха с руменина, вероятно поради спомена за сцената, наблюдавана от балкона.

– Колко жалко! – каза кметът, – че не узнах това в самото начало. Бих направил постъпки, за да издействам вашето освобождаване.

– Хиляди благодарности, синьор Торени! Но това би ви струвало скъпо... около тридесет хиляди песети.

– Тридесет хиляди песети! – провикнаха се присъстващите в един глас.

– Вие се оценявате много скъпо, господин художнико! – каза подигравателно офицерът.

– Това е точната цифра на исканата от Корвино сума.

– Предполагам, че сигурно ви е взел за някой лорд и ви е освободил, след като е осъзнал грешката си.

– Да, и след като ми е отрязал единия пръст... като единствен откуп, без съмнение – пошегува се с горчивина беглецът, като показва ръката си на своите събеседници.

Лучета извика ужасена, докато баща ѝ разглеждаше със съчувствие ранената ръка.

– Да – въздъхна кметът, – ето наистина едно неоспоримо доказателство... Не бих могъл да ви помогна... Но, кажете ни, синьор, как успяхте да избягате?

– За това ще имате време утре – прекъсна го Гвардиоли, отегчен от проявената към чужденеца симпатия. – Подофицер – обърна се той към своя подчинен, – този разговор продължи доста дълго и без никакъв резултат. Отведете пленника и го затворете в караулното помещение, ще го разпитам подробно утре сутринта.

– Пак пленник! – помислиха си кметът и дъщеря му.

– Позволете ми – каза англичанинът, като се обърна към офицера – да ви напомня, че поемате върху себе си голяма отговорност. Дори вашият господар, папата няма да е в състояние да ви избави от наказанието, което без съмнение ще последва след такава обида, нанесена на английски поданик.

– И вашият господар Джузепе Мацини няма да ви избави от наказанието, определено за републиканските шпиони, синьор инглезе.

– Мацини!... Републикански шпионин!... Но вие блънвате, господине!

– Хайде, екселенц – намеси се кметът с примирителен тон. – Вие се лъжете по отношение на този младеж. Той и шпионин!... Това е един честен английски благородник... приятел на сина ми Луиджи. Аз гарантирам за него.

– Невъзможно, господин кмете! Аз трябва да изпълня дълга си... Подофицер, изпълнете вашия! Заведете пленника в караулното помещение и ми го доведете утре сутринта.

Хенри трябваше да се подчини. Зад вратата се намираха и други войници и всяко упорство би било безполезно. Хенри не оказа никаква съпротива – той се подчини, като не пропусна да размени с Лучета един утешителен поглед за това ново унижение, както и да стрелне с очи Гвардиоли нещо, което развали за цялата останала вечер настроението на благородния граф.

Глава XLVI ОБЯСНЕНИЕТО

На другата сутрин капитан Гвардиоли се видя принуден да смени тона и да сложи край на своята надменност. След дълъг разпит той трябваше не само да се откаже от надеждата да открие в лицето на своя пленник шпионин, но и да признае истинността на твърденията му.

Местните жители можеха да свидетелстват, че са го видели в ръцете на разбойниците. Никой не се съмняваше в това, а и неговата народност бе също доказателство в негова полза.

Какъв интерес можеше да има един англичанин да се меси в политическите работи на страната?

Комендантът разбра, че да задържи художника, би означавало да се изложи. Самият той беше твърде умен, за да не прецени могъществото на английското правителство дори по отношение на Италия. Ето защо счете за благоразумно да му върне свободата, като представи егоистичните си намерения под формата на почтително снизхождение пред молбите и желанията на кмета.

Хенри беше отново на свобода.

За голямо свое съжаление Гвардиоли го видя да се настанява у кмета. Той не би могъл да се противопостави на това, освен ако си послужеше със своеволие, за което сигурно биха му потърсили сметка и трябваше да преглътне досадата си с цялата философия, която можеше да призове на помощ.

По една случайност у кмета се намираще костюм, оставен от Луиджи преди заминаването му за Англия. Той имаше твърде оригинална кройка, за да подхожда на лондонските улици. Но за планините на Романя костюмът беше съвсем подходящ. Впрочем той прилягаше отлично на ръста на младия англичанин.

Синьор Торезани настоя той да го приеме. Хенри не можеше да откаже с достойнство поради окаяното си облекло и почитта, която дължеше на гостоприемния хазаин.

Един час след освобождаването си той се появи, облечен в кадифено сако, къси панталони с копчета и класически гамаша, с гордо накривена калабрийска шапка с перо... с една дума, истински разбойник, като се изключи лицето му.

Лучета се усмихна, като го видя в това ново облекло, което отлично

подчертаваше красивото му лице и й напомняше за Луиджи.

Тогава Хенри беше принуден да разкаже своята одисея от пленяването си до връщането във Вал д'Орно. Естествено в този разказ той съкрати подробностите, които биха прозвучали зле в ушите на целомъдреното младо момиче.

Трябваше да наблегне особено върху начина, по който беше осъществил бягството си.

Хенри премълча някои неща, споменати в писмото, което беше погълнал, като мислеше да ги съобщи по-късно на кмета заедно с главната причина, вдъхнала му този толкова силен стремеж към свобода.

Слушателите му (и кметът присъстваше на този разговор) удвоиха вниманието си, когато той заговори за тайнствената помощ, която бе получил. Кой бе дал ножа? Кой можеше да е писал писмото? Засега той не улесни с нищо предположенията им и не произнесе името на Томазо – той пазеше тези обяснения за Тореани.

Хенри се задоволи да разкаже за пробиването на тавана, за скока си от покрива и за тревогата на постовеите. Разказа как е успял да се измъкне с пълзене от първия часовой, на върха на прохода. Когато доближил втория пост разбрал, че не би могъл да постъпи по същия начин. С нож в ръка Хенри се подвоумил за миг дали да рискува живота си, като нападне разбойника. Но тъй като се отвращавал от проливането на кръв, той се скрил в храстите и дочакал деня. Тръгнал отново, когато призори вторият часовой изкачил обратно прохода. За щастие в този ранен час долината била потънала в гъста мъгла, която го скривала от всички погледи. Не знаел дали е преследван... сигурно е бил, но не веднага. Отсъствието му трябва да е било забелязано доста късно, когато е бил вече далече. За щастие пътят към убежището на разбойниците останал запечатан в паметта му. Ето защо могъл да го премине бързо, преследван от мисълта за опасността, надвиснала над съдбата му и заплашваща тези, които слушаха разказа за неговата епопея. Привечер стигнал до селото, за да бъде пленен отново.

Хенри спря тук, като внимаваше да не прибави, че се чувства обвързан с още по-здрави вериги, макар че те бяха по-поносими.

После разговорът премина върху Луиджи... и от този момент той се превърна в диалог между двама души, тъй като кметът бе излязъл по работа в селото.

Излишно е да се казва, че Лучета обожаваше Луиджи, нейния единствен брат.

Добре ли се чувстваше? Харесваше ли му Англия? Имаше ли успех

като художник?

Тези и още много въпроси от същото естество валяха един след друг. Хенри отговаряше също така живо. После трябваше да разкаже подробно случката, станала причина за връзката между двамата младежи и да даде подробности за общия им живот. Лучета разпита какво мисли Луиджи за белите и руси англичанки, толкова различни от чернооките италиански момичета. Между другото, тя намекна за една млада римлянка, роднина на семейство Тореани, на която Луиджи трябвало да остане верен и се осведоми дали Хенри, който бе казал, че е протестант, смята за грях брака между хора от неговата религия и изповядващи католицизма.

Тези и много други, може би по-малко интересни теми, бяха засегнати в разговора между двамата. Младото момиче разпитваше и отговаряше с невинност, която очароваше събеседника ѝ.

Хенри се чувстваше толкова добре под гостоприемния покрив на кмета, че на другия ден след пристигането си вече можеше да мисли за графството Бъкингам и Бел Менъринг без особено съжаление. Оттук до забравата имаше само една стъпка.

Същия ден вечерта младият англичанин довери на кмета неща, предназначени само за него. Отначало той му разказа за намеренията на Корвино спрямо Лучета и по какъв начин ги бе узнал. После му говори за писмото, което бе писал до Луиджи, за да ускори връщането му в Италия.

Тореани не скри скръбта, която му причиняваше първата част на това съобщение, но не се показва много учуден.

Както знаем, той вече беше предупреден по друг път. Но отправеното към сина му писмо при толкова критични обстоятелства, го изпълни с изненада и признателност и той не можа да се въздържа да не прегърне младия англичанин и да го притисне до сърцето си.

Този разговор изясняваше по всяка вероятност един въпрос, който Хенри смяташе досега за много неясен.

Той непрекъснато си блъскаше главата, за да узнае кой можеше да бъде неговият тайнствен покровител.

При споменаването на името Томазо, кметът трепна, като че ли нещо в ума му се проясни. Когато Хенри му го описа по външност, той вече не се съмняваше. Томазо беше някога управител на имението на Тореани и след като бе служил в папската войска, бе тръгнал по лош път. Хвърлен в затвора, той бе избягал оттам и беше потърсил подслон в планината при разбойниците. Живият спомен за няколкото услуги,

направени му от кмета, го беше подтикнал към тази постъпка. В това предположение не липсваше известна логика – то задоволи едновременно и Хенри, и гостоприемния му домакин.

Кметът, отлично осведомен за опасността, заплашваща дъщеря му, осъзна необходимостта да вземе мерки за отстраняването ѝ.

Той вече бе решил да напусне Вал д'Орно и да вземе покъщнината със себе си. Същия ден дори той беше сключил сделка за продажбата на имененията си и бе свободен да търси ново местожителство.

Във всеки случай това не беше належащо. Папските войски щяха да останат още известно време във Вал д'Орно. Така че кметът можеше да дочака връщането на сина си, който щеше да пристигне след един или два дни, ако се предположи, че пощата не е имала закъснение.

Новината за предстоящото връщане на брат ѝ учуди много Лучета. Откъде баща ѝ знаеше това. Никакво писмо не беше пристигало от Лондон, нито пък съобщение от Рим. Поради твърде основателни причини тази тайна не беше разкрита на младото момиче, което не настоя да получи разяснение.

Защо Лучета се показваше толкова безразлична? Дали брат ѝ вече не ѝ беше толкова мил? Не, разбира се. Дали, въпреки самата нея, чувствата ѝ не претърпяваха някаква бавна, но трайна промяна? Може би.

Някога тя разговаряше много често със себе си, но в края на краищата монолозите уморяват. Сега тя вече не беше сама. Часовете минаваха бързо. Лучета можеше да говори за своя брат с най-добрия му приятел.

И разговорите – винаги върху една и съща тема – не свършваха. Беше ли се променил Луиджи? Как живееше той? Дали славата му растеше? Имаше ли особено влечение към младите момичета на Албион? Има ли нещо лошо в това един католик да се ожени за протестантка и обратно?

За двамата млади тези разговори бяха пълни с очарование, което се изпаряваше, щом се намесеше верният на своя неизменен навик Гвардиоли. Защо капитанът им натрапваше неприятното си присъствие? Нямаше ли да е по-добре, ако начело на своя отряд започнеше да преследва разбойниците? Беше много лесно да ги срещне.

Още под впечатление на недостойното си посрещане, а и защото почти обезумяваше от ярост колчем спреше поглед на ранената си ръка, Хенри с удоволствие би станал водач на папските войски. Той предложи услугите си на капитана, който отхвърли предложението му по начин и с тон, който само увеличи ненавистта между младия англичанин и

италианския благородник... От този момент те не размениха повече нито дума, дори в присъствието на Лучета.

Един ден двамата придружаваха девойката на разходка из планината, която се възвишаваше непосредствено до селото. Под върха ѝ имаше пещера, обитавана някога от отшелник. По внушение на баща си Лучета бе предложила на младия англичанин да посетят живописното място, прочуто из цялата страна.

Поканата не се отнасяше до втория гост на кмета, но капитан Гвардиоли се бе самопоканил под предлог, че охранява синьорината.

Въпреки че не беше желано, това покровителство не можеше да бъде учтиво отказано и тримата предприеха изкачване на планината.

Побеснял от ревност, Гвардиоли вървеше малко по-назад. В душата си той проклинаше младия англичанин и ако можеше да намери извинение, за да го тласне в пропастта или да пониже тялото му със сабята, която висеше на бедрото му, не би се поколебал нито за миг да го стори.

Глава XLVII

ВЪЛЦИ В АГНЕШКИ КОЖИ

Екскурзиантите бяха стигнали върха на планината и бяха влезли в пещерата. Със своя звучен глас Лучета им бе разказала легендата за нея.

Отшелникът живял дълги години в тази пустош, без да слиза в селото. За своята скромна храна се обръщал към овчарите и към вярващите души. Един ден той изчезнал, без някой да узнае какво е станало с него. Казват, че бил отвлечен от разбойниците; но упорити хора твърдят, че бил от шайката им и навлякъл монашеската дреха само за да шпионира в тяхна полза.

– Какво разправят овчарите? – попита капитанът-граф, за да даде доказателство за по-голяма интелигентност. – Те сигурно знаят нещо за живота на отшелника, щом, както казвате, са го снабдявали с храна. Но може би, като много други, той е имал дарбата отлично да се преструва.

– Можете да разпитате самите тях, синьор капитан – отговори Лучета на този неясен намек – ето, че те идват.

Младото момиче посочи стръмната урва, която се връзваше в планината от противоположната страна на селото, по чийто склон се приближаваха пет-шест души със стадо овце пред себе си. В този момент те бяха само на сто метра от върха, където стояха Лучета и двамата ѝ кавалери.

Тези хора, наметнати с груби овчи кожи, стигащи чак до глезените им, бяха обути със сандали и носеха обичайните си сламени шапки. Имаха и дълги геги, с които подкарваха стадото. Въпреки нетърпимата горещина в този час един от тях беше нахлупил и качулка на главата си.

Офицерът обеща на младото момиче да отговори на нейното предизвикателство веднага щом овчарите дойдат на разстояние, откъдето могат да го чуят.

– Някои обичаи във вашата страна са наистина странни за мен – каза Хенри, като се обърна към сестрата на своя приятел. – Вашите сънародници не разбират от икономия в разпределението на труда. В Англия например един човек е достатъчен, за да пази стадо от петстотин овце. За тези овце тук сега са пет души и струва ми се, не ги карат с голяма сръчност.

– О! – живо отговори Лучета, засегната в националната си гордост – нашите овчари обикновено водят по-големи стада. Сигурно хората тук

са оставили част от овцете си отвъд хълма, защото от тази страна може би няма...

Обяснението беше прекъснато от приближаването на стадото и гласът на младото момиче се изгуби в оглушителното хлопане на звънциите.

Малко след като оставиха овцете си да си пасат по билото, овчарите се отправиха към екскурзиантите. Преди капитанът да отвори уста, един от тях неочаквано подхвана разговора.

– Добър ден, господа! Добър ден, хубава госпожице!

Тези думи можеха да се вземат за комплимент, но тонът, с който бяха произнесени, им придаваше съвсем друг смисъл – тембърът на гласа прозвуча неприятно в ушите на младия англичанин.

„Тези италиански овчари са доста нахални“, помисли си Хенри.

– Търсим една от нашите овце – продължи овчарят, – още не сме я намерили и мислим, че се е изгубила някъде насам. Да сте я виждали случайно?

– Не, приятели – отвърна капитанът с помирителен тон, и се усмихна любезно, защото начинът, по който се изразяваха новодошлите, не допускаше никакво съмнение за тяхната грубост.

– Сигурен ли сте в това, капитане?

– О, да! Вярвайте, че щяхме да бъдем много щастливи, ако бяхме видели животното и ако можехме да ви помогнем.

– Вашата овца не е тук – намеси се младият англичанин, неспособен повече да търпи обидния тон на овчаря. – Впрочем вие много добре виждате това. Защо настоявате?

– Лъжете! – извика овчарят с качулката, който досега беше мълчал. – Тя е тук. Беглецът, когото търсим, сте вие, синьор инглезе, ние дори ви намираме в чудесна компания. Да бъде благословена Светата Дева! Ще приберем в стадото си три овци, вместо една, в това число и една чудесна овца, специално пригодена за нашата планинска паша!

Още от първите думи на тези тирада Хенри Хардинг бе познал оня, който ги произнасяше. Дори само тембърът на гласа му би бил достатъчен, но свалената на раменете качулка вече беше открила и страшното лице на главатаря на шайката.

– Корвино! – извика несъзнателно бившият му пленник.

Едва беше изрекъл тези думи, когато бе хванат от двама преоблечени разбойници. Други двама се хвърлиха върху офицера, докато главатарят грабваше Лучета.

С един отчаян гласък Хенри се отскубна. За нещастие беше без оръжие и пестниците му, колкото и страшни да бяха, не можеха да

послужат за нищо срещу въоръжените с ножове противници.

Младото момиче се мъчеше с все сила да се отскубне от ръцете на главатаря, а виковете ѝ огласиха цялата долина.

Гвардиоли стоеше неподвижен и разтреперан в ръцете на разбойниците и дори не направи опит да извади сабята си.

Хенри държеше под око това парадно и неупотребявано досега оръжие. Като премина бързо между двамата разбойници, които го заплашваха, той се хвърли към Гвардиоли, извади сабята му от ножницата и с лъвски смело движение се обърна към нападателите си.

Страхливците се отдръпнаха, като извадиха пистолетите от поясите си и ги изпразниха напосоки.

Куршумите изсвириха над главата на младия англичанин, който се втурна към Корвино. С яростен вой разбойникът изпусна жертвата си и се приготви да посрещне удара. Той беше хвърлил наметалото си и държеше зареден револвер – и това усъвършенствано оръжие беше стигнало до ръцете на разбойниците.

За щастие той направи засечка. Преди да е дръпнал спусъка, сабята на Гвардиоли, въртяна от по-сръчни ръце, прониза ръката му и револверът падна на земята.

Хенри щеше да повтори и ударът сигурно щеше да тури край на юначните подвизи на Корвино, когато бе хванат отзад от осем силни ръце. Двата разбойници, които държаха Гвардиоли, бяха сметнали за необходимо да помогнат на другарите си, а капитанът-граф в този момент слизаше по склона на планината толкова бързо, колкото позволяваха разтрепераните му крака.

Сега младият англичанин трябваше да се бори сам срещу петима или по-скоро срещу четирима, защото щом главатарят видя, че съучастниците му се бият срещу един, той обви с ръце кръста на Лучета, повдигна я като перо и побягна към урвата.

Глава XLVIII

САМ СРЕЩУ ЧЕТИРИМА

Почти обезумелият от мъка Хенри би желал да се впусне веднага по петите на крадеца. Но разбойниците го обградиха и трябваше да помисли най-напред за себе си. Само благодарение на пъргавината, придобита от атлетическите игри в колежа Итън и Оксфорд, той успя да се противопостави на четиримата си нападатели.

За щастие pistolетите им не бяха заредени, а те не бяха револвери. Само главатарят им притежаваше подобно оръжие. Те имаха ками и ако не бяха толкова много Хенри би се справил бързо с тях. Разбойниците, също така пъргави, се изплъзнаха сръчно от ударите, които той нанасяше наляво и надясно.

Тази борба продължаваше вече пет минути – младежът се беше задъхал и чувстваше, че силите го напускат, когато погледът му се спря на пещерата на отшелника, до която го бяха отвели перипетиите на битката.

С последни сили той разкъса обръча на нападателите и със сабя в ръка застана пред входа на пещерата.

Като видяха благоприятната позиция, завзета от противника им, разбойниците едновременно нададоха вик на разочарование. Благодарение на дължината на острието си сега той можеше да се защитава срещу двадесетина ками.

Инстинктивно и четиримата прибраха ножовете си и почнаха да пълнят pistolетите си. Положението ставаше критично. Младият англичанин почувствува, че иде последният му час.

Четиримата разбойници стояха срещу него и пресичаха единствения му път за отстъпление.

Това бе дълъг проход, който водеше до входа на пещерата и през който той не можеше да мине, без да срещне четири ками, извадени от калъфите си. От друга страна, щом веднъж заредяха pistolетите си, съдбата му щеше да бъде решена, защото пещерата едва ли беше по-широка и дълбока от едно легло, а той бе заграден там като статуя в каменна ниша.

Хенри вече се смяташе за загубен. Но тъй като съвсем не искаше да служи за неподвижен прицел на разбойниците, вече се готвеше да се хвърли срещу тях и да им заплати за живота си най-високата цена,

искана от тях, когато отекнаха изстрели и по заобикалящите го скали почнаха да се сплескват куршуми.

При този неочакван залп четиримата уплашени разбойници обърнаха гръб и побегнаха с всички сили.

Младият англичанин вече нямаше защо да се бои от техните куршуми, но от тези на войниците, които сега забелязваше по склона на планината. Без да го е грижа за тях, той тръгна по следите на бегълците, запътили се към урвата. Доста надалеч той видя Корвино да се изкачва по срещуположната страна на планината, праметнал Лучета на лявата си ръка.

Младото момиче сякаш бе безжизнено. То не викаше, не правеше никакви усилия да се изтръгне от ръцете на главатаря и гънките на бялата ѝ рокля се влачеха по каменистата планинска пътека.

Войниците пристигнаха, начело с Гвардиоли. Те се спряха пред урвата, като зареждаха и изпразваха оръжията си, въпреки че побегналите разбойници бяха далеч от обсега на старите им карабини. Корвино и скъпоценният му товар вече не се виждаха. На свой ред другарите му изчезнаха зад скалите.

Все пак отрядът спокойно, без да се придвижва, продължаваше смешната си стрелба.

Изумен от този нов за него начин да се гонят разбойници, Хенри попита „пъргавите“ войници дали не смятат да преследват бандитите, за да изтръгнат плячката им.

Не получил отговор, той повтори въпроса си с по-остри думи, този път към Гвардиоли.

– Вие сте луд, синьор инглезе – отговори капитанът със спокойствие, дължащо се на неговата страхливост. – Аз не разбирам това, вашето е безумие. Като чужденец вие не можете да знаете как действат тези неаполитански разбойници. Всичко, което се случи сега, може да е хитрост, за да ни въвлекат в клопка. Може би в тази урва – той показа прохода, по който бяха избягали разбойниците – са се притаили двеста нехранимайковци, готови добре да ни наредят. Не съм толкова глупав да изложа хората си на неравна борба. Ще чакаме подкрепления.

В този момент пристигна кметът, твърде късно, за да види как дъщеря му изчезва в ръцете на Корвино зад билото на отсрещния хълм...

Той беше още по-нетърпелив да се продължи преследването и прибави своите настоявания към тези на младия англичанин.

Молби, укори, всичко беше напразно. Подлият служител на папата мислеше повече за собствената си безопасност, отколкото за младото

момиче, което някога бе обсипвал с уверения за обич и преданост.

Това малодушно поведение на капитана възмущаваше кмета; той изглеждаше глух към утешенията на приятелите му, придружили го в планината. Колкото до младия англичанин, докато се мъчеше да окуражи Тореани, той се обръщаше към присъстващите с думи, които звучаха странно в техните уши.

– Това село е гъсто населено – казваше им той, – няма ли в него достатъчно смели мъже, които да тръгнат след разбойниците и да изтръгнат от тях момичето на кмета?

Тези думи съвсем нови за хора, свикнали да се прекланят пред грубата сила, имаха въздействието на електрическа искра. На тях те отговори с многобройни възторжени викове, съзнавайки за първи път в живота си, че могат да се опълчат срещу разбойниците.

– Да се посъветваме с управниците! – провикнаха се те, – нека те говорят на селяните ни!

После всички слязоха в селото начело с кмета, като оставиха капитан Гвардиоли и войниците му да пазят стените и дърветата, където можеха да се крият неприятели... от които те се бояха, дори когато последните бягаха.

Глава XLIX ДА ЖИВЕЕ РЕПУБЛИКАТА

Когато влязоха в селото, кметът и неговите приятели присъстваха на странно зрелище.

Обезумяла тъпла бягаше по улиците, децата плачеха, мъжете и жените надаваха уплашени викове.

Подобен смут бе настъпил при първото съобщение за появата на разбойниците в планината, но когато войниците тръгнаха след тях, то беше изчезнало.

Какво събитие можеше да възбуди отново тъпата? Дали разбойниците бяха влезли в селото, дали го бяха завзели? Схватката в планината нямаше ли за цел само да отдалечи войниците?

Докато си задаваха куп подобни въпроси, новодошлите ускориха ход. Когато стигнаха площада, те забелязаха пред къщата на кмета събрана тъпла и друга една пред хана.

Това бяха хора в цивилно облекло – селяни, собственици, граждани, въоръжени с пушки, саби и пистолети, всички чужденци за Вал д'Орно. Те не бяха разбойници, въпреки че останалите в селото войници бяха задържани като техни пленници.

Какви бяха тези хора? Кметът и неговите приятели разбраха това, чак когато наближиха площада и чуа многократно повтаряните възгласи: „Да живее Републиката!“, „Долу тираните!“, „Долу папата!“.

Тези викове и трицветното знаме, което се вееше на една върлина, доказваха достатъчно красноречиво, че Вал д'Орно беше окупиран от републиканците.

В този момент Рим имаше същата съдба. Папата беше побегнал и триумвиратът Мацини, Сафо и Армели управляваше Вечния град.

Една нова изненада очакваше кмета. Докато се отправяше с бързи крачки към дома си, той забеляза сина си Луиджи в тъпата, която задръстваше входа, сред скандиращите: „Свобода! Свобода!“

След като прегърна сърдечно баща си, Луиджи забеляза мрачния израз на лицето му.

– Какво има, татко?... Казаха ни, че разбойниците са се появили в планината!... Къде е Лучета?

Една дълбока въздишка и ръка, насочена към планината... бяха отговорът на кмета.

– Велики Боже! – извика Луиджи. – Много късно!... Пристигнах много късно!... Говори, татко!... Къде е сестра ми?

– Бедната!... Моята бедна дъщеря!... Загубена е, Луиджи!... Отнесена е от разбойниците!... Корвино!...

– Приятели! – извика Луиджи, като се обърна към заобикалящите го, които присъстваха на тази сърцераздираща сцена. – Другари, би трябвало да кажа че, ако не живееш в чужбина, щях да се наредя под вашето славно знаме... Отсега нататък и завинаги аз съм с вас... Това е баща ми, Франческо Тореани, кметът на селото. Вие го чухте... дъщеря му... сестра ми... е била отвлечена от разбойниците... и то пред очите на стотина войници, изпратени тук, за да гарантират безопасността... Ето цялото покровителство, което можем да очакваме от славните защитници на вратата.

– Защитници на Дявола! – обади се някой.

– По-лоши от самите разбойници... – провикна се друг. – Мисля, че отдавна между тях съществува негласно споразумение за ненападение и защита. Ето защо тези нехранимайковци винаги се отърват.

– Вярно – каза трети глас. – Ние го знаем, разбойниците са платени от папата и от Негово Величество неаполитанския крал. Това е едно от мошеничествата на нашето тиранично управление.

– Тогава – запита художникът със светнали от надежда очи, – вие сте съгласни да ми помогнете да освободя сестра си?

– Да! да! – понесоха се виковете от всички страни.

– Можете да разчитате на нас, синьор Тореани – увери го човек с внушителна външност, вероятно водачът на републиканската дружина. – Разбойниците ще бъдат преследвани... Вашата сестра ще бъде освободена, ако имаме възможност да направим това... Но преди всичко трябва да се освободим от наемническите войски. Вижте ги, те слизат от планината... Другари, влезте в къщите!... Нека ги хванем с изненада!... Страмони, Джинглетта, Паоли, идете на долния край на улицата и стреляйте безмилостно по всеки, който се опита да побегне... след като сте го предупредили, разбира се!... Бързо, другари!

Чужденците веднага влязоха по къщите, като блъскаха пред себе си пленените войници. За миг площадът беше опразнен.

Няколко души застанаха пред изходите, за да прекъснат всякаква връзка между жителите и войниците, които се приближаваха, начело с капитана.

На жителите, пожелали да останат на улиците, им позволиха да сторят това, като ги предупредиха, че най-малкият опит за предателство

– с даване на някакъв знак или по друг начин – веднага ще бъде наказан със смърт. За повечето от селяните заплахата беше излишна – под управлението на кмет като Франческо Торесани във Вал д'Орно нямаше нито един човек, който да не е доволен от новия обрат на събитията. Те бяха поздравили като освободители дошлите от града хора и приветстваха установяването на Републиката.

Най-сетне Гвардиоли и дружината му пристигнаха. Войниците вървяха без ред. Самият капитан изглеждаше доста угрижен. Колкото и да бе избледняла любовта му пред лицето на опасността, все пак той изпитваше известно огорчение, след като беше видял да отнемат любимата му жена.

Гвардиоли мислеше и за своето поведение като войник и началник на отряд. Сега, когато всяка опасност беше преминала, той не можеше да не признае, че постъпката му не може да се окачестви като блестяща.

С наведено чело той се прибираше в главната си квартира. Не че се тревожеше много за мнението на жителите, особено сега, когато нея я нямаше в селото – бе проявил малодушие пред офицерите си, войниците си... Слухът можеше да стигне до римските салони, може би дори до Ватикана.

Капитанът, офицерите и войниците вървяха без строй по главната улица на селото, без да подозират приема, който ги очакваше.

Републиканският началник бе взел бързи мерки. Беше поставил част от хората си на позиция около площада. Зад прикритието на прозорците и вратите на къщите те можеха да стрелят отвсякъде и да контролират положението. Стъпил веднъж на площада, отрядът се намираше напълно под контрола на революционерите.

Мълчанието, което цареше в селото, не беше останало незабелязано от папските карабинери и те се учудваха, че другарите им не идват да ги посрещнат.

Разсъжденията им бяха внезапно прекъснати:

– Предайте се, капитане! Дайте сабята си на войниците на Републиката!

– Що за нахалство – провикна се Гвардиоли, като се обърна към странноприемницата, за да разбере откъде идеше заповедта. – Подофицер, намерете този човек, доведете го тук и му наложете двајсетина хубави удара с приклада на пушката!

– Ха! Ха! Ха! – Този смях, носещ се като ехо от четирите ъгъла на площада, беше последван от нова заповед.

Войниците се приготвиха при първия даден знак да посеят смърт

сред тези хора, които смятаха за обикновени граждани.

– Ние не сме жадни за вашата кръв – отвърна подигравателно непознатият, – освен ако ни заставите да я прием. Папски войници, вие сте обкръжени от привържениците на едно законно управление – Републиката. Вашият господар не е вече в Рим. Той избяга в Гаеце. Мацини е поел управлението на града и ние идем да го установим тук... Вие сте под наша власт!... Първият от вас, който открие огън, ще бъде отговорен за смъртта на всички свои другари... Ние няма да оставим жив нито един. Бъдете благоразумни! Предайте се доброволно!... Ако сложите оръжие, ние ще ви смятаме за военнопленници... Ако го употребите, ще се отнесем с вас както подобава – също както с наемни войски или разбойници.

Тези полуподигравателни, полузаплашителни думи хвърлиха Гвардиоли и неговите войници в неописуем ужас. Какво можеше да означава тази заповед, дадена толкова нахално и с такава увереност? Те стояха неподвижни и нерешителни.

– Другари! – разнесе се гласът. – Тези юнаци като че ли се двоумят!... Те се съмняват в истинността на моите думи!... За да ги убедим, покажете им карабините си. След като ги преброят, ще станат може би по-сговорчиви!

Едва бяха произнесени тези думи, когато се чу шум от тракане на пушки и капациите на прозорците рязко се разтвориха. Гвардиоли и изумените му войници видяха да се насочват към тях поне двеста карабини.

Не си дадоха труда да ги броят. Впрочем една четвърт от тях биха стигнали, за да ги вразумят.

Те разбраха, че са попаднали в клопка, че революцията е избухнала и, без да дочакат заповедта и разрешението на капитан Гвардиоли или на по-младшите офицери, хвърлиха оръжие, като заявиха че са готови да се предадат.

След десет минути, наредени под трицветното знаме, те вече викаха с все сила: „Да живее Републиката!“ – докато обезоръженият и разтревожен капитан-граф крачеше из стаята на странноприемницата, в която преди три дена бе задържал Хенри Хардинг като пленник на папските войски.

Днес самият той беше пленник на републиканските войници.

Глава L ОТВЛИЧАНЕТО

Корвино ту влачеше, ту носеше младото момиче, като се стремеше час по-скоро да премине планинските проходи. Смятайки, че е избегнал всякаква опасност от преследване, той се спря и зачака пристигането на другарите си.

Беше чул изстрелите и знаеше, че войниците са вдигнати по тревога, но не се боеше, че ще го настигнат. Като пресметна колко време би им било необходимо, за да изкачат планината, той се убеди, че преди да стигнат до върха, неговите хора щяха да заловят бившия пленник и да слязат в урвата.

Четирима срещу един!... Той бе забелязал подлото бягство на офицера. Нямахме никакво съмнение в успеха. И ако бе побързал, то бе само за да спечели преднина, защото знаеше, че в случай на преследване ще му бъде трудно със скъпоценния товар.

Като напускаше полесражението, той беше извикал: „Дръжте го!“ – и бе добавил да го хванат по възможност жив. Тази заповед бе попречила на разбойниците да си послужат още от самото начало с pistolетите. Наистина смъртта на англичанина би ги лишила от откупа, на който разчитаха.

След тази заповед, Корвино се бе спуснал в урвата с девойката на рамо. Тя не бе оказала никаква съпротива – загубила бе съзнание.

Като дойде на себе си, Лучета забеляза, че вече не е на хълма на отшелника. Намираще се в една дива местност, заобиколена с дървета и скали. Главатарят на разбойниците стоеше прав до нея. Никакъв вик не се изтръгна от устата ѝ, никаква мисъл за бягство не я споходи. Тя чувстваше, че е безвъзвратно във властта на разбойника.

Мислите ѝ бяха твърде объркани. Струваше ѝ се, че се е пробудила от ужасен сън. Тя помнеше пристигането на овчарите, вика: „Корвино!“ – изтръгнал се от устните на Хенри в момента, когато главатарят откри лицето си, борбата между младия англичанин и разбойниците, засечката на револвера на Корвино, яростните викове на мнимите овчари, блясъка на камите, бягството на Гвардиоли. Беше загубила съзнание в момента, когато Корвино я бе взел отново в ръцете си.

Когато отвори очи, Лучета видя кръв по дрехите на главатаря. Роклята ѝ беше изцапана. Тази кръв изглежда струеше от дясната му ръка.

Товага си спомни за сабята, така сръчно употребена от младия англичанин.

Какъв ли е бил резултатът от неравната борба? Дали чужденецът бе убит или пленен като нея? Тя беше чула дадената от Корвино заповед да бъде заловен жив. Лучета се надяваше, че са му се подчинили и изтръпваше при мисълта за неговата смърт.

Тази мисъл я накара да страда. Тя се огледа, но видя само главата-ря, зает с превързването на раната си. Той беше скъсал ръкава на кади-феното си сако и попиваше кръвта с парче плат, откъснато от ризата му.

Лучета го наблюдаваше с ужас. Дивият му израз, станал още по-отблъскващ от кръвта, полепнала по лицето и ръцете му, можеше да възбуди само страх и отвращение.

– Стойте мирно, синьорина! – рече разбойникът, когато забеляза, че е дошла на себе си. – Имайте търпение, докато превържа ръката си. Товага ще ви нося на по-мека постелка. Кълна се в кръвта на Мадоната! Англичанинът скъпо ще ми плати за тази рана!... Първо с ушите си и после – с двоен откуп.

Той сръчно направи превръзка на ръката си през рамо.

– А сега да вървим – изръмжа той. – Не можем да останем тук. На този юначен капитан не остава нищо друго освен да пристигне с войниците си. Елате, синьорина! Ще трябва сама да вървите по останалия път. По дяволите! Достатъчно дълго съм ви носил!

Той протегна лявата си ръка, хвана младото момиче за китката, изправи го на крака и тъкмо се готвеше да тръгне, когато чу стъпките на четиримата си другари. Спря да ги дочака.

Скоро той ги видя да се провират през скалите... но без пленника.

Като пусна младото момиче, Корвино забърза срещу тях, като реवेशе от ярост:

– Велики Боже! Къде е англичанинът?... По дяволите!... Какво направихте с него?... Да не сте го убили?...

С разтреперано сърце Лучета наостри слух. Хората се поколебаха за миг, като че ли им беше неприятно да кажат истината. Младото момиче не предчувстваше нищо добро в това мълчание. Може би разбойниците не смееха да признаят убийството. Тя си спомни заповедта на главатаря и изтръпна.

Последва низ от проклетия, след което той зададе същия въпрос!

– Много добре чух изстрелите от пистолетите ви преди залповете на войниците. Предполагам, че сте стреляли по него.

– Да, капитане – отвърна единият от разбойниците.

– Е, и?

– Той успя да се добере до пещерата и ние не можехме да се доближим до него. Дългата му сабя ни държеше на разстояние... Невъзможно беше да го обкръжим!... Ако само ставаше въпрос да бъде убит!... Но вие ни забранихте да сторим това.

– И вие го оставихте жив!... Без нито една драскотина!... Свободен?

– Не, капитане. Той трябва да е бил улучен от куршумите ни. Ние не можахме да останем, за да се уверим в това, защото куршумите ваяха като град. Сигурно е мъртъв.

Главатарят, разбрал, че го лъжат, избухна в ужасен пристъп на ярост. Забравил ранената си ръка, той се нахвърли срещу другарите си.

– Подлеци! Глупаци! – крещеше той, като удряше ту единия, ту другия и събаряше шапките от главите им.

– По дяволите! Четири души победени от един човек! Едно дете!... Та това е загуба от тридесет хиляди лири!... Проклятие! – каза той с мъка, като почувствува, че превръзките на раната му се обтягаха още повече. – Вземете девойката! Водете я и внимавайте и тя да не ви избяга. Хайде, тръгвайте!

Като изрече тези думи, Корвино обърна гръб и тръгна, оставяйки младото момиче на другарите си. Единият от тях я сграбчи за ръката.

– Тръгвайте! – и я повлече подир Корвино. Останалите трима тръгнаха след тях.

Лучета не оказа, а и да искаше, не можеше да окаже никаква съпротива. Грубите ѝ водачи, размахали пред очите ѝ остриетата на своите ками, я заплашиха, че ще я промушат, ако не иска да върви.

Младото момиче се покори несъзнателно, обзето от голямо отчаяние. Мислите ѝ се носеха към хълма на отшелника, въпреки че имаше малка надежда да получи помощ от там. Срамното бягство на Гвардиоли не ѝ позволяваше да допусне, че капитанът-граф е имал някога смелостта да тръгне по следите на разбойниците. Те изглежда никак не се бояха от него. Напредваха със спокойни и уверени крачки по планинските проходи, но ако знаеха за коренната промяна с гарнизона на Вал д'Орно, сигурно биха бързали повече.

Глава LI

ПО СЛЕДИТЕ НА РАЗБОЙНИЦИТЕ

Трябва ли да споменаваме какъв отклик намери призивът на брата и бащата на отвлеченото момиче в сърцата на хората, към които беше отправен. Доброволците републиканци се отзоваха поради две причини: първо, от човештина и второ, поради твърдото убеждение, че разбойничеството е едно от коварствата на деспотичното управление, което току-що бяха свалили.

Кметът също имаше известно влияние над тях. Началниците им знаеха, че той от дълго време тайно симпатизира на движението им, въпреки че клетвата му на държавен служител забраняваше всяка външна проява на това.

Още повече че синът му, когото случайно срещнаха пред вратите на Рим, веднага се беше обявил за техен привърженик и сега участваше в дружината им. Ето защо те не само не отказаха да се притекат на помощ на своя другар, но с ентузиазъм и единодушие решиха да спасят сестра му.

Затова още щом Гвардиоли и войниците му бяха обезоръжени и поставени под стража, те се захванаха с Корвино и неговите разбойници.

Измъчвани от най-ужасни предчувствия, Луиджи Тореани и младият англичанин желяеха преследването да започне веднага. Командирът на републиканската дружина на име Роси, подчинявайки се на по-благо-разумни доводи, разбра, че едно избързване би могло да се окаже фатално за замисления поход.

Някога офицер от неаполитанската армия, той беше придобил голям опит в преследването на сицилианските и калабрийските разбойници и знаеше, че една открита атака срещу тях може да свърши само с унизителен неуспех. Дори само свидетели на този неуспех от върха на някоя непристъпна скала, самите разбойници биха ги посрещнали с подигравка и ироничен присмех.

Вярно е, че този път те имаха наистина едно благоприятно и доста рядко предимство. Убежището на разбойниците беше известно – бившият пленник можеше да води експедицията.

За повечето от тях не съществуваше никаква пречка, но прочутият преследвач на неаполитански разбойници мислеше иначе.

Това предимство, заключаваше Роси, щеше да бъде напълно загубено, ако се опитат да приблизят главната квартира на разбойниците през деня. Часовите щяха да забележат нападателите и да предупредят навреме другарите си, за да им дадат възможност да избягат. Трябваше да се иде през нощта и тъй като пътят беше познат, можеха да имат известна надежда за успех.

Известна надежда! Тези думи прозвучаха зловещо в ушите на Луиджи Тореани, на неговия баща и на приятеля му. Те изтръпнаха при мисълта, че трябва да изчакат нощта, когато само двадесет мили планински път ги отделяха от най-скъпото им същество, на което сега помощта им бе по-необходима от всякога.

За тези три сърца, така непосредствено заинтересовани от успеха на похода, всяко отлагане беше непоносимо. И за да се каже цялата истина, това чувство беше споделено от повечето присъстващи граждани и доброволци. Не можеше ли да се вземат незабавно някакви мерки? Всеки съзнаваше, че би било съвсем безполезно преследването на петимата разбойници отвлекли дъщерята на кмета, след като, познавайки всички проходи, похитителите отдавна са си намерили безопасно скривалище.

Имаше само една надежда – да се потърсят в посоченото от избягалия пленник убежище.

Не можеше ли да се приблизят до това убежище през деня? Нощта щеше да настъпи преди още разбойниците да са го достигнали, защото вече беше късно следобед, а те трябваше да изминат двадесетина мили.

Мракът щеше да прикрива нападението им, но трябваше тези двайсет мили да се изминат с голяма предпазливост, защото всяка изненада би била фатална – ако не часовете, то самите разбойници, или поне техните ятаци, селяни, овчари или колари сигурно бдяха по цялото протежение на пътя.

Така смяташе комендантът Роси и имаше право.

Кой можеше да измисли средство за разрешаването на тази задача... да предложи план за залавянето на разбойниците още същата вечер и преди престъплението, мисълта за което изпълваше с ужас доброволците, не по-малко от близките и приятелите на нещастната Лучета?

– Аз се нагърбвам – отговори един човек, сякаш бе прочел мислите му, и се запъти към съвета, който заседаваше на площада. – Ако искате да следвате указанията ми и да ме приемете за водач, ще ви дам възможност не само да освободите дъщерята на нашия почтен кмет, но и да заловите с един удар цялата шайка на Корвино, към която бях заставен да се числя в течение на три години.

– Томазо! – извика кметът. Това беше наистина бившият управител на неговото имение.

– Томазо! – повтори командирът на революционерите, познал в него човека, когото смятаха за мъченик на благородната кауза, жертва на Ватикана, предпочел да тръгне с разбойниците, вместо да гние в римските затвори. – Синьор Томазо, вие ли сте?

– Да, синьор Роси, аз съм... много щастлив, че вече няма да съм принуден да се крия из планините, да бягам от приятелите си, да съм с най-долните човешки твари. Благодаря на Бога и на Джузепе Мацини! Да живее Републиката!

Последваха братски прегръдки на Томазо с доброволците и старите приятели затворници, познайници още от Рим.

Срещата на младия англичанин с тайнствения му кореспондент бе не по-малко сърдечна.

Но облакът, който помрачаваше всички духове, не позволяваше разнежването да продължи. Времето напредваше, а Томазо съвсем не беше човек; който би го пропилял в ненавременни поздравления.

– Вървете след мене! – каза той, като се обърна към Роси, кмета и Луиджи. – Зная една пътека, по която бихме могли да стигнем до легионите на разбойниците преди залез слънце, без да бъдем забелязани. Корвино няма да стигне там преди полунощ и тогава ще хванем него и шайката му като мишки в капан. Но да тръгваме без бавене, защото пътят е дълъг и труден.

Това предложение бе прието веднага, без някой да пита за подробности. След десет минути, като оставиха в селото един отряд, достатъчен за охраната на папските войници, републиканските доброволци вече напускаха Вал д'Орно в посока към неаполитанската граница, предвождани от човек, облечен досущ като калабрийски разбойник.

Глава LII ПРЕДАТЕЛСКОТО ПИТИЕ

Един час преди полунощ разбойникът, поставен на стража в подножието на планината, чу трикратния вой на апенински вълк.

– Трябва да е главатарят! – пошепна той, отговори на сигнала и се изправи, за да наблюдава прохода според паролата.

Укрит много добре, часовоят можеше да разпознае дали новодошлите са приятели, или не. Особен вик уведомяваше разбойника, застанал на върха на планината и от пост на пост новината стигаше до главната квартира на шайката.

Скоро постът се увери, че предположението му е вярно. Бе главатарят, който набързо се осведоми по няколко въпроса и продължи пътя си.

Недалеч от него вървеше жена. Роклята от муселин под грубата наметка от овча кожа, хвърлена на раменете ѝ, говореше ясно за нейното обществено положение. Отпадналостта и вървежът явно против волята ѝ доказваха, че е пленничка. Качулка скриваше чертите ѝ от погледа на часовоя, но по белотата и нежността на ръцете, които придържаха наметката, той разбра, че е знатна госпожица.

Зад нея, преоблечени като овчари, се изнизаха един след друг четиримата разбойници.

След отминаването им, часовоят нададе вълчи вой. Този зловещ вик прокънтя над тях през прохода и като ехо се повтори от часовоя на върха. После всичко потъна в гробно мълчание, прекъсвано само от прашенето на сухите клони, изхвъркващи надолу по урвата под стъпките на разбойниците.

„Това ще да е новата съпруга“, каза си часовоят. „Много бих искал да видя лицето ѝ. Сигурно е някое младо момиче, инак Корвино не би си дал толкова труд, за да я отвлеча... Ръката му е превързана!... Вероятно птичката не е била хваната без борба!... Дали не е дъщерята на кмета, за която толкова много се говори напоследък?... Много е възможно. Бога ми! Нашият главатар си е избрал царски дивеч! В края на краищата има ли по-приятно нещо от това да си любима съпруга на един разбойник? Скъпоценности, пръстени, гердани, обици, гривни, сладки в изобилие! Целувки – толкова, колкото може да пожелае една жена! И хубав пердах също, когато не се държи прилично! Е! Хе! Хе! Хе!“

След като се развесели достатъчно от грубата си шега, часовоят седна отново на скалата, зави се с наметката си от овча кожа и пак се притаи в очакване.

След около час той повторно се изправи, дочул познатия вълчи вой.

Както първия път сигналът идеше от външната страна на прохода, откъм римската граница.

– Пак ли? – провикна се той. – Кой ли е тръгнал тази вечер на поход? Мислех, че само капитанът и хората му... Аха, сега си спомням, че Томазо излезе тази заран по заповед... Каква глупост, наистина! Чудя се как още главатарят се доверява на това момче след случката с Кара Попета... Горката! Да беше жива да види какво става!... Какъв шум в лагера! По дяволите! Не бързай толкова много, синьор Томазо!... Чакай да си поема дъх, за да ти отговоря. – Уау-уау-уауаф! – изрева той. – Сега можеш да дойдеш.

Скоро един човек пристъпи предпазливо в мрака, но с уверена и твърда крачка, която доказваше, че е привикнал с пътеката.

– Кой там? – извика часовоят, престаравайки се в длъжността си, като че ли предчувстваше нещо.

– Приятел! – отвърна другият. – Защо е този въпрос? Не чу ли сигнала?

– А! Синьор Томазо! Бях забравил, че сте навън... Мислех, че сте се прибрали с другите.

– Кои други? – попита Томазо с интерес, като даваше вид, че е раздразнен от нещо.

– Кои други ли? – повтори непредвидливият часовой. – Лично главатарят и придружаващите го овчари. Ти беше в главната квартира, когато тръгнаха.

– А, наистина! – отвърна нехайно Томазо. – Мислех, че са се прибрали преди падането на нощта. Отдавна ли минаха отук?

– Преди около час!

– Успешен ли е бил походът? Какво донесоха?

– Една овца, и то млада, мога да се закълна в това, като съдя по руното ѝ. Боже мили! Сигурно в нейното стадо е имало остри рога... Нашият главатар ги е почувствал... Видях кръв по ризата му.

– Мислиш, че е бил ранен?... Къде?

– На дясното крило... поддържаше го внимателно с превръзка... Според мен те са се били... Знаеш ли нещо?

– Как мога да знам? Бях твърде зает на друго място.

– Но многобройните ти задължения сигурно не са ти попречили да

напълниш манерката си, нали Томазо?

– Не, дявол да го вземе! – отвърна той, повече доволен, отколкото обиден от забележката. – За това винаги намирам време... Да не би случайно да искаш да провериш?

– С удоволствие, Томазо. Нощта е хладна, премръзнал съм! Една глътка розолио ще ми подейства добре.

– Ще я получиш, но нямам нито чаша, нито канче, за да ти я предложа... Мога ли да ти поверя манерката си?

– Колко си недоверчив! Да не мислиш, че ще ти я открадна? Само една глътка ще ми стигне.

– Добре тогава ето, – съгласи се Томазо, като му подаде манерката. – Позволявам ти да изпиеш една голяма глътка. Пий, докато преброя до двадесет. Стига ли ти?

– Да! Хиляди благодарности! Ти си добър другар, Томазо.

Като остави карабината до себе си, разбойникът пое манерката, с предварително извадена запушалка и като извика: „О, колко съм щастлив!“, налага тясното ѝ гърло и с вдигнати към звездите очи взе да погълща превъзходното питие.

Томазо това и чакаше. С бърза крачка напред той притисна манерката към устата му, сграбчи го за тила и го препъна с крак. Разбойникът падна по гръб и Томазо стъпи смело на гърдите му.

Изненадата и ударът от падането пресякоха гласа на часовоя. Скоро той разбра, че нападението не е обикновена шега. Но когато поиска да извика, бе възпрепятстван от манерката, пъхната от Томазо в устата му и от питието, изливащо се в гърлото му.

Все пак той издаде няколко глухи писъка, но преди да успее да се отскубне от обятията на противника си, трима или четирима души се нахвърлиха върху него и туриха край на буйната му съпротива.

След няколко минути, здраво вързан и със запушена според всички правила уста, той лежеше на земята безмълвен и неподвижен като пън.

Тогава отдалечилият се Томазо вече се бе върнал, следван от цяла върволица хора, които мълчаливо започнаха да изкачват прохода.

Глава LIII

РАЗБОЙНИЧЕСКА ЛЮБОВ

Корвино, пленничката му и неговите другари бяха изкачили прохода, преминали моста и стигнали до дъното на кратера.

Като стигнаха купчината къщи, ги спряха двама часовои, които стояха както обикновено – единият от лявата, а другият – от дясната страна на лагера.

Нямаше никаква опасност те да заспят на поста си. Неотдавна бяха получили добър урок, за да бъдат винаги нашрек. Двама от другарите им бяха застреляни поради тяхната немарливост – часовете, натоварени да пазят младия англичанин. Бяха осъдени и убити не повече от час след бягството на пленника.

Такъв е разбойническият закон. Точното изпълнение на тези строги правила е най-доброто средство за сигурността на цялата шайка.

Този, на когото е поверен надзорът на затворник, отговаря за него с главата си. Ето защо бягството на пленник е толкова рядко, че се смята за изключение.

Освен трикратния вълчи вой никакъв друг знак не извести завръщането на Корвино. Никой не излезе да го посрещне. Единият от мнимите овчари влезе в къщата на главатаря, запали една лампа и я занесе в стаята, която читателят вече познава. После излезе и четиримата разбойници се прибраха, всеки в собствената си сламена колиба.

Корвино остана насаме с пленничката.

– Хайде, синьорина! – подхвана той, като посочи къщата. – Разгледайте бъдещия си дом! Съжалявам, че не е достоен за вас, но такъв, какъвто е – вие сте негова господарка. Позволете ми да ви въведа в него.

С цялата вежливост, на която бе способен, той ѝ предложи ръката си. Младото момиче не направи никакво движение, за да я поеме.

– Хайде! – извика той и насила я застави да изкачи след него няколкото стъпала пред входа. – Не бъдете толкова страхлива, госпожице. Хайде, влезте! Жилището е по-удобно, отколкото може би предполагате. Ето стаята, специално отредена за вас. Дългото ни пътуване из планината трябва да ви е уморило... Починете си на този диван, докато се погрижа да намеря нещо разхладително. Обичате ли розолио? Чакайте!... Ето нещо по-хубаво... бутилка шумящо „Капри“!

Докато говореше с гръб към вратата, на прага се появи едно трето

лице.

Беше чудно хубава жена, но пълните ѝ със зловещ блясък очи говореха за лошото ѝ минало.

Тя пристъпи безшумно в стаята и отправи мълчаливо такъв поглед към Лучета Торезани, сякаш след миг от очите ѝ щяха да изскочат искри.

Това бе разбойничката, която беше издала Попета с надеждата да я замести.

При вида на новодошлата надеждите ѝ се изпариха и лицето ѝ доби толкова страшен израз на дива ярост, че Лучета извика от уплаха.

– Какво има? – попита разбойникът, като се обърна и чак сега видя натрапницата. – А, ти тук! Бъди проклета! Защо си дошла? Марш в стаята ти!... Бързо! Бързо! Веднага или ще опиташ силата на ръката ми!

Уплашена от тези думи и от заканителното движение, с което бяха изречени, жената бавно се оттегли. Блясъкът на очите ѝ, и глухите възклицания докато изчезваше в сянката на коридора, биха могли да дадат на Корвино да разбере неблагоприятното и опасността от своето поведение.

Може би сам бе осъзнал тази опасност, но гордостта му попречи да я изрази.

– Това е само една от моите слугини, синьорина – каза той, като се обърна към жертвата си. – Отдавна вече трябваше да си е легнала, затова ѝ се скарах. Не ѝ обръщайте внимание, пийте – това ще ви освежи.

– Нямам никаква нужда – отвърна младото момиче, като отблъсна поднесената чаша.

– В това именно се лъжете, синьорина. Хайде, мила моя, пийте!... След това ще вечеряте... Сигурно сте толкова гладна, колкото и уморена.

– Не съм нито гладна, нито жадна.

– Тогава, какво ви трябва? Легло? В съседната стая има едно... Съжалявам, че не мога да ви предложа камериерка. Момичето, което токущо видяхте, не е за подобни услуги... Имате нужда от почивка... Нали, синьорина?

Младото момиче не отговори. Съзрите бяха засъхнали като сребърни бразди по страните ѝ, но очите ѝ бяха сухи. Тя бе достигнала до онази степен на отчаяние, когато човек не е способен да плаче.

– Хайде – подкани я разбойникът със сладникав глас и с поглед на змия, която се готви да хипнотизира жертвата си. – Повече смелост! Вярно е, че постъпих малко грубо с вас, за да ви предложа гостоприемството си, но кой би могъл да устои на изкушението да има под покрива

си една толкова прелестна жена!... Ах! Синьорина!... Вие може би не знаете, но отдавна вече аз съм обожател и роб на вашите прелести... на тези прелести, славата на които се носи далеч зад планините на Романия, защото аз чух да се говори за тях в салоните на нашия Свещен град. О, нещастен аз! Като ме държите в оковите си, не трябва да ме осъждате, че ви карам да носите моите.

– Какво искате да кажете, господине?... Защо ме доведохте тук?

– Какво искам, синьорина? Но... Да ме обичате, тъй както аз ви обичам. Защо съм ви довел тук? За да направя от вас своя съпруга.

– Майчице Богородице! – пошепна младото момиче. – Пресвета Дево! Какво съм направила, за да заслужа...

– Да заслужите какво? – прекъсна я разбойникът, като изведнъж промени тон. – Да станете съпруга на Корвино? Вие сте много горда, синьорина! Вярно е, че не съм прочут кмет като баща ви, нито дори беден художник като това английско куче, от компанията на което ви изтръгнах, но аз съм господарят на тези планини... и на долината също. Кой смее да оспори моите желания... Те са закон, синьорина, до самите врати на Рим.

След това избухване разбойникът закричи из стаята с високо вдигната глава и с искрящи от гордост очи.

– Аз ви обичам, Лучета Торезани! – извика най-сетне той. – Обичам ви със страст, която не заслужава такъв отказ. Мисълта да станете съпруга на един разбойник може би ви отвращава, но помислете, че едновременно с това вие ще бъдете царица. В цяла Абруция няма да има човек, който да не се кланя пред вас... нито един, който да не сваля шапка във ваше присъствие! Откажете се от тази съвсем неуместна гордост, синьорина. Не се страхувайте да станете моя жена... – съпруга на капитан Корвино!

– Ваша жена!... Никога!...

– Не ви ли харесва това име? Изберете си тогава друго... Ние в планината сме свикнали да минаваме и без формалностите на брака, въпреки че можем да намерим свещеник тогава, когато пожелаем... Държите ли на всяка цена на благословията, синьорина?... Така да бъде!... Ще намеря свещеник.

– Предпочитам смъртта тогава!... Да, по-добре да умра, отколкото да оскверня честта на семейство Торезани.

– О, чудесно! Това упорство ми харесва, синьорина!... Толкова, колкото и вашата красота!... Все пак трябва да го обуздая... о, съвсем малко!... Двадесет и четири часа ще бъдат достатъчни... Може би и

дванадесет!... Но аз ще ви дам на разположение цял един ден. Ако до края на срока не се съгласите бракът ни да бъде благословен от свещеника... аз разполагам с един отличен... Е добре! Ще минем и без неговата благословия... Разбирате, нали?

– Пресвета Дево!

– Излишно е да призовавате Светата Дева, тя няма да Ви спаси, колкото и безгрешна да я смятат... Тук дори и Господ не би могъл да ви изтръгне от ръцете ми. Главатарят Корвино е господар на планината и Лучета Торезани ще бъде негова любовница.

Едва беше произнесъл тези думи, когато един шум, идещ отвън, на кара разбойникът да трепне.

Тържествуващата усмивка, озаряваща лицето му, се изпари за миг и се превърна в израз на силна уплаха.

– Какво има? – пошепна той, като се доближи до вратата и тревожно наостри уши.

Беше воят на апенинските вълци. Но сигналът не идеше от страната, откъдето обикновено би трябвало да дойде. Беше даден от часовоя, застанал на юг и отговорът идеше от същата посока.

– Какво означава това? Кой от шайката още е във в този час?

Корвино си спомни за Томазо, когото тази заран бе натоварил с една особена задача, но не можеше да има двама Томазовци, идещи едновременно от запад и от юг.

Докато размишляваше така, застанал прав на прага на къщата си, от двете страни на селището чу шум от борба. После отекнаха гърмежи, придружени от викове. Бяха изстрелите от карабините на часовоите.

След като изпразниха пушките си, те бързо побегнаха, надавайки вик, който прозвуча като погребално клепало в ушите на главатаря: „Предателство!“

Глава LIV ПОБЕДАТА

Наистина имаше предателство и разбойниците бяха изненадани и пленени почти веднага.

Най-напред сламените колиби, после и къщата на главатаря бяха заобиколени от тъпла хора, оръжията на които блестяха в тъмнината.

Докато сламените къщурки биваха внимателно претърсвани, час по час проехтяваха изстрели, следвани от глухи стенания на умиращи и комични възклицания на хора, изтръгнати от леглата си, неспособни още да разберат причината на това неочаквано пробуждане.

Борбата скоро привърши... дори преди още Корвино да е успял да вземе участие в нея.

През целия му, некратък престъпен живот за първи път се случваше да се остави да го изненадат... За първи път изпитваше чувство, близко до отчаяние... И то когато виждаше да се осъществява една сладостна мечта, която бе лелеял от толкова дълго време.

Откъде идеше това бедствие? Кой беше предателят?

Защото предателството беше неоспоримо... Как биха могли по друг начин да измамят часовете? Кой можеше да знае този сигнал – вълчия вой?

Но не беше време за разсъждения. Всяка мисъл за отмъщение сега трябваше да се забрави и да се мисли за спасение. Настръхнал от безсилна ярост, главатарят се видя принуден да се примири с това отчаяно решение.

Първото му движение беше да изскочи навън и да вземе участие в борбата с тайнствените нападатели.

Но едва започнала, борбата свърши. Това беше повече масово арестуване, отколкото битка; една тъпла от хора по ризи, които се предават, без да окажат ни най-малка съпротива. Дори гръмкият глас на техния главатар не би могъл да вдъхне на тези деморализирани бойци необходимата в подобни случаи смелост.

Подчинявайки се на инстинкта за самосъхранение, Корвино затвори вратата и влезе в стаята, която току що бе напуснал, решен да се защитава до смърт.

Отначало помисли да загаси светлината. Тъмнината като че ли даваше известна гаранция за безопасност.

Но после?...

Рано или късно щяха да бъдат запалени свещи или факли... Освен това не можеха ли нападателите да изчакат идването на деня?

Така той само щеше да забави решението на съдбата си... Това забавяне от два или три часа можеше ли да се сравни с душевните терзания, които щяха да го измъчват през цялата нощ?

После мисълта му се насочи към Лучета. В нея той виждаше известна надежда ако не за победа, поне за спасение.

Как не се беше сетил по-рано за нея?

Нека лампата да гори! Нека тя пръска по-силна светлина в стаята, за да могат неприятелите да наблюдават колкото си искат онова, което богатото му въображение току-що му бе внушило.

Едва намислена, сцената бе изпълнена при пълна светлина... Лучета Торезани, застанала точно срещу прозореца, а зад нея той. С лявата си ръка Корвино беше хванал младото момиче през кръста, и опираше в гърдите ѝ острия връх на една кама.

Вързаната му през рамо дясна ръка висеше безсилна, но той намери начин да държи бедната девойка изправена – между зъбите си стискаше къдрица от косите ѝ.

Доброволците наблюдаваха тази срамна сцена отвън.

Двама от тях изглеждаха обезумели от ярост и мъка – Луиджи и Хенри Хардинг.

Ако не бяха железните пръчки, които преграждаха прозореца, те биха скочили в стаята. Бяха въоръжени с карабини и пистолети, но не смееха да си послужат с тях и трябваше да присъстват, разтреперани и неподвижни на разговора, който подхваща Корвино.

– Синьори – отвори той уста, но със зъби пак близо до къдрицата, – не искам да ви държа дълга реч... Виждам вашето нетърпение... Вие не бихте ме изслушали... Моята кръв е онова, което ви трябва... Вие сте жадни за нея... Аз съм във ваша власт... Елате!... Но, ако трябва да падна под вашите удари, Лучета Торезани също ще умре... Само някой от вас да пипне спусъка на карабината си или да се опита да изкърти вратата и аз ще понижа сърцето ѝ с камата.

Зрителите стояха мълчаливи, със затаен дъх, отпратили към оратора искрящи от съдржана ярост очи.

– Не смятайте, че това е празна закана – продължи разбойникът. – Мина времето на излишните приказки... Зная, че съм извън закона и че имате към мене толкова милост, колкото към подгонен вълк... Така да бъде!... Но, убивайки вълка, вие ще пожелаете да спасите агнето. Не!

Бога ми! Лучета Торени ще умре заедно с мен... Ако не може да бъде моя другарка в живота, тя ще бъде такава в смъртта.

При тези думи разбойникът изправи глава и показа своето лице, в което се четеше едновременно грубо и неумолимо упорство.

Нямаше никакво съмнение...

Всички присъстващи изтръпнаха при едно движение на Корвино, като помислиха, че той ще изпълни веднага ужасната си закана.

Но намерението на главатаря не беше такава. Той само се готвеше да заговори.

– Какво искате от нас – попита Роси, началникът на републиканците. – Вие сигурно знаете кои сме. Не се намирате пред папските войски?

– Разбира се! – отвърна разбойникът, като поклати презрително глава. – И едно дете би отгатнало това... Никога не съм се опасявал от смелите карабинери на Негово превъзходителство... Въздухът на тези планини не е полезен за здравето им... Ето защо само вие можехте да ни изненадате... Стига, синьор! Знаем кои сте вие... Чуйте сега моите предложения.

– Казвайте бързо! – извикаха някои от присъстващите, които губеха търпение от дългите преговори. Видът на разтрепераната в ръцете на разбойника девойка изпълваше с възмущение. Какви са вашите искания?

– Пълна безопасност за мен и моите хора, които сте пленили... Можете да задържите мъртвите, но смея да се надявам, че ще им направите християнско погребение. Не искам нищо за онези, които са имали щастие да избягат... За мене и пленените ми другари желая пълна и неограничена свобода, и обещание, че няма да ни преследвате. Съгласни ли сте на това?

Предводителите на доброволците се събраха, за да обсъдят въпроса. На тях им беше противно да се съгласят с подобно предложение и да оставят на свобода тези престъпници с окървавени ръце, които от дълго време вилнееха в областта и бяха вършили какви ли не ужасни деяния. Сега, когато ги държаша в ръцете си и можеха да очистят страната от тях, не беше ли позорно, дори престъпно да ги оставят свободни, като им дадат възможност да продължат своите грабежи?

Така говореха някои от републиканците.

От друга страна пък, младото момиче беше в опасност и ако те откажеха да изпълнят исканията на Корвино, бяха убедени, че Лучета ще загине.

Излишно е да се казва, че Луиджи Торени, младият англичанин и

някои други настояваха да се приеме ултиматумът на разбойника. В това число беше и комендантът Роси.

– А ако приемем вашето искане – каза Роси, – какво ще направите?

– Какво!... Ще ви върна девойката... Предполагам, че това е всичко, което искате?

– Ще се съгласите ли да ни я предадете веднага?

– О, не! – отговори разбойникът с ироничен смях. – Това би значило да предам стоката преди да съм получил стойността ѝ. Ние разбойниците никога не сключваме подобни сделки.

– Но какво искате да направим тогава?

– Да заведете хората си на върха на планината откъм северната страна на прохода. Моите хора, след като бъдат освободени, ще се отправят към южната страна. По този начин вие ще можете да се наблюдавате един други. Вие, синьор, ще останете тук, за да получите пленничката. Няма от какво да се боите... Вижте! Само едната ми ръка е свободна, и то лявата! Вие ще обещаете, че ще действате лоялно.

– Съгласен съм – отговори Роси, като знаеше, че дава израз на общото мнение.

– Не желая само едно просто обещание, а тържествена клетва!

– На драго сърце! Трябва ли да се закълна?

– Не, не още... При настъпването на деня... Няма дълго да чакате.

Предложението беше разумно, условията не можеха да се изпълнят в мрака, без риск за измяна от едната или от другата страна.

– Междувременно аз ще изгася светлината – продължи Корвино. – Иначе вие бихте могли да ме изненадате в гръб... Не се безпокоя от това, че ще се оставя да ме заобиколите... На тъмно аз ще бъда спокоен. Лека нощ, синьоре!

Отново студени тръпки ползиха по жилите на зрителите. Най-голяма беше тревогата в душите на Луиджи Тореани и младия англичанин.

Младото момиче оставаше само с грубия разбойник в тъмнината!...

Те бяха толкова близо до нея и толкова безсилни да я защитят. Напразно си блъскаха главите, за да измислят план, с който да осуетят отвратителните намерения на Корвино.

Нищо, което да не изложи на опасност Лучета, не им идваше наум.

Карабините им бяха заредени и те бяха готови всяка минута да засрелят разбойника, но той се пазеше много добре. Като се прикриваше най-старателно зад младото момиче, без да го изпуска от ръце, Корвино се промъкна към лампата, за да я угаси.

В този момент вратата се отвори и едно трето лице се появи в стаята.

Беше една жена със свирепо изражение на лицето. В ръката ѝ блестеше кама.

Само с един бърз и точен скок на пантера тя се озова до тях. Замахна и цялото острие на камата потъна в гърдите на разбойника.

Ръката, която обвиваше талията на Лучета, се отпусна и Корвино падна тежко на пода.

Младото момиче се хвърли мигом към прозореца. Но яростта на убийцата беше утолена само наполовина. С кървавата кама в ръка тя подгони втората си жертва.

Лучета обаче вече беше под закрилата на покровителите си, чиито пушки, проврени през железните пръчки на прозореца, ѝ служеха за параван.

Отекнаха десет изстрела... Настъпи гробна тишина... Малко по малко пушекът се разнесе и в осветената от лампата ивица се видяха два трупа – този на Корвино и на неговата убийца.

Лучета Тореани беше спасена.

Глава LV РИМСКАТА РЕПУБЛИКА

Да живее Римската република!

Този вик, огласяваше улиците на Рим, през 1849 година. Между тези, които викаха с най-голям ентузиазъм, бяха Луиджи Тореани и неговият приятел Хенри Хардинг.

Но докато младият англичанин се беше посветил на каузата на свободата в чужбина, в собственото му отечество, хора от по-старото поколение правеха вече заговор да я задушат.

В същото време в Лондон заседаваше един таен конгрес на представители на всички короновани глави от континента, чиято цел беше да намерят пътища и средства, способни да угасят искрата на свободата навсякъде, където тя би лумнала, из Европа.

В Унгария, тази искра се бе разгоряла в буен пламък, но той бе потушен от английската дипломация и руските щикове.

Навсякъде резултатът беше същият, постигнат с почти едни и същи средства: навсякъде се упражни влиянието на английската дипломация, подкрепено от английското злато, раздавано тайно и щедро.

В Прусия беше още по-лесно. Там свободата рухна под ударите на най-долно предателство, на най-срамно клетвопрестъпничество, познато в историята.

В най-голямото херцогство на Баден и в Бавария беше още по-лесно, макар че тайният конгрес се надяваше да разреши въпроса с оръжие. То беше дадено в ръцете на пруския крал, наемните пълчища на когото се справиха скоро с патриотите от Шварцвалд.

Сега, в дванадесетия час, нова искра, прескочила се от неугасващия пламък на свободата, проблясваше неочаквано в една точка на земното кълбо, истински бастион на политическия и религиозен деспотизъм – древния град Рим.

По време на събитията там, тайният конгрес се събра отново под председателството на един благороден лорд – най-влиятелния от членовете му, защото между всички той винаги най-добре е успявал да ласкае народите. Дългата му кариера беше непрекъснатата верига от предателства, но той умря, без да е видял последиците им. Историята обаче ги е отбелязала и бъдещите поколения ще си спомнят за тях.

И така конгресът се събра отново и още веднъж издаде заповед да

се потуши подтикът за свобода, който повдигаше гърдата на агонизираща Италия.

Хитростта беше ненужна – и най-слабата стратегия бе достатъчна, за да се справи с този толкова незначителен неприятел.

Рестаурацията на папството беше само претекст, една любезна отстъпка, направена на католицизма. Дори и височайшият първосвещеник да беше изчезнал от света, Републиката пак щеше да бъде победена.

Отправен бе нов призив за война. Но кой щеше да започне този път? Не можеше да става и въпрос за английски войници. Англия беше протестантска страна и това би изглеждало странно. Но Франция нямаше същите скрупули – английското злато скоро се превърна във френски войници и те бяха натоварени със задачата да възстановят трона на свети Петър.

На пръв поглед рестаурацията на височайшия първосвещеник се дължеше на тях, но този акт бе дело на всички короновани глави, а самият план – на представителя на Великобритания. Историята ни дава неоспорими доказателства за това.

Мацини, Лафи, Армели! Нещастни велики граждани! Сляп триумвират! Вие не бихте могли да тържествувате, дори нито един глас в Рим и в Италия да не се бе вдигнал срещу вас!

Вашето унищожение беше решено в съвета на кралете. Предварително приготвената присъда беше издадена в часа, когато побеждавахте, в момента, когато из римските улици, освободени от покварата на деспотизма, отекваше възторженият вик: „Да живее Републиката!“

В течение на три месеца този вик кънтеше по всички улици на класическия град – градът на потомците на Цезар и Колон.

Той се носеше над бастилиите и укрепленията, зад бойните линии и барикадите, всред опасностите на една героична борба, напомняща дните на Хорациите, в красноречивите речи на Мацини и в пламенните прокламации на Гарибалди!

Но всичко бе напразно. След тези три толкова кратки и все пак толкова богати на събития месеца той не се чу повече. Републиката беше свалена не толкова със сила, колкото с предателство: деспотичното управление я наследи и от този злокобен ден то бди над останките на римската свобода.

В тези размирни времена Луиджи Тореани и неговият приятел, младият англичанин, се биха за републиката. Малко след случката с разбойниците кметът се беше преместил във Вечния град, който тогава му предлагаше най-сигурно убежище от опасностите.

Но след падането на Републиката и възтържествуването на деспотизма Рим можеше да предложи убежище само на неприятелите на свободата, а Франческо Тореани не беше в тяхното число.

Той отново бе заставен да се отдалечи. Но къде да отиде?

Нито една част на Италия не го привличаше. Австрийците бяха още господари на Венеция. На север Карл Алберт беше сразен, а неаполитанският тиранин държеше поданиците си в железен ярем. Накъдето и да се обърнеше, Франческо Тореани не виждаше нито педя италианска земя, където би желал да се установи.

Както всички родолюбци, поставени в такова положение, мислите му се отправиха към новия свят. Не след дълго един кораб, който плуваше към Гибралтар, отнасяше семейство Тореани към далечните брегове на западния континент.

Глава LVI

УЛИЦА ВОЛТЕРНО № 9

Генерал Хардинг свърши бързо работата, която го беше довела в Лондон. Тя беше много важна, за да търпи някакво отлагане; старият юрист беше на същото мнение, когато бившият офицер сложи пред очите му ужасното писмо на разбойника с още по-ужасното му съдържание.

От друга страна, пътуването, което беше направил из Италия, накара господин Лоусън да признае сериозността на положението – той настоя за вземане на незабавни мерки.

Би било неразумно да се поверят на пощата петте хиляди лири стерлинги, а още повече да я натоварят с разрешаването на въпрос, от който зависеше животът на един човек. Дори някой доверен чиновник не би бил на необходимата висота за изпълнението на тази деликатна задача. След кратко съвещание между правника и неговия клиент беше решено съдружникът на Лоусън-син да иде в Рим и да влезе лично във връзка със синьор Джакопи.

Кой беше синьор Джакопи? Можеше да се правят само смътни предположения за личността на този странен представител на човешкия род, представил се така нахално в Бичууд парк и който пред опасност от строго наказание и заплаха от затвор се беше показал така учудващо безразличен.

Първият влак от Дувър отнесе младият Лоусън към Италия с една кесия с пет хиляди златни монети.

Той носеше всичко необходимо за срещата си със синьор Джакопи.

Още преди изтичането на десетдневния срок, посочен в писмото на разбойника, юристът от Линкълн-син влезаше в Рим и още същия ден с тежка кесия в ръка той крачеше по улиците на града, търсейки улица „Волтурно“.

Лоусън-син намери тази улица в необикновено безредие. Вместо монасите с кепета и кардиналите в копринени дрехи, благородниците и жените в елегантни тоалети, писарите и стражарите, които някога задържаха пътищата, той виждаше само хора с открити лица, с твърда и уверена походка, с дълги бради, облечени в полуцивилни-полувоенни дрехи, въоръжени до зъби и явно господари на положението.

Господин Лоусън-син не се учуди, когато от време на време чуваше от устата на тези хора да се изтръгва викът: „Да живее Римската

република!“ Юристът знаеше за това още преди да напусне Англия. Само с помощта на един редовен паспорт той можа да премине линиите на революционерите и да влезе във Вечния град, заплашен по това време с обсада.

Въпреки това нито веднъж на улицата той не срещна пречки и без да губи време се впусна да търси синьор Джакопи.

Той намери лесно улица „Волтурно“ и къщата под No 9. Хората с дългите бради с натъпкани в поясите пистолети, отговаряха вежливо на всички негови въпроси. Те дори му показаха пътя с любезност и услужливост, която характеризира държанието на граждани извършили една щастлива революция.

Той не споменаваше нищо за синьор Джакопи, а се задоволяваше само да пита за улицата и номера. Струваше му се, че като стигне пред вратата, ще има достатъчно време да произнесе името на тайнствената личност, на която щеше да предаде товара от златни монети, от чиято тежест го наболяваха раменете.

Най-сетне стигна безпрепятствено до търсеното жилище. Не можеше да има никакво съмнение за собственика, тъй като на вратата стоеше надписът: „Синьор Джакопи, ходатай“.

Лондонският ходатай почука на вратата и почака да дойдат да му отворят.

Той беше доста любопитен да се запознае с един член от организацията, която действаше по такъв особен начин и която можеше да иска пет хиляди лири и да ги получи без намесата на някакво правосъдие, съдилище или жури, най-сетне, начините на действие на която се различаваха толкова много от традиционните правилници на Линкълн'с-ин.

След повторното почукване с чукчето вратата се отвори. Ленивият вратар беше една отвратителна стара жена на не по-малко от седемдесет години. Но подобно зрелище не смути един нотариус от Линкълн'с-ин Филдс. Сигурно беше слугинята на ходатая.

– Тук ли живее синьор Джакопи? – попита господин Лоусън-син, който беше придружавал баща си в Италия и знаеше достатъчно езика, за да се разбере.

– Не!

– Не? Но фирмата му виси на вратата.

– А, наистина! – отговори старицата. – Още не са я махнали... Това не е моя работа... Аз съм тук само да пазя къщата.

– Вие сигурно искате да кажете, че синьор Джакопи вече не живее тук?

– Господи!... Какъв въпрос!... Вие се шегувате, синьор!

– Да се шегувам!... Нямам никакво намерение, уверявам ви...
Имам важна работа с него... и много бърза.

– Работа със синьор Джакопи! Пресвета Дево! – прибави изумено старницата, като се прекръсти с трепереща ръка.

– Но разбира се. Какво чудно има в това?

– Работа с един мъртвец! Опазил ме Господ!

– Мъртвец! Вие сигурно не говорите за синьор Джакопи?

– А за кого друг, синьоре? Всеки знае, че е убит през време на бунта, още първия ден... повален само с един удар, после обесен на един фенер, защото хората твърдяха, че бил съучастник на... о, синьор! Не мога да ви кажа в какво го обвиняваха. Всичко каквото знам е, че са го убили, че е наистина умрял и че са ме поставили тук, за да пазя къщата.

В своето учудване, младият пратеник от Линкълн-син изпусна пред прага тежката кесия със злато. Той почваше да се безпокои, че е предприел напразно пътуването си до Рим.

И този страх се оправда. Всичко, което можа да узнае за синьор Джакопи бе, че той по произход бил алжирски евреин, че се е установил във Свещения град и приел католическата вяра, че е бил правник, тоест такъв правник, какъвто в Лондон биха нарекли адвокат на крадците... че имаше навик да отсъства продължително и тайнствено, без някой да може да каже къде е бил, тъй като никой не признаваше, че е поддържал тесни връзки с него.

Вследствие на някаква необяснима причина още в първите часове на революцията той беше привлякъл върху себе си гнева на народа и беше станал негова жертва.

Някои други, също толкова смътни подробности, бяха всичко, което лондонският правник можа да узнае за своя римски колега, но не успя да получи никакви други сведения за целта на неговата задача в Рим.

Глава LVII БЕЗРЕЗУЛТАТНИ ТЪРСЕНИЯ

Какво да предприеме?

Такъв беше въпросът, който си зададе Лоусън-син, когато се прибра в квартирата си.

Трябваше ли да се върне в Лондон, като занесе обратно кесията с пари, едновременно със съобщението за безцелното си ходене до Рим.

Това решение можеше да има ужасни последици – писмото на разбойническия главатар, което непрестанно препрочиташе, беше съвсем ясно. След десет дни от датата на неговото изпращане ръката на Хенри Хардинг щеше да бъде връчена на баща му по същия начин, както неговият пръст.

Девет от тези дни бяха вече изминали. Оставаше още само един и сега, когато посредникът Джакопи беше мъртъв, младият Лоусън не знаеше как да влезе във връзка с тези мизерници, в чиито ръце бе синът на генерала.

„Една разбойническа шайка по неаполитанската граница на около петдесет мили от Рим“. Този откъс от първото писмо на Хенри представляваше единственото указание, с което разполагаше правникът, за да стигне до разбойниците. Но сведението важеше за цялата граница от Терасина до Абруция – линия, по която според официалните съобщения се намираха толкова разбойнически шайки, колкото и километри имаше тя.

Да обходи цялото това разстояние, да разузнае местопребиваването на всяка от тези шайки и да открие онази, в която бе задържан Хенри Хардинг, беше подвиг, който разбира се юристът от Линкълн-син Филдс би могъл да извърши, но с постоянен риск за собствената си свобода.

Дори ако се предположи, че би успял в своите търсения, щеше ли да стигне навреме? Естествено не! Изпълнението на този план беше невъзможно.

Лоусън-син бе изправен пред трудна дилема.

Никога през време на своята дълга практика почтеното предприятие, в което той беше съдружник, не бе имало случай да разплита някое дело, пълно с толкова трудности или по-точно с толкова невъзможни неща.

Какво да прави? Какво да реши?

Той си припомни постъпките, направени пред Министерството на външните работи и обещанието на министъра, че ще се обърне към папското правителство. Дали това обещание беше изпълнено? Бяха ли почнали преговори?

Той забърза към Ватикана. Но Ватиканът принадлежеше на миналото... Рим беше Република и на всичките си въпроси Лоусън получи един и същ отговор – че никой нищо не знаеше.

Освен това новите управници бяха достатъчно загрижени за собствените си работи, за да се занимават с тези на английския юрист. Какво значение имаше свободата на една-единствена личност в сравнение с тази на цял един народ, заплашен едновременно от две армии? В този момент неаполитанци и французи не напредваха ли с бърз ход към Рим, за да свалят републиката?

Всички ръце бяха заети с издигане на барикади. Никой не можеше да мисли да отдели дори и миг от това толкова скъпоценно време за преследване на четиридесетина разбойници.

Това затрудни още повече и без друго обърканото положение на представителя на къщата Лоусън и син. Безполезно беше да се пише в Лондон, за да се искат нареждания. Писмото нямаше да стигне навреме.

Може би със същия параход, който щеше да го отнесе, би тръгнало и друго едно писмо с пратка, съдържаща окървавената ръка на сина на неговия клиент! Беше ужасно! Но как да се предотврати престъплението.

Никакво средство не му идеше на ум. Да изчака отговора на писмото си му се виждаше равносилно на това да остави пленника на собствената му съдба.

За нещастие не можеше да стори нищо. Той почна да пише с пълното убеждение, че със следващата поща ще получи тъжната новина за изпълнението на заканата на разбойниците. Той смяташе вече ръката на пленника за пожертвана, но се надяваше, че ще успее да предотврати извършването на едно още по-ужасно престъпление.

Преди да свърши писмото, хрумна му една идея и той спря да пише. Ами ако писмото му се загубеше? В тези размирни времена можеше ли един разумен човек да разчита на пощата? Освен това защо да пише? Защо самият той да не замине? Щеше да пристигне в Лондон толкова бързо, колкото и писмото. Впрочем една толкова важна работа не можеше да бъде поверена на случайността.

След като размисли, той се убеди в правилността на това решение и като скъса започнатото писмо, веднага се зае с подготовката на

заминаването си.

Лоусън-син срещна доста трудности при преминаването на добре пазените тогава бойни линии, като се има предвид неизбежното приближаване на неприятелските сили, но неговите пари и английският му паспорт ги премахнаха. Той успя да достигне Чивита Векия, откъдето параходът го отведе към Марсилия.

Връщането на пратеника в Лондон не помогна с нищо за разрешаването на задачата.

След като не получи никакви нови сведения от дома, някога обитаван от художника, Лоусън-син реши, че е необходимо още едно пътуване до Италия.

И така, по-младият съдружник замина повторно за Рим, но не успя да влезе в него.

Свещеният град беше обсаден от френските войски под командването на генерал Удино и задържаният извън вратите юрист не можа да продължи хода на своето разследване.

На два пъти обсадните войски бяха отблъснати. По римските улици течаха реки от кръв – кръвта на смелите защитници на Републиката, водени тогава от Гарибалди – великия гражданин, когото тази величава борба издигна и на която той дължи завидното място, което заслужено заема днес в анализите на историята.

Но тази неравна борба не можеше да продължи дълго. След позорно предателство републиканците бяха сразени и когато най-сетне французите превзеха града, лондонският правник можа да възобнови търсенята си.

Той успя да узнае, че един млад англичанин е бил пленен от разбойническа шайка, командвана от добре известен главатар на име Корвино, че след това той бе успял да избяга от ръцете на разбойниците, че шайката е била почти унищожена и главатарят ѝ убит от отряд републикански доброволци, че пленникът, взел участие в похода на доброволците, се е върнал във Вал д'Орно и оттам – в Рим, в чиято защита се смяташе, че е участвал

Дали беше споделил съдбата на тези толкова славни републиканци, убити по време на епичната обсада? Никой не знаеше. Но това беше доста вероятно, тъй като от идването му в Рим с доброволците следите му изцяло се губеха.

Това бяха единствените сведения, донесени от господин Лоусън-син след второто му пътуване до Италия. Генерал Хардинг не узна никога нищо повече за съдбата на сина си.

От деня, в който беше получил фаталното писмо с пръста на Хенри, бившият офицер беше разяждан от черна мъка, която неуспехът на неговия пратеник удвои.

От този момент генералът заживя в едно крайно възбудено състояние, близко до безумието. Всяка нова поща му причиняваше нови кризи. Той очакваше някое писмо с ужасни подробности и с още по-ужасно съдържание. Дори си въобразяваше, че втората пратка е била загубена и че в тази, която очакваше да пристигне, ще бъде главата на неговия син.

От постоянната загриженост, измъчваща свръхвъзбуденото му въображение, той получи паралитичен удар, от който се съвзе само за да прекара няколко дена в едно състояние на пълна физическа отпадналост. Умря с угризението, че е убиец на сина си.

Убийството на Хенри беше впрочем само предположение, дори и в ума на умиращия. По време на едно последно съвещание той заръча на своя доверител Лоусън да продължи издирванията си на каквато и да е цена, докато получи пълно потвърждение за съдбата на сина си. Ако последният беше мъртъв, тленните му останки трябваше да бъдат пренесени в Лондон и да бъдат погребани до неговите.

Що се отнася до нарежданията на генерала в случай, че Хенри беше жив, никой не знаеше за тях, освен, може би, господин Лоусън.

Доверителят се подчини добросъвестно на последните желания на бившия офицер и посвети оставената му значителната сума за издирвания на самото място на произшествието и за съобщения в пресата.

Всичко беше напразно. Освен това, което бяха узнали в Рим, Лоусън не чу да се говори нищо повече за Хенри – жив или мъртъв и след изтичането на определеното време той освободи пратениците и престана да дава съобщения във вестниците.

Глава LVIII МЛАДИЯТ СОБСТВЕНИК НА БИЧУУД

След смъртта на генерал Хардинг синът му Найджъл влезе във владение на Бичууд и малко време след това, без да спазва траура и да почита паметта на баща си, стана съпруг, но не и господар на Бел Менъринг.

Никой не помисли да оспорва правата му на собственик. Той беше по-големият син и хората го смятаха за единствен син на генерала. Новината за смъртта на по-малкия при обсадата на Рим, разпространила се в графството, бе приета за меридавна.

Дори ако се смяташе, че Хенри беше още жив, хората предполагаша, че имотите на генерала са завещани само на по-големия и следователно Найджъл е техният законен собственик. Тези, които искаха да узнаят нещо повече и си даваха труд да се отнесат до господин Хюлет – новия застъпник на имението, получаваха от тази почтена личност уверение за пълните права на неговия клиент. Той говореше с важност за някакъв документ от известна дата, старателно скрит в една желязна каса, украсена с величествен етикет. Самата каса заемаше най-видното място на една етажерка на кабинета му, така че никой клиент не можеше да посети господин Хюлет, без да забележи, че има честта да говори с нотариуса, натоварен с грижата за имението и с други важни дела на Найджъл Хардинг – собственик на Бичууд парк, Бъкс. Такъв беше надписът на прословутата каса.

Колкото до собствеността на земите в имението на Бичууд, по този въпрос, както вече казахме, не се повдигаше никакъв спор. Някога бе ставало дума за подялбата между двамата братя, но хората бяха узнали за съществуването на завещание, което даваше всичко на по-големия син и тъй като по-младият се смяташе за мъртъв, нямаше какво да се оспорва.

С това споменът за Хенри Хардинг беше почти заличен. Повече от една година нещастният младеж беше въвн от страната и за средата, която той обикновено посещаваше, далеч от погледа означава далеч от сърцето. Благороден, но с доста безгрижен характер, хората го смятаха за неспособен да си пробие път в обществото, към славата и богатството.

Сега той беше мъртъв. Никой вече не мислеше за него и брат му Найджъл минаваше за един от най-щастливите хора в Англия и от най-

богатите собственици в графство Бъкингам.

Във всеки случай той изглеждаше задължен да бъде един от най-прочутите, защото съпругът на Бел Менъринг не можеше да се скрие зад някой облак. Ако все пак му се искаше да води затворен живот, Бел не беше жената, която би станала негова другарка в самотата и той не захъсна да го забележи.

Спокойствието, което някога бе царувало в Бичууд парк изчезна като чудо в деня, когато госпожица Бел Менъринг стана негова собственица. Величественото мълчание на горите, смущавано някога само от кръсците на рибаря и от гугукането на дивите гълъби, сега беше непрекъснато нарушавано от звучни човешки гласове.

Под жезъла на новата господарка, защото тя беше такава в пълния смисъл на думата, Бичууд стана център на развлеченията. Елитът на обществото от околията нахлу там, много щастлив от бляскавото гостоприемство, оказвано там. През пролетта там се правеха само разходки и конни надбягвания, празненства по стрелба с лък имаше през лятото, лов с хрътки – през зимата, а вечеринки и балове – през всички годишни времена.

Бел Менъринг беше постигнала цената на своята прекрасна красота, а майка ѝ – възнаграждението за изтънчената си сръчност. Вдовицата на полковника от индийската армия беше достигнала в замъка наистина едно положение, което не споделяше със сестрата на бившия собственик. Старата госпожица беше изчезнала малко преди сватбата на Найджъл и се бе преместила с вечната си плетка в скромно жилище, съответстващо на малкото богатство, което ѝ беше оставил брат ѝ. Днес вдовицата Менъринг седеше в нейното кресло, но още от първия ден тя го извади от ъгъла, в който лелята на Найджъл така скромно го беше оставила.

Изминаха няколко години на непрекъснати празненства и забави, предлагани на цялата околност. Поканени и зрители, всички присъстваха на тях с възхищение, а мнозина и със скрита завист.

Може ли да бъде друго в един дом, където двама млади хора с привлекателна външност се отдаваха непрекъснато на опияненията, които предлагат богатството и общественото положение, всичко което, накъсо казано, прави съществуването толкова приятно и завидно.

Малко по-прозорливият човек можеше обаче да забележи, че зад тази привидна веселост се крие едно близко до тъгата чувство.

Забелязах го добре, въпреки че след случката на бала не смятах, че съм задължен да посетя новите собственици на Бичууд парк.

Но другите къщи бяха отворени за мен и благодарение на тях се намирах доста често в допир с двамата съпрузи и интересната личност, на която дължах зачеркването на името си от бележника за танци.

Колкото по-ясно виждах нещата, толкова повече благославях небето, че ме бе вразумило навреме.

Ако не беше щастливата случайност, може би щях да бъда в число на онези пеперуди, които с изгорени и съсухрени от слънцето криле пълзяха около Бел Менъринг дълго след брака й.

Видът на всички тези мъченици на любовта вероятно беше причината, която помрачаваше челото на Найджъл Хардинг и вливаше в очите му онзи зловещ пламък, белег на полуизточния му произход. Но аз не се безпокоях от това, тъй като никога не бях изпитвал голяма почит към личността му.

Жена му ме интересуваше много повече: аз търсех с по-голямо старание явните за мен причини за тъжната й загриженост. Изблиците на веселост у нея се сменяха от моменти на разсеяност дори тогава, когато на ухото й бяха пошепвани любезни думи.

Бел не изпитваше никакво чувство на ревност към мъжа си. Напротив, тя изглежда понасяше присъствието му с известно отвращение и чувстваше облекчение, когато той се отдалечеше.

Долавях лесно тези отънъци, тъй като знаех причината им.

Краткият разговор, под кедровото дърво, чийто неволен свидетел бях, беше достатъчно ясен. Найджъл Хардинг се беше оженил за младо момиче, което никога нямаше да бъде негова съпруга в истинския смисъл на думата.

Сигурно никога не би могла да го обича, а тя и не го обичаше, но не беше ясно дали не би могла да обикне или обича вече друг. Бях убеден в последното предположение. Кой бе този друг? Ето какво не знаех, макар, да признавам, че съм правил много предположения. Въобразявах си, че това бе човекът, когото тя така жестоко беше измамила или мислех, че е някой друг, когото тя с по-малко жестокост, но със същата твърдост бе презрела.

Последната ми среща с госпожица Бел Менъринг – искам да кажа госпожа Найджъл Хардинг – стана при доста странни обстоятелства.

Беше след една вечеря, дадена от селски благородник в областта Беркс.

Загърнат с палтото си, очаквах скромния екипаж, който щеше да ме отведе до гарата и който икономът на моя домакин беше повикал, провиквайки се тържествено: „Колата на капитан Р“.

Срещу мен стоеше елегантна каляска, впрегната с два прекрасни коня. Кочияшът седеше величествено на капрата с камшик на бедрото; един не по-малко внушителен лакей бе застанал на стъпалото. Злато искреше по ливреите на слугите, а широк герб покриваше почти цялата вратичка. Всичко това беше в странен дисонанс със скромния файтон, който точно в този момент заставаше зад каляската.

– На кого ли е тази каляска? – се попитах аз мислено.

Отговорът ми бе даден от гръмкия глас на иконома. Беше колата на Найджъл Хардинг.

Почти в същия миг той излезе, придружен от жена си.

Отдръпнах се встрани, за да им направя път.

Той се хвърли пръв в колата, като че ли бе тласнат в нея въпреки волята си. Прекрасната госпожа, загърната в своите кожи – беше през зимата – се готвеше да го последва.

Тя вече беше стъпила на първото стъпало, когато конете, нетърпеливо пръхтейки, потеглиха преждевременно. При все че бяха енергично спрени от кочияша, младата жена загуби равновесие и щеше да падне ако не бях пристъпил, за да я задържа.

– Вие! Вие ли сте! – пошепна тя с тон, който ме изненада и който свидетелстваше по-малко за признателност, отколкото за досада.

После тя изля яда си върху кочияша и скочи в каляската, която бързо се отдалечи.

Поведението ѝ ме изненада, но това на съпруга ѝ ме учуди още повече. Докато колата потегляше при светлината на лампата, която държеше иконома, можах да разгледам лицето му. Подал главата си от вратичката, той бе спрял мрачния си поглед върху мене, сякаш се чувстваше засегнат от несъзнателната ми учтивост.

Видях двамата едва след пет години. Почти бях ги забравил, когато едно събитие на хиляди мили от Англия ме върна към спомена за младия собственик на Бичууд парк и неговата забележителна съпруга.

Може би за тях щеше да е по-добре да не се бе случвало, но да не говорим предварително, а да разказваме.

Глава LIX В ЮЖНА АМЕРИКА

След петгодишно пътуване, посветено изключително на изучаването на Новия свят, се оказах в южната част на американския континент по бреговете на Ла Плата.

Желанието да разгледам континента ме бе отвело в Аржентинската република, а оттам в една от планинските области, които се намират около бреговете на реката Парана.

Бях прекосил Кампото на около двайсет мили на север от пристанището Розарио – моя изходен пункт.

Целта ми бе да отида до стопанството на един английски колонизатор, мой стар приятел от колежа, установил се като скотовъдец и производител на вълна на петдесет мили от Розарио.

Бях на кон и сам, защото не успях да наема водач. Но тъй като знаех, че имението на приятеля ми се намира близо до реката, бях си въобразил, че ще го намеря без трудности.

Покрай пътя имаше и други стопанства, малко на брой наистина, но доста близо едно до друго, за да съм уверен, че вървя по правилния път.

До известна степен реката ми служеше за ориентир. Във всеки случай, като не я губех от погледа си, аз не рискувах много да се заблудя.

Конят ми беше прекрасен животно и с него смятах, че ще премина петдесет мили преди залез слънце – играчка за един южноамерикански кон.

Сигурно щях да успея, ако в животинското царство нямаше едно същество от рода на къртиците с отвратителния навик да дълбае толкова дълбоки бразди из полето, че на някои места те са много опасни клопки за конете.

Моят кон имаше непредпазливостта да стъпи в една от тези бразди – то затъна, препъна се и накрая падна, като повлече разбира се и мен.

Самият аз бях само леко контузен, но състоянието на коня беше много опасно.

След като го изправих, разбрах, че той едва се държи на краката си, а камо ли да ме отведе до стопанството на моя приятел. Една от предните му подкопитни кости трябва да е била навехната и когато напускахме мястото на произшествието той едва можеше да върви зад мене, куцукайки.

Оттук нататък бях принуден да продължа пътя си пеш, извън неприятното чувство, че трябва да удължа пътуването си с двайсет и четири часа. Тази перспектива не предлагаше нищо приятно и аз започнах да проклинам злата си съдба, когато на доста разстояние пред себе си забележах неоспорими признаци че наблизо има имение.

Отначало се виждаше букет от дървета, предимно праскови. Само по себе си това не беше убедително доказателство, защото на някои места от аржентинската територия прасковата е саморасла. Но между зелените листа забележах и нещо друго – една бяла стена и около нея зеленина, оградена с колове, която показваше, че там се намира някакъв двор.

Отправих се в тази посока, влачейки след себе си накуцващия кон с надеждата, че ще го заменя с някое животно способно да ме отведе до целта ми. Но дори и да не можех да направя тази замяна, все пак можех да оставя тук коня и да продължа пътя си пеш.

Докато се приближавах към жилището, най-напред успях да забележа че там поне можех да намеря подслон за ранения си кон, че е повече от вероятно да намеря и с какво да го заменя.

След като преминах завесата от дървета, най-сетне стигнах пред къщата. Не много голяма, построена в стила на италианските вили с веранда отпред, тя имаше кокетен и комфортен вид, който ме изкуши. Отзад двора се издигаха сградите на стопанството, които изглеждаха в отлично състояние.

Аз не се съмнявах, че между тях има сигурно и обор, където бих могъл да намеря и кон за смяна.

Отправих се към вратата на оградата и известих за своето присъствие, като почуках няколко пъти с дебелия край на камшика си.

Докато очаквах отговор, започнах да разглеждам къщата. Тя никак не приличаше на креолски дом – градината беше грижливо поддържана, а верандата, цялата покрита с рози, издаваше европейца. Собственикът можеше да бъде англичанин, французин, германец или италианец, защото всички народности се срещаха между колонизаторите от тази част на южна Америка.

Възбуденото ми до крайност любопитство не закъсня да бъде задоволено. Един мъж, който излизаше от конюшната, се отправи към вратата. Гъста черна брада, орлов поглед, бели зъби, силно прегърбен нос – всичко у него издаваше италианец. Една латерна на хълбока и майmunка на рамото му не биха били по-добър знак за родното му място. Знаех, че е италианец, още преди той да е отворил уста, за да ме попита:

– Какво има, синьор?

Въпреки почти черния цвят на лицето му този човек нямаше нищо отблъскващо във физиономията си. Напротив, изпитах чувството, че съм попаднал у добри самаряни.

За щастие говорех или по-право бръщолех италиански достатъчно, за да бъде разбран.

– Моят кон! – казах аз, като показах животното, което с голяма мъка държеше единия си преден крак на няколко сантиметра от земята. – Случи се, както виждате, нещастие и той не може повече да върви. Доведох го тук, за да ви помоля да го пазите, докато пратя човек да го вземе. Ще ви заплащам за труда. А може би – прибавих аз, като посочих с поглед обора – бихте могли да ми заемете някое добиче, за да ида на гости на мой приятел, който живее на около трийсет мили оттук.

Човекът гледаше ту мене, ту коня ми, после обърна поглед към къщата, като че очакваше оттам отговор на моята молба.

Никога човешки поглед не е призовавал такова божествено видение.

Къщната врата се отвори и една жена се появи на верандата – жена, която човек би могъл да сметне за ангел, ако не бяха признаците на майчинство, които в моите очи я правеха още по-очарователна.

Тя направи няколко стъпки и като погледна към розите, които сякаш образуваха около нея ореол, повтори въпроса, който ми беше вече зададен, но добави и едно мъжко име, защото се бе обърнала към събеседника ми:

– Какво има, Томазо?

Отговорът на Томазо беше само буквален превод на обяснението, което му бях дал. След това той зачака почтително.

– Кажу ми на чужденеца – отговори нежният глас, – че може да остави тук коня си и че ще му дадем друг, за да продължи пътя си. Кажу ми също, че ако пожелае да влезе и да почака връщането на съпруга ми, ще бъде добре дошъл.

Излишно е да се казва, че веднага приех любезната покана.

Томазо взе юздите от ръцете ми и отведе коня в конюшната.

Колкото до мен, аз прекрачих гостоприемния праг и скоро се видях седнал и повел разговор с една от най-прелестните жени, които някога съм имал щастието да срещна.

Глава LX

ГОСТОПРИЕМСТВОТО В НОВИЯ СВЯТ

Бях очарован от хубавата си домакиня и благославях случая станал причина да попадна тук.

Коя беше тя? Коя можеше да бъде? Италианка, беше ми казала отначало и ние разговаряхме на езика на Данте и Петрарка.

Но тя говореше и английски поне толкова, колкото аз италиански и скоро узнах, че съпругът ѝ бил англичанин.

– Той ще бъде щастлив да ви види – каза тя, – защото рядко му се случва да срещне сънародник. Повечето от английските колонизатори не проникват толкова далеч във вътрешността. Той няма да закъснее. Отиде само до другото стопанство, искам да кажа до това на татко... и смятам, че той и скъпият ми брат Луиджи са организирали лов на камилски птици. Но по това време ловът трябва да е свършил, защото те никога не преследват птицата след обяд. Уверена съм, че скоро ще се върне. Дотогава как ще прекарате времето си? Желаете ли да разгледате тези картини? Това са все изгледи от страната. Някои са от съпруга ми, други от брат ми Луиджи. Разгледайте нашата малка изложба, докато отида да ви приготвя закуска.

– Не се безпокойте, госпожо. Нямам нужда от нищо.

– Може би синьор... Но ловците на камилски птици? Луиджи ще дойде сигурно със съпруга ми... Няма ли да са гладни?... Ще ида да приготвя вечерята им.

След това моята красива домакиня излезе и ме остави в нетърпеливо очакване, което нямаше нищо общо с връщането на съпруга или на скъпия брат Луиджи.

За да убия времето, както ми беше препоръчано, аз започнах да разглеждам картините. Имаше около двадесетина, окачени по стените на стаята и това беше цялата мебелировка. В ексцентричната провинция на Санта Фе това можеше да се очаква. Както ми беше казала младата жена, повечето от картините бяха изгледи от страната и поради това бяха много интересни. Бяха представени всички местни ловни спортове – лов на камилски птици, на ягуари или на фламинго, преследване на коне и диви зверове и хващането им с примки или ласо.

Това, което отначало ми направи най-силно впечатление, беше учудващата точност на подробностите: огромни магарешки бодли,

омбасови дървета, безкрайни степи, камилски птици, зверове и други диви животни, туземни жители със живописни носии – всичко беше като живо. Но аз не очаквах да откроя това, което видях след едно по-подробно разглеждане... Повечето от картините представляваха творби на изкуството, достойни за всеки музей на цивилизования свят.

Бях доста изненадан да срещна подобна изложба в далечните равнини на Парана, но най-силно впечатление ми направи, че те бяха рисувани на самото място.

Учудването ми още не бе секнало, когато шум от гласове, прекъсна моите изследвания и ме отведе до прозореца.

Забелязах сцена, съвсем подобна на тази, която току-що бях видял възпроизведена върху платното.

Под сянката на едно гигантско омбасово дърво, посадено пред къщата, конници слизаха от конете си.

Веднага разбрах кои бяха новодошлите. На едно от седлата беше метната напреко великолепна мъжка камилска птица, а на другото – женска. Зад единия от ловците, останал на коня си, беше навит трети ловен трофей – кожа от ягуар.

Двама бяха туземни жители или овчари; другите двама можеха да бъдат само съпругът и „скъпият брат Луиджи“.

Луиджи – познах го по чисто италианската му физиономия – изглежда се колебаеше дали да слезе от коня, или да продължи пътя си, докато младият англичанин, който също говореше италиански, настояваше той да остане.

В този момент хубавата домакиня се появи на верандата и като пристъпи към оградата, присъедини своите молби към тези на съпруга си, добавяйки, по всяка вероятност, че вкъщи има чужденец. Луиджи се съгласи, слезе и подаде юздата на Томазо, който с помощта на туземците се зае да отведе конете.

Двамата млади хора влязоха.

– Моят съпруг Хенри и моят брат Луиджи – представи ги прелестната домакиня.

Не произнесе друго име и преди да съм успял да измърморя моето, тя започна да обяснява причината за моето присъствие – молбата, която ѝ бях отправил.

– О, разбира се – извика младият англичанин, – ние ще ви услужим с кон, и то на драго сърце. Но защо не останете при нас един-два дни? Може би този срок ще бъде достатъчен, за да се оправи коня Ви и да ви отведе при вашия приятел.

– Хиляди благодарности! – отвърнах аз.

Имах най-силно желание да приема любезната покана. Но като размислих, въобразих си, че предложеното гостоприемство е обикновена форма на учтивост. Щях да откажа под някой извинителен претекст, но новите настоятелни молби на домакина, към когото се присъединиха прелестната му съпруга и Луиджи, не ми позволиха да се усъмня в тяхната искреност.

И така аз признателно се преклоних и се съгласих да остана ден-два в стопанството, както ме молеха.

Останах там три дни, най-приятните в живота ми. Не ги прекарах всички под покрива на „съпруга ми Хенри“, защото „братът Луиджи“ имаше доста голямо стопанство, към което това на сестра му и на зет му беше само пристройка. Те ме заведоха там и аз се запознах с друга хубава домакиня, млада южноамериканка, отскоро станала негова стопанка и с бащата на Луиджи, почтен италианец, който всъщност беше признатият управител на малката колония.

Разстояние от само половин миля делеше двата чифлика и отивахме ту в единия, ту в другия, за да вечеряме, като междуременно ходехме на лов за камилски птици. Трите дни изминаха толкова бързо, че аз помислих, че съм прекарал там едва двадесет и четири часа.

Томазо се беше погрижил за коня ми с наистина невероятна сръчност. Лицето на този човек ми изглеждаше доста странно. Ако го бях срещнал в планините на Романя, а не по бреговете на Парана, сигурно бих го взел за разбойник, въпреки че приликата беше само привидна и се дължеше на живописната външност, която сме привикнали да приписваме на италианския разбойник. Всъщност Томазо бе един честен мъж с открит характер, обожаваш, това е точният израз, синьора и синьората, към прислугата на които се числеше.

След третия ден с мъка, която не търсех да прикрия, аз узнах от Томазо за пълното оздравяване на коня ми. Въпреки настоятелните молби на домакините си аз реших да продължа пътуването си. Те ме пуснаха да си тръгна едва след като обещах, че на връщане към Розарио ще се отбия пак в стопанството.

Излишно е да казвам, че надеждата да възобновя тези толкова приятни връзки направи заминаването ми по-малко мъчително.

Глава LXI НЕПОЗНАТИЯТ ДОМАКИН

До часа на заминаването си не бях чул нито веднъж да се споменава името на моя домакин.

Това на тъста му бе често произнасяно. Беше синьор Франческо Торезани от Романя, дошъл преди няколко години да се установи в Аржентинската република, както много други негови сънародници, с надеждата да подобри положението си.

Ето приблизително всичко, което знаех. По-точно казано, благодарение на развлеченията, които запълниха часовете на краткия ми престой, аз мислех само за настоящето.

Кой човек, дишайки с пълни гърди волния и ободряващ въздух на Пампасите и подскачайки сред безкрайните равнини на гърба на някой полудив кон, ще благоволи да си спомни за дребните удоволствия и незначителните тревоги на една покварена цивилизация? По-скоро ще ги забрави напълно.

Изглежда, че новите ми приятели Торезани изпитваха същото разположение на духа, присъщо на моята природа.

Аз не исках да узная миналото им, а и каква полза биха имали да ми го разказват?

Тази мисъл не ми мина през ума. Някои подробности разбрах случайно по време на разговора.

Ако знаех малко нещо за семейство Торезани, то за миналото на моя домакин, при това сънародник не бях научил нищо.

Както вече споменах, бях се спрял на прага и се сбoguвах с него, без да съм узнал дори името му.

Това изглежда странно и може би се нуждае от обяснение. То е много просто.

В Южна Европа, както и в Латинска Америка, се обръщат един към друг само на кръщелно име.

Този обичай беше възприел и моят домакин-англичанин само благодарение на съпругата си и нейното семейство.

Поради причини, които нямах право да изясня, го намирах необикновено въздържан. Всеки път, когато случайно ставаше дума за Англия, въпреки че нямаше нищо против родината си, струваше ми се, че не се интересува много за нея. Той дори избягваше да говори за Англия.

Върху това безразличие аз бях построил редица хипотези. Отдавах го на някакво нещастие от младина или може би на отстраняване от обществото. Последното предположение все пак ми се виждаше доста вероятно. Език, маниери, умствено и душевно развитие, всичко у моя домакин издаваше ако не благороден произход, то поне възпитание, което обикновено се дава на хора от тази класа. На няколко пъти по време на разговора ние разменихме тайните знаци на университетите от Итън и Оксфорд. Кой беше той? Любопитството ми бе възбудено до най-висша степен, но от приличие, не се стараех да го задоволя с преки въпроси, на които той може би не би отговорил.

Все пак тази неизвестност ме мъчеше толкова много, че в последния миг реших да я разсея.

– Ще ми извините – казах аз, – ако след едно мило и малко заслужено гостоприемство, пожелаая да узная името на своя домакин. Вярвайте ми, това не е от любопитство, а само за да знам към кого да отправя справедливия израз на моята благодарност.

– Вярно е, капитане – отвърна ми той със смях, – вие още не знаете името ми. Сега си спомням, че винаги сте се обръщали към мене само с обичайното италианско обръщение „синьор“. Какъв странен пропуск? Да ви задържа три дена, без да ви кажа името си!... Нали е много смешно? И е в разрез с английските навици? За да се извиня, ще ви предложа визитната си картичка. Мисля, че са ми останали още няколко в един стар портфейл. Извинете ме за момент.

Моят домакин влезе вкъщи, като ни остави да се смеем до насита на случката.

Скоро той се върна с въпросния портфейл. Извади оттам няколко пожълтели картончета от оризова хартия, избра едно и ми го подаде.

И тъй като от деликатност не посмях да го прочета в негово присъствие, аз се задоволих да хвърля нехайно поглед върху картичката. Казах му последното си сбогом – вече бях се простил с жена му – метнах се на коня и се отдалечих.

Любопитството не ми позволи да запазя дълго време равнодушието и сдържаността на светския човек. Като извадих картичката от джоба си, прочетох:

ХЕНРИ ХАРДИНГ

– Прекрасно английско име – помислих си аз, – за което имам основателни причини да си спомням.

Но и през ум не ми мина, че младият чифликчия от Пампасите можеше да има някакво родство със семейство Хардинг от Бичууд парк в

Пръстът на съдбата

графство Бъкс. Без други размишления, аз сложих картичката в портфейла си и продължих пътуването си.

Глава LXII

ОТКРИТИЯТ НАСЛЕДНИК

Читателят може би ще се учуди на моята недосетливост и ще се запита, как не съм могъл да позная Хенри Хардинг.

Но това всъщност не беше недосетливост. Бях го виждал само веднъж, когато, още юноша, беше дошъл да прекара ваканцията си в Бичууд. Дори да го бях срещал по-често, едва ли щях да позная младия гимназист в този мъж с бронзова кожа, гъста брада, повече италианец, отколкото англичанин, освен ако някаква неочаквана случайност не би възобновила спомените ми. Например ако бях чул по-рано името му.

Колкото до другите, читателят трябва да си припомни, че ги познава много по-добре от мене. Всичко, което знаех за тях, бях научил през трите дни гостуване, а нито едно от тези сведения не ме накара да свържа мислите си със старите си познайници от графство Бъкс.

Това струва ми се е достатъчно обяснение за безразличието, с което прибрах в портфейла си картичката на господин Хенри Хардинг, след като прочетох името, написано на нея.

Като пристигнах в стопанството на приятеля си, го намерих доста разтревожен от закъснението ми. Той ме очаквал преди три дни, и ако тревата в степта, бе имала време да израсне високо, както обикновено, щях да помисли, че съм се загубил или попаднал в ръцете на крадци, опасни само когато огромните тръстики в прерията достигнат пълното си развитие.

Разправих му за причината на моето закъснение и за любезния прием, който ми беше оказан. Простирах се с удоволствие върху подробностите, когато моят приятел изведнъж ме прекъсна.

– Познавал ли сте някога генерал Хардинг от Бъкс? – ме попита той.

– Генерал Хардинг от Бъкс?

– Да! Зная, че сте посещавал често това графство. Генералът, за когото говоря, се е поминал преди пет или шест години.

– Познавах генерал Хардинг от Бичууд парк в Бъкингамшир, но бегло. Той умря приблизително по същото време, за което говорите. Да не би да е той?

– Самият той. Боже мой! Бичууд!... Мисля, че е същото име!... След малко ще го узнаем! Много странно – продължи моят приятел,

като стана и се отправи към шкафа, поставен в един от ъглите на стаята, – много странно, наистина! Самият аз възнамерявах да се отбия в стопанството, в което са ви посрещнали така добре. И докато ви чаках, открих... това, което щеше да стане причина за моето пътуване. Аз не съм много близък с господин Хардинг. Той дружи само с италианци и аржентинци, с които ние англичаните никак не се събираме. Но въпреки всичко минава за почтен човек.

– Очарован съм като ви слушам да говорите така. Такова е и лично то ми впечатление след краткия престой. Но какво общо има той с генерал Хардинг?

Необходимо ли е да казвам, че любопитството ми беше възбудено до такава степен, че извадих картичката от портфейла си и започнах да я разглеждам.

– Е добре! – каза приятелят ми, като се върна към същността на нашия разговор. – Докато очаквах пристигането ви, ми беше невъзможно да напусна къщата. И като нямах други развлечения, прочетох няколко стари английски вестника.

Беше един брой от „Таймс“... Ако някога живеете в Пампасите толкова дълго, колкото мене, вие ще четете вестник „Таймс“ със същото удоволствие, каквато и да е неговата дата от първия до последния ред, включително и съобщенията. Преглеждах ги, когато погледът ми се спря на следното известие, което ще ви дам да прочетете.

Взех вестника и прегледах посоченото ми съобщение:

„ХЕНРИ ХАРДИНГ: Ако господин Хенри Хардинг, син на починалия генерал Хардинг от Бичууд парк в графство Бъкингам, желае да се отнесе до господата Лоусън и син, нотариуси, Линколн-син Филдс, той ще научи от тях НЕЩО МНОГО ВАЖНО ЗА НЕГО. Господин Хардинг е бил видян за последен път в Рим по време на революционните размирици и се предполага, че е участвал в защитата на града. Голямо възнаграждение за всеки, който даде настоящия му адрес или ако е мъртъв, посочи времето и обстоятелствата на неговата смърт.“

– Какво мислите за това? – попита приятелят ми, като забеляза, че бях свършил да чета.

– Спомням си, че съм виждал това съобщение – казах аз. – Беше поместено многократно и вдигна голям шум на времето. Младият Хардинг беше напуснал Англия, но никой не знаеше точно къде е отишъл. Това

беше малко преди смъртта на баща му. Носеше се слух, че е бил отблъснат от едно младо момиче, за което искал да се ожени и което самият аз познавах, после че е отишъл в Италия, че е бил пленен от разбойници, че е участвал в отредите на Мацини и Гарибалди. Но никой не знаеше истината, тъй като генерал Хардинг имаше навик да пази за себе си семейните тайни. Всички тези предположения се пръснаха след смъртта му. Когато се появиха съобщенията, младежът вече бе отдавна изчезнал и случката не привлече особено вниманието на никого. Говореше се, че баща му е оставил някакво завещание и че нотариусът го търсел, за да му го предаде.

– И аз така предполагам. Мислите ли, че са го намерили?

– Не зная нищо. Не можах да узная резултата от многобройните съобщения, тъй като напуснах Англия по същото време и не съм се връщал оттогава там.

– Не мислите ли, че Хенри Хардинг от съобщението на Таймс и младият чифликчия, ваш домакин, са едно и също лице?

– Това е възможно и дори вероятно. Съобщението гласи, че е изчезнал в Рим, а семейството, с което се е свързал, идва от Рим. Така ми казаха в стопанството. Може би е същият. Възможно е да е отговорил на съобщението и да е получил вече това важно нещо, каквото и да е то... Генерал Хардинг беше завещал цялото си състояние на големия си син и Хенри щеше да получи в наследство само хиляда лири стерлинги. Ако Хенри е бил моят домакин, по всяка вероятност е получил парите си. Не е ли това капиталът, с който е могъл да се установи така скромно в Америка?

– Не съм сигурен. Той е дошъл тук много преди датата на това съобщение и никога не е напуснал страната, за да иде до Англия.

– Той не би имал нужда да ходи до Англия, за да получи това малко наследство. Работата е могла да се уреди писмено.

– Вярно е, но имам основателни причини да вярвам, че е само наемател на стопанството, където го намерихте. Тъстът му е истинският собственик на двата чифлика, и това е така още от самото начало, много преди появяването на съобщението в „Таймс“. Според мен той никога не е чел това известие, и ако той е посоченото лице, добре би било да узнае за него. Както вече ви казах, имах намерение да ида у тях и да го разпитам сам. Въпреки че малко го познавам, съм слушал много хубави неща за него... Той е страстен ловец и се страхувам, че сигурно не е оползотворил много добре зестрата на жена си или богатството на тъста си. Чувал съм да казват, че неговата зависимост и слабият му

земеделски опит го огорчавали. Ако му е оставено някакво завещание, сигурен съм, че тези пари ще са добре дошли за него. В Лондон хиляда лири стерлинги са нищо, но в Пампасите са цяло богатство.

– Имате право – отвърнах аз машинално. Питам се дали беше възможно отблъснатият любим на госпожица Бел Менъринг да е човекът, когото бях видял.

– Ето какво трябва да се направи – подхвана моят домакин. – Поканен сте на връщане да се отбиете в стопанството, нали?

– Обещал съм непременно да сторя това.

– Щастлив безделник! Да завържеш такива прелестни познанства, защото аржентинката никак не отстъпва по хубост на зълва си. И то, благодарение на коня си! По дяволите! Ако можех да се надявам на такова щастие, щях да се излагам всеки ден от годината на опасността да си счупя врата! От тази гледна точка съдбата винаги ви е облагодетелствала!

Известно време пламенността на моя приятел ме забавляваше. Закоравял ерген, не го смятах за способен да преклони глава дори пред прелестите на Лучета... Бях чувал да назовават госпожа Хардинг с това име.

– Какво искате да ми предложите? – казах аз, за да прекъсна възторга му.

– Да занесете този брой на вестник „Таймс“ и да прочетете съобщението лично на господин Хардинг. Ще ви придружа, ако желаете, но тъй като вече сте се запознал с тях и знаете повече подробности по въпроса, смятам, че на вас се пада честта да оправите тази работа. Какво ще кажете?

– Нямам нищо против.

– Всичко е наред тогава. Сега трябва да направя вашия престой възможно по-приятен, но се боя, че ергенският ми дом ще ви се види доста мрачен пред оня, който току-що сте напуснал. След Рая, Чистилището! Ха! Ха! Ха!

В думите му имаше нещо вярно, но се постарях да прикрия мисълта си зад смеха, с който приех шегата на приятеля си.

Глава LXIII

ЕДИН БРОЙ ОТ „ТАЙМС“

Въпреки красноречивите му предупреждения, организираните от стария ми другар от колежа забавления далеч не бяха тъжни и през осемте дни, които му посветих, аз не скучах нито за минута.

Сутринта на деветия ден, яхнал коня си, се готвех да тръгна към Розарио с намерение да спра според обещанието си в стопанството на господин Хенри Хардинг, когото вече не можех да смятам за чужд, ако наистина той беше синът на генерала от Индийската армия.

Моят приятел ме придружи и имах удоволствието да вдъхна взаимна симпатия между двамата ми сънародници, достойни да се опознаят един друг повече отколкото досега.

Синьора Лучета бе по-прелестна и по-любезна от всякога и скоро видяхме двете семейства, събрани под един покрив, за да отпразнуват по приятелски нашето посещение.

Гостоприемството, на което се радвахме през тези няколко дни, беше такова, че старият ми другар тръгна за самотното си стопанство с твърдото решение да ги посещава редовно.

Колкото до мен, вече не бях смятан за чужденец. Домакинът ми от Южна Америка беше наистина синът на генерал Хардинг от Бичууд парк, същият доброволен изгнаник, който се издирваше чрез вестник „Таймс“.

Той ми разказа своята история, така както се опитах да я предам в по-раншните страници.

– А това? – казах му аз, като му показах съобщението от вестника.

– Никога не съм го чел... за първи път чувам да се говори подобно нещо – отвърна той.

– Предполагам, че знаете за смъртта на баща си?

– О, да! Узнах за нея от вестниците, малко след тъжната случка. Бедният татко! Може би съм постъпил доста необмислено!... Но сега е много късно да го призная.

Видях мъката, която помрачи неговото лице при спомена за баща му и побързах да сменя темата.

– А за сватбата на брат си бяхте ли осведомен?

– Не – отвърна той, за голяма моя изненада. – Женен ли е?

– Отдавна. Сватбата му също бе огласена по вестниците и то доста

шумно. Бога ми! Чудно е, че не сте чел за нея.

– Ах, вестниците! Не съм отворил нито един английски вестник след съобщението за смъртта на баща ми. Намразих ги като всичко, което идваше от Англия. Сигурно са ви казали, че не дружа с моите сънародници в тази страна. А коя е жената, която господин Найджъл Хардинг е благоволил да ощастливи? Предполагам, че я познавате?

– Той се ожени за госпожица Бел Менъринг, – казах аз, като придадох на лицето си израз на пълна невинност, не без известна загриженост за мъката, която можеше да предизвика у него тази новина.

Но се лъжех. Младият мъж остана съвсем безразличен.

– Госпожата ми е позната – отвърна той с иронична усмивка. – Тя и брат ми са създадени да бъдат щастливи. Предполагам, че характерите им се схождат отлично.

Аз много добре разбрах смисъла на тази забележка. Все пак се въздържах да го покажа.

– Но – казах аз, като се върнах към съобщението, – какво смятате да правите с това? Виждате, че става въпрос за нещо много важно за вас.

– Почти нищо, предполагам. Мисля, че зная за какво се отнася... някакви хиляда лири стерлинги, които баща ми е обещал да ми остави след смъртта си. Това беше предвидено в завещанието. Това завещание...

Той се спря и горчива усмивка сгърчи устните му, но лицето му почти веднага се проясни.

– Но всъщност, би трябвало да се радвам на това завещание, което ме лиши от наследство. Защото без него, синьоре – прибави той, като забрави, че говори на сънародник, – без него не бих срещнал скъпата си Лучета, а това щеше да бъде най-голямото ми нещастие.

– Дори да са само хиляда лири – казах аз, – сумата заслужава внимание.

– Така е – отвърна той, – и понякога съм мислил да я поискам... искам да кажа в последно време. Бях толкова огорчен от всичко, което се случи в Англия, че реших да откажа мизерното завещание, което ми беше направено. Право да си кажа, тук не съм спечелил много пари и почвам да се считам по-скоро пансионер на почтения си тъст, отколкото негов чифликчия. С хиляда лири, напълно мои, ще мога да се издигна поне в собствените си очи.

– Какво решавате тогава? Искате ли да тръгнете с мене, за да потърсите сумата в Англия?

– Не, не, хиляди пъти не! Дори и да ставаше въпрос и за десет хиляди лири стерлинги, не бих се съгласил да се отделя от този щастлив дом и да напусна приятния си южноамерикански живот. Ако хилядата лири са оставени на мое име при господата Лоусън и син, бих могъл да ги получа с пълномощно... Вие заминавате за Англия, нали?

– Да, с първия параход.

– Е добре, защо... но се боя да не бъда нахален. Вие ще трябва да се занимавате със собствените си работи.

– Те не са толкова важни, че да не мога да се заема с тази, която бихте благоволил да ми поверите. Тъкмо ще мога отчасти да се отблагодаря за гостоприемството, което получих при вас.

– О, да не говорим за гостоприемство! Освен това не сте задължен на мен. Лучета беше първата, която ви прие. Ако бях тук, щом разберях, че сте англичанин, може би щях да побързам да ви предложа един кон и да ви изпратя, и на свой ред и аз като англичанин, по всяка вероятност бих откраднал великолепно ви животно и бих ви дал в замяна някоя крапта. Ха! Ха! Ха!

Присъединих се към тази шега, защото добре разбрах, че саркастичната му забележка беше само закачка.

– Сериозно – продължи той, – вие можете да ми направите тази услуга по-добре от всеки мошеник-юрист. Намерете този Лоусън от Линкулн'с-ин Филдс. Старият правник, както и синът му, не са ми съвсем непознати... те са доста честни хора... искам да кажа, като нотариуси. Ако имат у себе си мои пари, те несъмнено ще ги дадат. Ще ви дам едно пълномощно и след като получите парите вие ще ги изпратите до някоя банка в Буенос Айрес, така че да ми бъдат връчени чрез клоновете ѝ в Розарио. Нали ще бъдете така добър да ми направите тази услуга?

– С най-голямо удоволствие.

– И така, достатъчно по този въпрос. Дамите ви очакват. Вие, мисля обичате китарата, а чувам, че Лучета настройва своята. Луиджи пее като втори Марио, а синьорината, както той нарича своята южноамериканка, е истински славей. Чуйте! Викат ни. Идвате ли, капитане?

Нямаше нужда да бъда молен. Бях така завладян от аржентинските гласове, които ме приканваха в съседната стая.

Глава LXIV ЗАВЕЩАНИЕТО НА ГЕНЕРАЛА

След два месеца се намирах под едно небе, съвсем различно от оно-ва, което сияеше над областите на Парана, и напомнящо нажежен сапфир. В една стая, която толкова приличаше на гостната от южноамериканското стопанство, колкото килия от затвора Югет прилича на апартамент от Бъкингамския дворец. Бях влязъл в прашната кантора на един юрист от Линкълн'с-ин... на име Лоусън.

Прие ме старият нотариус. Той имаше вид на най-честния човек на света. И както разбрах по-късно, външността му не лъжеше.

– С какво мога да ви услужа, капитане? – ме попита той учтиво с очи приковани върху визитната ми картичка, която му бях дал вместо препоръчително писмо.

– Ще ви осведомя – казах аз, като му предложих стария брой от „Таймс“, отворен на страницата със съобщението, подчертано с червен молив. – Мисля, че трябва да се отнесе до вашата кантора?

– Да – отвърна той, като подскочи от креслото си, сякаш бях насочил срещу него дулото на револвер. – Това известие е било публикувано преди много време!... Но няма значение!... Можете ли да ме осведомите за въпросната личност?

– Може би – отвърнах аз въздържано, като не знаех още до каква степен можех да застъпя интересите на моя поръчител.

– Тогава той е още жив?... Искам да кажа, господин Хенри Хардинг.

– Имам много основателни причини да вярвам в това. Видях го преди два месеца.

– По дяво...

Юристът издаде едно възклицание, което не съответстваше на професионалното му държание, но изтръгнало се от него поради изключителното положение.

– Въпросът е сериозен – продължи той, – много сериозен, наистина. Но, господине... Извинявам се... Капитане, позволете ми да ви попитам от чия страна идете. Познавам ви по име и мисля, че може да имам вяра във вас... приятел ли сте на господин Найджъл Хардинг?

– Ако бях, господин Лоусън, не бих ви дал сведението, което съм натоварен да ви съобщя. Освен това, което знам, господин Найджъл

Хардинг е последният човек, който би се зарадвал да узнае, че брат му е жив.

Това изречение подейства като електрически ток. Веднага видях, че юристът беше на наша страна, а и той без мъка разбра, че и аз мисля като него. Бяха ме осведомили, че вече не е прокуррист на имението Бичууд.

– И вие ме уверявате, че е жив – подзе той с тържественост, която доста ясно показваше интересът, който проявяваше към моя отговор.

– Това е най-добрият отговор, който мога да ви дам.

И му подадох писмото на Хенри Хардинг, с което той искаше да му се предаде предполагаемата завещана сума от хиляда лири.

– Хиляда лири стерлинги! – извика нотариусът, след като прочете писмото. – Хиляда лири!... Сто хиляди лири, ни повече ни по-малко... И увеличените лихви, и взетите вече ипотеките, и разсипничествата на Хюлет, този мизерен мошеник!... А, ето наказанието на господин Найджъл Хардинг и на нежната му половинка!

Не очаквах този изблик. Оставих на господин Лоусън да се съвземе и го помолих да обясни.

– Нека обясня! – извика той, като си сложи с величествен израз очилата и ми показа един истински образ на правник. – За вас, господине, ще го направя с голямо удоволствие. Това писмо ми дава основание да имам пълно доверие във вас... Любимият син на моя стар приятел Хардинг, той сам ми го казваше на смъртния си одър, слава Богу, е жив и ние можем да накажем узурпатора и този нехранимайко Хюлет... Каква щастлива новина!... Какво славно откритие!... Какво възкресение, би трябвало да кажа!

– Но какво означава всичко това, господин Лоусън? Дойдох да ви намеря по молба на моя приятел, господин Хенри Хардинг, когото случайно срещнах в Южна Америка по бреговете на Парана, както се казва в писмото му. Той ме натовари да направя допитване, което се старая да осъществя възможно най-старателно... Той смята, че у вас има хиляда лири, завещани от баща му и ме помоли да ги получа вместо него.

– Хиляда лири!... Имението Бичууд струва значи само хиляда лири!... Прочетете, капитане... прочетете!

При тези думи, той сложи пред мене голям пергаментов лист, който бе извадил от едно чекмедже.

Беше завещание, което ще се задоволя да предам със свои думи.

Като отричаше свое по-раншно завещание, според което оставяше цялото си имущество на големия си син Найджъл и една сума от хиляда

лири стерлинги на по-младия – Хенри, генерал Хардинг завещаваше имението на Хенри, а хилядата лири на Найджъл.

Според този напълно законен документ господата Лоусън и син бяха посочени като изпълнители на завещанието. Последното желание на покойника трябваше да бъде открито на Найджъл Хардинг само при условие, че Хенри бе жив. За да дойде до това убеждение, генералът започваше да се употребят всички средства, било чрез съобщения във вестниците, било по други причини, които изпълнителите на завещанието биха намерили за необходими.

Дотогава Найджъл щеше да остане собственик на имението според съдържанието на първото завещание. В случай, че смъртта на Хенри се установеше, не трябваше по никакъв начин да го обезпокояват и да го уведомяват за последното завещание, което трябваше да се смята за анулирано.

Беше прибавена една забележка, според която той оставяше на сестра си двеста лири стерлинги доживотна годишна рента от доходите на имението му.

Такова бе съдържанието на този странен документ, който правникът ме бе помолил да прочета.

Необходимо ли е да посоча примесеното с учудване задоволство, което изпитах.

Моят любезен домакин, младият чифликчия от Парана, вече нямаше да се смята задължен на тъста си. И колкото и малко обич да изпитваше към Англия, бях почти уверен, че притежаването на бащините му имения сигурно щеше да промени предразсъдъците му към родната страна.

– От всичко това – казах аз, като се обърнах към правника, – трябва ли да се разбира, че господин Хенри Хардинг става единствен собственик на имението Бичууд?

– Това е неоспоримо – отвърна господин Лоусън. – На цялото богатство на баща си, с изключение на хилядата лири и на доживотната рента.

– Това няма да бъде много приятна изненада за господин Найджъл.

– А също и за господин Хюлет! И двамата направиха всичко възможно, за да спрат публикуването на съобщението за загубения наследник. Естествено, те смятаха, че то бе само за да му се предаде нищожната завещана сума от хиляда лири стерлинги. Сега тя принадлежи на господин Найджъл и ние ще видим доколко ще покрие разноските, направени от господин Хюлет. Давам честната си дума, че ще им падне като

гръм от ясно небе! И аз незабавно ще взема всички мерки за това.

– Как смятате да действате?

Нотариусът ме погледна право в очите, като че се колебаеше да ми отговори.

– Извинете ме, господин Лоусън – казах аз. – Ако ви задавам този въпрос, то е единствено от любопитство. Знам, че това не ме засяга.

– Вие грешите капитане. Извинете моята откровеност: работата много добре ви засяга, тъй като господин Хенри Хардинг ви е дал пълномощно, да се явите в съда при нужда.

– Вярно е, но само при условие, че той ще получи завещание от хиляда лири. Сега, става въпрос за наследство от сто хиляди лири стерлинги. Случаят е съвсем различен и се боя, че надхвърля правата ми на пълномощник. Но ако мога да водя сам работата, аз съм много задължен на вашия клиент, за да не бъде изцяло на вашите услуги.

– Това именно желях да ви поискам и с това се обяснява колебанието ми преди малко. Щастлив съм да зная, че можем да разчитаме на вашето съдействие. Ние сигурно ще имаме нужда от него. Не се изпуска така лесно такова богатство, без да си го защитил със зъби и нокти. От противник като Хюлет, ние трябва да очакваме сериозна съпротива и съмнителни маневри!... Един непочтен нотариус, който се кичи с най-свещени права!

– Но как би могъл той да оспори завещанието? То е напълно ясно и разбрано и вие сте сигурен, че е от последна дата.

– Подписано от генерал Хардинг един ден преди неговата смърт пред свидетели!... Ето имената им!... То е законно и неоспоримо.

– Но тогава?...

– Ще трябва да докажем самоличността на ищеца. Това именно е най-важното!... Кажете ми на кого прилича нашият младеж? Изменило ли се е много лицето му, откакто е напуснал Англия?

– Това не бих могъл да ви кажа.

– Как!... Видял сте го едва преди два месеца!

– Вярно е, но мога да кажа, че сякаш го виждах за първи път. Срещнах го преди шест години на едно празненство и бях почти забравил как изглежда.

– По време на тази нещастна случка той беше много млад – продължи юристът. – Сигурно се е променил много. Пленничеството му при разбойниците... борбите му на барикадите... дългата му брада... почернялото му от слънцето на Южна Америка лице, без да говорим за каубойския живот, който води!... Не, днешният Хенри Хардинг не може да

прилича на оня, който напусна родината си преди шест години. Давам честната си дума! Аз подозирам тук една голяма опасност. Сега се срещат хора, готови да дадат всякакви показания... да се закълнат, че бялото е синьо, дори черно... ако стане нужда и ако са добре платени. За случая пари няма да липсват, нито решение да се употребят полезно. Хюлет няма да се спре пред нищо. Господин Найджъл Хардинг ще действа безскрупулно, без да говорим за госпожа Найджъл и за почтената ѝ майка. Ще трябва да се борим, капитане... Бъдете уверен в това!

– Все пак, както виждам, вие не се боите за резултата? – казах аз, като забелязах тържествуващата му увереност.

– Ни най-малко... не, ни най-малко не се боя! Не се страхувам от никакви трудности. Те могат да се появят, но аз имам средство да ги преодолея!... И така, успокойте се, капитане. Вие ще бъдете своевременно предупреден. Остава ми само да призова всички страни пред съда.

– Но... вие не смятате да ги призовете веднага, нали?

– Не, разбира се. Говоря само фигуративно. Първата работа е да се доведе тук господин Хенри. Трябва да пратим да го потърсят... Да видим!... Стопанство Тореани, през Розарио, по бреговете на Парана, казахте. Синът ми ще замине веднага за Южна Америка. Това ще е едно дълго пътуване, но няма значение! Човек може да обиколи няколко пъти света за сто хиляди лири стерлинги!... Сега, капитане, имам две молби към вас: най-напред, да пишете на приятеля си, господин Хенри Хардинг, за да го уведомяте за онова, което току-що научихте. Синът ми ще занесе писмото според вашите упътвания. После да ми дадете честната си дума, че ще пазите тайна до пристигането на самия Хенри Хардинг.

Естествено, аз положих исканата клетва и дадох на господин Лоусън-син всички сведения, за да улесня презокеанското му пътуване. После, като оставих своя адрес на господин Лоусън, за да може той да влезе във връзка с мене, когато сметне за необходимо, напуснах кантората на Линколн'с-ин Филдс, очарован и изненадан от откритието, което бях направил.

Глава LXV

ПРЪСТЪТ НА СЪДБАТА

След шест месеца бях призован като свидетел в процеса по оспорваното завещание.

Делото се водеше при особени обстоятелства, и поради общественото положение на страните и изключителната си важност, то вдигна шум, достоен да го класира между прочутите дела.

„Хардинг срещу Хардинг“ – това бе заглавието му. Ответник беше господин Найджъл Хардинг, собственик на Бичууд парк, Бъкингамшир; ищец – господин Хенри Хардинг, брат на своя противник.

Спореше се за недвижимо имущество, оценено на сто хиляди лири стерлинги, което ответникът притежаваше съгласно текста на напълно автентично завещание, направено от генерал Хардинг, негов баща, около една година преди смъртта му.

Това завещание, прието от един провинциален нотариус на име Хюлет, подписано от него и чиновника му, призован като свидетел, даваше на по-големия син Найджъл, цялото имущество, с изключение на хиляда лири стерлинги, завещани на втория му син Хенри.

Завещанието беше едновременно ясно и правилно; несправедливостта на подялбата изглеждаше странна, но тя имаше основателни причини и никой не оспорваше валидността на документа.

Трудността се състоеше в съществуването на едно завещание от по-късна дата, според което, след установяване на самоличността на Хенри Хардинг, завещанието направено при Хюлет трябваше да претърпи основна промяна в даренията, тъй като генералът оставяше цялото си богатство на малкия си син, а на големия – само хиляда лири стерлинги.

Тази необикновена промяна трябваше да стане при още по-необикновени условия. Прочитането на второто завещание показва, че малкият брат се е намирал в чужбина при съставянето му и нещо повече – смятали са го за мъртъв.

У завещателя трябва да е съществувало известно съмнение за тази смърт. Ето защо той бе вмъкнал това условие, за да може в случай, че синът му Хенри се върне, да влезе спокойно във владение на всички негові имущества, с изключение, разбира се, на по-рано споменатите хиляда лири.

Наследникът на цялото имущество от второто завещание се беше

върнал – така поне уверяваше господин Хенри Хардинг, ищецът.

Но той не можеше да влезе спокойно във владение на това имущество, както се казваше в споменатото завещание.

Напротив, правата му щяха да минат през ситото на закона, щяха да бъдат оспорени с цялото упорство, алчност и повече или по-малко почтена прецизност, която обикновено развиват двете страни при споровете от този род.

Впрочем, защитата не оспорваше валидността на второто завещание, прието и съставено от юрист с неоспорима почтеност.

Целият процес почиваше върху въпроса за самоличността. Ответникът твърдеше, че ищецът не само не е негов брат, но че нямат никакви родствени връзки.

Доказателства за смъртта на Хенри нямаше, но се вярваше твърдо в това. Като потвърждение на тези предположения съветникът на защитата възпроизведе – Впрочем доста непредпазливо, както събитията ще го докажат – писма, писани от Хенри Хардинг, с които се доказваше, че е бил отвлечен от разбойническа шайка и заплашен със смърт, в случай, че не се плати откуп за неговото освобождаване.

Беше доказано, че откупът не е бил платен, че бил изпратен твърде късно според защитата и признанието на свидетелите.

Впрочем, предполагаше се, че разбойниците бяха изпълнили престъплението, с което бяха заплашили семейството на пленника си.

Такова беше впечатлението на „дванадесетте достойни и искрени мъже“ след красноречивата пледоария на прочутия адвокат, на когото господин Хюлет беше поверил интересите на своя клиент.

В полза на просителя се излагаха почти невероятни факти.

Беше немислимо – така смятаха дванадесетте търговци – да се предположи, че синът – богат и от добър род английски джентълмен – се заема с унизителната професия рисувач на картини, после напуска родината си, за да отиде в Южна Америка и да забрави блестящото положение, което може да има в Англия до момента, в който една абсолютна случайност му е припомнила за него.

Може би те щяха да разберат причините за това доброволно изгнание, ако ставаше дума за техните собствени синове, но за сина на един генерал, на един селски благородник, собственик на такова хубаво име, това надминаваше всяко предположение.

Те бяха склонни да повярват на случката с разбойниците, въпреки че им се виждаше малко странна. Но изгнанието! Това беше приказка, достойна най-много да забавлява войниците от флотата.

Такова беше положението след разпита на свидетелите на страните.

Всички доказателства, изложени от адвоката на ищеца, бяха безсилни да докажат неговата самоличност. Беше невъзможно да се втълпи на английското жури, че младият мъж с брада и бронзово лице, който предявяваше претенции за имението Бичууд парк, можеше да бъде син на по-раншния собственик, че бледият и мълчалив джентълмен, изправен пред тях, беше несъмнено син на генерала.

„Богатството прави титлата“, казва една стара поговорка. Под влияние на голямото богатство, тази пословица се смята винаги за неоспорима истина от едно жури, съставено от английски търговци.

Каузата на просителя изглеждаше загубена.

Дебатите бяха отдавна започнали и делото наближаваше своя край, когато адвокатът на ищеца поиска да бъде изслушан свидетел, разпитан по-рано във връзка с първото завещание и показанията на когото бяха в негова полза.

Този свидетел беше господин Лоусън – баща от кантората Лоусън и син Линколн'с-ин.

Като зае мястото си на скамейката, старият правник изгледа заседателите с ироничен поглед.

„Дванадесетте достойни и искрени мъже“ отначало не разбраха нищо. Те си дадоха точна сметка за станалото едва след разпита.

– Вие твърдите, че генерал Хардинг е получил второ писмо от сина си Хенри – попита го адвокатът, след като Лоусън почтително целуна Библията.

– Да.

– Не говоря за писмата дадени вече на журито. Става дума за писмо, писано не от самия Хенри, а от главатаря на разбойниците – Корвино. Генералът получил ли го е?

– Да.

– Можете ли да го докажете?

– Той ми го прочете и нещо повече, даде ми го на съхранение.

– По кое време се случи това?

– Малко преди смъртта на генерала. По-точно казано, в същия ден, когато ми продиктува завещанието си.

– Кое завещание?

– Това, върху което ищецът основава исканията си.

– Искате да кажете, че този ден той ви е предал едно писмо?

– Да.

– Знаете ли кога го е получил?

– Печатът на писмото го показва, както и мястото, откъдето е било изпратено.

– Притежавате ли това писмо?

– Ето го.

Свидетелят извади от джоба си един плик, подаде го на адвоката, а той го предаде на съдията.

Това беше една измачкана хартия, изпътрена с печати, позацапана от пътуването и напоена с миризмата, свойствена на канторите на нотариусите.

– Моля, Ваше Благородие – каза адвокатът на ищеца, – да позволите на господата от журито да прочетат писмото.

– Разбира се, нека го прочетат! – каза Негово благородие.

Това беше писмото на Корвино до бащата на неговия пленник с ужасната заплаха. Прочитането му предизвика „известна възбуда сред заседателите“.

– Господин Лоусън – продължи адвокатът, – желаете ли да предадете на журито споменатия в писмото предмет, който се намира в същия плик?

– Генералът ми каза, че е било човешки пръст, този на неговия син. Той не можеше да се лъже, благодарение белега на пръста, добре известен на бащата – следа от удар с нож, нанесен от брата на Хенри по време на лов, когато са били още деца.

– Можете ли да кажете, какво е станало с пръста?

– Ето го. Генералът ми го даде на съхранение заедно с писмото, в което той се намирал.

Свидетелят показва въпросния пръст. Това странно потвърждение на неговите показания, накара всички членове на журито да потръпнат от ужас, който трая дълго след като господин Лоусън беше напуснал скамейката на свидетелите и беше заел отново предишното си място.

– Ваше благородие! – каза адвокатът на ищеца. – Искам да представя още само един свидетел... Господин Хенри Хардинг.

– Или човекът, който има претенции да носи това име – извика един от адвокатите, избрани от господин Хюлет.

– И който ще докаже, че има това право! – отвърна адвокатът на просителя с уверен тон.

С позволенията на съдията, ищецът зае място на скамейката и скоро стана обект на наблюдение от всички.

Скромно облечен, но елегантно и с добър вкус, той носеше кожени ръкавици.

– Благоволете да свалите ръкавицата си, господине – каза адвокатът, – искам да кажа, тази на лявата ръка.

Свидетелят се подчини.

– Сега, господине, имайте добрината да вдигнете ръката си, за да може да я види журито.

Хенри протегна ръка... Нова и голяма сензация.

– Ваше Благородие, и вие господа от журито, виждате, че ръката е лишена от малкия си пръст!... Ето го!

Адвокатът пристъпи напред и като повдигна леко ръката на своя клиент, постави пръстта до прешлена, от който беше така жестоко изръгнат преди толкова време.

Не можеше да има никакво съмнение пред пълното сходство. Бялата линия на стария белег започваше от лицевата страна на ръката по дължината на пръста и свършваше до корена на нокътя. Което и да е жури, дори подкупеното с пари, не можеше да отрече, че пръстът е от ръката на свидетеля.

Тази случка прекрати дебатите. Адвокатът на ответника остави на място досието си и побягна навън, а нотариусът Хюлет го последва скоро след това клюмнал, с изкривено лице.

Съвещанието на журито трая няколко минути. Делото „Хардинг срещу Хардинг“ беше единодушно отсъдено в полза на ищеца, а противната страна беше осъдена.

Глава LXVI ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Няколко месеца след процеса бях поканен в Бичууд парк, като ме предупредиха, че тази година горите са препълнени с дивеч.

Не изтръпвай, читателю! Тази покана не идваше нито от Найджъл Хардинг, нито от жена му Бел Менъринг.

За щастие, новите собственици бяха други хора, стари познайници от Парана – Хенри Хардинг и хубавата му съпруга италианката, които окончателно се бяха установили в имението.

Не бях единственият, който те бяха повикали да сподели гостопримството им. Замъкът беше изпълнен с гости, между които с голямо удоволствие забелязах кмета на Вал д'Орно, Луиджи Тореани и съпругата му.

В Бичууд парк гостите се забавляваха също толкова добре, а може би и изпитваха много по-дълбоко душевно задоволство, отколкото на празненствата, устройвани от Найджъл и високомерната му съпруга. Те повече не се появиха в областта. Но чух да се говори за тях и узнах, че тяхното съществуване, макар доста мрачно в сравнение с лукса, който ги заобикаляше известно време, беше все пак поносимо.

Хенри не можеше да мрази. Той забрави злото, което неговият брат му беше сторил съзнателно.

Макар и от различни майки, те бяха и двамата от един и същи баща. От синовна обич и почит той не само че пропъди от душата си всяка мисъл за отмъщение, но прояви към Найджъл най-благородна щедрост. Към хилядата лири стерлинги, завещани на неговия брат, Хенри прибави други девет хиляди, като по този начин осигури на Найджъл и жена му един сносен живот в Англия.

Но Найджъл вече мразеше Англия, чувство, споделяно също така от Бел, както и от меланхоличната вдовица Менъринг, която не можеше да мисли без огорчение за рухването на това така сръчно изградено богатство.

Индия им се видя надеждна земя. Те заминаха там – Найджъл, за да стане съдия и да раздава може би на талукдарите неправдата, а жена му – за да раздава колкото е възможно по-справедливо своите пленителни усмивки на офицерите от различни чинове. Колкото до вдовицата, тя потърси забрава за своите мъки в клюките, украсени тук-там с някоя

клевета.

Сведения от последно време ми позволяват да разкажа с няколко думи какво е станало с главните герои на тази история.

Господин Хюлет продължава да се занимава с процеси. Неговата нещастна, редовно обирана клиентела, му предоставяше достатъчно средства, за да поддържа каляска и един чиновник, натоварен специално с ролята на шпионин, но Хюлет никога не успя да се промъкне при големците. От тях генерал Хардинг беше първият му клиент, а Найджъл – последният.

Доги Дик напусна бандата на разбойниците не поради това, че бе изпитал някакви угризения, а защото трудният живот на хората извън закона не подходеше на неговата природа. След като вкуси достатъчно от разбойническия живот в Италия, той заключи, че той предлага по-малко сигурност, а даже и по-малко удоволствия от браконьерството в Англия.

Той се върна към предишния си занаят, като от време на време го разнообразяваше с някой грабеж, а понякога и с убийство.

Резултатът от тези почтени развлечения беше неизбежен. Около година след неговото завръщане сложиха на врата му една конопена връзка, много по-тясна от всички други, които той бе слагал на вратовете на своите жертви. Това беше едно напълно заслужено възмездие, дори и за времето преди изгнаничеството му под красивото италианско небе.

Но нека откъснем поглед от тази мрачна личност и да се върнем към нашите приятели.

Томазо – преследваният и верен Томазо – върви смело по пътя на дълга, който само заточението му го бе принудило да напусне. Верен до фанатизъм на този, когото избави от пленничество и на тази, за спасяването на която даде също своя принос, той е начело на прислугата в Бичууд – човек може да го види как всеки ден, бродейки из двора и конюшните на това прекрасно имение, бди старателно за изпълнението на най-малките подробности при обслужването.

На него авторът дължи дадените сведения върху интимния живот на разбойниците.

Благодарение на влиянието на новия си клиент, господарят на Бичууд парк, Лоусън-баща е успял да спечели едно място в парламента. Колкото до Лоусън-син, той се надява някой ден да седне близо до баща си.

Сега имам да изпълня само една задача, наистина най-приятна от всички – да установя благоденствието на най-интересните личности от

моя разказ.

След дълъг престой в планините Чилтън, кметът Луиджи Тореани и съпругата му поеха обратно пътя към Парана и се прибраха в дома си, не само по задължение, но и защото така предпочитаха.

Те още живеят там. Бившият кмет беше нещо като библейски патриарх в своето обширно стопанство; синът му, плантатор и художник едновременно, разработва имението си, а снаха му е светска дама и в същото време отлична домакиня.

Повече от вероятно е, че някой ден зет му и дъщеря му ще идат при тях.

Всред заобикалящия ги лукс, въпреки общественото си влияние, което са спечелили не толкова заради богатството, колкото заради благородния си характер, често чуваме Хенри и Лучета да съжаляват за скромната си къщичка в Южна Америка.

А това е лесно обяснимо. За благородните сърца щастието е по-ценно от богатството! Нима освободената физическа сила не е за предпочитане пред трескавите вълнения на нашето така наречено „цивилизовано общество“? Която и да е страна на Европа, колкото и хубава да е тя, може ли да се сравни с дивите прелести на американската природа – гори, прерии или пампаси?

Това е бъдещата родина на Свободата.

Това е страната, която ПРЪСТЪТ НА СЪДБАТА сочи на човечеството!

КРАЙ

© 1991 Г. Чакъров, превод от английски

Thomas Mayne Reid
The Finger of Fate (A Romance), 1872

Сканиране и разпознаване: Борис Борисов, 2008
Редакция: VHorse, 2008

Публикация

Майн Рид. Пръстът на съдбата
Второ осъвременено издание

Издателство – АБАГАР-МК '90

Печат: „Полипринт“, Враца

Превод: Г. Чакъров, 1991

Художник на корицата: П. Станимиров, 1991

ISBN 954-8004-10-0

с/о Jusautor, Sofia

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/7151>]